

Kommuneplanens Handlingsdel Økonomiplan 2025-2028 Årsbudsjett 2025

Kommunedirektørens forslag

Innhold

Forord	6
Kommunedirektørens forslag til budsjett	8
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	10
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	11
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	12
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	13
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6	15
Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel	16
By- og tettstedsutvikling	16
Klima og miljø	18
Hele livet	19
Innovasjon.....	21
Organisasjonen.....	23
Stillinger	23
Sykefravær	24
Heltidskultur	25
Lærlinger	25
Bemanningsplanen	25
Omstilling og effektivisering	28
Investeringer i økonomiplanen	29
Investeringstabell for kommunen samlet.....	34
Finansiering beskrivelse.....	54
Klimabudsjett	55
Status for klimastrategien.....	60
Klimatiltak 2025	64
Status og rammebetingelser	66
Forutsetninger for budsjettet	66
Lønns- og prisvekst	67
Statsbudsjettet.....	68
Befolkningsutvikling	75
Befolkningsprognose for økonomiplan 2025-2028	75
Befolkningsutvikling per årsak	80
Demografi	81
Hovedtallene i budsjettet.....	83

Økonomiplan for 2025-2028

Sentrale inntekter	83
Sentrale utgifter.....	86
Driftsutgifter per tjenesteområde (1B).....	89
Finansinntekter og -utgifter.....	90
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner.....	91
Økonomisk utvikling i planperioden.....	93
Kommunestyrets økonomiske handlingsrom.....	93
Risiko i budsjettet	95
Finansielle måltall	96
Kommunens tjenesteområder	103
ORGANISASJON OG NYSKAPING	103
Dagens virksomhet	104
Utviklingstrekk og utfordringer.....	105
Prioriteringer i planperioden	106
KOSTRA nøkkeltall.....	108
OPPVEKST	113
Dagens virksomhet	113
Utviklingstrekk og utfordringer.....	114
Prioriteringer i planperioden	115
KOSTRA nøkkeltall.....	118
Administrasjon og ledelse Oppvekst	119
Barnehager	122
Skoler	125
Helsetjenester for barn, unge og familier.....	127
Barneverntjenester.....	130
HELSE OG MESTRING.....	131
Dagens virksomhet	131
Utviklingstrekk og utfordringer.....	132
Prioriteringer i planperioden	134
KOSTRA nøkkeltall.....	144
Administrasjon og ledelse Helse og mestring.....	145
Tjenestetorg for helse og mestring.....	147
Helsetjenester til voksne	149
Helsehus og institusjon.....	154
Bo- og miljøtjenesten.....	160

Økonomiplan for 2025-2028

NAV	163
Helse og mestring - sentrale inntekter	165
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	166
Dagens virksomhet	166
Utviklingstrekk og utfordringer.....	167
Prioriteringer i planperioden	168
KOSTRA nøkkeltall.....	173
Klima og infrastruktur.....	174
Eiendom.....	177
Servicetjenester.....	181
Miljøteknikk.....	184
Samordning og klimatilpasning.....	193
Utbygging.....	195
SAMFUNN OG KULTUR.....	197
Dagens virksomhet	197
Utviklingstrekk og utfordringer.....	199
Prioriteringer i planperioden	201
KOSTRA nøkkeltall.....	202
Samfunn og kultur	203
Samfunnsutvikling.....	204
By- og stedsplanlegging	207
Byggesak	210
Kultur og inkludering	212
Gebyrliste	218
Frivillighet	218
Sørum fritidsgård	218
Barnehager	219
Skolefritidsordningen (SFO).....	220
Voksenopplæringen.....	220
Kulturskolen.....	221
Bibliotek.....	221
Utleie av kommunale bygg og idrettsanlegg	222
Utleie terapibad.....	223
Kommunale bad.....	223
Fritidsaktivitet.....	225

Økonomiplan for 2025-2028

Dagsenter/dagaktivitetssenter	225
Frisklivskurs.....	226
Egenbetaling praktisk bistand.....	226
Trygghetsalarm	226
Måltider	226
Korttidsopphold i institusjon	227
Tekniske hjelpemidler.....	227
Egenandeler fysioterapeut	227
Salg av sitteputer	228
Vann, avløp, renovasjon og feiing.....	228
Septiktømming/gråvann	231
Rigg og drift.....	231
Landbruk.....	231
Regulering og plansaker.....	232
Graving i vei	235
Byggesaksbehandling.....	235
Byggesaksbehandling.....	246
Justeringsavtaler.....	246
Eiendomsmåling	247
Tiltak etter forurensningsloven	250
Uteservering	250
Fyrverkeri.....	250
Gravkapell, kremasjon og feste av grav.....	251
Vigselsgebyr lørdag.....	252
Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm, hverdag.....	252
Vedlegg.....	253
Ønskede tiltak fra tjenesteområdene.....	254
Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune	258
Innspill fra Hjelpende Hender Lillestrøm	262
Innspill fra Hjelpende Hender Lillestrøm	262
Innspill fra Lillestrøm kirkelige fellesråd	264
Innspill fra Fet Arena AS og Frogner IL - bærekraftig drift.....	273
Eiendommer med fritak for eiendomsskatt iht. §7 A og B	278
Selvkostkalkyle 2025.....	286

Forord

Norske kommuner er under sterkt press. Demografiutviklingen sammen med sviktende skatteinntekter, økte priser og høyere rente presser økonomien. Avstanden mellom statens og innbyggernes forventninger til hva en kommune skal levere og det som kommunen har økonomi til å levere øker. I 2024 styrer Lillestrøm kommune mot et betydelig underskudd, på lik linje med flere andre norske kommuner.

Kommunedirektør sitt forslag til budsjett har et netto driftsresultat på 57 mill. kroner for 2025. For årene 2026-2028 er netto driftsresultat 0, og dette forutsetter at det gjennomføres et betydelig omstillingsarbeid i årene framover. Budsjettforslaget for 2025 inneholder kun de aller mest nødvendige tiltakene for å opprettholde drift. Det er stramme budsjetter for alle tjenester, men samtidig svært få vanskelige kuttforslag som direkte berører innbyggerne.

Det har pågått et betydelig omstillings- og effektiviseringsarbeid helt fra oppstarten av Lillestrøm kommune i 2020. Dette bidrar til at kommunen foreløpig håndterer demografiutviklingen og den krevende økonomien godt. Det er en forutsetning i økonomiplanen at dette arbeidet fortsetter.

Drift av små enheter er lite kostnadseffektivt, og kommunens økonomiske situasjon gjør det nødvendig med strukturelle sparegrep der det er mulig. Kommunedirektør foreslår å legge ned Fjellboveien barnehage, som har gått fra 84 barn i 2020 til 32 barn i dag. Midlene som frigjøres foreslås omdisponert til lovpålagte oppgaver i barnehageområdet, som spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. På disse områdene er det udekket behov på grunn av en økning i antall barn som trenger særskilt tilrettelegging. I tillegg foreslår kommunedirektøren å utsette en rekke investeringer i ett år.

Kommunedirektør vil samtidig påpeke at grepet med å endre amortisering av premieavvik fra ett til syv år, er en av de større bakenforliggende faktorene som gjør det mulig å legge fram budsjett og økonomiplan med det resultat som nå foreligger. Gevinsten vil gradvis hentes inn igjen, og det er avgjørende at kommunen ikke bruker midlene til å opprettholde eller øke driftsnivået, men i stedet bruke tiden og midlene til gradvis omstilling med gode og grundige prosesser. Dette er nærmere beskrevet i kapittelet om netto driftsresultat.

I en krevende økonomisk situasjon er det positivt at det er funnet rom i budsjettet for flere nye sykehjemsplasser. Økningen er nødvendig for å opprettholde dekningsgraden, og økt antall langtidsplasser skal bedre muligheten til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra Ahus på korttidsplassene.

Økonomiplan for 2025-2028

Etter flere år med oppussing og midlertidig skoleløsning for elevene på Volla, står Volla skole ferdig i løpet av 2025. Kommunedirektør har også funnet rom for å starte utvidelse av Skjetten skole og rehabilitering av Sten-Tærud skole i løpet av 2025. Arbeidet med ny spesialskole på Haugtun pågår for fullt, og skal være klart i 2026.

Trine Myrvold Wikstrøm
Kommunedirektør

Kommunedirektørens forslag til budsjett

1. Skatt

1.1 Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue for 2025 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

1.2 Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskatteloven § 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for skatteåret 2025 etter følgende utskrivningsalternativ i Lillestrøm:

- faste eiendomar i heile kommunen

Alminnelig skattesats settes til 2 promille, jf. eiendomsskatteloven § 10 og § 11 første ledd. Det benyttes lokal reduksjonsfaktor på alle eiendommer i kommunen. Det vil være i tillegg til den lovpålagte reduksjonsfaktor som gjelder for bolig- og fritidseiendommer.

For utskriving av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette foreligger, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. Eiendomsskattegrunnlag for andre eiendommer fastsettes etter bestemmelsene i eiendomsskattelovens § 8 A og § 8 B. For øvrig benytter kommunen eiendomsskattevedtekter og retningslinjer som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 61/19.

I medhold av eiendomsskatteloven § 11 tilordnes det et bunnfradrag på kr 2 000 000 per selvstendig boenhet for boliger og fritidseiendommer som ikke benyttes til næringsvirksomhet.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav a fritas eiendommer som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten for eiendomsskatt.

Studentboliger eid av studentorganisasjoner fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskattelovens § 7.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav b fritas eiendommer som har historisk verdi for eiendomsskatt. Det vises til egen liste om hvilke konkrete eiendommer som fritas etter § 7 bokstav a og b.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 c fritar kommunestyret nybygg (boligeiendommer) i ett år. Fritaket gjelder fra året etter brukstillatelsen foreligger.

Eiendomsskatten betales i to terminer, med forfall 1. juni og 1. november, jf. eiendomsskattelovens § 25.

2. Låneopptak/ likviditet

2.1 Lillestrøm kommune tar opp startlån for 150,0 mill. kroner i 2025.

2.2 Lillestrøm kommune tar opp 950,0 mill. kroner i lån til finansiering av kommunale investeringer i 2025.

3. Avgifter og gebyrer

Lillestrøm kommunes priser, avgifter og gebyrer vedtas i henhold til kapittel om gebyrer, priser og brukerbetaling.

4. Fullmakter

Kjøp og salg av leiligheter i Åråsveien borettslag og Konten borettslag gjennomføres etter gjeldende retningslinjer for tildeling og salg av omsorgsboliger. Kommunedirektør får fullmakt til å føre kjøp/salg mot fondskonto 2.5343.6020 Kjøp/salg omsorgsboliger.

5. Mål og strategier

Mål, strategier, føringer for kommunens tjenesteproduksjon i årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas slik det fremgår av vedlagte dokument.

6. Endring økonomiske måltall 2025-2028

Kommunestyret avviker fra økonomireglementets økonomiske måltall for 2025-2028 iht. budsjettvedtakets angitte nye rammer.

7. Budsjettvedtak

7.1 Driftsbudsjettet vedtas iht. Bevilgningsoversikt - drift §5-4 første ledd og §5-4 andre ledd.

7.2 Investeringsbudsjettet vedtas iht. Bevilgningsoversikt - investering §5-5 første ledd og §5-5 andre ledd.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-2 623 500	-2 623 500	-2 814 200	-2 807 900	-2 829 737	-2 858 337
Inntekts- og formuesskatt	-3 783 500	-3 783 500	-4 007 200	-4 148 400	-4 171 163	-4 241 863
Eiendomsskatt	-163 300	-173 300	-123 000	-69 000	0	0
Andre generelle driftsinntekter	-203 487	-203 487	-220 200	-88 851	-87 451	-86 551
Sum generelle driftsinntekter	-6 773 787	-6 783 787	-7 164 600	-7 114 151	-7 088 351	-7 186 751
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 382 477	6 538 104	6 620 114	6 593 539	6 550 739	6 615 139
Avskrivninger	410 000	410 000	425 000	445 000	460 000	475 000
Sum netto driftsutgifter	6 797 467	6 948 104	7 045 114	7 038 539	7 010 739	7 090 139
Brutto driftsresultat	23 680	164 317	-119 486	-75 612	-77 612	-96 612
Renteinntekter	-214 000	-199 000	-154 950	-152 950	-151 950	-154 950
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	348 501	342 899	364 000	369 000	375 000	402 000
Avdrag på lån	275 000	275 000	279 000	289 000	299 000	309 000
Netto finansutgifter	409 501	418 898	488 050	505 050	522 050	556 050
Motpost avskrivninger	-410 000	-410 000	-425 000	-445 000	-460 000	-475 000
Netto driftsresultat	23 181	173 215	-56 437	-15 562	-15 562	-15 562
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	175 088	187 672	15 562	15 562	15 562	15 562
Avsetninger til bundne driftsfond	12 570	1 035	14 809	15 188	16 121	16 121
Bruk av bundne driftsfond	-31 981	-67 653	-19 728	-38 159	-39 790	-49 190
Avsetninger til disposisjonsfond	283 184	282 156	62 532	38 708	39 407	48 807
Bruk av disposisjonsfond	-462 042	-576 375	-16 738	-15 738	-15 738	-15 738
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-23 181	-173 165	56 437	15 562	15 562	15 562
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Oppr. Rev. budsjett budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Kommunedirektør og stab	22 117	23 534	25 410	24 500	24 500
Organisasjon og nyskaping	34 460	31 861	33 450	29 933	25 993
Innkjøp	3 976	4 076	1 295	672	172
Økonomi	62 587	62 124	64 301	63 301	64 301
Virksomhetsstyring	54 986	51 553	56 194	54 569	60 142
HR	41 916	46 260	50 868	50 868	50 868
Innovasjon og digitalisering	31 790	33 349	32 664	32 664	32 664
IT	116 980	113 430	121 099	122 061	122 061
Administrasjon og ledelse Oppvekst	542 475	542 550	600 469	560 867	527 955
Barnehager	451 909	454 493	468 552	469 584	474 426
Skoler	1 275 959	1 279 955	1 391 276	1 387 064	1 387 064
Helsetjenester for barn, unge og familier	139 591	141 572	147 777	138 593	138 593
Barneverntjenester	291 255	291 847	302 506	296 221	296 221
Administrasjon og ledelse Helse og mestring	118 810	131 631	139 244	116 095	89 659
Tjenestetorg for helse og mestring	124 656	113 613	123 585	122 810	122 810
Helsetjenester til voksne	680 678	676 171	718 259	717 728	717 728
Helsehus og institusjon	611 793	616 564	665 345	664 368	664 368
Bo- og miljøtjenesten	579 694	585 272	664 420	700 053	700 053
NAV	406 873	415 566	436 863	345 615	350 965
Helse og mestring - sentrale inntekter	-170 921	-170 921	-162 405	-162 405	-162 405
Klima og infrastruktur	39 063	38 334	37 930	32 345	26 428
Eiendom	186 418	181 076	182 880	183 362	177 952
Servicetjenester	184 137	190 917	207 816	206 135	204 275
Miljøteknikk	37 310	38 344	65 464	47 922	32 350
Samordning og klimatilpasning	7 410	12 949	16 091	16 091	16 091
Utbygging	34 651	35 551	32 583	17 383	17 383
Samfunn og kultur	0	1 846	2 738	1 124	-1 624
Samfunnsutvikling	48 036	44 955	39 691	39 691	39 292
By- og stedsplanlegging	14 214	14 523	31 571	24 539	31 699
Byggesak	10 862	9 677	8 253	6 100	4 959
Kultur og inkludering	170 361	169 390	174 358	173 388	174 638
Reserverte bevilgninger	143 277	161 951	208 882	185 058	185 757
Premieavvik og premiefond pensjon	2 210	-54 579	-228 505	-74 824	-46 662
Netto kapitalutgifter	0	0	0	0	0
Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	6 299 532	6 289 434	6 660 923	6 593 474	6 550 674
Herav:					
Netto renteutgifter og -inntekter	1	1	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	12 505	970	14 744	15 123	16 056
Bruk av bundne driftsfond	-31 818	-67 653	-19 728	-38 159	-39 790
Avsetninger til disposisjonsfond	283 185	272 156	62 532	38 708	39 407
Bruk av disposisjonsfond	-346 818	-454 143	-16 738	-15 738	-15 738
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 382 477	6 538 104	6 620 114	6 593 539	6 550 739

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	1 270 394	977 910	1 441 900	1 377 313	1 456 136	1 279 723
Tilskudd til andres investeringer	21 926	22 226	12 081	20 882	7 667	7 461
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	14 067	14 414	15 562	15 562	15 562	15 562
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 306 388	1 014 550	1 469 542	1 413 757	1 479 365	1 302 747
Kompensasjon for merverdiavgift	-196 238	-139 222	-195 514	-217 184	-257 152	-223 542
Tilskudd fra andre	-46 581	-86 957	-84 528	-6 208	-14 168	-4 598
Salg av varige driftsmidler	-40 000	-86 664	0	-50 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-838 448	-559 816	-1 173 688	-	-	-
				1 124 552	1 192 233	1 058 794
Sum investeringsinntekter	-1 121 267	-872 659	-1 453 730	-	-	-
				1 397 945	1 463 553	1 286 935
Videreutlån	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av lån til videreutlån	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Avdrag på lån til videreutlån	29 000	29 000	32 000	35 000	38 000	38 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-29 250	-29 250	-32 250	-35 250	-38 250	-38 250
Netto utgifter videreutlån	-250	-250	-250	-250	-250	-250
Overføring fra drift	-175 088	-123 895	-15 562	-15 562	-15 562	-15 562
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 262	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-7 520	-7 746	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-184 870	-131 641	-15 562	-15 562	-15 562	-15 562
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	10 000	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
ORGANISASJON OG NYSKAPING	8 000	18 082	13 000	28 000	3 000	3 000
OPPVEKST	450 693	283 478	540 954	510 154	587 001	616 082
HELSE OG MESTRING	82 288	84 986	53 322	201 744	464 560	254 032
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	525 713	487 048	693 831	461 463	303 964	274 690
SAMFUNN OG KULTUR	203 700	104 316	140 792	175 952	97 611	131 920
Investeringer i varige driftsmidler	1 270 394	977 910	1 441 900	1 377 313	1 456 136	1 279 723

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Orgel Fet kirke	3 000	3 000	0	0	0	0
Generell investeringsramme Kirkelig fellesråd	12 240	12 540	4 873	7 674	2 863	2 863
Kalking av graver	0	0	1 000	1 000	0	0
Stalsberghagen gravlund - overvannshåndtering	0	0	0	6 000	0	0
Løkenåsen VA - overtakelse justeringsrett MVA	1 646	1 646	1 646	1 646	1 646	1 646
Løkenåsen Vei - overtakelse justeringsrett	1 560	1 560	1 560	1 560	1 560	1 560
MVAkomp						
TBA Prosjekt AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	124	124	124	124	124	124
TBA Prosjekt AS VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	641	641	641	641	641	641
Frogner Sentrum AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	512	512	512	512	512	512
Frogner Sentrum AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	116	116	116	116	116	116
Kvartal 33 AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	233	233	233	233	0	0
Kvartal 33 AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	347	347	347	347	0	0
Nitteberg Vest VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	167	167	0	0	0	0
Nitteberg Panorama AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	88	88	0	0	0	0
Nitteberg Panorama AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	224	224	0	0	0	0
Lahaugmoen AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	295	295	295	295	0	0
Lahaugmoen AS VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	51	51	51	51	0	0
FeltZ 1 AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	35	35	35	35	0	0

Økonomiplan for 2025-2028

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
FeltZ 1 AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	201	201	201	201	0	0
Lillestrøm by- og næringsutv q36 VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	62	62	62	62	0	0
Lillestrøm by- og næringsutv q36 VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	178	178	178	178	0	0
Fet Arena AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	40	40	40	40	40	0
Fet Arena VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	166	166	166	166	166	0
Tilskudd til andres investeringer	21 926	22 226	12 081	20 882	7 667	7 461

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Egenkapitaltilskudd KLP	14 067	14 344	15 562	15 562	15 562	15 562
Aksjer Norasondegruppen	0	70	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	14 067	14 414	15 562	15 562	15 562	15 562

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	1 306 388	1 014 550	1 469 542	1 413 757	1 479 365	1 302 747

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-2 623 500	-2 623 500	-2 814 200	-2 807 900	-2 829 737	-2 858 337
Innteks- og formuesskatt	-3 783 500	-3 783 500	-4 007 200	-4 148 400	-4 171 163	-4 241 863
Eiendomsskatt	-163 300	-173 300	-123 000	-69 000	0	0
Andre skatteinntekter	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-200 828	-205 845	-217 541	-86 192	-84 792	-83 892
Overføringer og tilskudd fra andre	-505 168	-546 176	-501 801	-501 654	-501 656	-499 016
Brukerbetalinger	-242 507	-243 027	-238 721	-238 721	-239 435	-240 280
Salgs- og leieinntekter	-927 837	-915 696	-1 049 973	-1 161 327	-1 285 772	-1 339 373
Sum driftsinntekter	-8 449 639	-8 494 045	-8 955 436	-9 016 194	-9 115 555	-9 265 761
Lønnsutgifter	4 100 412	4 112 596	4 362 915	4 297 118	4 303 469	4 347 462
Sosiale utgifter	1 208 110	1 220 048	1 039 055	1 194 038	1 220 961	1 241 719
Kjøp av varer og tjenester	2 282 325	2 368 936	2 536 062	2 577 217	2 626 704	2 681 360
Overføringer og tilskudd til andre	467 433	546 732	472 918	427 208	426 809	423 609
Avskrivninger	410 000	410 000	425 000	445 000	460 000	475 000
Sum driftsutgifter	8 468 280	8 658 312	8 835 949	8 940 582	9 037 944	9 169 150
Brutto driftsresultat	18 641	164 267	-119 486	-75 612	-77 612	-96 612
Renteinntekter	-214 000	-199 000	-154 950	-152 950	-151 950	-154 950
Utbytte	0	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	348 501	342 899	364 000	369 000	375 000	402 000
Avdrag på lån	275 000	275 000	279 000	289 000	299 000	309 000
Netto finansutgifter	409 501	418 898	488 050	505 050	522 050	556 050
Motpost avskrivninger	-410 000	-410 000	-425 000	-445 000	-460 000	-475 000
Netto driftsresultat	18 142	173 165	-56 437	-15 562	-15 562	-15 562
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	175 088	187 672	15 562	15 562	15 562	15 562
Avsetninger til bundne driftsfond	12 570	1 035	14 809	15 188	16 121	16 121
Bruk av bundne driftsfond	-31 818	-67 653	-19 728	-38 159	-39 790	-49 190
Avsetninger til disposisjonsfond	283 185	282 156	62 532	38 708	39 407	48 807
Bruk av disposisjonsfond	-457 167	-576 375	-16 738	-15 738	-15 738	-15 738
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-18 142	-173 165	56 437	15 562	15 562	15 562
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel

By- og tettstedsutvikling

By- og tettstedsutvikling

10 HØYERE ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn

Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv

En regionby med arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud

Kvalitet i bygg, grøntområder og infrastruktur

Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn

Kommunen jobber kontinuerlig med å videreutvikle livskraftige lokalsamfunn og Lillestrøm by som en attraktiv regionby. Byutviklingsplanen gir rammer for hvordan regionbyen skal utvikles og hvordan det skal skapes god kvalitet i byrom og boligområder. Byen og tettstedene skal ha en hensiktsmessig blanding av boliger, arbeidsplasser, handel og service, offentlige rom og blågrønne områder.

Det pågår prosesser med fire områdereguleringer i Lillestrøm by. Disse skal sikre mål for utvikling og overordnede grep. Planene legger rammer utarbeidelse av detaljreguleringer. Det pågår i tillegg prosesser for område-reguleringer i de største tettstedene; Skedsmokorset øst, Fetsund og Sørumsand. Kommunen skal sikre gode tettsteder og boligområder. De ulike tettstedene skal videreutvikles i harmoni med stedlig identitet. I 2025 skal det blant annet fastsettes planprogram for område-reguleringene for Fetsund og Sørumsand. Det planlegges for oppstartssak for Nesa nord, Lillestrøm kollektivknutepunkt og Lillestrøm by vest. Bærekraftige løsninger for mobilitet inngår i dette arbeidet.

I by- og tettstedsutviklingen skal det være høyt fokus på å sikre natur- og friluftsområder samt kultur- og idrettstilbud. I tillegg skal innbyggerinvolvering i prosessene vektlegges. Det er behov for å utvikle og vedlikeholde kulturelle møteplasser, nærmiljøanlegg og grøntstruktur i tråd med befolkningsveksten. Lillestrøm er Norges tredje mest klimautsatte kommune. I arbeidet med by- og tettstedsutvikling må utfordringer rundt flom, overvann og grunnforhold håndteres. I 2025 er det et klart mål å øke fokus på forebyggende overvannshåndtering. Det skal skje gjennom å planlegge smart og legge grunnlag som muliggjør gjennomføring og finansiering av nødvendige tiltak.

I oktober 2024 vedtok kommunestyret å sette i gang planarbeid for kommunedelplan for Kjeller flyplassområde. Planarbeidet skal ta utgangspunkt i alternativet *byutvikling med bolig, næring og andre funksjoner, uten flystripe med flyplassfunksjon*. I første omgang vil det arbeides med stedsanalyse for å framskaffe og samle kunnskap om områdets egenskaper, utfordringer og muligheter. Det vil bli lagt til rette for medvirkning som en del av stedsanalysen, for å involvere interessenter og innbyggere i utviklingen av området.

Formålsbygg er viktige investeringer for å håndtere befolkningsveksten og bidra til gode bomiljøer og tjenester i kommunen. Rehabilitering av Volla skole vil være ferdig i løpet av 2025. Det er lagt opp til at utvidelse av Skjetten skole og rehabilitering av Sten-Tærud skole starter i 2025. Ny spesialscole på Haugtun vil stå ferdig i 2026.

Kulturstrategi for 2023 – 2033 skal følges opp gjennom iverksetting av konkrete tiltak som knytter seg til de strategiske grepene i planen. Dette gjelder styrking av samarbeidet med kulturinstitusjonene og -organisasjonene i kommunen, samt økt samarbeid med frivilligheten og paraplyorganisasjonene innen kultur, idrett og friluftsliv. Drift og vedlikehold av fritidsarenaer i hele kommunen er viktig for trivsel, inkludering og folkehelse.

Universitetsby

Studenter er en voksende gruppe i kommunen. Fire høyere utdanningsinstitusjoner har et studiested eller en campus i Lillestrøm kommune: OsloMet campus Kjeller, Universitetet i Oslo ved Institutt for teknologisystemer, Kriminalomsorgens utdanningscenter og Fagskolen Viken med studiested Lillestrøm. Til sammen er det rundt 3700 studenter. OsloMet skal flytte campus Kjeller til Lillestrøm sentrum og andelen av virksomhet i kommunen skal økes fra 13 % til 20 %. Også de andre utdanningsinstitusjonene kan øke antall studieplasser framover. Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) har studentboliger til 311 personer i Lillestrøm. Det er ønskelig med langt flere studentboliger i Lillestrøm by.

Disse planene og endringene vil prege byutviklingen i Lillestrøm sentrum, få stor betydning for regional samfunns- og næringsutvikling, og påvirke kommuneorganisasjonen. I 2023 besluttet kommune- direktøren å opprette Universitetsby-programmet. Målet var å få helhetlig styring og koordinering av kommunens aktiviteter og arbeidsprosesser, knyttet til utviklingen av Lillestrøm til en attraktiv universitets- og studentby. Programmet skal bidra til at kommunen arbeider mot felles mål og ambisjoner for universitets- og studentbyen, og er en tydelig og profesjonell samarbeidspartner(?) overfor utdanningsinstitusjonene, SiO, studentene og studentenes organisasjoner.

Programmet har to hovedarbeidsformer: En er å bistå og gi innspill til utdanningsinstitusjonenes og SiOs planer og mål. Virkemidler kommunen kan benytte er dialog om ønsket byutvikling og regionens kompetansebehov, bidra til nettverksbygging, støtte institusjonenes politiske interesser, og ulike andre samarbeid. Viktige hendelser i 2024 var OsloMets konseptvalgsutredning og prosess for å beslutte faglig sammensetning for ny campus, og SiOs arbeid med å få økt statlig støtte til studentboliger i Lillestrøm.

En annen er å sørge for at programmet utvikler ønskelige tjenester, tilbud og samhandling med studentene, bedre mulighetene for praksis og læringsaktiviteter i kommunen, og øke samarbeidet med utdanningsinstitusjonene om kunnskapsutvikling. Dette arbeidet organiseres i prosjekt som skal videreføres i ordinære linjer eller planer. I 2024 utarbeides en studentstrategi for Lillestrøm, som vil bli politisk behandlet i 2025. Studentstrategien vil legge føringer for prioriteringene framover.

Klima og miljø

Klima og miljø	
	<p>Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst</p>
<p>Lillestrøm kommune skal redusere klimagass-utslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst.</p>	<p>Lillestrøm kommune skal bidra i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Klimabudsjettet er et viktig styringsverktøy for å nå de kommunale målene for klimaarbeidet. Budsjettet viser helheten i arbeidet, gjennom å beskrive status, utfordringer og behov innenfor alle satsingsområdene i klimastrategien, i tillegg til å omtale de største tiltakene. Viktige fokusområder er grønn næringsutvikling, infrastruktur for utslippsfri teknologi, grønn areal- og transportplanlegging, omstilling til lavutslippsløsninger i egen drift og håndtering av den fysiske klima- og ansvarsrisikoen som følger av klimaendringene.</p>
<p>Kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning</p>	
<p>Reduserte utslipp i egen virksomhet og i samfunnet</p>	<p>Arbeidet med omstillingen til klimanøytral drift i kommunen fortsetter med målrettede tiltak opp mot de tre satsingsområdene, grønne innkjøp, energi-effektivisering og transport. Budsjettet viderefører en rekke investeringstiltak rettet mot energieffektivisering og produksjon av solenergi. Videre foreslås det midler til å skifte ut kommunens eide fossilbiler med elbiler.</p>
<p>Redusert transportbehov og mer grønn mobilitet</p>	

Klimabudsjettet med status og tiltak er nærmere beskrevet i kapittelet “Klimabudsjett”

Klimatilpasning er et nytt satsingsområde for kommunen, blant annet gjennom etableringen av det nye kommunalområdet Samordning og klimatilpasning. Kommunen jobber aktivt med forebygging ved flom og ekstremnedbør. Flomsikringen rundt Lillestrøm by gir en trygghet, men samtidig bidrar ekstremnedbør til at overvann kan gi skader på innsiden av flomvollen. Kommunen er med i et EU- prosjekt (ECCO) som koordineres av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Her er målet å se på samvirke mellom elveflom og ekstremnedbør. Tettstedene i kommunen kartlegges også med tanke på ekstremnedbør (skybruddsplaner). Arbeidet med skybruddsplaner er i gang, men arbeidet er ressurskrevende.

Hele livet

Hele livet

3 GOD HELSE
4 GOD UTDANNING
10 MINNRE ULIKHET
11 KLAREREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser.

Rett tjeneste, til rett tid, på rett nivå

Inkludering og trygghet for alle

Samarbeide på tvers av tjenester og med andre samfunnsaktører

Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser

Arbeidet med folkehelse er grunnleggende for å nå målet om at innbyggere skal mestre egne liv. I årene fremover må det rettes innsats mot å utjevne sosiale helseforskjeller i befolkningen gjennom systematisk og langsiktig arbeid. I 2025 vil det foreligge oppdatert kunnskap for folkehelsearbeidet både gjennom levekårsundersøkelsen, ny ungdomsundersøkelse og kunnskapsgrunnlag for planlegging. I tillegg vil det utarbeides en handlingsplan mot barnefattigdom. Dette kunnskapsgrunnlaget vil gi grunnlag for videre satsingsområder og tiltak i folkehelsearbeidet. Tidlig innsats og forebygging, å motvirke utenforskap, utvikling av helsefremmende nærmiljøer og fokus på medvirkning og samskaping er viktige fokusområder i tiden som kommer.

To viktige satsinger under *Hele livet* er oppvekstreformen og teknologiløftet. De er begge organisert som programmer med underliggende prosjekter, og rapporterer til kommunedirektørens ledergruppe.

Oppvekstreformen

Reformen trådte i kraft 1.1.22, og kommunen har nå driftet to år med nye oppgaver. Målet med reformen har vært å styrke kommunenes arbeid med tidlig innsats og forebygging, at hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov, at rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt og at ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv. Dette innebærer overføring av ansvar og oppgaver fra staten til kommunene. Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn, unge og familier er utarbeidet i regi av programmet, og skal være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til- og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge.

Det er gjort et grundig arbeid i kommunen for å identifisere mulige hull i tiltakskjeden, eller forbedringspunkter i tilbudene til utsatte barn og unge. Dette er viktig arbeid fordi antall barn som strever med atferd og regulering økende.

Tilbudet til denne gruppen og deres familier forsterkes, ved at kommunen innfører programmet TIBIR. Dette står for *Tidlig innsats for barn i risiko* og er et evidensbasert foreldreveiledningsprogram som skal forebygge og behandle atferdsvansker.

I tillegg er det tatt initiativ for å innføre et FACT ung-team, som retter seg mot ungdom mellom 12–25 år med sammensatte vansker og nedsatt fungering på flere områder i livet. Eksempler er psykiske vansker, og/eller en grad av rusvansker. Teamet arbeider ambulant med ungdom og deres familier som ikke nyttiggjør seg hjelpeapparatet, og som trenger både kommunal oppfølging og behandling i sykehus.

Det planlegges også for etablering av et nytt tiltak i barnevernet – MST-CAN (Multisystemic Therapy - Child Abuse and Neglect). Dette er et evidensbasert behandlingstiltak for familier med barn mellom 6 og 18 år, hvor det rapporteres om fysisk vold og/eller omsorgssvikt i hjemmet. Metoden er en tilpasning av Multisystemisk terapi (MST). I Norge er dette en veletablert behandling for familier med ungdom som viser alvorlige atferdsvansker.

Teknologiløftet

Teknologiløftet er Lillestrøm kommunes satsning på å kunne levere forutsigbare og trygge helse- og mestringstjenester i møte med fremtidens demografiutfordringer. Programmet ble etablert i 2023, og skal gjennomføre et helt nødvendig taktskifte innenfor bruk av helseteknologi og digitale løsninger som integrert del av tjenestene. Programmet er etablert med utgangspunkt i sentrale styringsdokumenter innen helse- og digitaliseringsområdet, og med utgangspunkt i nasjonale føringer og anbefalinger for helsesektoren.

Teknologiløftet skal bidra til at helsetjenesten settes i stand til å dra nytte av potensialet som ligger i teknologi, samhandling, oppgavedeling og forebygging. Gjennom programmet bereder kommunen grunnlaget for mer fleksibilitet og en mer individuelt tilpasset helsetjeneste for innbyggerne, bedre ansatthverdag og mer effektiv bruk av personellressursene i tjenesten.

Hovedfokus i 2025 vil være å operasjonalisere tekniske og organisatoriske strukturer som er implementert siden oppstart i 2023. Programmet vil også fortsette arbeidet med å anskaffe og implementere teknologi i tjenesten. Utvalgte institusjoner, som boliger, vil få oppgradert sine varslingsanlegg. Dette som en del av programmets mål om å koble hele tjenesten på felles teknisk infrastruktur, og øke bruken av varslingsteknologi i tjenesteutførelsen. Hjemmetjenesten vil kobles på helseteknologisk plattform, slik at kommunen etter hvert kan tilby mer trygghetsskapende teknologi til hjemmeboende. For å tilrettelegge for bedre samarbeid med- og involvering av pårørende i omsorgsoppgaver, vil det lanseres en pårørende-app som lar pårørende og andre ressurspersoner ta del i varslingskjeden. Med utgangspunkt i erfaring fra piloter innen oppgavedeling som er gjennomført i 2024, vil det arbeides videre med å planlegge og skalere involvering av samfunnsressurser i tjenesten.

Hensiktsmessig utvikling av byen og tettstedene, samt videreføring av det inkluderende og brede tilbudet innenfor kulturliv og idrett, vil bidra til god folkehelse og mindre ensomhet. Det at innbyggerne kan ta vare på seg selv og hjelpe andre så lenge som mulig, gir positive ringvirkninger både for enkeltpersonene og kommunen som helhet. En miks av ulike boligtyper og utprøving av “nye” boformer kan legge grunnlaget for hensiktsmessige og inkluderende bomiljøer i framtiden.

Innovasjon

Lillestrøm kommune skal fremme åpenhet, læring og innovasjon og skal kontinuerlig være innovativ, ta i bruk ny teknologi og nye organisasjons- og samhandlingsformer, utvikle sine tjenester og være nytenkende slik at kommunenes overordnede mål nås.

Innovasjon er det viktigste virkemiddelet for å løse de største utfordringene vi har. Løsningen på klimakrisen, demografiutfordringen og effektivisering av driften ligger i innovasjon. Både digitaliseringsstrategien og innovasjonsstrategien skal sikre at kommunen jobber godt med innovasjon. Innovasjon krever økonomisk handlingsrom til å jobbe med utvikling i tillegg til drift, samt kompetanse til å dra innovasjonsprosjekter og endringsprosesser. Stramme driftsbudsjetter og begrensede administrative ressurser utfordrer muligheter til å jobbe med endring og utvikling. Offentlig sektor utfordres til å ta i bruk nye arbeidsformer, bruke teknologi og automatisere eller digitalisere arbeidsprosesser for å kunne produsere flere tjenester uten økte ressurser.

Det er ansatte ute i tjenestene, som møter innbyggere og brukere, som best ser behov for innovasjon og nye arbeidsmåter. De er dermed viktige bidragsyttere i

utviklingsarbeidet. Lillestrøm kommune har etablert strukturer og metoder for å følge opp forslag til kontinuerlig forenkling og forbedring, og bruker porteføljestyling som et viktig verktøy i denne sammenhengen. Alle medarbeidere kan enkelt sende inn forslag til forenkling eller forbedring gjennom et digitalt skjema på ansattportalen. Dette fanges så opp av de strategiske digitaliseringsrådgiverne i Innovasjon og digitalisering, som gjør en innledende kartlegging og vurdering basert på innsikt i de respektive tjenesteområdene og i hva som er kjent av muligheter, eksempler og initiativ hos leverandører og andre kommuner. Det gjøres også en vurdering sammen med innmelders leder, for å sikre forankring av behovet og ønske om videre kartlegging. Etter en slik innledende vurdering tas forslaget videre til Porteføljerrådet som er en tverrfaglig sammensatt gruppe med ressurser blant annet fra IT, Innovasjon og digitalisering, Innkjøp, Personvernombud og Kommunikasjon. Forslaget blir her videre utredet og vurdert opp mot blant annet kommunens overordnede mål, gevinstpotensial, kompleksitet og ressursbehov. Det er svært viktig å bruke kommunens utviklingsressurser der man kan oppnå størst mulig effekt. Arbeidet med kartlegging og gevinstoppfølging er derfor viktig for å kunne prioritere riktig. Om tiltaket skal tas videre, besluttes det også om det hører hjemme i prosjektporteføljen i ett av tjenesteområdene, eller om det skal følges opp som et tiltak i den operative digitaliserings- og innovasjonsporteføljen. Sistnevnte inneholder til enhver tid en rekke mindre

forbedringstiltak som kan løses uten å etablere prosjektorganisering. Porteføljestyringen omfatter i tillegg den strategiske utviklings- og bærekraftsporteføljen som eies av kommunedirektør. Her finner vi i dag Universitetsby, Teknologiløftet og Oppvekstreformen. Dette er en veldig detaljert beskrivelse av alt som skjer når en sak meldes inn. Trenger det å være så detaljert?

Porteføljer

Evnen til innovasjon og digitalisering i tjenesteutvikling og oppgaveløsning har nær sammenheng med digital kompetanse og kultur for innovasjon og nytenking. Kommunens ledere og medarbeidere må samarbeide om å utnytte handlingsrommet for å fornye og utvikle organisasjonen. Både ledere og medarbeidere må tørre å teste ut nye arbeidsprosesser, nye verktøy og ikke minst ny teknologi. Det skal være lov å utfordre eksisterende måter å gjøre ting på, og å komme med nye ideer.

Lillestrøm kommune har et utstrakt samarbeid på innovasjons- og digitaliseringsområdet med andre kommuner både gjennom det regionale digitaliseringsnettverket DigiViken, men også gjennom øvrige deler av samstyrringsstrukturen i KS. Gjennom samarbeid og deling på tvers av kommunene kan man mobilisere større innovasjonskraft og -ressurser og bidra til løsninger i et større perspektiv.

Strategi for digitalisering ble vedtatt 18. november 2020 og gjelder for perioden 2020-2025. Innovasjonsstrategien ble vedtatt 16. desember 2020. Etter omorganiseringen av stabsområdene i 2024 ble ansvaret for begge samlet i kommunalområdet Innovasjon og digitalisering. Det er naturlig å vurdere om strategiene skal oppdateres og samordnes, både som følge av ny omorganisering, men også i lys av ny nasjonal digitaliseringsstrategi som ble publisert i oktober 2024. Det ligger også en politisk bestilling fra vedtaket om innovasjonsstrategi i 2020 om å komme tilbake med en sak om opprettelse av innovasjonsfond.

Organisasjonen

Stillinger

Oversikten under viser antall *budsjetterte* årsverk av fast ansatte.

Tjenesteområde	2024	2025	Kommentar
Organisasjon og nyskaping, inkl. kommunedirektørens stab	212	219	Nytt område med ny direktør. Etablert innkjøpssentral med 5 nye årsverk. Forslag om å øke med en ny advokat i kommuneadvokatens avdeling.
Oppvekst	2 636	2 664	Økningen i oppvekst skyldes ny rektor ved Kjellervolla skole, økt bemanning i SFO som følge av gratis kjernetid på 3. trinn, utvidelse av barnehagekapasitet for å ivareta rett til barnehageplass, strengere krav til fast ansettelse, en ny stilling i barnevernet for å erstatte kjøp av tjenester, samt opprettelse av boligen i Storgata 50
Helse og mestring	2 019	2 141	Økningen skyldes i vesentlig grad stor pågang av nye brukere og utvidelse av tjenester til eksisterende brukere i Helse og mestring. Dette gjør seg særskilt gjeldende i bo og miljøtjenesten der økninger i behov har vært spesielt står de siste årene. Som følge av økt antall innbyggere generelt og demografiutviklingen, inkludert økt antall brukere spesielt har det også vært nødvendig å foreta noen styrkinger i saksbehandlerkapasiteten, samt styrke operatørsiden i mottak og på telefon på legevakten for å bedre responstid.
Klima og infrastruktur	468	466	Nytt område med ny direktør. Redusert antall årsverk innenfor alle kommunalområder, men på grunn av omorganiseringen fra 1. mai 2024 er det utfordrende å sammenligne tallene direkte.
Samfunn og kultur	203	212	Økningen skyldes fem nye årsverk grunnet utvidede åpningstider Lillestrømbibliotekene, - fordelt på fagleder, bibliotekar og publikumsverter. I tillegg er det lagt inn behov for to nye årsverk til klagesaksbehandling (som ikke kan gebyrfinansieres). Det økes også midlertidig med to nye årsverk (som er dekket gjennom eksterne midler og ikke belaster lønnsystemet). Ett til å sikre kommunens interesser i prosessen med dekommisjonering og ett til oppfølging av klimasatsing innen arealplanområdet.
Sum	5 538	5 702	

I sum foreslås en økning med 164 årsverk til neste år. Det vises til kommunalområdenes forklaring av tiltak for en mer utdypende bakgrunn for endringene.

Sykefravær

Kommunestyret har vedtatt et mål om å redusere sykefraværet i kommunen med 0,5 prosentpoeng hvert år i perioden 2024 - 2027. Ref sak 48/24. For Lillestrøm kommune er dette måltallet.

Snitt 4 år	Måltall 2024	Måltall 2025	Måltall 2026	Måltall 2027
9,3 %	8,8 %	8,3 %	7,8 %	7,3 %

Det utarbeides måltall for hvert kommunalområde. Fra 2025 vil det rapporteres overordnet per tertial på sykefraværstatistikk, oversikt over overordnede tiltak som er iverksatt og effekten av disse.

Innføringen av nytt statistikk- og analyseprogram over sykefraværet - Visma ePlus BI - vil gi oversikt over sykefraværet på alle nivåer i organisasjonen. Det vil bidra til at ledere får bedre oversikt over sykefraværet innen sitt ansvarsområde, slik at de kan følge opp tiltak og se effekten av disse.

Utvalgte seksjoner med høyt sykefravær over tid følges opp med ekstra bistand. Det legges vekt på å finne den konkrete årsaken til det høye fraværet i seksjonen, og deretter bistå i arbeidet med utforming og gjennomføring av tiltak.

Opplæring av ledere i sykefraværarbeid videreføres i 2025, for å oppnå tryggere ledere i oppfølgingen av sykmeldte. For barnehagene videreføres *IA bransjeprogram*, med fokus på redusert sykefravær og partenes roller og ansvar i sykefraværarbeidet. I august rullet fleksiresurs (vikar i barnehage) ut for fullt i tre pilotbarnehager. Erfaringer og resultater herfra vil legges frem i en egen politisk sak. Det er også lagt inn ressurser til økt bemanning i barnehagene i det foreliggende budsjettforslaget. Denne ressursen vil kunne bidra til ytterligere innsats for økt nærvær. Det er også stor oppmerksomhet nasjonalt på å redusere det høye sykefraværet vi har i Norge, og i disse dager forhandles det nasjonalt mellom partene i arbeidslivet om tiltak for å redusere sykefraværet.

I strategidokumentet for 2025 -2028, sak 95/24, har kommunestyret bedt kommunedirektøren om å belyse budsjettering av sykefravær.

Lillestrøm kommune har ikke etablert felles prinsipper for budsjettering av sykefravær. Avdelingenes egenart, omfanget av det totale fraværet, kommuneøkonomi og tilgangen på riktig kompetanse avgjør om leder setter inn vikar ved sykefravær. I administrative stillinger blir ofte konsekvensen av et fravær at oppgaver må forskyves i tid eller utgå, det er lite bruk av vikarer og budsjetteres derfor i liten grad. Alle bemanningstunge tjenester, slik som helsetjenester voksne, helsehus og institusjon, bo- og miljø-tjenester, skoler og barnehager mm, er det lagt til grunn at innleie av vikar alltid skal vurderes ut ifra behov. Innleie av sykevikar skal alltid vurderes nøye opp mot lovpålagt bemanning og forsvarlighet.

Ved fravær over 14 dager refunderes sykelønn fra folketrygden, men på grunn av enkelte unntak refunderes ikke all lønn fullt ut. Det budsjetteres gjennomgående også vesentlig mer refusjonsinntekter enn det som er budsjettert til vikar for sykefravær, også dette ut ifra erfaringstall.

Heltidskultur

Heltidskulturen i Lillestrøm kommune har styrket seg de siste årene. I perioden 2021 til 2024 har andelen heltidsansatte steget fra 63,7 til 69,3 prosent. I samme periode steg andelen heltidsansatte i turnus fra 27,4 til 39,5 prosent (Kilde: Power BI 16.10.2024).

For ytterligere styrking av organisasjonens heltidskultur i 2025 er det behov for:

- Utarbeidelse av lokale retningslinjer for heltidskultur i tråd med heltidsstrategien.
- Omlegging av rullerende turnus til kalenderplan i utvalgte døgnbaserte tjenester i helse- og mestringstjenestene. Dette vil gi rom for stillingsutvidelse for deltidsansatte.
- Pilotering av turnusgenerator i utvalgte døgnbaserte helse- og mestringstjenester. Dette kan bidra til fleksible turnusløsninger og effektivisere arbeidet rundt turnusplanlegging.

Lærlinger

Målsettingen for 2025 er 60 lærlinger fordelt på samtlige 11 lærefag som Lillestrøm kommune er godkjent i.

I 2025 vil det ansettes ny lærlingkoordinator, som vil ha en sentral rolle i utforming av ny lærlingstrategi og implementering av denne.

Viktige satsingsområder i strategien vil være tettere samarbeid mellom lærlingkontoret og faglige ledere samt økt markedsføring av Lillestrøm kommune som en attraktiv lærebedrift.

Bemanningsplanen

I 2019 vedtok fellesnemnda for Lillestrøm kommune en bemanningsplan med fokus på ikke-stedbundne tjenester. Bemanningsplanen lå til grunn for innplassering av alle ansatte i ny organisasjon før sommeren 2019, og skal i det videre være et verktøy for å styre bemanningsbehovet i organisasjonen i årene framover.

I forslag til økonomiplan er det forutsatt endringer i de økonomiske rammene i tjenesten, basert på bemanningsplanen. I budsjett for 2025 er det budsjettert med rundt 7 årsverk reduksjon, og budsjettene er redusert med 5,3 mill. kroner. I bemanningsplanen er det lagt til grunn redusert behov for administrative årsverk med 100 årsverk i frem til 2025. Ved å følge opp planen vil besparelsene fra 2025 kunne være på om lag 70 mill. kroner årlig. Estimater er basert på at hvert årsverk vektet med 750 000 kroner. Denne planen ble vedtatt i 2019, og forutsetningene for nedtrekk stemmer ikke med dagens bemannings situasjon. Kommunedirektøren har gitt kommunalområdene større rom for å vurdere hvordan effektiviseringen tas ut av driften.

Økonomiplan for 2025-2028

Tall i hele 1000	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
1 Administrasjon (Gammel org.struktur)	-3 000	-3 300	-2 025	-3 000	-1 500	0
10 Kommunedirektør og stab	0	0	0	0	0	0
13 Økonomi	-1 500	-3 000	-2 250	-750	-750	0
15 Org- og utvikling	-1 500	-2 550	-2 475	-2 250	-750	0
16 Digitalisering	0	2 250	2 700	0	0	0
1 Organisasjon og nyskapning (Ny org.struktur 1.5.24)	0	0	0	0	0	-1 500
10 Kommunedirektør og stab	0	0	0	0	0	0
11 Organisasjon og nyskapning	0	0	0	0	0	-750
12 Innkjøp	0	0	0	0	0	0
13 Økonomi	0	0	0	0	0	-750
14 Virksomhetsstyring	0	0	0	0	0	0
17 HR	0	0	0	0	0	0
18 Innovasjon og digitalisering	0	0	0	0	0	0
19 IT	0	0	0	0	0	0
2 Oppvekst	1 500	-300	-5 475	0	0	0
20 Administrasjon og ledelse Oppvekst	-750	-300	-5 475	0	0	0
21 Barnehager	750	0	0	0	0	0
23 Skoler	1 500	0	0	0	0	0
27 Helsetj. for barn, unge og familier	0	0	0	0	0	0
29 Barneverntjenester	0	0	0	0	0	0
3 Helse og mestring	-8 100	-5 550	-2 550	0	-750	-750
30 Administrasjon og ledelse Helse og mestring	0	0	-750	0	0	0
31 Tjenestetorg for helse og mestring	-3 600	-1 800	-1 800	0	-750	-750
32 Helsetjenester til voksne	-3 000	-1 500	0	0	0	0
33 Helsehus og institusjon	-1 500	-1 500	0	0	0	0
34 Bo- og miljøtjenesten	0	-750	0	0	0	0

Økonomiplan for 2025-2028

4 Kultur, miljø og samfunn (Gammel org.struktur)	-8 250	-4 125	-12 150	-4 500	-3 075	0
40 Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	-750	0	0	0	0	0
41 Kultur	-750	0	0	0	0	0
42 Kirke og trossamfunn	0	0	0	0	0	0
43 Eiendom	-3 750	-1 500	-4 500	-2 250	-1 500	0
45 Miljøteknikk - ikke selvkost	-1 500	-1 500	-4 500	-750	-750	0
47 By- og stedsutvikling	-1 500	-1 125	-3 150	-1 500	-825	0
4 Klima og infrastruktur (Ny org.struktur 1.5.24)	0	0	0	0	0	-1 500
40 Klima og infrastruktur	0	0	0	0	0	0
43 Eiendom	0	0	0	0	0	-750
44 Servicetjenester	0	0	0	0	0	0
45 Miljøteknikk - ikke selvkost	0	0	0	0	0	0
46 Samordning og klimatilpasning	0	0	0	0	0	-750
48 utbygging	0	0	0	0	0	0
5 Samfunn og kultur (Ny org.struktur 1.5.24)	0	0	0	0	0	-750
50 Samfunn og kultur	0	0	0	0	0	0
51 Samfunnsutvikling	0	0	0	0	0	-750
53 By- og stedsplanlegging	0	0	0	0	0	0
55 Byggesak	0	0	0	0	0	0
57 Kultur og inkludering	0	0	0	0	0	0
Totalsum hvert år	-17 850	-13 275	-22 200	-7 500	-5 325	-4 500
Akkumulert	-17 850	-31 125	-53 325	-60 825	-66 150	-70 650

Omstilling og effektivisering

Behovet for omstilling er stort i kommunesektoren generelt og Lillestrøm spesielt. Det er behov for omstilling for å tilpasse drift til endrede økonomiske rammer for kommunen totalt, men også mellom tjenesteområder på grunn av endringene i demografi. Lillestrøm kommune har jobbet med effektivisering siden kommunen ble etablert. Gjennom bemanningsplanen for nye Lillestrøm er det nedbemannet for ca 70 millioner kroner.

Parallelt så øker antall innbyggere i Lillestrøm kommune og behovet for tjenester øker.

I budsjett for 2024-2027 ble følgende effektivisering og innsparing vedtatt:

År	2024	2025	2026	2027
Effektivisering	- 37 500	- 75 000	- 107 500	- 140 000
Sykefravær	- 17 000	- 34 000	- 51 000	- 68 000
Sum	- 54 500	- 109 000	- 158 500	- 208 000

**Tall i 1000*

I tillegg til å lykkes med innovasjon og digitalisering så peker KS i hovedsak på tre faktorer som påvirker kostnadene i en kommune.

Produktivitet og effektivitet: Produktivitet handler om den verdiskapingen vi gjør og effektivitet kan handle om hvor raskt vi får utført arbeidet. Det vil si at vi bruker ressursene våre best mulig, og når målet raskt og med ønsket kvalitet. Det handler også om hvilken gjennomføringskraft kommunen har i sitt forbedrings- og utviklingsarbeid.

Struktur: En desentralisert tjenesteproduksjon og administrasjon er mer kostnadskreven i en kommune. F. eks flere små barnehager og skoler, ledige plasser, arealer osv. Dette gjelder også hvordan vi administrerer kontorarealer på rådhuset. Cellekontor til alle, eller kontor på deling og kontorplass i landskap.

Nivå og terskel handler om omfang, kvalitet og terskel for å motta tjenester fra kommunen. Hvor lett eller vanskelig er det å få sykehjems plass, hvor mange timer man får til f. eks praktisk bistand eller hjemmesykepleie osv.

Kommuneindeksen 2024, som utarbeides av Agenda Kaupang på oppdrag fra Storebrand, sammenligner kommunens resultater og bruker kostnadsnivå, tjenestekvalitet og finanser som indikator på "best styrte kommuner". De kombinerer kostnadsnivå og tjenestekvalitet som en indikator på effektivitet. På kostnadsindeksen er Lillestrøm rangert på 13 plass. Vi er noe lavere på kvalitetindikatoren, 133 plass og 164 plass på finans. Samlet sett er Lillestrøm kommune nr 42 på kommuneindeksen i 2024. Dette er et godt resultat å jobbe videre med. Omstilling og effektivisering må også sees i sammenheng med innovasjon og digitalisering.

Investeringer i økonomiplanen

I 2025 er det foreslått investeringer for 1,470 mrd. kroner. Totalt for økonomiplanperioden 2025-2028 ligger det 5,665 mrd. kroner i investeringsplanen, og av dette er 0,704 mrd. kroner avgiftsfinansierte investeringer.

I økonomiplanen for 2025-2028 utgjør investeringene totalt (bruttotall i mill. kroner):

Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum inv.utgifter i øk.plan
1 470	1 414	1 479	1 303	5 665

I forrige økonomiplan lå det inne investeringer med totalt 1,380 mrd. kroner i 2025. I tillegg er det overført 0,553 mrd. kroner fra 2024 til 2025. Det er lagt inn totalt 20,092 mill. kroner i prisjusteringer på prosjektene i 2025, og 85,783 mill. kroner totalt for økonomiplanperioden 2025-2028. Det er i økonomiplanperioden ikke lagt til grunn egenfinansierte investeringer, noe som øker låneopptaket, men gir større handlingsrom i driftsbudsjettet.

I økonomiplanprosessen er investeringsplanen gjennomgått, og det er lagt inn enkelte merbehov og nye tiltak. I tillegg er mange investeringer skjøvet ut i tid, noe kommunedirektøren mener er helt nødvendig med tanke på kommunens finansielle måltall for gjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Kommunen ligger under måltallet i begynnelsen av perioden, men går over måltallet mot slutten av økonomiplanperioden. Erfaringsmessig kommer det hele tiden opp nye behov som må innarbeides, noe som gjør at andre investeringer må skyves. Prisveksten i markedet har også vært svært høy de siste årene, noe som gjør at prosjektkostnadene øker innenfor alle områder. Det er uheldig å måtte skyve på investeringer, men ansvarlig økonomistyring tilsier at kommunen må søke å holde investeringene nede på et fornuftig nivå. Selv om et prosjekt ligger inne i økonomiplanen, er prosjektet ikke vedtatt før det bevilges penger til oppstart i årsbudsjett.

I det kommunen når måltallet hvor gjelden ikke skal overstige 100 % av brutto driftsinntekter, vil det årlige handlingsrommet for investeringer i stor grad falle bort. Av denne grunn fraråder kommunedirektøren å skyve investeringer nærmere i tid, uten at det samtidig skyves tilsvarende investeringsbeløp utover i tid. Ettersom handlingsrommet er borte i slutten av økonomiplanperioden, vil det være nødvendig å gjøre ytterligere prioriteringer i årene framover ved at prosjekter tas ut eller skyves på.

Økonomiplan for 2025-2028

De største forskyvningene fra forrige økonomiplan er på følgende hovedprosjekter:

Prosjekt	Kommentar
Ramstadskogen barnehage - utvidelse	Ferdigstillelse skjøvet ett år, til 2027, i tråd med realistisk fremdrift.
Ny barnehage - Melby/ Tømteveien	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2029.
Skedsmokorset barnehager - mulighetsstudie	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2031.
Blaker skole - oppgradering	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2032.
Åsenhagen skole - rehabilitering	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2030.
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2027. Kan tidligst stå ferdig 2026.
Vesterskaun skole	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2029. Kan tidligst stå ferdig 2028.
Holmsens vei - ny skole	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2031.
Ny svømmehall - Fetsund vest	Ferdigstillelse skjøvet to år.
Kjellervolla skole – utvidelse	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2033.
Frydenlund skole – tilbygg	Ferdigstillelse skjøvet to år.
Hovinhøgda skole	Ferdigstillelse skjøvet to år.
Garderåsen skole	Ferdigstillelse skjøvet to år.
Branntiltak Stalsberg bo- og beh.senter	Prosjektgjennomføring skjøvet til 2026, avventer KVV Helse og mestring.
Nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri Leirsundveien	Ferdigstillelse skjøvet ett år, til 2027.
Sørumsand idrettspark - svømmehall	Ferdigstillelse skjøvet til 2030.
Skedsmokorset idrettspark	Foretatt ny periodisering av delprosjektene.
Sagstien turvei - ferdigstillelse	Prosjektgjennomføring skjøvet til 2027, avventer avklaringer rundt grunnforhold langs andre deler av stien.
Blaker Skanse	Delprosjekter er skjøvet utover en lengre tidsperiode, med prosjektslutt 2030.
Vollaparken	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2028.
Gamle Rosenberg - uthus og sidebygning	Prosjektgjennomføring skjøvet to år, til 2028.
Tingvold - istandsetting	Prosjektgjennomføring skjøvet to år, til 2028.

Økonomiplan for 2025-2028

Huseby gård - bestyrerbolig	Prosjektgjennomføring skjøvet ett år, til 2027.
Solberg P4: Solberg Vestli	Prosjektgjennomføring skjøvet ett år, til 2026, i tråd med realistisk fremdrift.
Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen	Prosjektgjennomføring skjøvet ett år, til 2026.
Bro Skjærvagapet	Ferdigstillelse skjøvet to år, til 2030.

Det er vurdert at foreslåtte utsettelse av investeringer i liten eller ingen grad vil ha kapasitetsmessige konsekvenser. Behov kan løses med forlengelse og eventuelt utvidelse av paviljonger. Forskyvningene vil kunne medføre behov for ekstra vedlikehold av enkelte bygninger.

De nye behovene som er lagt inn i økonomiplanen er (i hele 1000):

Prosjekt	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum 2030 -->
Ombygging til spesialenheter på Sørumsand og Riddersand skoler	6 000	0	0	0	
Kunnskapsbyen - ny ungdomsskole	4 000	10 000	100 000	150 000	35 000
Bråtejordet - ny flerbrukshall	0	2 000	5 000	50 000	53 000
Kunnskapsbyen - ny flerbrukshall	0	0	2 000	5 000	103 000
Anskaffelse av utstyr - kultur og frivillighet	1 500	1 000	0	0	
Skedsmohallen - utredning mulige tiltak	2 000	0	0	0	
Snøproduksjonsanlegg Skedsmo Skistadion Tæruddalen	500	0	0	0	
Kalking av graver	1 000	1 000	0	0	
Stalsberghagen gravlund - overvannshåndtering	0	6 000	0	0	

Økonomiplan for 2025-2028

Boliger - kjøp og salg	50 000	50 000	50 000	50 000	
Rehabilitering av svømmehaller	0	25 000	25 000	25 000	
Oppgradering til LED-belysning i formålsbygg	8 000	8 000	8 000	0	
Avløp til MIRA	2 000	1 000	0	0	
Dalen ledningsanlegg del 2 - utførelse	50 000	30 000	0	0	
Samferdsel - Gamle Strømsvei	13 625	0	0	0	
Samferdsel - Kirkegata	12 125	0	0	0	
Flomvoll Leirsund	7 700	0	0	0	

Økonomiplan for 2025-2028

Under vises en oppsummering av de største økninger eller reduksjoner på eksisterende prosjekter som er lagt inn i økonomiplanen:

Prosjekt	Kommentar
Økninger	
Skåningsrud skole og ressurs-senter - nytt bygg	Totalramme økt til 339,7 mill. kroner, grunnet tildelt usikkerhet fra skolebehovsplan.
Skjetten skole - utvidelse	Totalramme økt til 229 mill. kroner, grunnet tildelt usikkerhet fra skolebehovsplan.
Vesterskaun skole - nybygg	Totalramme økt til 402 mill. kroner.
Holmsens vei - ny skole	Totalramme økt til 396,5 mill. kroner.
Skolebehovsplan for Lillestrøm	Justert i tråd med økonomiske og fremdriftsmessige endringer på skoleprosjektene.
Sørumsand idrettspark - svømmehall	Totalramme økt til 396 mill. kroner.
Strømmen stadion	Økt bevilgning med 10 mill. kroner i 2026.
Utskifting fossile biler	Økt bevilgning med 10,5 mill. kroner hvert år i perioden 2025-2027.
Ballbinger og lekeapparater	Økt bevilgning med 1,5 mill. kroner i 2025 og 2026.
Maskiner, vann og vannmiljø	Justert i tråd med utskiftingsplan for maskiner, økt med totalt 6,2 mill. kroner i økonomiplanperioden.
Flomvoll Leirsund	Økt bevilgning med 45 mill. kroner i 2025, finansieres i stor grad av tilskudd.
Reduksjoner	
Lillestrøm rådhus - ombygging	Bevilgning nedjustert i 2025 og 2026, og fjernet fra og med 2027.
Behovsplan Helse og Mestring	Bevilgning justert i 2025 og 2026 i tråd med forventet budsjettbehov til planlegging, totalt redusert med 88 mill. kroner.
Gulenga - istandsetting	Fjernet bevilgningen (1 mill. kroner i 2025).
Investeringer temaplan friluftsliv og idrett	Redusert bevilgning med 11 mill. kroner i 2025 i tråd med temaplan.

Investeringstabell for kommunen samlet

Ordinære investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2025-28
	2025	2026	2027	2028	
ORGANISASJON OG NYSKAPING					
IT-investeringer	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Lillestrøm rådhus - ombygging	10 000	25 000	-0	-0	35 000
Sentrale forutsetninger inv.	15 562	15 562	15 562	15 562	62 248
Sum ORGANISASJON OG NYSKAPING	28 562	43 562	18 562	18 562	109 248
OPPVEKST					
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	2 064	54 696	92 359	427	149 546
Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng	3 000	0	0	0	3 000
Holmsens vei - ny skole	6 800	7 500	4 700	5 000	24 000
Kunnskapsbyen - ny ungdomsskole	4 000	10 000	100 000	150 000	264 000
Ny barnehage - Melby/Tømteveien	2 845	-0	3 511	73 309	79 665
Ny barnehage - Strømmen	1 445	1 032	1 032	3 096	6 605
Ny svømmehall - Fetsund vest	0	0	0	214	214
Oppgradering skoler - eiendomsdrift	6 000	0	0	0	6 000
Ramstadskogen barnehage - utvidelse	8 256	39 216	34 056	0	81 528
Skedsmokorset barnehager - mulighetsstudie	0	0	671	5 676	6 347
Skjetten skole - utvidelse	106 402	106 402	1 000	0	213 804
Skolebehovsplan - usikkerhetsavsetning	38 172	53 585	86 033	149 639	327 429
Skåningsrud skole og ressurscenter - nytt bygg	214 114	21 000	0	0	235 114
Sten-Tærud skole – rehabilitering	83 206	197 900	92 803	2 673	376 582
Vesterskaun skole	0	18 823	160 000	160 000	338 823
Volla skole - rehabilitering	64 650	0	0	0	64 650
Åsenhagen skole - rehabilitering	0	0	10 836	66 048	76 884
Sum OPPVEKST	540 954	510 154	587 001	616 082	2 254 191
HELSE OG MESTRING					
Behovsplan helse og mestring	23 000	20 000	250 000	250 000	543 000
Leirsundveien - robustboliger	2 000	0	0	0	2 000
Nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri i Leirsundveien	2 064	165 120	211 560	1 032	379 776
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	6 758	3 096	0	0	9 854
Oppgradering helsebygg - utbygging	1 500	10 528	0	0	12 028
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	15 000	0	0	0	15 000
Velferdsteknologi	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Sum HELSE OG MESTRING	53 322	201 744	464 560	254 032	973 658
KLIMA OG INFRASTRUKTUR					
Ballbinger og lekeapparater	4 000	4 000	2 000	2 000	12 000
Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering	20 640	22 304	0	0	42 944
Boliger - kjøp og salg	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Brannteknisk oppgradering av kulturbygg og andre formålsbygg	2 064	2 064	0	0	4 128
Bro Skjærvagapet	0	0	2 175	6 415	8 590
Eiendom - utviklingsplan	41 280	30 960	30 960	30 960	134 160
ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg	10 692	4 128	0	0	14 820
Enøk-investeringer	2 577	2 577	2 577	2 577	10 308
Flomvern	46 548	1 548	0	0	48 096
Frogner kirkegård - utvidelse	5 882	516	1 032	8 720	16 150
Heis og løfteanretning på kommunale bygg	5 160	3 096	0	0	8 256
Investeringer Kirkelig fellesråd	5 873	14 674	2 863	2 863	26 273
Kjøp og salg av kommunal eiendom	73 750	0	0	0	73 750
Ladepunkter til fossilfrie biler	3 000	2 500	0	0	5 500

Økonomiplan for 2025-2028

	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
Investeringsprosjekter					
Lillestrøm sykkelby	1 240	1 240	1 240	1 240	4 958
Maskiner og biler - utedrift	34 613	9 875	17 375	5 038	66 901
Maskiner og utstyr - servicetjenester	3 742	1 604	1 604	1 604	8 554
Oppgradering til LED-belysning i formålsbygg	8 000	8 000	8 000	0	24 000
Oppgradering tilfluktsrom	16 512	0	0	0	16 512
Rehabilitering av svømmehaller	0	25 000	25 000	25 000	75 000
Samferdsel - hovedplaner	48 733	23 242	23 242	23 242	118 460
Samferdsel – Overordnet prosjektering	310	310	310	310	1 240
Skedsmo kirkegård - utvidelse	45 718	310	0	0	46 028
Solceller på kommunale bygg	16 037	11 226	0	0	27 263
Utbygging - Oppfølging i garantitiden	1 500	1 500	1 000	0	4 000
Utskiftning fossile biler	11 500	11 500	11 500	0	34 500
Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp	3 504	3 504	2 482	2 317	11 807
Veilys	8 669	8 669	8 669	8 669	34 675
Sum KLIMA OG INFRASTRUKTUR	471 544	244 347	192 029	170 954	1 078 874
SAMFUNN OG KULTUR					
Blaker Skanse	13 416	17 544	9 804	11 868	52 632
Bråtejordet - ny flerbrukshall	0	2 000	5 000	50 000	57 000
Energibrønner kunstgressbaner	9 082	0	0	0	9 082
Friluftsanlegg og parker	3 087	2 064	24 647	2 064	31 862
Huseby gård	3 612	5 160	0	0	8 772
Husebylåven	1 300	0	0	0	1 300
Idrett	52 989	30 960	0	0	83 949
Kultur og frivillighet	4 338	3 838	2 838	2 838	13 852
Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - utbygging	6 700	0	0	0	6 700
Kunnskapsbyen - ny flerbrukshall	0	0	2 000	5 000	7 000
Kunstnerisk utsmykning	1 548	3 096	3 096	3 096	10 836
Nærmiljøanlegg	2 581	1 032	1 032	0	4 645
Oppgradering kultur- og idrettsbygg/-anlegg - eiendomsdrift	2 000	10 000	0	0	12 000
Rehabilitering av kunstgressbaner	1 032	2 064	0	0	3 096
Rehabilitering Nebbursvollen bad og Kuskerudnebben bad	29 333	0	0	0	29 333
Skedsmokorset idrettspark	4 000	95 000	41 000	25 000	165 000
Sørumsand idrettspark - svømmehall	3 000	3 000	-0	5 000	11 000
Verneverdige bygninger	2 580	0	0	6 860	9 440
Vollaparken	-0	-0	8 000	20 000	28 000
Sum SAMFUNN OG KULTUR	140 598	175 758	97 417	131 726	545 500
Sum	1 234 980	1 175 565	1 359 570	1 191 356	4 961 471

Avg.finansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2025-28
	2025	2026	2027	2028	
KLIMA OG INFRASTRUKTUR					
Avløp til Mira	2 000	1 000	0	0	3 000
Dalen ledningsanlegg del 2 - utførelse	50 000	30 000	0	0	80 000
Maskiner og biler - utedrift	8 110	1 000	3 650	450	13 210
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	38 221	30 990	30 990	25 825	126 026
Rehabilitering spill og overvannsledning	0	58 674	0	0	58 674
Skjettenbyen					
Solberg, vei, vann og avløp	46 045	30 990	0	0	77 035
VA - overtakelse justeringsrett MVA	2 704	2 704	2 322	2 282	10 011
Vann og avløp - hovedplaner	87 289	82 640	82 640	82 640	335 209
Sum KLIMA OG INFRASTRUKTUR	234 369	237 998	119 602	111 197	703 165
SAMFUNN OG KULTUR					
Oppmåling	194	194	194	194	775
Sum SAMFUNN OG KULTUR	194	194	194	194	775
Sum	234 562	238 192	119 796	111 390	703 940

Ordinære investeringer

ORGANISASJON OG NYSKAPNING

IT-investeringer

Det ligger en årlig ramme til utskifting av sentralt datautstyr. Sentralt datautstyr må byttes ut og oppgraderes hvert 3-5 år for å opprettholde god kapasitet, funksjonalitet og ytelse.

I tillegg er det en årlig ramme til utbygging av fiber mellom kommunens ulike lokasjoner. Vi har en forpliktende avtale med Akershus Energi Varme om felles utbygging av fiber i alle fjernvarme grøfter. Denne avtalen gjør at vi kan bygge et fibernett i kommunen vår til en veldig redusert kostnad. At kommunen eier sitt eget fibernett gir en svært effektiv og rimelig løsning for kommunikasjon sammenliknet med leie av kapasitet fra eksterne leverandører.

Lillestrøm rådhus - ombygging

Det er 32 år siden Lillestrøm rådhus ble tatt i bruk. Mange av de bygningsmessige komponentene er utrangert og det er nødvendig med større investeringer for å skifte ut disse. Samtidig er det i løpet av byggets levetid tilkommet en rekke nye forskriftskrav blant annet til universell utforming, inn klima og brannsikring, som gjør at det bør foretas investeringer på rådhuset for å imøtekomme disse nye kravene. Nye måter å arbeide på med flere alternativer enn kun cellekontor, gjør det påkrevd med mindre bygningsmessige ombygninger. Enkelte mindre tilpasninger og endringer i bygget er utført i årene 2020-2023 for å øke antall arbeidsplasser på rådhuset, men så langt er det ikke gjort grep for å sette i stand de vesentlige bygningstekniske elementene som ventilasjon, vinduer, sprinkling mv.

Det er påbegynt et arbeid med en konseptvalgutredning. Utredningen skal vurdere flere alternative grep for å utvikle rådhuset, fra kun nødvendig vedlikehold til større ombygginger. Konseptvalgutredningen vil ferdigstilles tidlig i 2025.

Kommunedirektøren foreslår å utsette en større ombygging og rehabilitering av rådhuset, i påvente av ny detaljregulering av rådhusomtå. Allikevel settes det av noen midler til å utbedre et minimum av tekniske anlegg, samt muliggjøre økt bruk av bygget. Akkurat hvilke tiltak som bør iverksettes vil avhenge av det pågående konseptvalgarbeidet. Beløpet som er avsatt er usikkert, og vil bli gjenstand for politisk beslutning når konseptvalgutredningen er klar.

Sentrale forutsetninger inv.

Det avsettes et årlig beløp til egenkapitaltilskudd KLP. Det er ikke anledning til å finansiere egenkapitaltilskudd med bruk av lån. Egenkapitaltilskuddet er forutsatt finansiert med overføring av midler fra driftsbudsjettet.

OPPVEKST

Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse

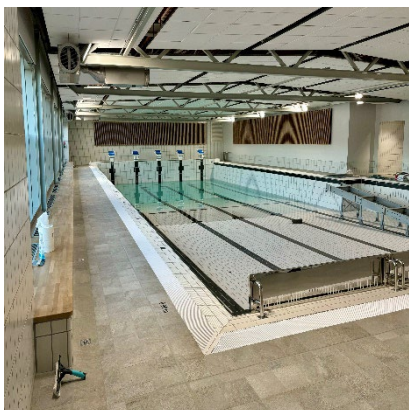
Bingsfoss ungdomsskole skal ombygges og utvides til en fullverdig 6-parallell ungdomsskole ved å etablere to tilbygg i forlengelse av eksisterende klasseromsfløyer som følge av at flere klasserom ved skolen arealmessig er for små til å møte normen på 30 elever. Skolens uteareal oppgraderes og tilrettelegges for fysisk aktivitet og kvaliteter som vil komme nærmiljøet til gode.

Bygging var planlagt påstartet sommeren 2024 med ferdigstilling 2025. Anbudskonkurransen er avlyst som følge av juridisk usikkerhet knyttet til

anbudsprosessen.

Prosjektet kan tidligst ferdigstilles til skolestart 2026 (med oppstart av arbeider før sommeren 2025), men i økonomiplanen er ferdigstilling foreslått forskjøvet til 2027 (med oppstart før sommeren 2026).

Det er ikke lagt inn midler i driftsbudsjettet til paviljonger under byggeperioden.

Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng

For å unngå at bassenget må stenges ned er det igangsatt en omfattende rehabilitering av svømmebassenget på Dalen skole. Arbeidene er i slutfasen, og det forventes at arbeidene vil bli ferdigstilt i løpet av 2024. Bassenget rehabiliteres for forlenget levetid på 15-20 år. Prosjektet omfatter utbedring av betong, noe fasadearbeid, overflater og teknisk anlegg tilknyttet bassenget. I 2025 er det avsatt midler til oppfølging av prosjektet.

Holmsens vei - ny skole

Det blir jevn stor vekst i skoleområdet Strømmen-Skjetten i tiden fremover. Dette planlegges løst med bygging av ny barneskole i Holmsens vei og kretsjusteringer. Skolen skal ha Sophie Radich som ungdomsskole.

I økonomiplanen er totalbudsjett for prosjektet økt til 396,5 mill. kroner. Planlagt ferdigstilling er 2031.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for nybygg. Estimater baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetning til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Kunnskapsbyen - ny ungdomsskole

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser i skolebehovsplan. Det er besluttet at det skal bygges ny ungdomsskole i Riisveien til erstatning for ungdomsskole på dagens Sten-Tærud, samt å avbøte for sprengt kapasitet på Kjeller skole. Reguleringsarbeidet er startet opp og prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2029.

Det er så langt lagt frem kostnadsestimat som tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimater baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetning til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Ny barnehage - Melby/Tømteveien

I henhold til barnehagebehovsplanen er det ønskelig å etablere ny barnehage i Tømteveien på Skjetten med inntil 8 avdelinger. Barnehagen vil erstatte Breidablikk og Uglebakken barnehager.

Ferdigstilling av barnehagen er i økonomiplanen flyttet til 2029, to år senere enn i forrige økonomiplan.

Det er så langt lagt frem kostnadsestimat som tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimater baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetning til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Ny barnehage - Strømmen

I henhold til barnehagebehovsplanen er det behov for en ny barnehage på Strømmen.

Barnehageområde Strømmen og Skjetten har en høy andel av kommunens 1-5 åringer. Det blir en sterk økning i behovet for antall barnehageplasser ut barnehagebehovsplanperioden.

Nøyaktig plassering er ikke endelig besluttet. Det er avsatt midler til utredning av konseptvalg/mulighetsstudie i økonomiplanperioden.

Ny svømmehall - Fetsund vest

Svømmehall Fetsund vest har vært planlagt i flere år for å sikre at elevene ved skolene Garderåsen og Hovinløgda skal få en bedre svømmeopplæring med kort vei til svømmeanlegget. I dag brukes svømmeanleggene ved Dalen skole og Østersund ungdomsskole. Nærmere utredning av svømmehall foreslås vurdert i konseptvalgutredningen for Hovinløgda/Garderåsen skoler. I økonomiplanen er oppstart av planlegging skjøvet med to år.

Oppgradering skoler - eiendomsdrift

Det foreslås bevilget 6 mill. kroner til ombygging til spesialenheter på Sørums og Riddersand skoler, i tråd med behovsmelding fra Oppvekst.

Ramstadskogen barnehage - utvidelse

Ramstadskogen barnehage skal utvides med 66 plasser. Utvidelsen tar høyde for underdekning i barnehageplasser i området Dalen. I barnehagebehovsplanen er det beskrevet at ferdigstilling blir i 2026.

Detaljreguleringsplanarbeidene viser seg å ta lengre tid enn planlagt. Endelig avklaring for veiløsning er ikke ferdig og kan påvirke kostnadene. Ferdigstilling er nå planlagt i 2027. Totalramme for prosjektet, inkl. prisjustering er 85 mill. kroner.

Skedsmokorset barnehager - mulighetsstudie

I henhold til barnehagebehovsplanen er det behov for å etablere ny barnehage sentralt på Skedsmokorset. Den nye barnehagen er planlagt å erstatte Åsenhagen og Korshagen barnehager, samt ha fremtidig utvidelsesmuligheter.

Ferdigstillelse av barnehagen er i økonomiplanen flyttet til 2031, to år senere enn i forrige økonomiplan.

Det er så langt lagt frem kostnadsestimat som tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimater baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetning til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Skjetten skole - utvidelse

Skjetten skole utvides til en permanent 4-parallell barneskole. Planlagt ferdigstilt i 2026.

Prosjektet har i økonomiplan 2025-2028 fått tilført midler fra usikkerhetsavsetningen for skolebehovsplanen, og totalramme for prosjektet inkl. usikkerhet er 229 mill. kroner.

Ill: Lillestrøm Arkitekter

Skolebehovsplan - usikkerhetsavsetning

Det er valgt en løsning hvor usikkerhetsavsetningene ikke inngår i det enkelte kostnadsestimat for hvert enkelt skoleprosjekt. I stedet er usikkerhetsavsetningen samlet i en felles usikkerhetsavsetningspott for hele skolebehovsplanen.

Denne avsetningen kommer i tillegg til basisestimatet for hver enkelt skole og utgjør et gjennomsnittlig kostnadstillegg på 20 % for hver enkelt skole hvor forventet gjennomføring starter innenfor økonomiplanperioden, mens prosjekter som starter gjennomføring senere har fått beregnet 30 % tillegg. Sammenslåingen gir redusert samlet avsetning sammenlignet med hva summen av enkeltavsetninger ville vært.

Avsetningen er i økonomiplanen oppjustert i tråd med økningene som er lagt inn på Holmsens vei og Vesterskaun skoler, samt de nye prosjektene ny ungdomsskole ved Kunnskapsbyen, samt flerbrukshaller ved Kunnskapsbyen og Bråtejordet. I økonomiplanen er usikkerhetsavsetning delt ut til to prosjekter, ny Skåningsrud skole og Skjetten skole.

Skåningsrud skole og ressurscenter - nytt bygg

Skåningsrud skole flyttes til tomte til Haugtun skole. Den gamle skolen er revet og bygging av nytt bygg i to etasjer er påbegynt. Nybygg sikrer optimalt tilpassede arealer og en effektiv skoledrift. Det blir etablert ny spesialscole for 60 elever som skal være ferdigstilt vinteren 2026.

Prosjektet har i økonomiplan 2025-2028 fått tilført midler fra usikkerhetsavsetningen for skolebehovsplanen, og totalramme for prosjektet inkl. usikkerhet er 339,7 mill. kroner.

Sten-Tærud skole – rehabilitering

Sten-Tærud skole framstår som nedslitt og bærer preg av mangelfullt vedlikehold. Bygningsmassen på Sten-Tærud nærmer seg 70 år, og bør totalrehabiliteres. Skolebehovsplanen gir føringer for at det etableres rene barneskoler med minst to paralleller og rene ungdomsskoler med minst fire paralleller i forbindelse med reetableringer eller omorganiseringer. Sten-Tærud skole skal i henhold til skolebehovsplanen rehabiliteres som en 2-parallell barneskole. Byggearbeidene for barneskolen forutsetter at ungdomsskolen flytter ut.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimaten baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling. Det er besluttet en gjennomføringsmodell med samspill med entreprenør. Ferdigstilling er planlagt i 2027.

Vesterskaun skole

Vesterskaun skole er nedslitt, og skolen driftes med to sett paviljonger i dårlig forfatning. Det er planlagt etablert en ny 1,5 parallell skole. Prosjektet var planlagt ferdigstilt i 2027, men kan nå tidligst ferdigstilles til skolestart 2028 på grunn av forsinket oppstart av samspillsfasen.

I økonomiplanen er ferdigstilling foreslått forskjøvet til 2029 for å redusere kommunens samlede investeringer i perioden, og totalrammen er økt til 402 mill. kroner. Økonomirammen er justert i henhold til foreløpig vedtak i sak 142/24. Usikkerhetsavsetningen til skolebehovsplanen er økt i tråd med dette.

Volla skole - rehabilitering

Det gjennomføres en full rehabilitering av hovedbygning, samt riving og bygging av ny sidefløy. Etter ombyggingen blir skolen en 2 parallell skole.

Elevene er flyttet til Kjellervolla skole i byggeperioden. Rehabiliteringen følger fremdriftsplanen og det tas sikte på at byggearbeidene er ferdig rundt årsskiftet 2024/2025. Deretter skal bygget møbleres og klargjøres til skolestart i august 2025.

Åsenhagen skole - rehabilitering

Åsenhagen barneskole er foreslått rehabilitert gjennom mange perioder og skolen bærer preg av stor slitasje og forfall.

Rehabilitering/tilbygg vil tidligst kunne stå ferdig i 2028, men er i økonomiplanen skjøvet to år til 2030.

Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra skolebehovsplanen, og det arbeides med mulige løsninger.

HELSE OG MESTRING

Behovsplan helse og mestring

Kommunestyret vedtok 29.03.2023 «Behovsplan for helse- og mestringstjenester 2023-2040». Planen skal ligge til grunn for nødvendig faglig og organisatorisk omstilling samt prioriteringer i årlige budsjettprosesser. Samtidig ble det vedtatt å starte opp arbeidet med å planlegge for kapasitetsutvidelse for heldøgns omsorgsplasser. Det ble avsatt driftsmidler i 2024 til nødvendige utredninger. Det ble også satt av en årlig investeringsramme, med opptrapping til 250 mill. kroner årlig, for å synliggjøre et fremtidig behov for investeringer. Når konkrete investeringsprosjekter igangsettes vil det opprettes egne prosjekter for disse. For nye heldøgns omsorgsplasser er det nå startet arbeid med detaljregulering for utvalgte prosjekter, og i økonomiplanen er beløpene i 2025 og 2026 justert for å sikre nødvendige midler til planleggingen.

Leirsundveien - robustboliger

Det er oppført 15 nye omsorgsboliger og 1 korttidsplass med døgnbemannet base. I 2025 er det avsatt midler til oppfølging av det avsluttede prosjektet.

Nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri i Leirsundveien

Dagens produksjonslokaler for hovedkjøkken og vaskeri tilfredsstiller ikke forskriftskrav eller gir effektiv tjenesteproduksjon, og det foreslås å etablere et nytt samlokalisert sentralkjøkken og sentralvaskeri på kommunens tomt i Leirsundveien på Skedsmokorset. Nye produksjonslokaler vil blant annet gi kostnadseffektive og rasjonelle produksjonslinjer som er dimensjonert for å imøtekomme den demografiske utviklingen. Samlokaliseringen muliggjør gode synergier med en felles organisasjon, der man i stor grad unngår unødige dobbelstillinger og samtidig får en mer effektiv organisasjon, samt at produksjonslokalene krever flere av de samme tekniske løsningene. På bakgrunn av konseptvalgutredningen kan det påbegynnes utarbeidelse av skisse- og forprosjekt til underlag for kontrahering av entreprenør.

Flytting fra flere mindre enheter vil frigi noe arealer til Helse og mestring.

Prosjektet er i økonomiplanen forskjøvet ett år, med planlagt ferdigstillelse i 2027.

Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift

Fra tidligere økonomiplaner ligger det inne midler til nødstrømsaggregat på Stalsberg, Åråsveien og Lillestrøm bbs, siden disse byggene ikke er tilrettelagt for lengre strømbrydd. Deler av bevilgningen er skjøvet til 2026.

Oppgradering helsebygg - utbygging

Består av prosjektene branntiltak på Stalsberg bo- og behandlingssenter og ombygging av vaskeri på Skedsmotun. En brannskillevegg på Stalsberg er ikke godkjent i henhold til gjeldende brannforskrifter slik at bygget må fullsprinkles. I påvente av konseptvalgutredning knyttet til behovsplan helse og mestring er midlene flyttet til 2027. Prosjektet på Skedsmotun vaskeri er ferdigstilt og i 2025 ligger det midler til oppfølging av prosjektet.

Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger

Ombyggingen av deler av Sørum sykehjem til 20 omsorgsleiligheter er ferdigstilt. I 2025 er det avsatt midler til oppfølging av prosjektet, i tillegg til at prosjektet forventes ferdigstilt med et stort mindreforbruk.

Velferdsteknologi

Det er avsatt 3 mill. kroner årlig til velferdsteknologiske løsninger i tjenesteområdet helse og mestring.

KLIMA OG INFRASTRUKTUR

Ballbinger og lekeapparater

Det er tidligere avsatt en årlig ramme til oppgradering og etablering av ballbinger. I 1. tertialrapport 2024 ble rammens størrelse økt til 4 mill. kroner, samtidig som at prosjektet også skal omfatte lekeapparater. Denne økningen er også lagt inn i 2025 og 2026.

Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering

Prosjektet omfatter utvidelse av Blaker kirkegård, ny driftsbygning og rehabilitering av kapellet. I tillegg er det eksisterende bårhuset ferdig rehabilitert.

Entreprenør for arbeidene med utvidelse av kirkegården er kontrahert og rammetillatelse er nå gitt. Arbeidene avventer oppdatering av det prosjekterte underlaget grunnet forsinkelsen etter prosessen med rammetillatelse. Avtalen med entreprenør må revideres når det prosjekterte underlaget er oppdatert, da med ny fremdriftsplan og reviderte kostnader. Det opprinnelige tilbudet for arbeidene er fra 2019.

Rammetillatelse for nytt driftsbygg er mottatt. Anskaffelsen var klar for utlysning, men prosessen er utsatt for økonomisk avklaring og endelig budsjett for kirkegårdsutvidelsen.

Det gamle kapellet på Blaker kirke trenger å rehabiliteres for å verne et viktig kulturminne. Forprosjekt har startet opp.

Det er stor usikkerhet med tanke på økonomiske rammer i alle tre delprosjekter.

Boliger - kjøp og salg

Lillestrøm kommunale boliger (LKB) i kommunalområde eiendom kjøper og selger kommunale boliger fortløpende for å optimalisere boligmassen, både med hensyn til behov, lokalisering, kvalitet og for å sikre mest mulig kostnadseffektiv drift.

Kommunen mottar mange flyktninger, og har en akutt stor boligmangel. Sammenlignet med andre kommuner har Lillestrøm kommune få kommunale boliger sett opp mot befolkningsstørrelsen. Det er viktig å øke boligmassen, samtidig som NAV jobber med å hente inn flere private utleiere for å sikre alle et botilbud. Det foreslås bevilget 50,0 mill. kroner hvert år i perioden 2025-28 til kjøp av boliger, som finansieres med låneopptak, da investeringsfondet til LKB begynner å bli betydelig redusert.

Brannteknisk oppgradering av kulturbygg og andre formålsbygg

Prosjektet omfatter gjennomføring av branntekniske tiltak i eldre kulturbygg. Dette omfatter blant annet bygg blant den gamle trehusbebyggelsen i kulturkvartalet, hvor kommunen har fått pålegg fra brannvesenet.

Bro Skjærvagapet

Det planlegges for å bygge bro over Skjærvagapet, fra Gamle Strømsvei til Skjærvaveien. Det er gjennomført arkitektkonkurranse, som LINK arkitektur vant med prosjektet Skjærvabuen. Broforslaget hadde mange likhetstrekk med Tretten bro som kollapset. LINK arkitekter og Norconsult har derfor

jobbet videre med et forslag til stålkonsept hvor broen har samme form som før, men tilpasset stålkonstruksjon. Tredekke/overflate planlegges beholdt. Det er gjennomført markedsdialog med aktuelle entreprenører for brokonstruksjoner september 2024, og det planlegges politisk sak om dette 1. kvartal 2025. Foreløpig kalkyle er på 60 mill. kroner. Deler av beløpet vil bli krevd delfinansiert av utbyggere i området gjennom rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler, og det er foreløpig uvisst hva størrelsen på disse bidragene vil være. Både utgifts- og inntektssiden vil bli revidert når utbyggingsavtalen er på plass. I den fremlagte økonomiplanen er bevilgningen prisjustert, samt skjøvet noe utover i tid. Forutsatte inntekter fra utbyggere er holdt uendret fra forrige økonomiplan, men er skjøvet utover i tid.

Eiendom - utviklingsplan

Generell ramme til investeringsprosjekter på kommunale bygg. Avsetningen skal dekke kostnader til nødvendige investeringstiltak på bygningsmassen. Tiltakene vil i hovedsak være knyttet til helse, miljø og sikkerhet. For 2025 vil beløpet blant annet gå til brannsikringstiltak, adgangskontroll og utskiftning til LED-belysning i flere bygg.

ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg

I økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn midler i 2023-2025 til oppgradering av flere ventilasjonsaggregater til anlegg med innebygget varmepumpeteknologi. Disse gir en svært effektiv og lønnsom drift på vinteren, samtidig som man har mulighet til å kjøle ned luften på en billigere måte på sommeren, sammenlignet med mer tradisjonelle kjølemetoder. Anleggene vil også kunne styres på en bedre måte via SD og toppsystem. Utskiftningen vil redusere kommunens energiforbruk. Deler av bevilgningen for 2025 er flyttet til 2026.

Enøk-investeringer

Det er avsatt en årlig ramme i perioden til ENØK-tiltak som oppgradering og utskifting av varmepumper og annet VVS-utstyr mv.

Flomvern

I 2024 er det lagt inn midler til det pågående prosjektet flomvoll Leirsund. I tillegg er det fra tidligere økonomiplan avsatt midler til planlegging av flomsikring av Lillestrøm by for flom med gjentaksintervall 200 år/1000 år. Det er krav om at boligbebyggelse skal være sikret mot 200 års flom og spesielt kritiske bygg skal være sikret mot 1000 års flom. Flomsikringen skal være permanent og uten organisatoriske tiltak, dvs. sandsekker, flompølser o.l. Dagens flomsikring av Lillestrøm dekker flom med gjentaksintervall 100 år uten slike tiltak. Det bør gjennomføres et forprosjekt for å vurdere hvordan flomsikringen kan utvikles slik at den dekker flom med gjentaksintervall 200 år og 1000 år.

Frogner kirkegård – utvidelse

Frogner kirkegård skal utvides, og i forbindelse med vedtak av kommuneplanen for Sørum kommune 2019-2031, ble det besluttet hvilket areal som skulle benyttes til utvidelsen. Ettersom utvidelsen påvirkes av blant annet grunnverv, veier og parkeringsmuligheter er det utarbeidet en mulighetsstudie for utvidelsen. Detaljreguleringsprosessen er startet opp. Gjennomføringen av prosjektet ble i forrige økonomiplan skjøvet til 2029/2030. I denne økonomiplanen er det ikke gjort noen endringer, foruten prisjustering.

Estimatet baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og krav i forbindelse med reguleringsprosessen og har ikke avsetning til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Heis og løfteanretning på kommunale bygg

Prosjektet omfatter utskifting av heiser og løfteinnretninger i kommunens formålsbygg. Heiser med god driftsstabilitet har stor betydning for brukerne. Dessverre er mange heiser modne for utskifting, og midlene vil derfor bli prioritert til de bygg med størst behov for utskifting. Bevilgningen ble opprinnelig gitt i 2024 og 2025, men i påvente av ny rammeavtale har prosjektet blitt forsinket. Bevilgningen er derfor skjøvet til 2025 og 2026.

Investeringer Kirkelig fellesråd

Årlig investeringsramme som overføres til Lillestrøm kirkelige fellesråd. Overføringen er økt i 2025 og 2026 i tråd med kommunestyrets budsjettvedtak i forbindelse med behandling av økonomiplan 2023-2026. I tillegg er det foreslått å bevilge 1 mill. kroner i 2025 og 2026 til kalking av graver på Skedsmo kirkegård. På grunn av dårlig jordsmonn skjer det ingen nedbrytning på enkelte felt, og kalkingen vil endre på dette. Videre er det nødvendig å utbedre overvannsproblematikk på den gamle gravlund på Stalsberghagen, og det foreslås bevilget 6 mill. kroner til dette i 2026.

Kjøp og salg av kommunal eiendom

Det har tidligere vært budsjettert med store salgsinntekter fra tomte/eiendomssalg i økonomiplanperioden. Salgsinntektene bidrar til generell finansiering av kommunens investeringsplan. Tidligere anslag for salg er nedskrevet mye, blant annet med bakgrunn i dagens markedssituasjon. Blaker aldersheim, har som eksempel vist seg vanskelig å selge i dagens marked. "Renseanleggtomta" på Sørumsand er planlagt solgt, men dette vil først kunne skje etter den pågående områdereguleringen for Sørumsand sentrum er vedtatt. Andre objekter, som Kirkeveien næringstomt må avvente regulering på grunn av uavklart behov for tilleggseiendom i forbindelse med dekommisjoneringsarbeidet. Dekommisjoneringsarbeidet vil kreve en reguleringsplan, og denne er ikke igangsatt ennå.

Boligtomt på Kjeller/Nitteberg legges ut for salg i inneværende år (2024).

I 2025 ligger det utgifter til kjøp av eiendommer og refusjonsavtaler, dette er overførte midler fra 2024.

Ladepunkter til fossilfrie biler

Det er nødvendig å videreføre satsingen på ladeplasser til elbiler. De nye laderne har vesentlig høyere driftsstabilitet i tillegg til at de kan styres til å håndtere betaling, justere effektnivå tilpasset strømprisene mv.

Lillestrøm sykkelby

Dette er kommunes egenandel i sykkelby-prosjekter. Årlig bevilges 1,2 mill. kroner. Det kan søkes om tilskudd fra Akershus fylkeskommune. Akershus fylkeskommune sykkelbyordning kan dekke opptil 50 % av kostnadene på prosjektene.

Maskiner og biler - utedrift

Utedrift har en betydelig bil- og maskinpark hvor en stor andel er gammel. Samtidig som bil- og maskinparken fornyes er det også behov for å justere sammensetningen og tilpasse den til dagens og morgendagens behov. Utedrift har utarbeidet en administrativ plan for utskifting av biler og maskiner for å optimalisere maskinparken. Beløpene i økonomiplanperioden gjenspeiler behovet som ligger i planen.

Utedrift har stort fokus på å tilpasse bil- og maskinparken til utslippsfrie alternativer. Det jobbes med alternative løsninger for å nå miljøkravene til Lillestrøm kommune både på kort sikt og lang sikt.

I 2025 er det planlagt utskiftet 2 lastebiler, 1 veihøvel, 1 gressklipper og 1 spylebil.

Maskiner og utstyr - servicetjenester

Renholdstjenesten jobber kontinuerlig med effektiviseringstiltak. Bruk av roboter i tjenesten har vært en avgjørende faktor for å kunne gjennomføre tiltakene. Robotporteføljen blir i løpet av 2025 betydelig, og de vil være i bruk på større skoler, idrettsanlegg, institusjoner og administrasjonsbygg. I tillegg til årlig ramme til anskaffelse av roboter er det i tidligere økonomiplan avsatt midler til utskiftning av maskinparken på vaskeriet på Sørvald. Maskinene begynner å bli gamle og vil i løpet av kort tid være vanskelig å reparere.

Oppgradering til LED-belysning i formålsbygg

Det er stort omfang av eldre lysarmatur i formålsbyggene og det er slutt på produksjonen av lyspærer og -rør. Når de eldre lyskildene slutter å virke må de erstattes. Markedets mest økonomieffektive og funksjonelle løsning er LED-belysning, som også kan kobles til fjernstyring. Det foreslås bevilget 8 mill. kroner til utskiftning årlig i perioden 2025-2027.

Oppgradering tilfluktsrom

Flere av kommunens offentlige tilfluktsrom tilfredsstillende ikke alle krav, og det er nødvendig å gjøre tiltak for å løfte disse til å møte forskriftskrav. Det er iverksatt en gjennomgang med en grundig tilstandsanalyse av alle av kommunens offentlige tilfluktsrom. I tillegg vil det bli utarbeidet konkrete kostnadsestimater for både arbeide og materialer for å kunne sette tilfluktsrommet tilbake til forskriftsmessig stand. Tilstandsanalysene er planlagt gjennomført i løpet av november 2024, og arbeid med istandsetting av tilfluktsrommene vil bli iverksatt etter evaluering av tilstandsanalysene.

Det er foreløpig avsatt 22,512 mill. kroner til utbedringsarbeider for kommunens offentlige tilfluktsrom.

Rehabilitering av svømmehaller

Kommunen eier 12 skolebasseng, 6 terapibasseng og 2 utendørsbad. Flere av disse er nå sterkt nedslitt. På tross av enkelte investeringer i bassengteknikk de senere årene, er flere bygg og garderobeanlegg utrangert og står i fare for å stenge.

Det må lages en plan for kommunens samlede bassengdekning, tilstand på anlegg og behov. En "bassengbehovsplan" vil danne grunnlag for prioritering av midler, herunder hvilke anlegg som bør rehabiliteres først, behov for nye basseng og eventuell avvikling av basseng om det blir relevant.

Det settes av en grov ramme til rehabilitering av svømmehaller fra 2026 i økonomiperioden. Prioritering og fordeling av kostnader vil fremgå når ovennevnte plan blir lagt fram til politisk behandling.

Samferdsel - hovedplaner

Samferdsel hovedplan inneholder midler til kollektivtiltak, trafikkisikring, diverse samferdselstiltak og oppgradering av grusveier. I tillegg er årlig ramme til g/s-vei og trafikkisikring flyttet hit, som benyttes til ulike veisikkerhetstiltak som bommer, fartshumper og fortau. Sikker avvikling av kollektivtrafikken og leskur er prioritert.

I 2025 er det i tillegg budsjettert med to prosjekter i Gamle Strømsvei og Kirkegata på til sammen 25,750 mill. kroner, som finansieres av tilskuddsmidler og momskompensasjon.

Samferdsel – Overordnet prosjektering

Det er avdeling Strategi og bærekraft som står for prosjektering av samferdselsprosjekter, mens Miljøteknikk eller Utbygging utfører arbeidet. Det er lagt inn en årlig ramme på 0.310 mill til dette formålet, nedjustert fra 0.5 mill pga innsparing.

Skedsmo kirkegård - utvidelse

Detaljreguleringen for utvidelsen av Skedsmo kirkegård er vedtatt. Prosjektet omfatter blant annet utvidelse av kirkegård, grunnverv og etablering av turvei langs ravinen.

Det er utarbeidet ny kalkyle for prosjektet som er vesentlig høyere enn totalrammen for prosjektet som er 55,7 mill. kroner. Det arbeides med å se på mulige innsparinger og å se alle kirkegårdsprosjektene i sammenheng. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

I denne økonomiplanen er det ikke gjort noen endringer, foruten prisjustering.

Solceller på kommunale bygg

I økonomiplan 2023-2026 ble det vedtatt avsatt 40,0 mill. kroner til solcelleanlegg på tak. Midlene er prisjustert, og fordelt utover i perioden i tråd med forventet fremdrift. I utgangspunktet var det tenkt etablering av anlegg på bygg med døgkontinuerlig bruk, spesifikt seks av kommunens sykehjem. Dette for å få mest mulig utbytte av energien som produseres. Innenfor den avsatte rammen vil det også være rom for å etablere solcelleanlegg på andre bygg enn sykehjemmene. Det vil derfor etableres anlegg på andre kommunale bygg der det forventes god effekt av anlegget.

Utbygging - Oppfølging i garantitiden

Kommunens store byggeprosjekter avsluttes i forbindelse med tertialrapportering, etter at ettårsbefaring og eventuelle restarbeider er gjennomført. Det vil hver gang vurderes om størrelsen på avsetningen til garantioppfølging er tilstrekkelig, og hvorvidt hele eller deler av restmidler på prosjektene kan inndras eller om det må omdisponeres til garantioppfølging. Midlene som ligger i økonomiplanperioden er overført fra tidligere år.

Utskiftning fossile biler

I økonomiplan 2024-2027 ble det lagt inn 1 mill. kroner hvert år i perioden 2025-2027 til utfasing av fossilt kjøretøy for å nå mål om klimanøytral drift innen 2027. Kommunen har i dag 60 kjøretøy og spesialkjøretøy som er fossile kjøretøy. Bilene er stort sett knyttet til tjenesteområdet Klima og Infrastruktur, men det er også noen innenfor Helse og mestring. Det er foretatt en gjennomgang av bilene med et grovt estimat med tanke på gode elektriske alternativer i dagens marked. Den avsatte bevilgningen økes til 11,5 mill. kroner hvert år i treårsperioden. Midlene tar høyde for at spesialbilene er dyre å erstatte.

	Varebil	Varebil 4x4	Personbil	Personbil 4x4	8-seter	9-seter	
Teknisk, Leiraveien	4	30	0	1	0	0	
Helse	1	2	1	1	1	4	
Eiendom, bygg, miljø	8	6	0	0	1	0	
	13	38	1	2	2	4	60

Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp

Lillestrøm kommune overtar anlegg og en rett til å kreve opp momskompensasjon på veianlegg. Momskompensasjonen kreves opp over 10 år og utbetales til utbygger med fradrag for administrasjonskostnader.

Veilys

Veilys inneholder midler til utskiftning av armatur, forsyning, måling og styring av veilysanlegg, utskiftning av kabler og strekk og nyanlegg veilys. Arbeidet følger hovedplanen til veilys.

SAMFUNN OG KULTUR

Blaker Skanse

I kommunestyresak 131/21 ble det vedtatt driftsmodell for Blaker Skanse. Ifølge vedtaket skal Blaker skanse utvikles som en nasjonal destinasjon for kunst og kultur. I tillegg skal stedet utvikles til publikumsrettet virksomhet som arrangementer, restaurant, seminar/konferanse, galleri/atelier for kunstnere osv. I 2022 ble det ansatt en kulturutvikler, som sammen med et tverrfaglig team utvikler Blaker skanse i tråd med vedtaket. Bygningsmassen har et stort rehabiliteringsbehov. Det er laget en plan for vedlikehold og rehabilitering av anleggets forskjellige deler. I økonomiplanen er bevilgningen prisjustert, og stukket ut to år lengre i tid enn i forrige økonomiplan. Prosjektet forventes dermed ferdigstilt i 2030.

Bråtejordet - ny flerbrukshall

Ved bygging av ny skole i Holmsens vei er det planlagt at Slorahallen skal benyttes av skolen. Endringen fører til behov for ny flerbrukshall i Strømmen området. Denne er planlagt på Bråtejordet. Planlagt ferdigstilt 2029.

Energibrønner kunstgressbaner

Konvertering fra gassfyring til dype energibrønner for Fedrelandet kunstgressbaner i Fetsund. Erstatte eksisterende gassbasert oppvarming av to kunstgressbaner, som vil gi en vesentlig reduksjon av klimagassutslippene. Tiltaket har en kostnad vesentlig større enn tidligere bevilgning, og det er i skrivende stund uavklart hva endelig politisk vedtak i denne saken vil bli (K-sak 165/24 – utsatt). Det er derfor ikke lagt inn noen endringer i økonomiplanen på dette prosjektet.

Friluftsanlegg og parker

Hovedprosjektet Friluftsanlegg og parker har en rammebevilgning på 2,064 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene benyttes til lettere opparbeiding av utendørs møteplasser og turveier med lyssetting, benker, grillplasser, brygger og lignende, samt etablering av apparater for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet på ulike steder i kommunen.

I tillegg ligger investeringsprosjektet Sagstien under dette hovedprosjektet. Sagstien er en tursti som strekker seg fra Skjærvagapet nederst i Sagdalen til Lørenskog grense, hvor det gjenstår å opparbeide to strekninger. I 2023 ble det vedtatt en bevilgning på til sammen 15,0 mill. kroner til å kunne ferdigstille Sagstien i 2024. I forbindelse med økonomiplanen for 2024-2027 ble det gitt en ytterligere bevilgning på 10,0 mill. kroner. Restmidler på prosjektet er i denne økonomiplanen foreslått forskjøvet til 2027, ettersom gjennomføring av prosjektet avventer avklaringer rundt grunnforhold langs andre deler av Sagelva.

Huseby gård

Huseby gård er et viktig kulturminne og en del av Skedsmo bygdemuseum. Gården er i dag i bruk av både kommunen og frivilligheten. Gården består av låven, som er ombygget og gjort om til en moderne kulturarena. I tillegg er det hovedbygning, bestyrerbolig og fjøset, som også er i behov for istandsetting. Hovedbygningen, hvor taket er lekk og i dårlig stand, må rehabiliteres for at bygget skal bevares. Bestyrerbolig trenger også rehabilitering, både for å beholde det for framtida, men også for å være

innenfor lovkrav for bruk som kontorplass til ansatte o.l. Det er tidligere avsatt midler til disse to prosjektene. I økonomiplanen er midlene til bestyrerboligen foreslått forskjøvet til 2026.

Husebylåven

Husebylåven ble ferdigstilt høsten 2023, og kun mindre arbeider og oppfølging gjenstår. Prosjektet har transformert 1.etg av hovedskipet på låvebygningen til et kulturhus og møtested med lokaler for aktiviteter og arrangementer.

Idrett

Hovedprosjektet innbefatter hovedsakelig investeringsprosjekter knyttet til idrettsanlegg som er blitt prioritert ut fra temaplanen for friluftsliv og idrett. For å ta høyde for fremtidige prosjekter knyttet til temaplanen, ble det i forbindelse med økonomiplanen for 2023-2026 vedtatt en rammebevilgning på 30,0 mill. kroner hvert år fra og med 2024.

Temaplanen prioriterer både prosjekter som skal gjennomføres av Lillestrøm kommune på egne anlegg, og prosjekter som gjennomføres av idrettslag på idrettslagenes anlegg. Der kommunen skal gi tilskudd til idrettslagenes prosjekter må midler bevilges via driftsbudsjettet. Rammebevilgningen på 30,0 mill bør i det videre fordeles mellom investeringsbudsjettet og driftsbudsjettet. For 2025 fordeles rammen på 30,0 mill. seg foreløpig på følgende måte, men dette kan endres etter politisk sluttbehandling:

Investering (Lillestrøm kommunes anlegg): 19.6 mill. inkl prisstigning

Drift: 11 mill.

Mest aktuelle tiltak:

I henhold til temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2025-2028 (sluttbehandles i kommunestyret november 2025) er følgende tiltak løftet frem som aktuelle for gjennomføring/finansiering innenfor en total ramme på 30,0 mill. i 2025:

Etablering av sykkelanlegg i Nylendlia (investering)

Nye orienteringskart (drift – tilskudd til Fet orienteringslag)

Rehabilitering av lysløype i Blaker (drift – tilskudd til Blaker IL)

Bytte av kunstgressdekke Stavbanen (investering)

Nytt idrettsgulv i Skedsmohallen (investering)

Delfinansiering (tilskudd over 2 år) til etablering av aktivitetshus på Fedrelandet (drift – tilskudd til Fet IL)

Prioriteringer kan bli endret som følge av politisk sluttbehandling, og dette kan påvirke fordelingen mellom investering og drift. Det er lagt inn at ca 11,0 mill. av den totale bevilgningen på 30,0 mill. legges til driftsbudsjettet i 2025.

Kultur og frivillighet

Hovedprosjektet omfatter rehabilitering og digitalisering av kulturarenaer og møteplasser. Formålet er å tilby befolkningen hensiktsmessige lokaler og møteplasser for aktivitet og samvær i hele kommunen. Dette er med på å styrke lokalmiljøene for ulike målgrupper, og bygger identitet og tilhørighet. Prosjektet har en årlig løpende ramme på 1,806 mill. kroner.

I tillegg ligger det en årlig rammebevilgning på 1,032 mill. kroner til anskaffelse av utstyr og maskiner. I 2025 og 2026 er det lagt inn tilleggsbehov på grunn av det er behov for utskifting av banetraktor på Lillestrøm idrettspark, samt ved Skjetten kunstgress. For å sikre effektiv drift av kunstgressbanene i kommunen må vi sikre at maskiner og utstyr er i slik stand at kommunen kan drifte mest mulig effektivt. Videre er det behov for utskifting av gressklipper knyttet til Lillestrøm idrettspark. Idrettsparken har

store arealer som må klippes, og dagens maskin er gammel. Det skal samarbeides med park i forhold til å se på mulighet for å anskaffe en elektrisk klipper.

Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - utbygging

Består av prosjektene påbygg ridehall Sørums fritidsgård, og utredning av mulige tiltak i Skedsmohallen.

På prosjekt påbygg ridehall Sørums fritidsgård er det i 2025 budsjettet 4,7 mill. kroner i overførte midler fra 2024. Prosjektet må ta opp i seg behovet for vedlikehold av eksisterende bygg. Kostnadene blir vesentlig høyere enn bevilget ramme og det vil bli fremmet ny politisk sak for å avklare omfanget av prosjektet.

I økonomiplanen er det foreslått ny bevilgning på 2 mill. kroner til utredning av mulige tiltak i Skedsmohallen. Midler til gjennomføring må bevilges når man har landet på alternativ.

Kunnskapsbyen - ny flerbrukshall

Tomt for ny ungdomsskole i Riisveien er for liten for at det lar seg gjøre å bygge en flerbrukshall i direkte tilknytning. Løsning for undervisning i kroppsøving er ikke avklart. En mulig løsning med flerbrukshall i nærheten er skilt ut som et eget prosjekt.

Kunstnerisk utsmykning

Hovedprosjektet omfatter kunstutsmykninger i bygg, anlegg og uterom. I KS 165/21 ble det vedtatt å opprette en kunstnerisk utsmykningsordning, for fremtidig kunstnerisk utsmykning av nye og eksisterende bygg, anlegg og uterom. I henhold til saken skulle utsmykningsordningen finansieres ved at det avsettes midler til et kunstfond tilsvarende 0,5 % av nye investeringsprosjekter til bygg, anlegg og uteområder i henhold til vedtatt økonomiplan for det enkelte år. I 2023 ble det vedtatt en årlig rammebevilgning til formålet på 2,0 mill. kroner, og i 2024 ble denne økt til 3,0 mill. årlig fra og med 2025 på grunn av økende utbygging av formålsbygg og opparbeidelse av uterom. Det foreslås en halvering av dette beløpet i 2025 som et innsparingstiltak.

Nærmiljøanlegg

Rammebevilgning til nærmiljøanlegg på 1,032 mill. kroner brukes fortrinnsvis i henhold til prioriteringene i "Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet", samt til tiltak i aktuelle områder hvor det er underdekning av denne type aktivitetsanlegg som beskrevet i temaplan for grøntstruktur.

Oppgradering kultur- og idrettsbygg/-anlegg - eiendomsdrift

Det ble bevilget til sammen 5 mill. kroner i 2024 og 2025 i forrige økonomiplan til oppgraderinger av klubbhus og garderober på Strømmen stadion. I tillegg til midlene som allerede ligger i 2025 foreslås det avsatt nye 10 mill. kroner i 2026 til å gjennomføre ytterligere tiltak på Strømmen stadion. Midlene vil bidra til å heve standarden til et akseptabelt nivå, men innebærer ingen total rehabilitering.

Rehabilitering av kunstgressbaner

I budsjettbehandlingen høsten 2022 bevilget kommunestyret 2,0 mill. kroner hvert år i økonomiplanperioden til miljøtiltak idrettsanlegg - kunstgressbaner. Midlene benyttes hovedsakelig til etablering av fysiske sperrer og tiltak som hindrer spredning av gummigranulat fra kommunens kunstgressbaner, samt fjerning av granulat på avveie. Midlene er bevilget frem til 2026.

Rehabilitering Nebbursvollen bad og Kuskerudnebben bad

Prosjektet har en bevilgning til etablering av ny vannsklie ved Nebbursvollen friluftsbad, samt noe øvrig infrastruktur i anlegget. Prosjektet er planlagt gjennomført i 2025.

Skedsmokorset idrettspark

Kommunestyret har den 29. mars 2023 vedtatt å gå videre med konsept 1 for Skedsmokorset idrettspark. Idrettsparken skal etableres på Fribergjordet og Skedsmo stadion, og skal bestå av fotballbaner i forskjellige størrelser, to ishaller, en utendørs isbane og et multibygg for blant annet turn, dans og kampsport, samt parkområder og parkeringsarealer. Anlegget kan også benyttes av Åsenhagen skole i skoletiden.

Detaljregulering er startet og det er gjort avtale om erverv av Fribergjordet.

Det legges opp til en trinnvis utbygging av idrettsparken, hvor prosjektet er antatt å koste 1,075 milliarder kroner totalt, med ferdigstilling i 2038.

Sørumsand idrettspark - svømmehall

Det er utarbeidet et mulighetsstudium som skisserer flere ulike utforminger av idrettsparken til Sørumsand idrettsforening (SIF) i Sørumsand, som ble lagt frem for kommunestyret 29.03.23 i sak 39/23. Med grunnlag i saken er det startet utvikling av en svømmehall i Sørumsand idrettspark. Skisseprosjektet ble behandlet av kommunestyret 04.09.24 i sak 149/24.

Tomten må igjennom en detaljregulering. Dette arbeidet er startet, forventes ferdig en gang i perioden 2026-2028. I økonomiplanen er totalramme økt til 396 mill. kroner, med foreslått ferdigstilling i 2030.

Verneverdige bygninger

Det er flere verneverdige bygninger som det er behov for å rehabilitere og istandsette. Det er lagt inn midler til følgende bygg i økonomiplanen:

Gamle Rosenberg er et viktig kulturminne i Fetsund. Det er behov for totalreovering av sidebygning og uthus. Dette må gjøres i tråd med antikvariske prinsipper. Avsatt beløp er foreløpig i påvente av tilstandsvurdering. Det er inntil videre lagt inn 3,612 mill. kroner til dette i 2028.

Tingvold, tidligere Skedsmo sparebank sine lokaler, er et viktig kulturminne på Skedsmokorset. Det er behov for rehabilitering av bygget, energisparende tiltak m.m. Avsatt beløp er foreløpig i påvente av tilstandsvurdering. Det er inntil videre lagt inn 2,064 mill. kroner i 2028.

Fra forrige økonomiplan ligger det i 2025 midler til regulering av Kirkegata 8, mens midler til gjennomføring av rehabilitering i stor grad er skjøvet fra 2028 til 2029.

I 2025 ligger det også midler til å prosjektere reetablering av Herredshuset i Fetsund, som må flyttes som en følge av ny Glommakryssing. Andre tilleggskostnader ved flyttingen, ut over det Statens vegvesen vil bidra med, vil fremlegges på et senere tidspunkt når dette er kjent.

Midler til istandsetting av Gulenga, en gammel husmannsstue som er planlagt flyttet til Skedsmo bygdemuseum, er tatt ut av økonomiplanen.

Vollaparken

Iht. reguleringsbestemmelsene for Kvartal 15 skal Vollaparken være opparbeidet eller sikret opparbeidet med høy kvalitet, aktivitetsskapende elementer, lekeelementer, vannelementer, blomster, busker og trær. Prosjektet er planlagt gjennomført i regi av kommunen, og utbyggerne skal bidra økonomisk. Omfanget av bidraget er ikke avklart. Prosjektet er i en tidlig fase, men foreløpige kostnadsestimater anslår at oppgraderingen av parken vil koste i størrelsesorden 30 millioner.

Avg.finansierte investeringer

KLIMA OG INFRASTRUKTUR

Avløp til Mira

Prosjektet er en videreføring av mulighetsstudie og forprosjekt om å sende avløpsvannet fra Leirsund og deler av Skedsmokorset til MIRA. Det skal detaljere foretrukket alternativ fra forprosjekt.

Dalen ledningsanlegg del 2 - utførelse

Prosjektet er en del av avkloakking Dalen renseanlegg som skal nedlegges og videreføres til MIRA IKS. Det er et krav i utslippstillatelsen fra Statsforvalteren at Dalen renseanlegg nedlegges innen 31.12.2025. Del 1 av prosjektet mellom Riddersvingen til Holtet er utført i 2023-24. Del 2 er gjenstående anlegg fra Holtet til Dalen renseanlegg. Det skal etableres ca 4,2 km avløpsledning og 2 stk. pumpestasjoner på strekningen.

Maskiner og biler - utedrift

Utedrift har en betydelig bil- og maskinpark hvor en stor andel er gammel. Samtidig som bil- og maskinparken fornyes er det også behov for å justere sammensetningen og tilpasse den til dagens og morgendagens behov. Utedrift har utarbeidet en administrativ plan for utskiftning av biler og maskiner for å optimalisere maskinparken. Beløpene i økonomiplanperioden gjenspeiler behovet som ligger i planen.

Utedrift har stort fokus på å tilpasse bil- og maskinparken til utslippsfrie alternativer. Det jobbes med alternative løsninger for å nå miljøkravene til Lillestrøm kommune både på kort sikt og lang sikt.

I 2025 er det planlagt utskiftet 2 lastebiler, 1 veihøvel, 1 gressklipper og 1 spylebil.

Rehabilitering pumpestasjoner avløp

Lillestrøm kommune har ca. 135 pumpestasjoner for avløp, overvann og flom. Det er et stort etterslep på rehabilitering av pumpestasjoner. Det er derfor inngått rammeavtaler for rehabilitering av pumpestasjoner. I de kommende årene skal det rehabiliteres 5 stk. per år. I 2025 bygges pst Alexander Kiellands gate, pst Kneika, pst. Gamlebrua, pst. Furusetveien og pst. Solvangen om. I tillegg vil prosjektering av 5 stk. pumpestasjoner startes for utførelse i 2026. Det gjelder pst. PA214 Eidsvoldsgata, PA213 Leiraveien, pst. PA710 Bekkefare, pst. Tærud terrasse og pst.

Svennebyveien.

Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen

I likhet med mange andre kommuner er flom og oversvømmelse et problem i Lillestrøm kommune. Klimaendringene fører til store utfordringer i samfunnet, og skadekostnadene av dette er høye. Disse endringene utfordrer kapasiteten til det eksisterende overvanns- og spillvannsnettet som i sin tid ikke ble dimensjonert for en økning i nedbørsmengde og nedbørintensitet. Mange av bekkene på Skjetten ble lukket og lagt i rør i forbindelse med utbygging av nye veier, boligfelt

og skole på slutten av 60-tallet og begynnelsen av 70-tallet. Det vil i dag være mer hensiktsmessig å gjenåpne bekkene som et tiltak for å håndtere flom og bedre overvannshåndteringen. Prosjektområdet

er inkludert i Lillestrøm kommunes områdesatsning «Aktiv Skjetten», som har som mål å forbedre omgivelsene og skape flere møteplasser på Skjetten. Området strekker seg fra oppstrøms Bråteveien i vest til Nordbyveien i øst. Den gamle bekke-traseen ligger i et grøntareal i en dalbunn med boligområder på hver side. Det er 1 km overvannsledning og spillvannsledning er i dårlig forfatning.

Overvannsledningen har for liten kapasitet. Det vil være vanskelig å oppdimensjonere dagens ledningssystem grunnet beliggenhet i dalbunn og i erosjonsutsatt område. Det er gjennomført forprosjekt som konkluderer med at det er mest hensiktsmessig å gjennomføre en hybridløsning der man rehabiliterer eksisterende ledninger med grøftefrie metoder i tillegg til at man gjennomfører en bekkeåpning. Prosjektet er under detaljprosjektering.

Gjennomføringsfasen av prosjektet flyttes fra 2025 til 2026 som en del av innsparingstiltak.

Solberg, vei, vann og avløp

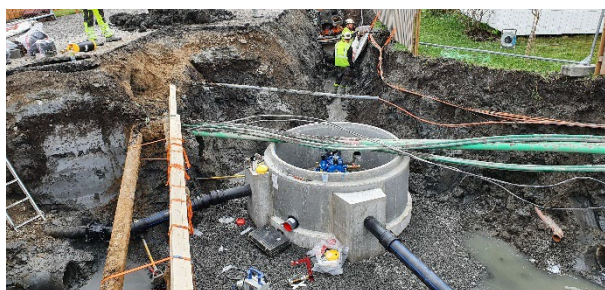
Etappe 1 og etappe 2 av prosjekt Solberg er ferdigstilt.

Utførelse av etappe 3 vil kunngjøres i slutten av 2024 for gjennomføring i 2025. Grunnet forsinkelser i veirefusjon er oppstart av etappe 3 forsinket. Det er antatt en byggetid på ca 1 år. Prosjektet omhandler etablering av nye vann og avløpsledninger fra krysset Solbergveien/Solberg Østli frem til krysset Solbergsveien/Langgata og inn Langgata. Vei utvides i henhold til kommunal veistandard.

Etappe 4 er ferdigprosjektert og vil kunngjøres når etappe 3 er ferdigstilt. Antatt oppstart av utførelse er satt til medio 2026. Foreløpig beregning av veirefusjon vil bli behandlet i 2025.

VA - overtakelse justeringsrett MVA

Lillestrøm kommune overtar anlegg og en rett til å kreve opp merverdiavgift på vann- og avløpsinstallasjoner. Fradrag for inngående avgift kreves opp over 10 år og utbetales til utbygger med fradrag for administrasjonskostnader.

Vann og avløp - hovedplaner

Vann og avløp - hovedplaner inneholder midler til fornying og oppgradering av kommunes tekniske infrastruktur innenfor vann og avløp som utføres i henhold til hovedplaner.

I 2025 er det på arbeidsplanen innenfor rammebevilling VA planlagt ca 10 nye anlegg i utførelsesfase og ca 15 stk prosjekt som skal

prosjekteres for utførelse i 2026. Vi vil fortsette med rehabilitering av vann og avløpsnett på Skedsmokorset for å slutføre sonen. I tillegg vil det gjennomføres anlegg i Lillestrøm by, Fetsund og Sørumsand.

Nedenfor er et utvalg av de større planlagte prosjekt for gjennomføring i 2025.

VFK Fv 120 GSV Klampenborg - Leikvoll VA: Prosjektet er et samprosjekt mellom Viken fylkeskommune, Lillestrøm kommune, Gjerdrum kommune og NRVA IKS. Viken fylkeskommune skal etablere gang og sykkelvei mellom Klampenborg og Leikvoll. I forbindelse med dette legger Lillestrøm kommune og Gjerdrum kommune vann- og avløpsledninger i traseen. Prosjektet er i gjennomføringsfase med Akershus fylkeskommune som byggherre.

Baglergata/Johan Sverdrupsgate/Snorres gate: Prosjektet er en del av plan for utskifting av grått støpejern. Det skal utskiftes 1800 meter vannledning og avløpssystemet skal rehabiliteres på samme strekning.

Sørumsandveien vannledning: Det skal rehabiliteres 700 meter vannledning i Sørumsandveien som har mange lekkasjer og ligger ved en fylkesvei. Prosjektet vil gjennomføres med grøftefrie metoder (NoDig), og er en del av plan utskiftning grått støpejern.

Kongleveien: Prosjektet er en del av plan for rehabilitering av vannledninger og separering av avløpsledninger. Det skal utskiftes ca 700 meter vannledning og avløpssystemet skal rehabiliteres på samme strekning. Prosjektet var tenkt startet i 2024, men grunnet manglende budsjettdekning vil prosjektet starte i 2025.

SAMFUNN OG KULTUR

Oppmåling

Prosjektet gjelder utskiftning av oppmålingsutstyr og er en avgiftsfinansiert investering med en årlig ramme på 0,194 mill i året.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	1 441 900	1 377 313	1 456 136	1 279 724
Tilskudd til andres investeringer	12 081	20 882	7 667	7 461
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 562	15 562	15 562	15 562
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	1 469 542	1 413 757	1 479 365	1 302 747
Kompensasjon for merverdiavgift	-195 514	-217 185	-257 152	-223 543
Tilskudd fra andre	-84 528	-6 208	-14 168	-4 598
Salg av varige driftsmidler	0	-50 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-1 173 688	-1 124 552	-1 192 233	-1 058 794
Videreutlån	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av lån til videreutlån	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Avdrag på lån til videreutlån	32 000	35 000	38 000	38 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-32 250	-35 250	-38 250	-38 250
Overføring fra drift	-15 562	-15 562	-15 562	-15 562
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-1 469 542	-1 413 757	-1 479 365	-1 302 747
Sum finansieringsbehov	1 469 542	1 413 757	1 479 365	1 302 747
Sum finansiering	-1 469 542	-1 413 757	-1 479 365	-1 302 747
Udekket finansiering	0	0	0	0

Finansiering beskrivelse

Investeringene er finansiert med lån, momskompensasjon og tilskudd fra andre. I 2025 utgjør momskompensasjon 195,5 mill. kroner. Opptak av lån er foreslått til 950 mill. kroner. Det er ca. 250 mill. kroner mindre enn bruk av lån i investeringsbudsjettet, og skyldes at det er forutsatt at vi har ubrukte lånemidler fra 2024.

Foruten egenkapitaltilskuddet til KLP som må driftsfinansieres, er det er ikke foreslått å finansiere noen av investeringene med driftsmidler eller fondsmidler. Det er ikke rom for dette i driftsbudsjettet i 2025, og beholdning av disposisjonsfond er redusert betydelig og gir heller ikke rom for å bruke noe av dette til å finansiere investeringer.

Budsjettert tilskudd fra andre er i hovedsak på kommunaltekniske prosjekter, og gjelder flomvoll på Leirsund og enkelte veiprosjekter. I tillegg er det budsjettert spillemiddelinntekter på tre forskjellige prosjekter. Vi mottar 0,250 mill. kroner årlig fra Akershus fylkeskommune, som avdrag på lån for idretts-hall på Skedsmo videregående skole.

Salg av varige driftsmidler er redusert med 100 mill. kroner i 2025, og skyldes at budsjetterte salgsinntekter for kommunale eiendommer er fjernet.

Klimabudsjett

Kommunen skal bidra i omstillingen til lavutslippssamfunnet i tråd med *klimaloven*, *regional plan for klima og energi* og kommunens egne strategier og planer. Klimabudsjettet for Lillestrøm kommune er et viktig styringsverktøy for å nå de kommunale målene for klimaarbeidet.

2025 vil bli det femte året Lillestrøm kommune fremmer et klimabudsjett. Klimabudsjettet følger malen som ble innført med klimabudsjettet foregående år, der fokuset ble dreid over mot de største klimatiltakene. De små og mellomstore tiltakene blir ikke beskrevet i klimabudsjettet. Planlegging og gjennomføring av mange slike tiltak blir dekket av klimafondet, og blir lagt frem i en egen politisk sak.

Klimafondet presenteres som ett tiltak og ambisjonen med klimabudsjettet er å synliggjøre flere andre, større klimatiltak. Både tiltak som har finansiering på plass og tiltak som løftes frem som «ønskede tiltak». Videre er klimabudsjettet utformet slik at det viser helheten i klimaarbeidet, gjennom å beskrive status, utfordringer og behov innenfor alle satsingsområdene i klimastrategien. Det sier dermed noe om gjennomføringsevnen for klimaarbeidet og om retningen for klimaarbeidet fremover.

Alle tiltakene i klimabudsjettet er spilt inn av tjenesteområdene og ligger beskrevet i budsjettene til de enkelte kommunalområdene. I selve klimabudsjettet vises kun en forenklet oversikt over tiltakene.

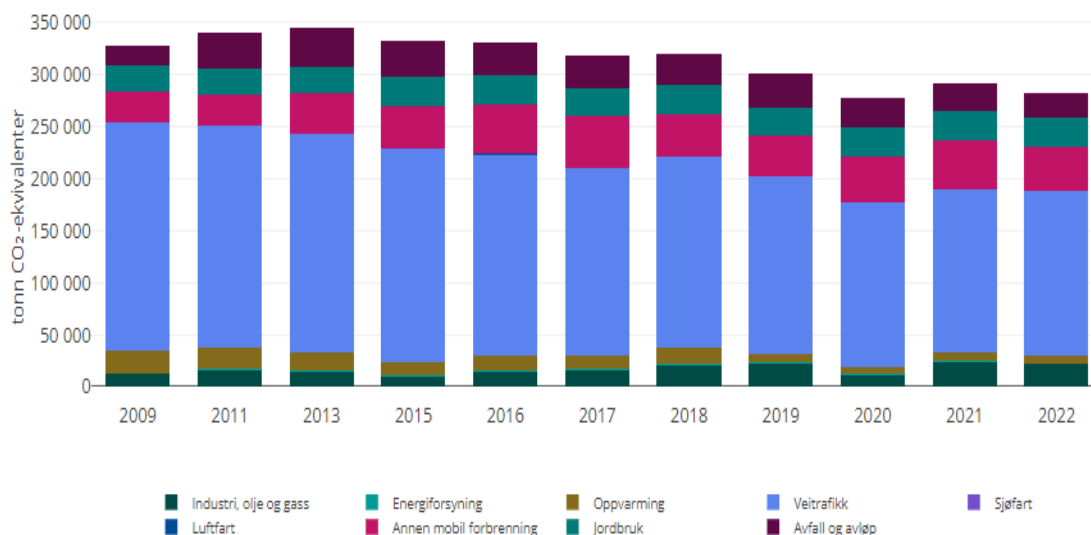
Når det gjelder klimaregnskap og utslippsbaner, er mye av innholdet videreført fra i fjor. regnskapet er imidlertid oppdatert for de nyeste kommunefordelte utslippene fra Miljødirektoratet, og det er laget en ny trendbane hvor siste års tall er inkludert.

Status klimagassutslipp

Status for utslipp i Lillestrøm kommune som geografisk enhet

Ifølge Miljødirektoratets utslippsstatistikk opplevde Lillestrøm kommune fra 2021 til 2022 en reduksjon i de direkte klimagassutslippene på 3,1 %, eller 9040 tonn. Totale utslipp i 2022 var 281 716 tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂e)

Tallene viser at det har skjedd store utslippskutt innen veitrafikk. Figur 3 viser at det er særlig innen veitrafikken de store utslippskuttene må komme, dersom vi i framtida skal nå lavutslippssamfunnet. På den måten viser tallene at utviklingen går i riktig retning. Samtidig viser figur 1 at, hvis man ser bort fra utslippene fra veitrafikk, så er det samlet sett en økning i de øvrige utslippene. Det er for eksempel all grunn til å være oppmerksom på økende utslipp fra anleggssektor (annen mobil forbrenning) og industri.

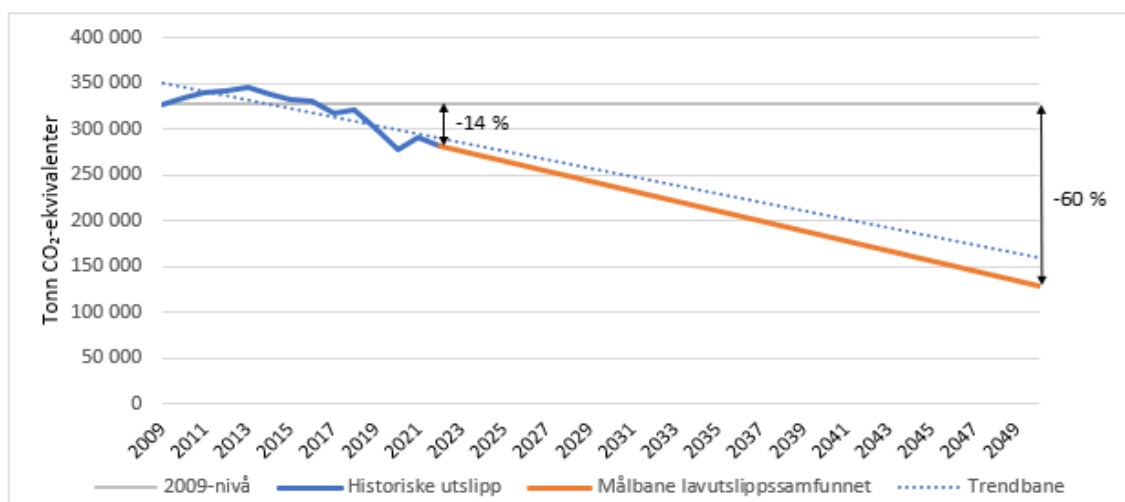

Figur 1. Sektorfordelte klimagassutslipp i Lillestrøm kommune i tonn CO₂-e for perioden 2009-2022 (Kilde: Miljødirektoratet).

Utslippsbaner

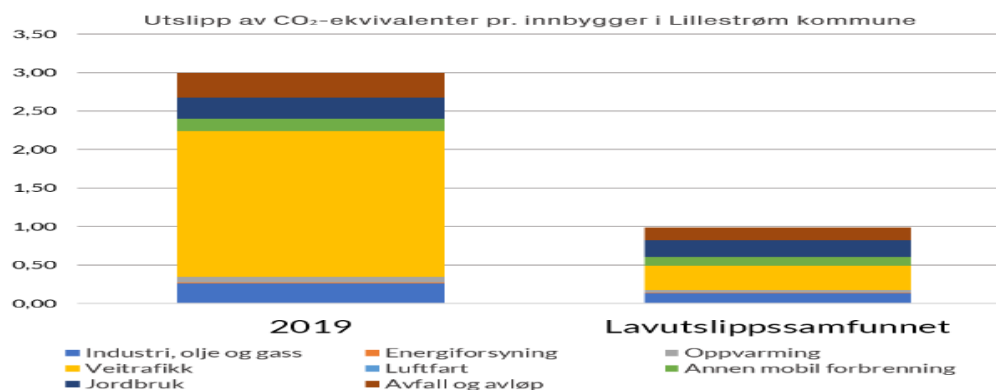
Historisk sett viser utviklingen i klimagassutslippene i Lillestrøm tydelige svingninger. Som vist i figur 1 økte de totale klimagassutslippene fra 2009 til 2013, før en nedadgående trend startet. Denne trenden ser ut til å gjelde fremdeles, med 2020 som et unntak, som kan skyldes koronaepidemien.

I figur 2 er det vist en trendbane hvor det er tatt utgangspunkt i utslipp for alle årene 2009-2022 og en målbane for kommunens mål om å nå lavutslippssamfunnet i 2050.

Figur 2. Utslippsbaner for klimagassutslipp i Lillestrøm kommune i tonn CO₂-e fram mot 2030. Den stiplede linjen er en trendbane basert på utslippene siden 2009. Den oransje linjen viser en ønsket utvikling mot lavutslippssamfunnet 2050, basert på utslippene i 2022 og justert i forhold til kommunens befolkningsprognoser.

Den stiplede linjen viser trendbanen som anslår en årlig reduksjon på 4620 tonn CO₂e. Den oransje linjen viser målbanen, som illustrerer en utviklingsvei der en gjennom en kombinasjon av lokal, nasjonal og internasjonal omstilling oppnår et utslipp på under 1 tonn CO₂-e per innbygger innen 2050. Denne banen forutsetter en årlig reduksjon i utslippene 5250 tonn CO₂e og en samlet reduksjon i utslipp på om lag 60 % innen 2050. Da legger vi kommunens egne befolkningsprognoser til grunn (129 400 innbyggere i 2050).

Figur 3. Et anslag for framtidige, samlede direkte utslipp av klimagasser i Lillestrømsamfunnet. Fra klimastrategien til lillestrøm kommune.

Det er verdt å merke seg at klimaregnskapene og utslippsbanene hittil bare har tatt for seg direkte utslipp. I de neste avsnittene inkluderes også indirekte utslipp, slik at man får fram såkalt klimafotavtrykk.

Klimautslipp og klimafotavtrykk

Klimagassutslipp fra aktiviteter i Lillestrøm kommune knytter seg til mange ulike kilder, både innenfor og utenfor kommunegrensen, og det er ofte nyttig å kategorisere dem. I figur 4 skilles det mellom utslipp fra kommunens egen virksomhet og utslipp i kommunen som samfunn.

Direkte utslipp er utslipp som skjer innenfor kommunegrensen, fra for eksempel veitrafikk, anleggsarbeid, jordbruk og industri. Indirekte utslipp omfatter utslipp forbundet med produksjon av varer og tjenester utenfor kommunegrensen. Dette er eksempelvis produksjon av byggematerialer som forbrukes i Lillestrøm kommune, men som produseres et annet sted. Klimafotavtrykk er summen av direkte og indirekte utslipp.

Klima- fotavtrykk	48 000 tonn CO ₂ e	1,100,000 tonn CO ₂ e
Direkte utslipp	2000 tonn CO ₂ e	281 700 tonn CO ₂ e
	 Kommunal drift	 Lillestrømsamfunnet

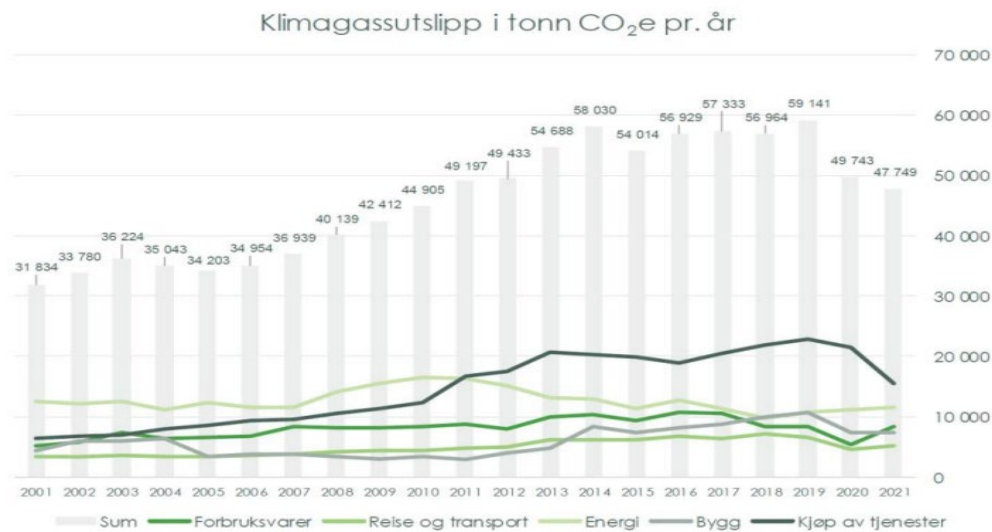
Figur 4. Ulike systemgrenser for klimagassutslipp i Lillestrøm kommune. Kilder: Miljødirektoratet, Framtiden i våre hender, Asplan Viak.

Noen utslipp vil regnes som indirekte utslipp i egen drift, for eksempel kjøp av transporttjenester, men bidrar til direkte utslipp i lillestrømsamfunnet. Det er også slik at alle utslippene fra kommunens drift inngår i de samlede samfunnsutslippene. Det vil vanligvis være lettere å kutte i direkte utslipp enn indirekte utslipp, og det vil være lettere for kommunen å kutte utslipp fra egen drift enn å kutte i utslippene i lillestrømsamfunnet.

Det er stor usikkerhet i alle tallene som presenteres her. De mest oppdaterte tallene i figurene er tallene fra Miljødirektoratet, som måler direkte utslipp fra lillestrømsamfunnet. Indirekte utslipp finnes det ingen gode kommunefordelte tall for, så her legges nasjonale tall fra Fremtiden i våre hender til grunn, fra deres rapport «Forbruksbasert klimaregnskap for Norge».

Klimafotavtrykk fra kommunens egen virksomhet

I forbindelse med arbeidet med *plan for klimanøytral drift* ble det utarbeidet klimaregnskap for kommunens drift. Klimaregnskapet gir et overordnet bilde av klimafotavtrykket fra den kommunale driften.

Figur 5. Klimaregnskap for kommunal drift i Lillestrøm kommune. Kilde: Asplan Viak

Det totale klimafotavtrykket ble i 2021 beregnet til 47 800 tonn CO₂-e. Figur 5 viser utviklingen siden 2001.

Ved fordeling på innkjøps kategorier er det kategorien *Kjøp av tjenester* som står for de største klimagassutslippene i kommunen. Det er verdt å merke seg at de interkommunale selskapene innen vann, avløp og renovasjon (VAR) står for over halvparten av utslippene innen *Kjøp av tjenester*. De andre store bidragsyterne til *Kjøp av tjenester* er kjøp av barnehagetjenester og kjøp av private helsetjenester. Totalbildet i klimaregnskapet er at alle tjenesteområder bidrar til utslipp og at fotavtrykket fordeler seg på mange innkjøps kategorier.

Målet i plan for klimanøytral drift er at utslippene skal reduseres med 30 % innen 2027.

Status for klimastrategien

Fremme grønn næringsutvikling

Grønn næringsutvikling er et satsingsområde i klimastrategien og klima og miljø er et fokusområde i næringsstrategien. Den tydelige koblingen mellom næringsutvikling og omstilling til lavutslipps-samfunnet er blant annet konkretisert gjennom utlysning av fond for grønn omstilling og innovasjon i samarbeid med Romerike sparebank.

Satsingen på innovasjonsdistrikt er en annen tydelig satsing der grønne, innovative bedrifter skal styrkes gjennom en økosystemtilnærming der man søker å utnytte gjensidige avhengigheter og fordeler ved samarbeid og dialog.

Kommunen samarbeider tett med Kunnskapsbyen Lillestrøm, blant annet med omdømmebygging og profilering av bedrifter som jobber med grønne initiativer. Kommunen støtter opp under næringslivet

i Lillestrøm og styrker gründervirksomhet med en årlig tildeling på 1,0 mill. kroner til Business Lillestrøm. Gjennom universitetsbyarbeidet til kommunen så utvikles samarbeidet mellom universitet, næringsliv og kommune.

Kommunen jobber systematisk med grønne innkjøp. I tillegg til kutt i utslipp fra egen drift kan strategisk bruk av innkjøpsmakten føre til omstilling i næringslivet. Kommunen deltar i leverandørutviklingsprogrammet (LUP) for å styrke vår egen kompetanse og samtidig bidra til den nasjonale satsingen på grønne innkjøp. Kommunen har startet arbeidet med en ny strategi for bærekraftige innkjøp med et tydelig fokus på bruk av den såkalte avfallspyramiden, som skal bidra til sirkulære løsninger i markedet.

Bidra til infrastruktur for utslippsfri teknologi

Omstillingen til lavutslippsamfunnet stiller store krav til infrastruktur innen transport, energi, avfall/ombruk, blant annet.

Når det gjelder transport så kan man kort si det er ønskelig med en omstilling mot mer gange, sykkel, andre lette kjøretøy og mer kollektivreiser og bort fra fossile drivstoff. Eksisterende infrastruktur for bil er ofte svært god og det er derfor lett å forstå at bilbruken er høy. Bilrestriktive tiltak vil trolig kunne få stor effekt. Ser man på Skedsmokorset som eksempel så ser man at mange korte reiser foretas med bil. Med god tilrettelegging for lettere kjøretøy og gange så er det grunn til å tro at man kan få til en overgang. Planene om ny Glommakrysning er et eksempel på tiltak som virker å være mot kommunens målsetninger om reduksjon i biltrafikken, fordi målet med en slik kryssing er å legge enda bedre til rette for bil.

Når det gjelder energi så har vi godt utbygd fjernvarmenett som erstatter fossile løsninger og avlaster strømmettet. En fortsatt satsing på fjernvarme og fjernkjøling muliggjør også fleksibilitet i form av at overskudd av energi på ett sted kan brukes til å dekke behov et annet sted.

Det er varslet at det vil komme innspill om produksjon av vindkraft og solkraft til kommuneplanens arealdel, innspill som trolig vil kreve helhetlige og tverrfaglige vurderinger. Ellers bør arealer og infrastruktur for utslippsfri transport vurderes i revidering av kommuneplanens arealdel. Det er også behov for tiltak som reduserer mengde gravemasser fra bygge- og anleggsplasser/fremmer massebalanse og bedre håndtering av overskuddsmasser med størst mulig grad om ombruk.

Lillestrøm kommune er part i byvekstavtalen for Oslo og Akershus og gjennom avtalen og Oslopakke 3 sikres finansiering av en rekke viktige tiltak i Lillestrøm kommune og i regionen generelt. Avtalen stiller krav til at kommunen reviderer kommuneplanens arealdel i i tråd med regional plan for areal og transport (RP-ATP). Videre plikter kommunen å vurdere om områder som ikke er blitt realisert skal opp mot retningslinjene i RP-ATP. Kommunen har fått flere millioner i tilskudd til gjennomføring av sykkeltiltak, som har gått til blant annet etablering av sykkelparkering ved offentlige målpunkter samt reasfaltering av gang- og sykkelveier. I tillegg har det vært gitt tilskudd til gjennomføring av grunnerverv for bygging av gang- og sykkelvei langs Gamle Strømsvei. I forslag til statsbudsjett for 2025 er kommunen tildelt 10,9 mill. kr til bygging av denne gang- og sykkelveien, samt 9,7 mill. kr til å fullføre siste parsell av miljøgate i Kirkegata, fra Jonas Lies gate til Storgata. I perioden 2025-2028 er det avsatt 591 mill. kr til prosjektet kollektivstreng Oslo Grense – Kjeller. Totalt er det avsatt om lag 1,9 mrd. kr i til i revidert avtale om Oslopakke 3 dette prosjektet frem til 2045. Utbygging av kollektivstrengen vil bestå av en rekke enkeltprosjekter i Lørenskog og Lillestrøm kommune, og kollektivfelt/gang og sykkelvei langs Strømsveien er ett av disse.

Når det gjelder digital infrastruktur så jobber Lillestrøm kommune for å bli en datadrevet kommune, og tilgjengeliggjøre data både til intern bruk og ekstern bruk. Lillestrøm kommune skal dele relevante datasett på felles datakatalog (data.norge.no) i tråd med nasjonale føringer for datadeling. Dette betyr i større grad å gi mulighet for å utnytte relevante data som ligger i våre fagsystemer for forbedring av tjenester til innbyggere og ansatte, til analyse og styringsinformasjon, og til deling med næringslivet. Vi jobber med utviklingen av en dataplattform, hvor data deles på en strukturert og sikker måte, slik at personvern- og informasjonssikkerhet ivaretas. Tjenesteområdene og Innovasjon og digitalisering samarbeider for å prioritere hvilke datasett som skal tilgjengeliggjøres.

Sikre helhetlig og grønn areal- og transportplanlegging

Det er flere grep i kommuneplanens arealdel som drar i riktig retning. Planen legger opp til en konsentrert vekst som skal minimere uttak av nye arealer og ikke generere ny biltrafikk. Samtidig kommer det innsigelser fra fylkeskommune og statsforvalter på flere foreslåtte arealendringer. Innsigelsene knytter seg oftest til at områdene blir bilbaserte og at utviklingen dermed ikke vil være i tråd med regionale og lokale planer. Bolig- og næringsområder i slike tidligere ubebygde områder fører til økt klimagassutslipp både i form av økt transportbehov og fra endring av arealbruken.

Kommunen får stadig økt kunnskap om arealenes blågrønne verdier herunder evnen til opptak og binding av karbon. Kommunen har fått en ny kartpakke fra NIBIO hvor mer detaljert kunnskap om utslipp fra myr og skog er ny informasjon. Gjennom et samarbeid med fylkeskommunen vil vi også få stadig bedre tall for utslipp som genereres ved arealendringer. Vi får etter hvert bedre grunnlag for å

gjøre gode vurderinger, både når det gjelder nye, foreslåtte arealbruksendringer og i arbeidet med planvask. Planvask, å vurdere hvilke arealer avsatt til utbygging som bør tilbakeføres til LNF-områder, vil bli en integrert del av den pågående revideringen av kommuneplanen.

I lys av kunnskapen om klima og miljø ser vi at det meste av utbyggingen bør skje på såkalte «grå» arealer, ved at utviklingen styres mot mer effektiv bruk av arealer som allerede er utbygd. Dette er nødvendig for å oppnå kommunens fremtidsrettede mål om arealnøytralitet. I arbeidet med ny kommuneplan bør man se på mulighetene for både økonomisk og økologisk kompensasjon slik at verdien av naturen løftes høyere. Økologisk kompensasjon innebærer at den ansvarlige for en utbygging som ødelegger eller skader verdifull natur, kompenserer for denne ødeleggelsen eller skaden. Kompensasjonen gjennomføres ved å restaurere, etablere eller beskytte natur av samme type på et annet sted enn det som direkte berøres av utbyggingen, for å begrense netto tap av verdifull natur.

Arbeidet med kommuneplan er svært viktig i kommunens klimaarbeid. Når arealene er avsatt i kommuneplanen, er det allerede begrenset hvor mye kommunen kan påvirke effekten av arealbruksendring og mengden utslipp som genereres av økt transport til og fra området. Det er et argument for at vi trenger grundige utredninger i arbeidet med kommuneplanen. Det er også grunn til å hevde at en del utbyggerne ikke virker spesielt ambisiøse med tanke på miljøhensyn. Det at vi ikke har greid å etablere noen FutureBuilt – prosjekter i kommunen kan være et symptom på dette. Noen av nye bestemmelsene som kom inn i arealdelen sist, slik som bruk av tre som byggemateriale, blir ikke brukt konsekvent.

Gå foran ved å omstille til lavutslippsløsninger i egen drift

Kommunen har en egen plan for klimanøytral drift. Gjennomføringen er i rute på noen viktige områder. Miljøkrav stilles nå ved alle relevante anskaffelser og på noen områder ligger kommunen foran de nasjonale kravene. Samtidig er det noen byggeprosjekter som blir strippet for miljøkrav av økonomiske hensyn, blant annet Vesterskaun skole. Vi ser at det fortsatt er mye gå på når det gjelder miljøkrav for bygg og anlegg, på andre områder er det større fart. Kommunedirektøren har startet arbeidet med en strategi for bærekraftige innkjøp som skal erstatte strategi for grønne innkjøp, som kommer til politisk behandling i april 2025.

Kommunen har nå en elbilandel på godt over 80%. Vi har fortsatt ca. 70 fossilbiler som vi eier selv, og planen er å erstatte disse med brukte elbiler. Dette foreslås i budsjettet med en total kostnadsramme på 35 millioner kroner over 3 år. Det brukes en del privatbil i kommunal tjeneste som det ville vært en fordel å redusere.

Det er innført miljøstasjoner på rådhuset og det er stor interesse for å innføre dette også ved andre kommunale bygg.

I budsjettet ligger det faste bevillinger til enøk. Siste års enøk-satsing har per slutten av august gitt en besparelse på 100 000 kWh i 2024. Disse gode resultatene skal vises frem i ulike kanaler i løpet av høsten 2024. Det ligger også inne faste investeringer i solceller på eksisterende bygg. I tillegg har vi vedtak om at solceller skal brukes på nye bygg der det er formålstjenlig - så i utgangspunktet brukes solceller på alle nye bygg. Kirken er langt fremme i sin omstilling og har gode resultater fra sin satsing på energieffektivisering, solceller og elektriske maskiner.

Miljøteknikk går foran og har gjennomført utslippsfri anleggsplass på ett av sine infrastrukturprosjekter. Vann og avløp jobber med å skaffe kjøretøy på biogass – og er i dialog med ØRAS om tilgang på biogass.

På andre områder er kommunen bakpå i arbeidet med klimanøytral drift. Når det gjelder større kjøretøy og maskiner er overgangen til klimavennlige alternativer så vidt kommet i gang. Det mangler infrastruktur og også gode alternativer for kjøretøy for en større overgang til elektrisk drift.

Kommunen mangler et system for rapportering og resultatstyring i arbeidet med klimanøytral drift.

Håndtere den fysiske klimarisikoen og ansvarsrisikoen som følger av klimaendringene

Med klimaendringene som bakgrunn er klimatilpasning en økende utfordring. Lillestrøm kommune er, ifølge forsikringsnæringen og Bjerknessenteret for klimaforskning, landets tredje mest klimautsatte kommune. Kommunen bør derfor rigge seg bedre både internt og i eksterne nettverk, for å håndtere utfordringene. Det er startet et internt klimatilpasningsnettverk med fokus på overvann, for å forsøke å få et bredt, tverrgående samarbeid innad i kommunen. Nettverket fokuserer hovedsakelig på utarbeidelse av skybruddsplaner. Disse viser hvordan tettstedene i kommunene påvirkes ved ekstremnedbør. Kommunene vil trolig snart kunne velge å innføre statlig gebyr for overvannshåndtering – som dermed kommer som eget selvkostområde. Dersom kommunen innfører et slikt gebyr for å finansiere overvannstiltak, forutsetter det at det lages skybruddsplaner for byer og tettsteder. Det er foreslått midler til en egen koordinator for overvann i budsjettet, for å få større tyngde i dette arbeidet.

Det er mye kompetanseutvikling som skjer innen klimatilpasning. Vi får for eksempel bedre og billigere modeller for å simulere overvann og ekstremvær, og mer kunnskap om hvordan vi kan håndtere det. Vi har fått et nytt nasjonalt kartlag for grønnstruktur, som inneholder info om grønnstruktur innenfor bebygd område – inndelt i feltsjikt, busker og trær – med stor effekt for overvann.

En jobb som må vurderes er å lage en egen klimatilpasningsstrategi/ROS. Den må gi en oversikt over hvordan klimaendringene påvirker kommunen og identifisere aktuelle og nødvendige tiltak.

Under ekstremværet Hans, august 2023, ble kapasiteten på flompumpene utfordret. Kommunen har etablert et flompumpeprosjekt for å se på hvilke pumper som må oppgraderes.

Lillestrøm har ikke fått innpass i storkommunenettverket Ifront, ledet av Miljødirektoratet. Vi deltar imidlertid i internasjonale prosjekter (EU finansiert) som Reachout og ECCO, og samarbeider med andre kommuner, særlig de største bykommunene, selv om det ikke er formalisert som nettverk.

Klimatiltak 2025

I denne delen presenteres større tiltak som er merket som klimatiltak i budsjettet for 2025. Både tiltak som virksomhetene har funnet rom for innenfor sine eksisterende rammer (tiltak i økonomiplanen) og «ønskede tiltak», hvor finansiering ikke er avklart, presenteres. Alle tiltak er hver for seg presentert under de enkelte virksomhetsområdene og er beskrevet nærmere der. I klimabudsjettet gis kun en forenklet oversikt over tiltakene og en kort beskrivelse av hvert av dem.

Tidligere år var klimafondet en viktig del av klimabudsjettet., men nå er det vedtatt at klimafondet disponeres av kommunedirektøren, og mye av fondet fordeles etter søknadsordning. Hvert år redegjøres det for bruken av fondet Bruken av fondet gjøres rede årlig gjennom en egen politisk sak. Klimafondet bør være stort nok til å kunne finansiere flere enkelttiltak, på opp til ca. 1,0 mill. kroner.

Enhet	Finansiering	Tiltak	Kostnad 2025	Kort beskrivelse av tiltaket
Samfunns-utvikling	Tiltak i økonomiplanen	Klimafondet - videreføring av midler DRIFT	7 000 000	Klimafondet bør være stort nok til å kunne finansiere enkelttiltak opp til ca. 1,0 mill. kroner. Det skal årlig legges frem en sak om bruk av klimafondet.
Samfunns-utvikling	Tiltak i økonomiplanen	Støtteordning grønn omstilling (GO IN) DRIFT	1 545 000	Støttetiltak til grønn innovasjon. Sparebanken Romerike har bidratt til ordningen med samme beløp
Service-tjenester	Ønskede tiltak	Ikke varme opp kunstgressbaner på vinteren DRIFT	-3 500 000	Baner med undervarme: Skjetten stadion/Lillestrøm idrettspark/Skedsmo stadion/Fedrelandet/Strømmen stadion
Samordning og klimatilpasning	Ønskede tiltak	Overvannskoordinator DRIFT	1 100 000	Det er en økende problematikk knyttet til overvann, kvikkleire og utglidninger som vil utløse mange tiltak og behov for å redusere risiko. Det foreslås at det opprettes en stilling til formålet.
Samordning og klimatilpasning	Ønskede tiltak	Trainee overvann 2025-2027 DRIFT	354 000	Arbeidet med skybruddsplaner og en bred klimatilpasningsstrategipasser godt som prosjektarbeid og bør kunne gjennomføres av en trainee med kyndig veiledning. 2-årig trainee-stilling fra høsten 2025.
Eiendom	Tiltak i økonomiplanen	Utskifting fossile biler Eiendom INV	10 500 000	Mål om å nå arbeidet med klimanøytral drift innen 2027, forutsetter blant annet at fossilt kjøretøy tilhørende eiendomsdrift fases ut og erstattes med klimavennlige kjøretøy.
Eiendomsdrift	Tiltak i økonomiplanen	Oppgradering til LED-belysning i formålsbygg INV	8 000 000	Oppgradering til LED-belysning i kommunale formålsbygg
Eiendomsdrift	Tiltak i økonomiplanen	Enøk-investeringer INV	2 577 000	Det er avsatt en årlig ramme i perioden til ENØK-tiltak.
Eiendomsdrift	Tiltak i økonomiplanen	Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg INV	10 692 000	I økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn midler i en treårsperiode til oppgradering av flere ventilasjonsaggregater til anlegg med innebygget varmepumpeteknologi. Utskiftningen vil redusere kommunens energiforbruk.

Økonomiplan for 2025-2028

Eiendoms-drift	Tiltak i økonomi- planen	Solceller på kommunale bygg INV	16 037 000	I økonomiplan 2023-2026 ble det vedtatt avsatt 40,0 mill. kroner til solcelleanlegg på tak. I økonomiplan 2024-2027 er det lagt på prisjustering, og midlene er fordelt utover i perioden i tråd med forventet fremdrift.
Eiendomsdrift	Tiltak i økonomi- planen	Ladepunkter til fossilfrie biler INV	3 000 000	Det er nødvendig å videreføre satsingen på elbiler, og ladeplasser til disse.
Eiendomsdrift	Tiltak i økonomi- planen	Utskifting fossile biler Eiendom INV	1 000 000	Fossile kjøretøy tilhørende eiendomsdrift fases ut og erstattes med klimavennlige kjøretøy. Det foreslås avsatt 3,0 mill. kroner i økonomiplanperioden til utskiftningen.
Samferdsel og uteområder	Tiltak i økonomi- planen	Lillestrøm sykkelby INV	1 239 600	Dette er kommunes egenandel i sykkelby-prosjekter. Årlig bevilges 1,2 mill. kroner, mens det i 2022 også ligger overførte midler fra 2021. Akershus fylkeskommune sykkelbyordning kan dekke opptil 50 % av kostnadene på prosjektene.
Prosjekt bygg og eiendom	Tiltak i økonomi- planen	Energibrønn kunstgress- bane Fet INV	9 082 000	Konvertering fra gassfyring til dype energibrønner for Fedrelandet kunstgressbaner i Fetsund. Det forventes at kommunen vil motta tilskuddsmidler for tiltaket.
Fritid og idrett	Tiltak i økonomi- planen	Miljøtiltak idrettsanlegg - kunstgressbaner INV	1 032 000	I budsjettbehandlingen høsten 2022 bevilget kommunestyret 2,0 mill. kroner hvert år i økonomiplanperioden til dette prosjektet

Status og rammebetingelser

Forutsetninger for budsjettet

Budsjettet og økonomiplan er en oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel og bygger på følgende premisser og forutsetninger:

- Kommunen følger *statlige lover og forskrifter* for kommunal tjenesteyting og kommunal drift.
- *Politiske vedtak fattet*. Kommunestyret har også vedtatt en rekke planer og strategier som danner grunnlag for driftsnivå og tilhørende budsjett, og som viktige eksempler nevnes:
 - Hovedplaner for vann og avløp
 - Skolebehovsplan
 - Barnehagebehovsplan
 - Behovsplan for helse og mestringstjenester
 - Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Strategier fra stab og tjenesteområder som gjelder for hele kommunen, som:

- Strategi for digitalisering
- Strategi for grønne innkjøp
- Anskaffelsesstrategi

- I økonomireglementet har kommunen vedtatt *økonomiske handlingsregler*, som også er førende for hvordan budsjettet innrettes. Disse handlingsreglene for netto driftsresultat, gjeldsnivå og nivå på driftsfond er omtalt i eget avsnitt. Vi har ikke klart å fremme et driftsopplegg innenfor den gjeldende handlingsregel for netto driftsresultat, og det fremmes forslag om reduserte mål i dette budsjettforslaget.

Lønns- og prisvekst

I grunnlaget for kommunens budsjett for 2025, som ble laget før sommeren, er det gitt en kompensasjon for prisøkninger på 3,0 % i rammene, og 3,9 % for kjøp av tjenester. Det blir ikke lagt inn lønns- og prisvekst på selvkostområdene / avdelinger med ekstern finansiering. Driftsinntekter er forutsatt økt i henhold til prisstigningen med 3,0 % i rammene for 2025. De brukerbetalingene i kommunen som bestemmes i statsbudsjettet må følge statens reguleringssatser, f. eks. barnehagepriser. Prisendringer i kommunale tjenester gjennomgås i eget kapittel om gebyrer og evt. avvik fra standardprosentene er omtalt der. Det har vært store prisøkninger de siste to årene, som har presset budsjetttrammene. Prisstigningen ser ut til å flate ut, men kan fortsatt medføre utfordringer for enhetenes budsjetttrammer.

Lønnsavsetningsposten basert på 4,5% lønnsøkning i 2025 iht. statsbudsjettets prognose er lagt inn med 133 mill. kroner er avsatt sentralt. Denne postet fordeles ut til avdelingene når lønnsoppjøret er kjent.

Til orientering viser prognosene fra Statistisk sentralbyrå følgende konjunkturprosjenter for Norge i kommende år:

	2024	2025	2026	2027
Arbeidsledighetsrate (nivå)	4,1	4,2	4,1	4,0
Årslønn	5,2	4,6	4,2	3,7
Konsumprisindeksen (KPI)	3,8	3,0	2,3	2,1
Boligpris	2,6	3,7	3,7	3,6
Pengemarkedsrente (nivå)	4,7	4,0	3,5	3,5

Utfordringene med hva prisveksten blir i 2024 og 2025 er også omtalt under avsnittet om risiko i budsjettet. Anslagene på lønnsøkning slår også inn i forventede pensjonskostnader som omtales i eget avsnitt.

Statsbudsjettet

Forslag til statsbudsjett 2025

Blå skrift angir effekter for Lillestrøm kommune. Dette er regjeringens forslag, som skal forhandles med øvrige partier på Stortinget. Stortingets plan er at statsbudsjettbehandlingen skal være ferdig innen 4. desember.

Det er begrensede endringer fra det som ble foreslått i kommuneproposisjonen i mai. Endringene gjennomgås i detalj i etterfølgende tekst.

Status kommuneøkonomi 2024

I *Revidert nasjonalbudsjett 2024 (RNB)* ble realveksten i de frie inntektene til kommunesektoren i 2024 beregnet til -1,0 mrd. kroner. Realveksten i de frie inntektene er nå beregnet til -4,0 mrd. kroner. Dette kommer av at skatteinntektene til kommunesektoren i 2024 er beregnet til å bli 2,5 mrd. kroner lavere enn det som ble lagt til grunn i RNB 2024. Samtidig er kostnadsveksten for 2024 justert opp fra 4,3 pst. i RNB, til 4,4 pst. Dette trekker isolert sett inntektsveksten i 2024 ned med 0,5 mrd. kroner.

KS har i sine uttalelser til statsbudsjettet påpekt at deres undersøkelser hos kommunene peker på en mindreinntekt på skatt i år kan bli 15 mrd. kroner. Regjeringen v/ kommunalministeren sa på KS sitt stor-møte 7.10 at de skal følge med på skattetallene og vurdere tiltak i forbindelse med sluttsalderingen av 2024, like før jul. Det kan dog være verdt å merke seg følgende kommentarer fra nasjonalbudsjettet s. 55: (er dette et sitat?) "Disposisjonsfondene for sektoren utgjorde 96 mrd. kroner ved utgangen av 2023, snaut 14 pst. av driftsinntektene. Det er en nedgang fra året før, men fondene er fremdeles store og gjør sektoren samlet sett godt rustet for å håndtere uforutsette hendelser."

Pr. september har Lillestrøm skatteinntekter som er 174,8 mill. kroner lavere enn vårt opprinnelige skattebudsjett.

Nasjonale økonomitall

Kommunesektorens samlede inntekter utgjør om lag 18,5 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Ca. hver femte sysselsatte i landet er ansatt i kommunal sektor. Kommunesektorens samlede inntekter anslås til ca. 746 milliarder kroner i 2025. Brutto nasjonalprodukt (BNP) i fastlandsøkonomien ventes å vokse med 0,7 pst. i år og 2,3 pst. neste år. Konsumprisveksten anslås til 3,7 pst. i år og 3,0 pst. neste år. Arbeidsledigheten ventes likevel å holde seg lav fremover. Den registrerte arbeidsledigheten anslås til 2,1 pst. av arbeidsstyrken i 2024, en oppgang fra 1,9 pst. i 2023.

Tilgangen på ledige stillinger har så langt i år vært høyere enn i fjor, og er betydelig høyere enn før pandemien. Det tyder på at mange virksomheter fortsatt trenger mer arbeidskraft. Den registrerte ledigheten har økt noe det siste året, men er fortsatt lav. Sysselsettingen anslås å øke videre fremover, i takt med at veksten i norsk økonomi tar seg opp. Fordrevne fra Ukraina har bidratt til å trekke opp både sysselsettingen og arbeidsledigheten det siste året, og denne utviklingen vil trolig fortsette fremover. I løpet av 2022 og 2023 har det kommet mer enn 70 000 fordrevne fra Ukraina til Norge, og i UDIs mellomscenarier fra september anslås det at mellom 16 000 og 26 000 kan komme i år. Det vil bidra til en

større arbeidsstyrke, men siden de fleste i arbeidsdyktig alder deltar på introduksjonsprogram den første tiden i Norge, tar det noe tid før de blir sysselsatt eller arbeidssøkende. Planleggingstall for mottak, bosetting og integrering av flyktninger er på 25 500 flyktninger i år og 22 000 neste år. Det er nylig besluttet å avgrense ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina, for personer som kommer fra trygge oppholdsområder. Tiltaket reduserer ankomstprognosene for 2025 med om lag 8 000 personer.

Økonomitall for 2025

Nye anslag for merkostnader pensjon

I august 2024 laget departementet et nytt anslag for veksten i kommunesektoren sine pensjonskostnader, basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Anslaget viser en negativ vekst utover anslått lønnsvekst på ca. 0,5 mrd. kroner. Det er 0,7 mrd. kroner lavere enn anslått i kommuneproposisjonen for 2025. Anslaget inkluderer ikke effekten av ny offentlig AFP, som blir innført fra 1. januar 2025. Ny offentlig AFP vil inngå i pensjonspremiene som kommunesektoren skal betale i 2025.

I september 2024 fikk departementet informasjon som indikerer at effekten av ny offentlig AFP på pensjonskostnadene vil bli betydelig. Informasjonen kom for sent til å kunne innarbeides i budsjettallene, samtidig som det var usikkerhet rundt grunnlaget for beregning av kostnadene. I rundskriv om beregningsforutsetninger for pensjonskostnadene for regnskapsåret 2025 av 10. september 2024 har departementet fastsatt at ny offentlig AFP inntil videre ikke skal inkluderes i kommunesektoren sine pensjonskostnader for 2025. I rundskrivet har departementet uttrykt at det kommer tilbake til implementeringstidspunktet for ny offentlig AFP. I RNB for 2025 vil regjeringen komme tilbake med oppdatert anslag for merkostnadene til pensjon, inkludert effekten av ny offentlig AFP. I RNB 2025 vil regjeringen dessuten sikre at kommunesektoren kan innarbeide ny offentlig AFP i sine pensjonskostnader i 2025. Departementet legger opp til å fastsette revidert rundskriv om beregningsforutsetninger for 2025 etter Stortinget sin behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2025.

Vekst i frie inntekter

De frie inntektene (skatt og rammetilskudd) anslås å utgjøre ca. 72 pst. av kommunesektoren sine samlede inntekter i 2025 (i Lillestrøm viste regnskap 2023 71,8%). Regjeringen legger nå opp til en realvekst i sektoren sine frie inntekter på 6,8 mrd. kroner, noe som svarer til en realvekst på om lag 1,3 pst. Veksten er 0,4 mrd. kroner høyere enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen. Samtidig er anslaget for merkostnadene til pensjon ca. 0,7 mrd. kroner lavere. Til sammen gir dette kommunesektoren et handlingsrom som er 1,1 mrd. kroner høyere enn det som ble lagt til grunn i kommuneproposisjonen.

Regjeringen foreslår at veksten på 6,8 mrd. kroner blir fordelt med 5,15 mrd. kroner til kommunene og 1,65 mrd. kroner til fylkeskommunene. Innenfor veksten til kommunene er ca. 1,7 mrd. kroner begrunnet med omleggingen av inntektssystemet til kommunene, 250 mill. kroner er begrunnet med bemanning i barnehager, mens 150 mill. kroner er begrunnet med opptrappingsplanen for psykisk helse. Satsingen på psykisk helse er ny sammenlignet med kommuneproposisjonen.

Økonomiplan for 2025-2028

<i>Herav kommunene</i>	Mrd. kroner
Vekst i frie inntekter	5,15
• merkostnader demografi	2,5
- merkostnader pensjon	-0,45
Økt handlingsrom	3,1
• Økt bemanning barnehager	0,250
• Styrking av psykisk helse	0,150
• Vekst pga. nytt inntektssystem	1,7
Fri vekst	1,0

Deflator

Pris og lønnsvekst for kommunesektoren for 2024 er anslått til 4,3 %. Dekomponeringen og vekten følger av tabellen under.

	2024	2025
Kommunal deflator	4,4 pst.	4,1 pst.
Årslønnsvekst	5,2 pst.	4,5 pst.
Prisvekst kjøp og salg av varer og tjenester	3,4 pst.	3,5 pst.
Lønnsandel i prosent	57,4 pst.	57,4 pst.

Skatteøren

Stortinget satte opp kommunenes andel av skatteinntektene (*skatteøren*) i 2024 til 10,95, og for 2025 foreslås skatteøren økt med 1,8 prosentpoeng til 12,75. Dette baseres seg på en forutsetning om at kommunesektoren skal få 40 % av samlede inntekter fra skatt.

Frie inntekter for Lillestrøm

I mai la regjeringen frem kommuneproposisjonen for 2025, inkludert forslag til nytt inntektssystem. Regjeringen har fulgt opp sitt forslag fra kommuneproposisjonen og har ikke gjort særlige endringer i innretning og beregningstall. Endringene ble gjennomgått i notat til strategidokumentbehandlingen i juni, men de viktigste endringene gjentas punktvis under:

- Endringer i kostnadsnøklene i utgiftsutjevningen
- Skatt på eierinntekter tas ut av skattegrunnlaget til kommunene
- Kommunenes andel av formueskatten halveres
- Symmetrisk inntektsutjevning økes fra 60 % til 64 %.
- Regionsentertilskuddet avvikles (Lillestrøm fikk dette tilskuddet)

Økonomiplan for 2025-2028

- Veksttilskuddet reduseres til omtrent 1/3 (kr 23.364 pr. innbygger over 1,4 % vekst i gjennomsnitt over 3 siste år).

I den nye rammetilskuddsberegningen basert på vår befolkningsprognose vil vi få et veksttilskudd på 28,715 mill. kroner i 2025, 21,2 mill. i 2026, 8,8 mill. i 2027 og 0,0 mill. i 2028. I 2024 får vi 43,1 mill. kroner i veksttilskudd.

Fram til nå har kommunen basert beregninger av rammetilskudd og skatt på egne befolkningsprognoser og KS sin beregningsmodell oppdatert etter Stortingets vedtak vedr. RNB, i budsjettarbeidet. Vi har fått en oppdatert beregningsmodell etter statsbudsjettet. Tallene viser følgende for Lillestrøm i 2025 (1.000 kr):

	Statsbud.	KS-modell
Rammetilskudd inkl. inntektsutjevning:	2.843.518	2.814.200
Skatteinntekt:	3.935.057	4.007.200
Sum:	6.778.585	6.821.400

KS sin oppdaterte beregningsmodell gir ca. 42,8 mill. kroner høyere anslag enn i grønt hefte. Regjeringens forslag gir et trekk på inntektsutjevning på 10,4 mill. kroner, mens KS sin modell gir oss høyere skatteinntekt og et trekk på inntektsutjevningen på 39,7 mill. kroner. KS-prognosen etter statsbudsjettet er i stor grad overensstemmende med den foreløpige prognosen vi har brukt så langt i høst.

KS-modellen tall for rammetilskudd er laget med våre egne befolkningsprognoser og SSB sine nasjonale befolkningsprognoser. 2025-tall er basert på reelle innbyggertall pr. 1.7.2024 og blir ikke påvirket av våre egne prognoser. KS beregner noe forskjellig fra regjeringen på skatt, og vi har de siste årene brukt disse tallene for å følge de helhetlige KS-prognosene. Det ligger en stor vekst i frie inntekter, som mest skyldes effekter av nytt inntektssystem, men også realvekst lagt inn i statsbudsjettforslaget. Kommunedirektøren har brukt KS-modellens anslag i budsjettforslagene de siste årene og vil også i år legge disse tallene til grunn i sitt budsjettforslag. En såpass stor økning fra statsbudsjettforslaget gir dog en økt risiko for svikt i frie inntekter i 2024. Vi har en prognose på betydelig skattesvikt i 2024, som gir grunn til å være forsiktige med anslag på skattevekst til neste år.

Etter fremleggelsen av statsbudsjettet har regjeringen sagt at den vil følge skatteutviklingen for kommunene resten av året, og at den antagelig vil fremme forslag til tilleggsbevilgninger til kommunene for 2024 i sluttsaldering av statsbudsjettet. Om det blir tilleggsbevilgninger til kommunene for 2024 og evt. også 2025 gjenstår å se.

Midlertidig økt arbeidsgiveravgift

I statsbudsjettet for 2023 innførte Stortinget en midlertidig økt arbeidsgiveravgift, fra 14,1 til 19,1 pst. for alle inntekter over 750.000 kroner. For Lillestrøm ble det anslått å koste ca. 2,5 mill. kroner, når vi beregner de som har lønn over 750.000 inkl. pensjon. I statsbudsjettet for 2024 videreførte regjeringen trekket, men hevet grensen til 825.000 i årslønn og reduserte vår merkostnad noe, sett opp imot at flere har fått lønnsøkninger. Nå foreslår regjeringen å avvikle denne ekstra arbeidsgiveravgiften fra 2025.

Merutgiften vil derfor bortfalle for Lillestrøm kommune.

Skjønnsmidler

Etter en helhetlig vurdering har statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo fordelt 62,8 mill. kroner gjennom ordinær fordeling over statsbudsjettet, noe som utgjør 62% av den samlede rammen. De litt økte tilbakeholdte skjønnsmidlene vil bli brukt til uforutsette og ekstraordinære økonomiske utfordringer som måtte oppstå i løpet av året, samt til fornyings- og innovasjonsarbeid.

Ordinært skjønnskudd for Lillestrøm reduseres fra 2,9 mill. kroner i 2024 til 2,7 mill. kroner i 2025. Kommunedirektøren legger til grunn at vi får 2,7 mill. kroner også i 2026-2028.

Enkeltendringer i kommunenes rammetilskudd

Toppfinansieringsmodellen for PU/ ressurskrevende tjenester

Fra 2025 blir det foreslått å legge om toppfinansieringsordningen slik at den i større grad tar hensyn til den økonomiske utgiftsbelastningen målt per innbygger. Den nye toppfinansieringsmodellen vil først beregne en egenandel utover innslagspunktet, med et likt beløp per innbygger. Denne er beregnet til 358 kroner per innbygger for 2025. Egenandelen vil være en variabel og bli endelig beregnet etter at de samlede kravene er sendt inn fra kommunene, våren 2025. Deretter vil det bli beregnet en egenandel på 10 pst. av kommunens samlede utgifter over innslagspunktet, etter at egenandelen per innbygger er trukket fra. Denne egenandelen vil bli fast.

Summen av de to egenandelene utgjør det samme som egenandelen i gjeldende modell (20 pst.), slik at samlet egenandel på landsbasis blir omtrent uendret sammenlignet med i dag. Kompensasjonsgraden for den enkelte kommune vil kunne variere fra null til rundt 90 pst. Modellen blir noe mer komplisert da den har to egenandeler over innslagspunktet. Regjeringen legger likevel mer vekt på de positive sidene ved modellen. Fordelen med modellen er at den i større grad tar hensyn til belastningen på den enkelte kommunes økonomi ved å yte ressurskrevende tjenester, og at den har gode insentiveffekter.

Innslagspunkt øker til kr 1.652.000, opp fra kr 1.608.000, dvs. 2,7 %, kompensasjonsgraden opprettholdes på 80 % over innslagspunktet. Tilskuddsordningen legges nå om slik at den i større grad tar utgangspunkt i kommune sine utgifter målt pr innbygger, og mindre i utgifter for den enkelte mottaker. Beregninger viser at Lillestrøm vil tape ca. 17,9 mill. kroner i 2025 som følge av omleggingen til ny modell.

Tilbakeføring av halvparten av fordelingsvirkning for endringer i vekt for kriteriet personer med utviklingshemming:

I forbindelse med nytt inntektssystem fra 2025 er kriteriet personer med utviklingshemming (PU-kriteriet) vektet ned. For noen kommuner gir dette relativt store negative fordelingsvirkninger. Halvparten av fordelingsvirkningen blir tilbakeført gjennom en særskilt fordeling. Ordningen er innrettet slik at kommuner som får redusert tilskudd som følge av den nye vekten til PU-kriteriet, får et tillegg tilsvarende halvparten av den isolerte effekten av nedvektingen. Kommuner som får økt tilskudd som følge av den nye vekten, får et trekk tilsvarende halvparten av effekten. Ordningen i tabell C går dermed samlet sett i null.

I forbindelse med denne endringen er det lagt inn et trekk under særskilte fordelinger tabell C i Grønt hefte på 9,007 mill. kroner for Lillestrøm kommune.

Gratis deltids plass på SFO på 3. trinn – helårseffekt av endring i 2024

Fra høsten 2024 er det innført 12 timer gratis SFO på tredje trinn. Som følge av dette øker rammetilskuddet med 856,3 mill. kroner i 2024. Tiltaket får helårseffekt i 2025, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 112,0 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – helårseffekt av endring i 2024

Fra 1. august 2024 ble maksimalprisen i barnehagen redusert til 2 000 kroner per måned. Som kompensasjon ble rammetilskuddet økt med 1 632,4 mill. kroner i 2024. Tiltaket har helårsvirkning i 2025, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 707,1 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Vaksinasjonsprogram mot covid-19 og pneumokokk

Rammetilskuddet til kommunene blir økt med 198,3 mill. kroner, for å dekke kostnader til gjennomføring av vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk i kommunene, i sammenheng med etablering av vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Det kan utgjøre ca. 2,96 mill. kroner for Lillestrøm kommune.

Økt minstesats i kvalifiseringsprogrammet – helårseffekt av endring i 2024

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2024 ble rammetilskuddet økt med 17 mill. kroner som kompensasjon for en økning i minstesatsen for deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Endringen får helårseffekt i 2025, og rammetilskuddet øker med ytterligere 17,2 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester, og da vil andel for Lillestrøm være ca. 0,31 mill. kroner.

Økt behov sosialhjelp ved endringer i engangstønaden

Endringer i folketrygdloven gjør at en må ha vært medlem i folketrygden i 12 måneder sammenhengende for å få rett til engangstønad ved fødsel og adopsjon. Det gir noe økte utgifter til sosialhjelp. Kommunene kompenseres i rammetilskuddet med 31,2 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester. Andel for Lillestrøm vil da være 0,56 mill. kroner.

Tilskudd til enslige mindreårige flyktninger

Satsene for særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger i 2025 er foreslått redusert fra 1.194.800 i 2024 til 1.059.100 i 2025, til og med det året personen fyller 16 år. Videre foreslås beløpet redusert fra 753.500 kroner i 2024 til 667.900 i 2025, fra og med det året personen fyller 17 år. Tilskuddssatsene reduseres fordi kommunenes gjennomsnittlige utgifter til enslige mindreårige flyktninger har vært lavere enn tilskuddene som er gitt kommunene.

Integreringstilskudd

Iht. tabell i budsjettforslaget fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet øker satser gjennomgående med 3,9 %.

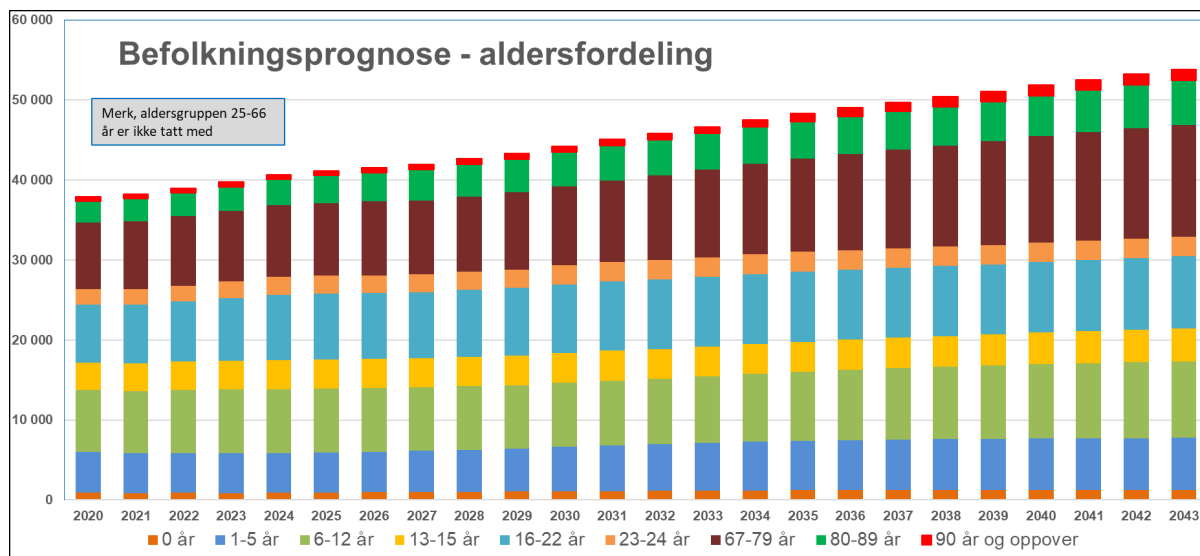
Befolkningsutvikling

Befolkningsprognose for økonomiplan 2025-2028

Befolkningsprognosen for Lillestrøm kommune, som vises under, er basert på utregninger i vårt KOMPAS prognosesystem og grunnlagstall på reelle tall fra SSB. Grunnlagene for beregningene gjennomgås lenger ned i teksten.

Befolkningsprognose pr.16.9.2024 for Lillestrøm kommune ØP 2025-2028															43-23	
År (pr. 1.1)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040	2043	Samlet	Vekst
Alle innbyggere	85 983	86 953	89 095	91 515	94 201	95 529	96 516	97 509	99 102	100 592	102 657	110 367	115 459	118 563	vekst	%
0 år	885	848	917	868	907	955	976	994	1 020	1 046	1 081	1 216	1 228	1 237	369	42,5 %
1-5 år	5 114	4 991	4 941	4 984	4 963	4 960	5 065	5 154	5 249	5 381	5 556	6 182	6 470	6 509	1 525	30,6 %
6-12 år	7 746	7 771	7 902	7 960	7 968	7 974	7 942	7 935	7 945	7 919	8 009	8 639	9 263	9 560	1 600	20,1 %
13-15 år	3 378	3 476	3 537	3 608	3 660	3 696	3 629	3 603	3 630	3 721	3 748	3 718	3 974	4 126	518	14,4 %
16-22 år	7 282	7 330	7 550	7 853	8 120	8 185	8 289	8 301	8 427	8 468	8 565	8 789	8 795	9 034	1 181	15,0 %
23-24 år	1 980	1 955	1 954	2 085	2 264	2 266	2 197	2 206	2 276	2 291	2 366	2 470	2 434	2 445	360	17,3 %
25-66 år	48 087	48 739	50 125	51 768	53 494	54 362	54 963	55 563	56 440	57 276	58 408	62 038	63 579	64 693	12 925	25,0 %
67-79 år	8 265	8 452	8 676	8 789	9 013	9 096	9 221	9 249	9 413	9 639	9 901	11 684	13 320	13 972	5 183	59,0 %
80-89 år	2 714	2 842	2 919	3 010	3 205	3 418	3 595	3 860	4 020	4 147	4 273	4 610	5 078	5 615	2 605	86,5 %
90 år og oppover	532	549	574	590	607	617	639	644	682	704	750	1 021	1 318	1 372	782	132,5 %
Økning pr. år	226	970	2 142	2 420	2 686	1 328	987	993	1 593	1 490	2 065	7 710	5 092	3 104	27 048	
Økning pr. år %	0,3 %	1,1 %	2,5 %	2,7 %	2,9 %	1,4 %	1,0 %	1,0 %	1,6 %	1,5 %	2,1 %	1,5 %	0,9 %	0,9 %		

Sammendrag

En oppdatert befolkningsprognose ble utarbeidet i september 2024. Den oppdaterte prognosen tar utgangspunkt i utarbeidede prognoser fra tidligere i år (alt. 2 i juni), men med tre vesentlige endringer i forutsetningene. Forutsetningene endres på bakgrunn av statistikk og analyser av befolknings- og boligutviklingen fra 1. januar til 31. august 2024:

- Personer per bolig økes fra 2,3 til 2,32 i perioden 2024-2026, og reduseres gradvis fra og med 2027 til normalverdi (2,3) utover i prognoseperioden.
- Antall nye boenheter i 2024 nedjusteres fra 392 til 274. Det tilsvarer en nedjustering på 30 pst i forhold til antallet nye boliger som fremkommer i boligprognosen for inneværende år.
- Samlet fruktbarhetstall: I følge Statistisk sentralbyrås (SSB) framskrivning for Lillestrøm kommune (Hovedalternativet), øker fruktbarheten gradvis fra 1,47 til 1,7 barn per kvinne utover i prognoseperioden.

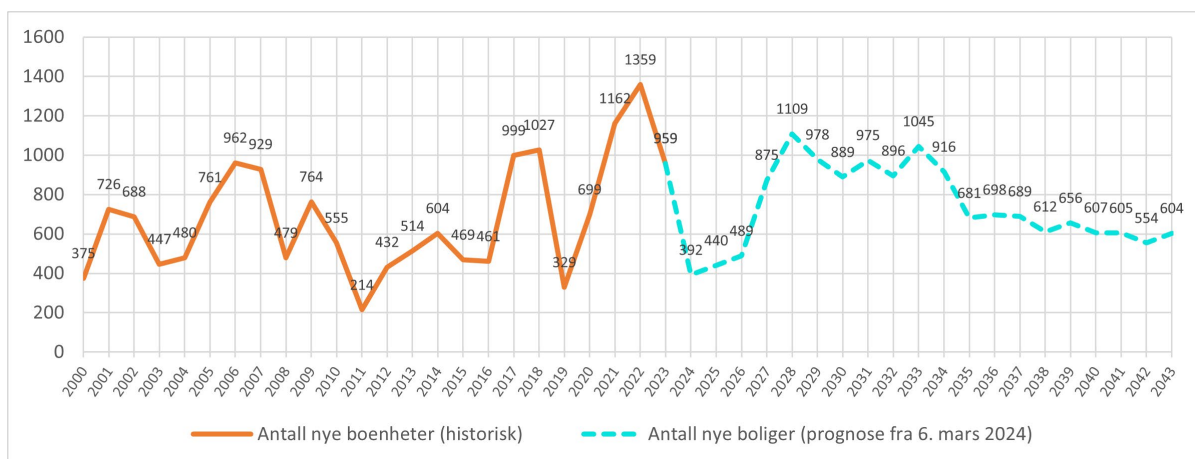
I befolkningsprognosene fra mars og juni ble det lagt til 300 ekstra innflyttere for året 2024, på grunn av vedtak om bosetting av ukrainske flyktninger. I den oppdaterte prognosen er det ikke lagt til ukrainske flyktninger. Dette fordi ukrainske flyktninger fanges opp i økningen av personer per bolig på lik linje med andre innflyttere.

Antall nye boliger nedjusteres for 2024. Vi forventet et kraftig fall i boligbyggingen i 2024, og antallet nye boliger ser ut til å havne godt under tidligere prognose.

Økningen av Samlet fruktbarhetstall (SFT) har lite å si for befolkningsutviklingen på kort sikt, men på lengre sikt får vi noe større vekst og en yngre befolkning enn tidligere fremskrevet.

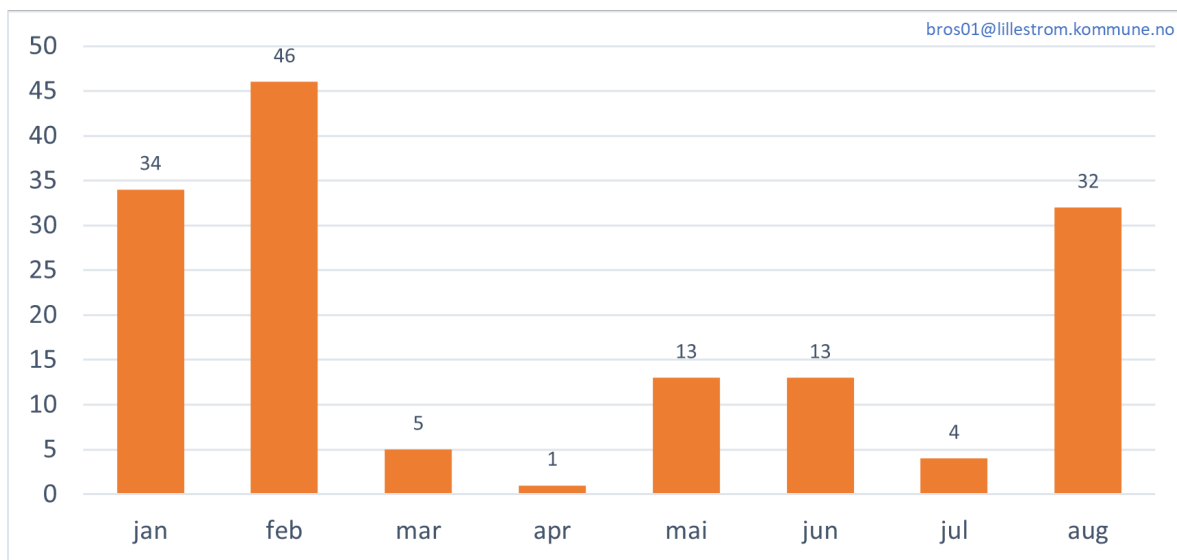
Antall nye boliger

Det var historisk høye tall for boligbyggingen i 2021 og 2022, men også i 2023 var byggeaktiviteten høy. Ifølge boligprognosen faller antall nye boliger markant i 2024 og vil fortsette å holde seg på et lavt nivå i 2025 og 2026. Boligbyggingstakten øker igjen fra og med 2027, og denne økningen forutsetter at flere av de planlagte boligprosjektene som er- og forventes å bli utsatt i perioden 2024-2026, likevel vil bli realisert i perioden 2027-2029.

Figur 1 Boligutvikling, historisk og prognose. Kilder: SSB, Lillestrøm kommunes boligprognose.

Den faktiske boligutviklingen hittil i 2024 viser at det per 31. august er ferdigstilt 148 boenheter (figur 2). Det er en sterk indikasjon på at den faktiske boligutviklingen vil ende godt under de prognostiserte 392 boenheterne ved utgangen av 2024.

Figur 2 Antall ferdigstilte boenheter per måned i 2024. Kilder: Matrikkelen/Geodata AS.

Tabellen under viser utdrag og kartutsnitt fra geografisk analyse av boligprosjekter som ifølge boligprognosen vil bli ferdigstilt i 2024, men som ikke er innflyttingsklare per 31. august 2024. Det er normalt med store variasjoner i antall ferdigstilte boenheter fra måned til måned, og det er enkelte leilighetsbygg med mange boenheter som er under oppføring. Hvilke nye boliger som faktisk blir innflyttingsklare

i år og hvilke som eventuelt blir det i 2025 eller senere er usikkert. Vurderingen etter analysen er at antallet nye boenheter blir nedjustert fra 392 til 274 for året 2024 i den oppdaterte befolkningsprognosen. Utenom 2024 er alt annet likt som alternativ 2 i tidligere prognoser av året, når det gjelder antall nye boliger. Nye vurderinger knyttet til boligprognosen vil eventuelt skje når en oppdatert boligprognose foreligger i 2025.

Kvarteret, Lillestrøm by 61 boenheter	Fossumjørdet, Sørumsand 85 boenheter	Bekkedroga, Sørumsand 29 boenheter	Lørenfallet 26 boenheter
Under bygging, innflyttingsklare mellom 15.11.2024 og 15.02.2025.	23 og 26: Ingen igangsettingstillatelse. 4, 6 og 8: Ferdigstilte. 1: Salget er i gang, men ikke byggestart.	Under bygging, innflyttingsklar i 4. kvartal 2024.	Innflyttingsklar i 3. kvartal 2025.

Tabell 1 Tabell med kartutsnitt fra geografisk analyse av boliger som ikke er innflyttingsklar per 31. august 2024.

Personer per bolig

Ved inngangen til 2024 var forholdstallet mellom antall personer og antall boenheter i kommunen 2,3. Per 31. august 2024 er dette tallet økt til 2,32. Vi vurderer det slik at denne økningen i personer per bolig er betinget av kombinasjonen av tilførsel av få nye boliger inn i markedet, høye renter på boliglån og høy generell prisstigning. Samtidig registrerer vi at Lillestrøm kommune forsetter å være en attraktiv kommune å bosette seg i, da tallene viser at Lillestrøm kommune fortsetter å tiltrekke seg folk til tross for at boligbyggingen er på et lavt nivå.

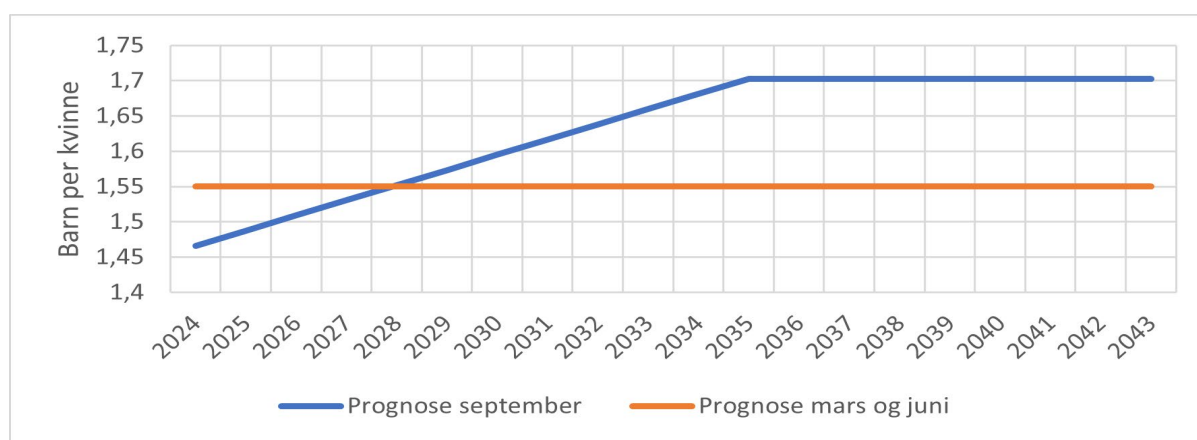
Vi forventer at personer per bolig vil gå ned igjen over tid når boligbyggingen tar seg opp, og dette henger i sin tur sammen med når eventuelle rentekutt kan forventes. Personer per bolig settes derfor til 2,32 i perioden 2024-2026 hvor vi, basert på boligprognosen, forventer lav boligbygging. Fra og med 2027, gitt at boligbyggingstakten igjen øker, forutsetter vi at personer per bolig gradvis begynner å krype tilbake til 2,3.

Økningen av personer per bolig gir stort utslag på befolkningstallet for 2024. Sammenlignet med prognosen fra tidligere i år, hvor det var forutsatt flere boliger og 300 ekstra innflyttere (ukrainske flyktninger), ender veksten for 2024 i den oppdaterte prognosen likevel noe høyere med 1 327 innbyggere.

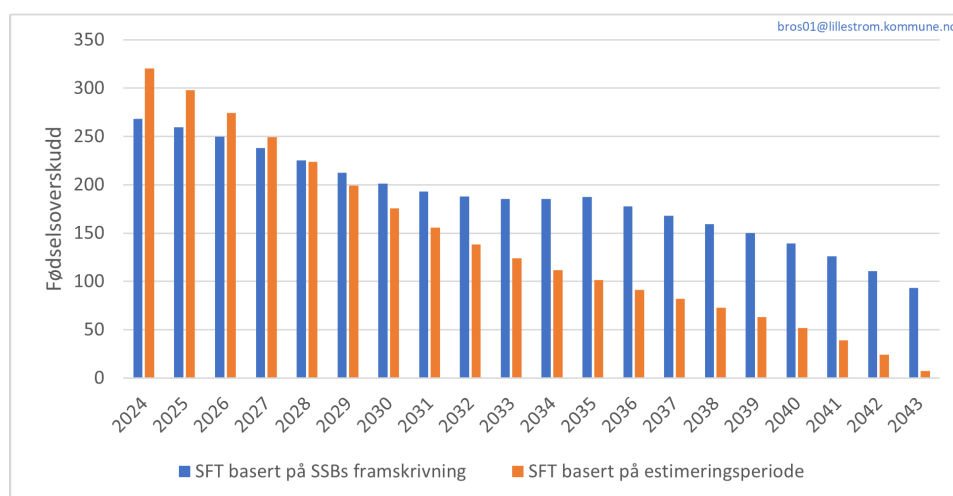
Merk at all den ekstra veksten som følger av endringen av personer per bolig, kommer i 2024. Det er fra 2023 til 2024 at det er lagt inn en økning på 0,02. Det er ikke forutsatt noen endring i personer per bolig fra 2024 til 2025, og heller ikke fra 2025 til 2026. Derfor blir det ikke noen ytterligere økning i befolkningsveksten for disse to årene, sammenlignet med alternativ 2 i tidligere prognoser av året.

Samlet fruktbarhetstall (SFT)

Hittil i 2024 har de nasjonale fødselstallene økt i forhold til de to første kvartalene av 2023. Dette kan tyde på at det historisk lave SFT på 1,4 barn per kvinne i 2023 forblir et historisk lavnivå. Ifølge SSBs hovedalternativ vil SFT øke fremover og stabilisere seg på rundt 1,66 barn per kvinne på landsbasis. For Lillestrøm kommune har fruktbarheten vært høyere enn landet ellers, noe som gjenspeiles i fremskrevet SFT for kommunen (figur 3).

Den endrede forutsetningen medfører at fødselsoverskuddet blir mindre sammenlignet med tidligere prognoser for de nærmeste årene, men større fra og med 2028. Figur 4 viser fødselsoverskuddet år for år med de to ulike fruktbarhetsforutsetningene i et hypotetisk og urealistisk scenario uten inn- og utflytting. Scenariet synliggjør effekten av endringen isolert sett. Endringen har lite å si for befolkningsutviklingen på kort sikt, men på lengre sikt får vi noe større vekst og en yngre befolkning enn tidligere fremskrevet.

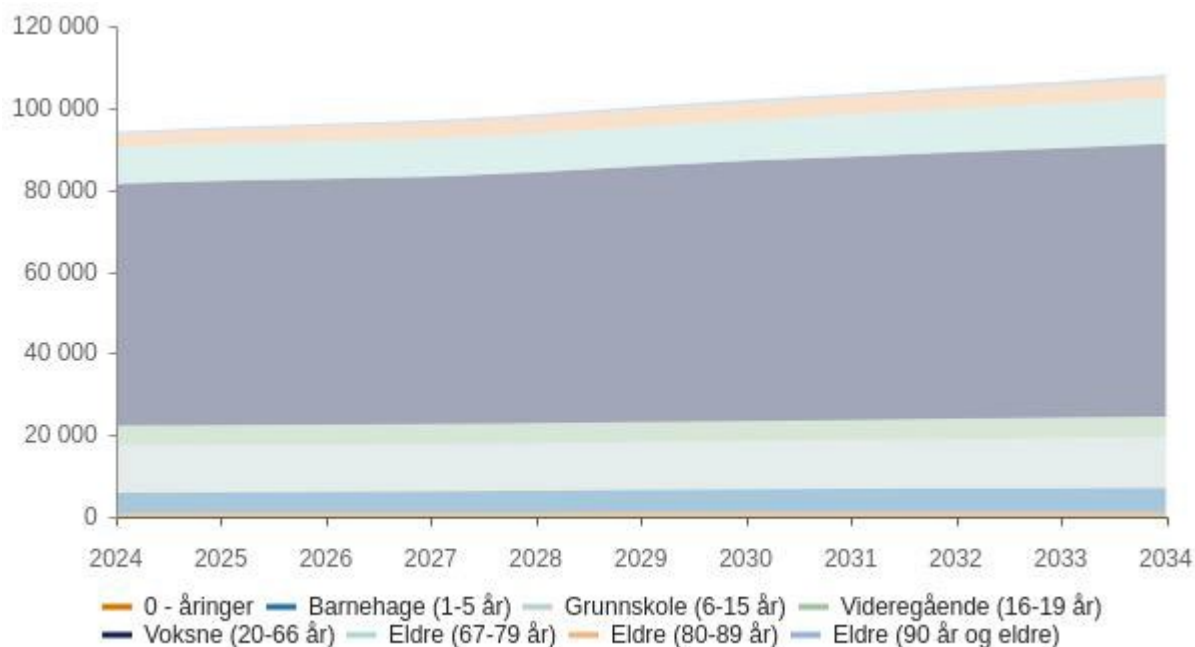
Figur 4 Framskrevet fødselsoverskudd (uten inn- og utflytting) med to ulike forutsetninger for fruktbarhet. Kilder: SSB/KOMPAS.

Befolkningsutvikling per årsak

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av kvartalet	77 705	79 154	80 013	81 339	82 496	83 821	85 757	85 983	86 953	89 095	91 515
Fødte	847	914	961	855	883	916	875	829	880	851	883
Døde	501	535	515	520	557	602	552	562	576	653	580
Fødselsoverskudd	346	379	446	335	326	314	323	267	304	198	303
Innvandring	1 069	905	903	826	712	819	812	585	933	1 278	1 209
Utvandring	508	438	488	566	612	444	386	444	489	581	629
Innflytting, innenlands	6 076	5 724	6 171	5 967	6 615	6 952	6 322	6 059	6 984	6 811	7 068
Utflytting, innenlands	5 528	5 693	5 700	5 404	5 710	5 705	6 173	5 498	5 607	5 284	5 282
Netto innvandring og flytting	1 109	498	886	823	1 005	1 622	575	702	1 821	2 224	2 366
Folkevekst	1 449	859	1 326	1 157	1 325	1 936	908	970	2 142	2 420	2 686
Folketallet ved utgangen av kvartalet	79 154	80 013	81 339	82 496	83 821	85 757	86 665	86 953	89 095	91 515	94 201

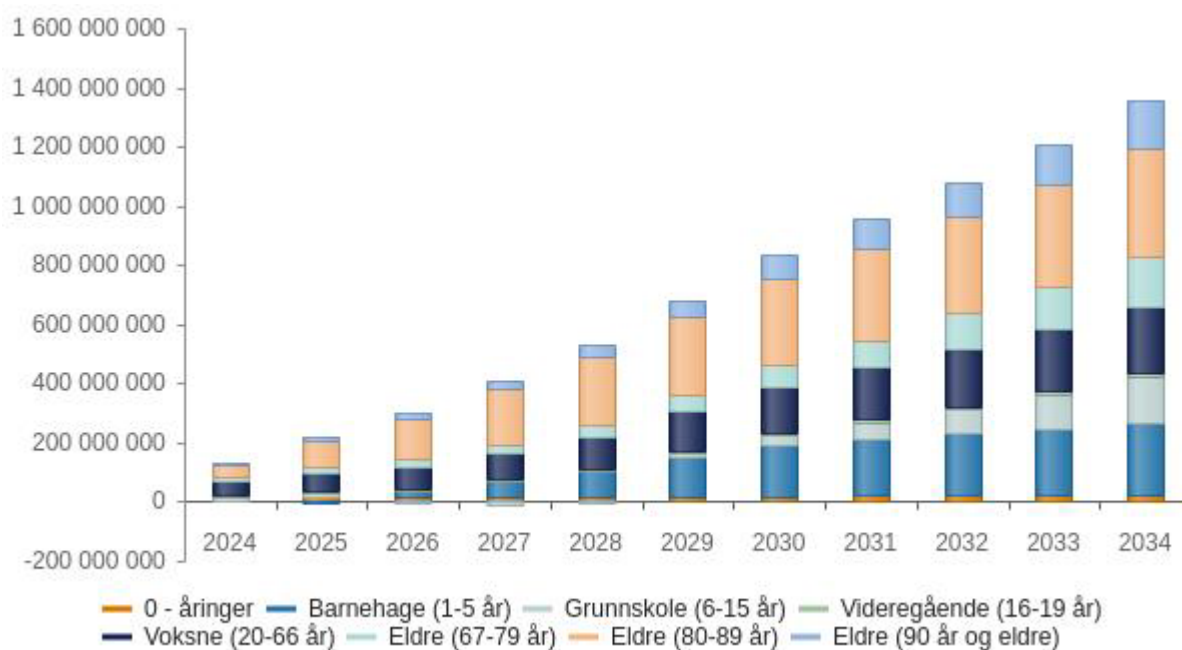
Demografi

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringar	907	1 015	1 018	1 017	1 026	1 046	1 065	1 080	1 093	1 104	1 117
Barnehage (1-5 år)	4 963	4 958	5 124	5 249	5 366	5 537	5 688	5 760	5 836	5 898	5 979
Grunnskole (6-15 år)	11 628	11 654	11 543	11 504	11 541	11 643	11 753	11 872	11 997	12 180	12 362
Videregående (16-19 år)	4 795	4 830	4 893	4 898	4 935	4 942	4 917	4 973	5 018	5 040	5 091
Voksne (20-66 år)	59 083	59 685	60 060	60 496	61 392	62 562	63 587	64 417	65 238	65 870	66 630
Eldre (67-79 år)	9 013	9 091	9 212	9 235	9 392	9 622	9 875	10 172	10 535	10 924	11 309
Eldre (80-89 år)	3 205	3 424	3 609	3 881	4 050	4 187	4 321	4 418	4 501	4 555	4 641
Eldre (90 år og eldre)	607	616	641	649	688	709	759	802	838	885	954
Total	94 201	95 273	96 100	96 929	98 390	100 248	101 965	103 494	105 056	106 456	108 083

Demografiutgifter

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt
0 - åringar	3 778 476	10 463 472	290 652	-96 884	871 956	1 937 680	1 840 796	1 453 260	1 259 492	1 065 724	1 259 492	24 124 116
Barnehage (1-5 år)	857 948	-4 642 406	28 556 702	34 165 904	30 679 102	44 588 374	38 854 272	17 099 440	18 210 104	15 226 690	19 779 216	243 375 346
Grunnskole (6-15 år)	11 574 180	5 015 478	-21 412 233	-7 523 217	7 137 411	19 676 106	21 219 330	22 955 457	24 112 875	35 301 249	35 108 346	153 164 982
Videregående (16-19 år)	4 390 168	919 806	1 725 758	182 642	983 488	274 856	-705 334	1 550 764	1 120 012	606 754	1 480 212	12 529 126
Voksne (20-66 år)	46 922 998	14 143 611	9 959 358	10 808 510	21 800 854	28 128 413	24 588 924	19 804 929	19 777 658	14 899 669	18 235 968	229 070 892
Eldre (67-79 år)	14 955 808	5 207 826	8 078 807	1 535 641	10 482 419	15 356 410	16 892 051	19 829 799	24 236 421	25 972 363	25 705 295	168 252 840
Eldre (80-89 år)	43 179 240	48 493 608	40 964 920	60 229 504	37 422 008	30 336 184	29 671 888	21 478 904	18 378 856	11 957 328	19 043 152	361 155 592
Eldre (90 år og eldre)	7 841 471	4 151 367	11 531 575	3 690 104	17 989 257	9 686 523	23 063 150	19 834 309	16 605 468	21 679 361	31 827 147	167 899 732
Total	133 500 289	83 752 762	79 695 539	102 992 204	127 366 495	149 984 546	155 425 077	124 006 862	123 700 886	126 709 138	152 438 828	1 359 572 626

Hovedtallene i budsjettet

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-2 814 200	-2 807 900	-2 829 800	-2 858 400
Inntekts- og formuesskatt	-4 007 200	-4 148 400	-4 171 100	-4 241 800
Eiendomsskatt	-123 000	-69 000	0	0
Naturressursskatt	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Integreringstilskudd	-200 500	-71 151	-71 151	-71 151
Kompensasjonstilskudd fra Husbanken	-16 700	-14 700	-13 300	-12 400
Sum sentrale inntekter	-7 164 600	-7 114 151	-7 088 351	-7 186 751

Rammetilskudd og skatt

Rammetilskuddet beregnes iht. KS sin beregningsmodell for rammetilskudd. I 2025 påvirkes beregningen av at det innføres et nytt inntektssystem, som slår ut på flere elementer i beregningen. Dette er nærmere beskrevet i avsnittet om statsbudsjettet og tidligere notat i forbindelse med behandling av strategidokumentet før sommeren. I modellen legges kommunens egne befolkningsprognosetall og statlige befolkningstall fra SSB inn som grunnlag for beregningene.

Statsbudsjettforslaget fra regjeringen har i sine tall pr. kommune i Grønt hefte en sum på frie inntekter (skatt og rammetilskudd) som er 42,8 mill. kroner lavere enn KS sitt anslag. Regjeringens forslag gir et trekk på inntektsutjevning på 10,4 mill. kroner mens KS sin modell gir oss høyere skatteinntekt og et trekk på inntektsutjevningen på 39,7 mill. kroner. KS-prognosen etter statsbudsjettet er i stor grad overensstemmende med den foreløpige prognosen vi har brukt så langt i høst.

Kommunedirektøren har brukt KS-modellens anslag i budsjettforslagene de siste årene og vil også i år legge disse tallene til grunn i sitt budsjettforslag. En såpass stor økning fra statsbudsjettforslaget gir dog en økt risiko for svikt i frie inntekter i 2024. Vi har en prognose på betydelig skattesvikt i 2024 som gir grunn til å være forsiktige med anslag på skattevekst til neste år. Tallene for 2024 er prognosetall for

Økonomiplan for 2025-2028

skatt og rammetilskudd med en skattenedgang på 200 mill. kroner og 60 mill. økning i rammetilskudd pga. forbedrede tall for inntektsutjevning. Kommunedirektørens forslag til frie inntekter blir som følger:

År	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Rammetilskudd (deflator 4,1% iht. statsbud.)</i>	-2 683 500	-2 814 200	-2 807 900	-2 829 800	-2 858 400
Skatt 2025 iht. KS-modell	-3 586 500	-4 007 200	-4 110 800	-4 133 300	-4 181 100
Økning innbyggervekst (0 fra 2024, ref. skattestatus)	0	0	-37 600	-37 800	-60 700
<i>Forslag skattebudsjett ØP 2025-2028</i>	-3 586 500	-4 007 200	-4 148 400	-4 171 100	-4 241 800
SUM frie inntekter ØP 2025-2028	-6 270 000	-6 821 400	-6 956 300	-7 000 900	-7 100 200
Endring %		8,8 %	2,0 %	0,6 %	1,4 %

Merk økningen fra reviderte prognosetall 2024 til 2025 på 8,8 %. Snaut halvparten er deflatorvekst, og øvrig vekst er effekter av nytt inntektssystem og realvekst som er lagt inn iht. forslagene fra statsbudsjettet og KS.

Naturressursskatt er videreført med en årlig inntekt på 3,0 mill. kroner.

Regjeringen har etter fremleggelsen av statsbudsjettet sagt at den vil følge skatteutviklingen for kommunene resten av året og antagelig vil fremme forslag til tilleggsbevilgninger til kommunene for 2024 i sluttsalderingen av statsbudsjettet. Om det blir tilleggsbevilgninger til kommunene for 2024 og evt. også 2025 gjenstår å se.

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok for økonomiplan 2024-2027 å nedtrappe eiendomsskatten over 3 år slik at inntekten ville bli nullet fra og med 2027. I denne gjeldende økonomiplanen var inntekten fra eiendomsskatt satt til 110 mill. kroner i 2025 og 56 mill. kroner i 2026. I 2024 var opprinnelig budsjett på 163,3 mill. kroner med ett bunnfradrag på 2,2 mill. kroner. Da fakturagrunnlaget for 2024 var ferdig viste det seg at eiendomsskatten for 2024 ville bli 10 mill. kroner høyere og denne merinntekten ble budsjettjustert inn i første tertialrapport. Skatteetaten gjør årlige verdiøkninger i formuesgrunnlaget for boliger som kommunen legger til grunn for utskrivning av eiendomsskatt. I tillegg vil det hvert år bli flere boliger som også øker samlet eiendomsverdier å kreve inn eiendomsskatt fra.

Kommunedirektøren foreslår for økonomiplan 2025-2028 å følge de vedtatte inntektene i gjeldende økonomiplan og i 2025 og 2026 og legge til reell konstatert økt inntekt på 10 mill. kroner samt et anslag på økninger i eiendomsverdier slik at eiendomsskatten får en årlig økning på 3 mill. kroner. Da vil inntekt fra eiendomsskatt bli 123 mill. kroner for 2025, 69 mill. kroner for 2026 og 0 kroner de etterfølgende årene.

Kommunen ble dømt i Romerike og Glåmdal tingretts dom 21.4.2024 i sak om gyldigheten av utskrivingsvedtak for eiendomsskatt. Tingretten ga borettslagene medhold i at skattegrunnlaget skulle vært redusert med ytterligere 30% reduksjonsfradrag for boliger og fritidsboliger. Formannskapet vedtok 28. august å ikke anke saken. Det medfører at vi fremover får redusert grunnlagsverdiene for utskrivning av eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger. Kommunedirektøren har lagt til grunn at vi i budsjettet viderefører vedtatte eiendomsskatteinntekter for å følge gjeldende vedtak for nedtrapping av eiendomsskatt og sikre tilstrekkelige inntekter til å opprettholde kommunens drift. Forslaget til eiendomsskatteinntekter medfører at bunnfradraget endres fra 2,2 til 2,0 mill. kroner i 2025.

Kommunestyret vedtar bare konkrete satser for promillesats eller bunnfradrag for et år av gangen. Kommunestyret har holdt promillesatsen fast i tidligere år og bare justert på bunnfradragbeløpet når det har vært aktuelt å justere inntektsnivået på eiendomsskatten. Det er bare boliger og fritidsboliger som har bunnfradrag, og effekten av ekstra reduksjonsfaktor gjelder også for bare disse eiendommene.

Til orientering kan nevnes at om vi i 2026 skal komme ned på 69 mill. kroner vil det pr. nå med kun justering av bunnfradrag bare bli næring som vil få eiendomsskatt. Skal eiendomsskatten fordeles mer jevnt mellom boliger og næring vil det i 2026 derfor bli aktuelt å trekke ned promillesatsen i tillegg til justering av bunnfradrag.

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken

Kommunen får ulike kompensasjonstilskudd fra staten til dekning av renter, og delvis avdrag, på kommunale lån til investeringer. De ulike tilskuddsordningene er til institusjonsbygg og omsorgsboliger, kirkebygg og skolebygg. Grunnlag for beregning av kompensasjonstilskudd for 2025 er 136 mill. kroner. Grunnlaget blir lavere hvert år, i takt med nedbetaling av lånene, slik at grunnlaget i 2028 er 61 mill. kroner. Tilskudd for 2025 budsjetteres til 16,7 mill. kroner. Tilskuddene beregnes etter flytende rente i Husbanken, det er lagt inn en rente på 4,75 %.

Integreringstilskudd

Inntekter fra integreringstilskudd har hatt en sterk økning i forbindelse med mottak av flyktninger de siste årene som følge av krigen i Ukraina. Kommunestyret vedtok mottak av 260 flyktninger i 2022, senere 370 flyktninger i 2023 og 300 flyktninger i 2024. I 2024 har tilstrømningen av flyktninger til Norge avtatt samtidig som prognosene for mottak av flyktninger til Lillestrøm i 2024 også er redusert ned fra 300 til ca. 225. Fra en opprinnelig forventet ankomst til Norge på ca. 37.000, ble tallet gjennom året nedjustert 29.000, deretter til 23.000. For 2025 er forventet ankomsttall redusert ytterligere til ca 21.500. Formell henvendelse fra IMDI om mottak for 2025 forventes først etter at kommunedirektørens budsjettforslag offentliggjøres. I budsjettforslaget er det derfor lagt til grunn et mottak på samme nivå som før Ukrainakrigen, tilsvarende 48 i 2025. Dersom ny anmodning om ordinært mottak for 2024 blir høyere enn 48 flyktninger, kommer kommunedirektøren tilbake med en egen sak til behandling i kommunestyret, hvor også ressursbehov i tjenestene vil bli belyst.

For 2025 er det lagt til grunn en økning av tilskuddet på 122,4 mill. kroner, fra 78,15 mill. kroner til 200 mill. kroner, tilsvarende det som er kompensert tjenesteområdene. Dette innebærer at aktiviteten i budsjettforslaget i 2025 videreføres på 2024-nivå. Videre ressursbehov som følge av anmodning om bosetting fra IMDI for 2025 vil bli vurdert i egen sak i sammenheng med anmodningen.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avskrivninger	425 000	445 000	460 000	475 000
Sum sentrale utgifter	425 000	445 000	460 000	475 000

Kommunens pensjonsutgifter

Kommunen har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte og ordførere i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere. For sykepleiere og lærere er ytelsene lovbestemte. For øvrige yrkesgrupper omfatter ordningene de tariffestede ytelser som gjelder i kommunal sektor. Ordningene er ytelsesbasert.

Beløp i 1000	Regn. 2023	Anslag 2024	ÅB-HP 2025	ÅB-HP 2026	ÅB-HP 2027	ÅB-HP 2028
Brutto innbetaling pensjonspremie	841 268	708 085	794 720	804 096	802 394	865 464
Herav reguleringspremie i KLP	393 090	248 394	289 949	255 789	232 850	258 856
Herav AFP Livsvarig			44 801	45 247	46 921	48 657
Minus bruk av premiefond KLP	-224 591	-76 036	-102 578	-105 876	-80 389	-115 747
Netto innbetaling pensjonspremie	616 677	632 049	692 142	698 220	722 005	749 717
Minus netto pensjonskostnad inkl. adm.	354 199	394 834	417 988	519 590	542 539	562 071
Årets premieavvik	-262 478	-237 215	-274 154	-178 630	-179 466	-187 646
Amortisering premieavvik fra året før	154 727	37 497	71 385	110 550	136 068	161 706
Netto premieavvik ekskl. arbeidsgiveravgift	-107 751	-199 719	-202 770	-68 080	-43 398	-25 940
Arbeidsgiveravgift	-15 193	-28 160	-28 591	-9 599	-6 119	-3 658
Netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift,						
påvirker netto driftsresultat	-122 944	-227 879	-231 360	-77 680	-49 517	-29 597

Brutto innbetaling pensjonspremie viser en økning på 86,6 mill. kroner fra 2024 til 2025. Premien varierer mellom årene og hovedårsaken til dette er reguleringspremien til KLP. Dette er en premie som betales hvert år for å oppjustere pensjonsfondet i takt med årlig lønnsvekst, økning i folketrygdens grunnbeløp (G) og regulering av pensjoner. Reguleringspremien er et anslag og kan endre seg gjennom året. I 2025 forventer KLP en lønnsvekst på 4,6 % og en prisvekst på 3 %, basert på SSBs prognose for 2025. Prognosen på reguleringspremie viser en økning på 41,6 mill. kroner fra 2024 til 2025.

Fra 2025 og utover i økonomiplanen er det hensyntatt at medlemmer som er født i 1963 og senere og som ikke har særaldersgrense har mulighet til å ta ut ny offentlig AFP, AFP Livsvarig. Dette alene utgjør en økning i premie på 44,8 mill. kroner fra 2024 til 2025. Nye regler for personer med særaldersgrense er for tiden på høring, og er derfor holdt utenfor økonomiplanprognosen.

I tjenesteområdenes rammer er det innarbeidet en pensjonspremie på 17,5 % i fellesordningen (KLP), 18,5 % i sykepleierordningen (KLP) og 8,6 % for lærerne (SPK). Prognosen fra KLP tilsier en høyere pensjonspremie, henholdsvis 20,7 % for fellesordningen og 22,1 % for sykepleierne i 2025. Differansen mellom budsjettet i tjenesteområdene og den faktiske prognosen er avsatt sentralt i budsjettet, med finansiering fra premiefondet i KLP.

Bruk av premiefond i KLP. Kommunedirektøren foreslår å bruke 102,6 mill. kroner av premiefondet i 2025, 105,9 mill. kroner i 2026, 80,4 mill. kroner i 2027 og 115,7 mill. kroner i 2028.

Pr. 31.12.24 antas premiefondet å være 572 mill. kroner. I økonomiplanperioden er det totalt forutsatt tilført overskudd og renter på 435 mill. kroner, mens det er forutsatt disponert 405 mill. kroner. Premiefondet antas etter dette å være 601 mill. kroner ved utgangen av 2028. Overskudd er tilført i tråd med KLPs prognoser og 2 % garantert avkastning på innestående midler.

Netto pensjonskostnad inkl. administrasjonskostnad er det beløpet som skal framkomme som netto regnskapsført belastning i kommunens driftsregnskap hvert år. Dette er en kostnad som uttrykker endring av pensjonsforpliktelsene fra det ene året til det andre. Netto pensjonskostnad beregnes av forsikringsselskapene etter regler gitt av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

I økonomiplanprognosen er det innarbeidet en økning av pensjonskostnaden knyttet til ny offentlig AFP (AFP Livsvarig) fra 2026 og utover i planperioden. Effekten av AFP Livsvarig gir en betydelig økning i pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad. Pensjonskostnaden øker med 101,6 mill. kroner fra 2025 til 2026. KLP påpeker at beregningene er gjort under en antakelse om hvordan regelverket for kostnader for AFP Livsvarig kommer til å bli, da det fortsatt er noen detaljer rundt dette som ikke er endelig avklart. Det knytter seg derfor større usikkerhet til tallene i økonomiplanene nå enn ordinært. Det er foreløpig for tidlig å si noe om hvorledes de nye reglene for personer med særaldersgrense slår ut på kostnadene.

AFP Livsvarig og nye regler for personer med særaldersgrense vil sannsynligvis bli tatt inn i GKRS-beregningene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjettet i 2025.

Årets premieavvik er forskjellen mellom det som innbetales i premie (pensjonsutgift) og netto pensjonskostnad. Hvis innbetalt premie er høyere enn netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til inntekt i det regnskapsåret det oppstår. Hvis motsatt, skal premieavviket føres til utgift. Premieavvik 2025 er beregnet til 274,2 mill. kroner, en økning på 36,9 mill. kroner fra prognose 2024 og føres til inntekt i driftsregnskapet 2025. Premieavviket utover i perioden endrer seg i tråd med endret forutsetning om innbetaling og beregning av pensjonskostnad. Fra 2025 til 2026 reduseres årets premieavvik med 95,5 mill. kroner, som i hovedsak skyldes ny AFP Livsvarig innarbeidet fra 2026.

Amortisering premieavvik er nedbetaling av premieavviket fra tidligere år. Lillestrøm kommune har for premieavvik oppstått fra 2023 vedtatt å endre amortiseringstiden fra 1 til 7 år (nedbetaling). Amortiseringen øker fra 71,4 i 2025 til 161,7 mill. kroner i 2028.

Årets premieavvik og amortisering av premieavvik påvirker netto driftsresultat. I 2025 blir netto driftsresultat 231,4 mill. kroner bedre, mens det i 2028 gjør resultatet 29,6 mill. kroner bedre.

Vurdering av konkurranseutsetting pensjon

Kommunestyret behandlet i møte 08.05.24, sak 71/24, spørsmål om konkurranseutsetting pensjon. Det ble vedtatt følgende:

«Saken tas til orientering, en ny vurdering av eventuell anbuds konkurranse gjøres i forbindelse med kommende budsjettprosess.»

Markedssituasjonen hos pensjonsleverandørene har ikke endret seg vesentlig siden saken ble behandlet i mai. Kommunedirektøren opprettholder derfor sin vurdering av at Lillestrøm viderefører sin pensjonsavtale knyttet til Fellesordningen i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

Reserverte bevilgninger

Det er satt av 133,3 mill. kroner til neste års lønnsoppgjør, 10 mill. kroner av strømbudsjettet ligger sentralt, og det er satt av en sentral pott på 6,2 mill. kroner til dekning av økte kommunale avgifter.

Energikostnader (strøm og fjernvarme)

Markedsprisene for strøm på Nordpool framover ligger under 40 øre pr. KWH de nærmeste årene. Men dette vet vi kan endre seg raskt. Vårt årlige forbruk for strøm og fjernvarme er ca. 80 GWH, eller 80 mill. KWH i året. Vi sikrer en stor andel av vår strømportefølje for kommende år. Meglerne har et mandat om sikring på minimum 50 % og maksimum 90 %. Grad av sikring og forutsigbarhet må avveies mot risikoen for å sitte med altfor dyre avtaler dersom markedsprisene går ned. Vurdering av hvor stor andel av porteføljen som skal sikres, gjøres kontinuerlig. Pr. 1. oktober 2024 har vi gjort sikringer for 2025 på 35 GWH mot systempris på Nordpool, og vi har i tillegg sikret 30 GWH opp mot områdepris. I tillegg er det gjort fastprisavtale med Akershus fjernvarme for en del av forbruket på fjernvarme. Med de sikringer vi har gjort, er vår porteføljepris for 2025 på 70 øre pr. KWH, og dette har vi budsjettert med. Men en endring i strømprisen vil utgjøre store summer, og p.t vil en økning på 1 krone pr. KWH utgjøre merutgifter på 45 mill. kroner på årsbasis.

Det er varslet en betydelig økning av nettleien i årene framover. Foreløpig er det vanskelig å gi et anslag på hva dette vil utgjøre for kommunen. Grunnlaget for beregning av nettleien er også endret. Forbruksmønster og de høyeste effekttimeene slår ut i betydelig grad. Vi har foreløpig lagt inn en økt nettleie på 5 øre pr. KWH, og dette vil utgjøre merutgifter på 4 mill. kroner i 2025 sett i forhold til nettleieprisen for 2024. Totalt budsjett for strøm/fjernvarme i 2025 er i overkant av 96 mill. kroner.

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
ORGANISASJON OG NYSKAPING	382 131	375 417	377 550	374 886
OPPVEKST	2 910 579	2 852 328	2 824 258	2 834 781
HELSE OG MESTRING	2 585 474	2 504 428	2 483 342	2 496 648
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	554 786	517 836	484 631	483 575
SAMFUNN OG KULTUR	266 976	254 282	253 747	268 718
RESERVEVE BEVILGNINGER OG PENSJON	-85 864	74 676	102 838	122 758
SENTRALE FORUTSETNINGER	65	65	65	65
Driftsutgifter per tjenesteområde	6 614 147	6 579 032	6 526 432	6 581 432

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Renteinntekter	-104 950	-104 950	-104 950	-104 950
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	314 000	321 000	328 000	352 000
Avdrag på lån	279 000	289 000	299 000	309 000
Startlån - renteinntekter	-50 000	-48 000	-47 000	-50 000
Startlån - renteutgifter	50 000	48 000	47 000	50 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	488 050	505 050	522 050	556 050
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	0	0
Totale finansutgifter	488 050	505 050	522 050	556 050
Motpost avskrivninger	-425 000	-445 000	-460 000	-475 000

Renteinntekter

Renteinntektene består av renter av bankinnskudd og renteinntekter av utlån av egne midler. Vi har all likviditet til flytende rente, og har samme budsjettrente som for flytende lån med tillegg av avtalt margin i hovedbankavtalen. Det er lagt inn renteinntekter på en kontantbeholdning på 1,9 milliarder kroner. Årsaken til reduksjonen i renteinntekter i 2025, skyldes både at vi forventer lavere rente i 2025 enn i 2024, men hovedårsaken er en betydelig lavere kontantbeholdning enn tidligere. Kontantbeholdningen er redusert i hovedsak som følge av tilbakebetaling av eiendomsskatt, og subsidiering av selvkost.

Renteutgifter, provisjon og andre finansielle utgifter

Vi har lagt inn følgende flytende markedsrente i perioden: 4,75 % i 2025, 4,0 % i 2026 og 3,5 % i resten av perioden. Det er lagt inn låneopptak som vist i investeringstabellen, utenom for 2025. Investeringsbudsjettet for 2025 inneholder investeringer som er overført fra 2024. Lånene for disse investeringene er allerede tatt opp.

Lillestrøm kommune har 7,2 milliarder i egne lån, fratrukket startlån, pr. 1.1.2025. Pr. 1. oktober 2024 er 2,2 milliarder kroner fastrentelån.

I forvaltning av låneporteføljen tas det hensyn til størrelsen både på kontantbeholdningen og andel lån til selvkostinvesteringer. Begge disse forholdene gir inntekter. En endring i rentenivå vil ha en moderat effekt på netto finanskostnader i budsjettet for 2025. Vi har renterisiko på ca. 1,3 milliarder av porteføljen, det betyr at 1 % renteøkning vil utgjøre merutgifter på 13 mill. kroner.

Avdrag på lån

Det er budsjettet med avdrag på 279,0 mill. kroner i 2025. Avdragene er foreslått økt med 10 mill. kroner hvert år. På grunn av den økonomiske situasjonen er budsjetterte avdrag nært minimumsavdrag. *Minimumsavdrag = sum avskrivninger i året x lånegjeld ved inngangen av året / sum bokført verdi av avskrivbare varige driftsmidler ved inngangen av året.*

I Lillestrøm kommune er lånegjelden lavere enn bokført verdi av varige driftsmidler. Gjelden utgjør pr. 01.01.2025 ca. 65 % av de bokførte verdiene. Budsjettert avskrivning i 2025 er 425,0 mill. kroner. Minimumsavdraget i 2025 blir derfor beregnet til 425,0 millioner kroner x 0,65 = 276,0 mill. kroner.

Startlån

Kommunedirektøren foreslår å ta opp 150 mill. kroner i startlån hvert år i hele planperioden. Pr. inngangen til 2025 har vi 1,1 milliarder i startlån, og ca. 120 mill. kroner i ubrukte lånemidler. Utgifter til renter og avdrag på startlån, og inntekter fra låntakerne til samme formål er budsjettert likt.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avsetning - bundne fond	5 975	6 354	7 287	7 287
Bruk - bundne fond	-11 786	-14 817	-6 648	-6 648
Avsetning til disposisjonsfond	62 532	38 708	39 407	48 807
Bruk av disposisjonsfond	-9 879	-15 738	-15 738	-15 738
Overføring til investering	15 562	15 562	15 562	15 562
Netto avsetninger	62 403	30 070	39 870	49 270
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-5 967	-14 508	-24 308	-33 708
Totale avsetninger	56 437	15 562	15 562	15 562

Disposisjonsfond er bygget opp gjennom frie inntekter som kommunestyret disponerer fritt. I kommunedirektørens forslag er netto driftsresultat i 2025 positivt med 56,4 mill. kroner, og dette beløpet er foreslått avsatt til disposisjonsfond. I resten av planperioden er netto driftsresultat positivt med 15,6 mill. kroner som er overført til drift til dekning av egenkapitaltilskuddet i KLP. Størrelsen på disposisjonsfond er høyere enn kommunens handlingsregel på 10 % i hele perioden.

Bundne fond består av overskudd på selvkosttjenester og udisponerte, øremerkede inntekter fra eksterne som ikke er anvendt fullt ut. Når fondet er bundet betyr det at midlene ikke står til kommunestyrets disposisjon, men er bestemt til særskilte formål.

Bruk av bundne driftsfond

Det er budsjettert 19,7 mill. kroner i bruk av av bundne driftsfond i 2025. Av dette er bruk av 12,6 mill. kroner på selvkostområdene renovasjon og septik, og 5,3 mill. kroner på byggesak. Ellers er det mindre beløp på spesifikke prosjekter. Økningen i bruk av bundne driftsfond utover i perioden er på selvkostområdet renovasjon.

Avsetning - bundne fond

Det er budsjettert 14,8 mill. kroner i avsetning til bundne fond i 2025. Utover avsetning av selvkostmidler er det budsjettert 0,3 mill. kroner på området kommuneskog, og kr. 65 000 av renteavkastning på bundne fond.

Bruk av disposisjonsfond

Det er totalt budsjettet 16,7 mill. kroner i bruk av disposisjonsfond i 2025. Dette er til spesifikke prosjekter, der de største er 9,4 mill. kroner for bruk til leie eksterne kontorlokaler (tidligere vedtak), og 5,0 mill. kroner brukes til klimatiltak.

Avsetning til disposisjonsfond

Det er satt av 62,5 mill. kroner til disposisjonsfond i 2025. Av dette er 3,1 mill. kroner som settes av i IT avdelingen til større oppgradering av IT-utstyr i drift. Resterende beløp 59,4 mill. kroner er satt av til bufferfond.

Overføring til investering

Det overføres 15,5 mill. kroner fra drift til investering i 2025. Dette er egenkapitaltilskudd til KLP. Utgiften føres i investeringsregnskapet, men må finansieres av driftsmidler. Kommunen er pliktig til å dekke egenkapitaltilskuddet med driftsmidler. Det er ikke funnet rom for egenkapitalfinansiering av investeringer.

Økonomisk utvikling i planperioden

Kommunestyrets økonomiske handlingsrom

Kommunestyret har flere elementer som kan benyttes for å justere budsjettforslaget fra kommune-
direktøren. Det kan være:

1. Foreslå å kutte eller legge til foreslåtte tiltak, bruke budsjettmidlene på andre tiltak, eller foreslå innsparinger eller inndeckninger.
2. Endre på foreslåtte økonomiske handlingsregler for å gi et annet økonomisk handlingsrom, f. eks. endre driftsresultatnivå, endre gjeldsnivå eller endre nivå på fond.
3. Bruk av fond (bør bare gå til engangstiltak og ikke til løpende drift, for å sikre langsiktig driftsbalanse).
4. Endre kommunestyrets nivå kommunestyret vil sette på eiendomsskatteinntektene. Heve eller senke promillesats og bunnfradrag.
5. Endre investeringsnivået, med tilhørende effekter på avdrag og renter.
6. Bruke av disposisjonsfond som overføring til investeringer til egenkapital for investeringer. Det gir et lavere låneopptak med tilhørende effekter på renter og avdrag.

Statsforvalterens anbefalinger

Kommunene må planlegge sin økonomi under betydelig usikkerhet, da de har begrenset påvirkning på sine rammebetingelser. Kommuneloven setter klare krav til en forsvarlig økonomiforvaltning, samtidig som behovet for tjenester kan synes større enn tilgangen på ressurser.

Av erfaring anbefaler vi at kommunene i budsjett- og økonomiplanarbeidet tar sikte på følgende:

- Netto driftsresultat i budsjett og økonomiplan kan med fordel utgjøre 3 % eller mer av driftsinntektene avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. Buffere er en nødvendighet for å kunne takle svingninger på både inntekts- og utgiftssiden.

Økonomiplan for 2025-2028

- Sammen med et godt driftsresultat bør kommunene også fokusere på sine disponible midler på fond. Fondsmidler er en viktig reserve, som gir mulighet til å møte svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.
- Egenfinansieringsgraden er et viktig bidrag for å styrke kommunenes økonomiske stilling og vi ber derfor kommunene bestrebe seg på å ha den så høy som mulig.
- Langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå. Kommunene må i økonomiplanen synliggjøre en forsvarlig betjening av etablert og planlagt lånegjeld. Vi anbefaler kommunene om å utarbeide oversikter som viser effektene av en renteoppgang på kort og mellomlang sikt. Dette for å skape bevissthet rundt mulige effekter av nivået på lånegjelden.
- Vi oppfordrer kommunene til å ha et bevisst forhold og en mest mulig omforent holdning til hva som må, bør og kan gjøres. Dette gjelder særlig på investeringssiden, hvor vi anbefaler kommunene å utarbeide oversikter med en lengre tidshorisont enn det som kreves i økonomiplanen, for tidlig å kunne fange opp må-investeringer og konsekvensene av disse. Det fordrer også gode planleggingsverktøy, gode befolkningsprognoser og aktiv bruk av disse.
- Måltallene er et viktig styringsverktøy for kommunene og skal gjenspeile hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Det er ikke fasit på hvilke måltall kommunene bør velge og nivået på dem, det viktigste er at de er godt forankret i kommunen og at de styres etter. Disse bør ikke endres for ofte, da det langsiktige perspektivet i økonomien er viktig å ivareta.

Dersom netto driftsresultat for eksempel skulle økes med 150 millioner kroner, og at dette skal gjøres med ned skalering av tjenesteområdene og fordeles på størrelsen på driftsbudsjettet, vil vi få følgende fordeling:

	Økonomiplan 2025	Andel	Reduksjon
ORGANISASJON OG NYSKAPING	382 050	5,7 %	8 554
OPPVEKST	2 910 579	43,4 %	65 164
HELSE OG MESTRING	2 585 474	38,6 %	57 885
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	554 786	8,3 %	12 421
SAMFUNN OG KULTUR	266 977	4,0 %	5 977
SUM	6 699 866	100,0 %	150 000

Risiko i budsjettet

Det er flere elementer som utgjør risikoelementer i et budsjettforslag, og som må følges opp nøye i økonomistyringen i årene som kommer:

- I dette budsjettforslaget har det vært utfordrende å oppfylle alle de økonomiske måltallene for kommunen. Spesielt å holde netto driftsresultat på et nivå nær null i de tre siste årene i økonomiplanen, svekker kommunen økonomiske frihetsgrader. Dette gjør at vi får mindre egenkapital til investeringer. I sin tur vil dette øke behovet for å bruke driftsinntektene til renter og avdrag fremfor konkret tjenesteyting. Lavt driftsresultat gir også mindre rom for å sette inn ekstra midler til å utvikle og forbedre driften, og gir mindre handlingsrom for å håndtere økonomiske utfordringer, som lavere inntekter eller økte utgifter.
- Mange kommuner, herunder Lillestrøm, har siden høsten 2023 fått lavere skatteinntekter enn forventet. Det skyldes i hovedsak nasjonale utviklingstrekk. Det er usikkerhet knyttet til anslagene, og endring i forhold til forutsetningen kan gi store utslag i beløp.
- For 2025 har regjeringen foreslått at kommunenes andel av skatteinntekten (skattøret) økes til 12,75 %. Det er en økning på 1,8 %. I fjor ble skattøret redusert fra 11,15 % til 10,95 %. Se mer om dette i kapitlet om skatt.
- Pr. september 2024 ligger vi ca. 180,0 mill. kroner bak budsjett for skatteinntekter.

I forslaget til statsbudsjett 2025 la regjeringen inn et skatteanslag for Lillestrøm kommune på 3,935 mrd. kroner. IKS har i sin beregningsmodell for rammetilskudd og skatt har KS lagt inn et skatteanslag for oss på 4.007 mrd. kroner. Det er en differanse på 77 mill. kroner. Kommunedirektøren har lagt anslaget fra KS til grunn i budsjettforslaget.

Ved lavere skatteinntekter i 2025 anbefales det å iverksette tiltak som reduserer kommunens kostnader.

- Investeringsnivået for 2025, inkl. de overførte budsjettmidlene fra forsinkede prosjekt fra 2024, utgjør en omfattende prosjektportefølje. Det er historisk sett en utfordring å holde fremdriften på prosjektene, pga. volum og bemanningen vi har til å gjennomføre dem.
- Det er stor usikkerhet knyttet til prognosen for reguleringspremie. I tillegg er det usikkerhet knyttet til beregningen av effekten av ny AFP i offentlig sektor, og endring for de med særaldersgrenser. Reguleringspremien er en premie som betales hvert år for å oppjustere pensjonsfondet i takt med årlig lønnsvekst og folketrygdens grunnbeløp (G). Se mer om dette i avsnittet om pensjon.
- Kommunal- og distriktsdepartementet har i oktober varslet at det vil komme mer penger til kommunesektoren i nysalderingen av budsjettet for 2024. Dette vil påvirke endelige inntektstall for 2024. Om dette også vil gi en økning i 2025, og hvor stor økningen blir, er nå ukjent.
- De reduserte kostnadene knyttet til endret prinsipp for amortisering av pensjonskostnader, vil trolig medføre en økning i andre kostnader. Dette vil over tid kunne gi utfordringer på kommunens likviditet.
- Prisen på energi har variert mye de siste årene. 1 krone i økt strømpris utgjør p.t 45 mill. kroner mer i utgifter. Se mer under kapitlet utgifter.
- Det er forutsatt en nedgang i rentene, spesielt fra 2026 og utover. Dette er usikre anslag.

Finansielle måltall

Den økonomiske styringen i Lillestrøm kommune baserer seg på finansielle måltall. Disse er besluttet av kommunestyret, og innarbeidet i kommunens økonomireglement. De finansielle måltallene angir rammene for drift (tjenestetilbudet) og investeringer. I tillegg skal de sikre at Lillestrøm kommune er rustet til å håndtere uforutsette hendelser, samt ivareta daglig drift med løpende økonomiske betalingsforpliktelser.

Netto driftsresultatet for kommunesektoren har vært godt de siste årene. Denne utviklingen har snudd, og det er en stor andel kommuner som vil se negativt driftsresultat i 2024. Slik er det også for Lillestrøm kommune, med et anslag på negativt netto driftsresultat i inneværende år. Lillestrøm kommunes resultat er i 2024 også preget av større kostnadselementer utenfor ordinær drift, som resultat av rettsaker og subsidiering av kommunale avgifter. Redusert eiendomsskatt krever også omstilling av driften.

Utviklingen er nå så krevende i kommunenorge at det arbeides i Kommunal og distriktsdepartementet med tiltak. De er varslet at dette vil komme i nysalderingen av budsjettet for inneværende år. Nysalderingen er ventet offentliggjort 29. november i år.

De gode resultatene frem til 2023 må ses i sammenheng med uventet høy skatteinngang helt mot slutten året. Det ventes ikke slike uventede skatteinnganger i år eller kommende år.

I 2023 utgjorde netto driftsresultatet i Lillestrøm 0,6 % av driftsinntektene. Dette er en nedgang fra året før. Høy kostnadsvekst, økende renter og svakere avkastning på finansielle investeringer trekker ned resultatet.

Teknisk beregningsutvalg anbefaling om at netto driftsresultat for kommunesektoren samlet bør ligge på 2 % over tid. For kommunesektoren er tallet 1,75 % hvilket. Som tilsvarer nivået i Lillestrøm kommune.

Netto driftsresultat kan brukes til egenfinansiering av investeringer, eller avsettes i fond. Disposisjonsfondet kan på kort sikt benyttes til å dekke opp for negative utslag i økonomien, slik som uforutsett økning i rentenivået eller nedgang i skatteinntekter.

Disposisjonsfond kan også brukes av kommunene til å spare egenkapital til investeringer.

Ved vurderingen av nivået på disposisjonsfondene bør det også tas hensyn til samlet regnskapsmessig mer-/mindreforbruk, da dette også påvirker kommunens reelle økonomiske handlefrihet.

For å sikre fremtidig økonomisk bærekraft for kommunen, og tilfredsstillende velferdstjenester for innbyggerne, er det et stort behov for omstilling, utvikling og innsparinger også i tiden som kommer. I tillegg til investeringer i infrastruktur og nye kommunale bygg, legger dette handlingsprogrammet til rette for videreutviklingen av tjenestene til kommunen. Kommunedirektørens budsjettforslag foreslår justeringer, endringer og forbedringer av tjenestetilbudet innenfor alle tjenestoområdene.

Den økonomiske situasjonen i kommunen gjør det nødvendig å gjennomføre tiltak som kan bidra til budsjettbalanse og en bærekraftig økonomi over tid. Bemanningsplanen som ble utarbeidet ved

Økonomiplan for 2025-2028

kommunens oppstart la opp til en reduksjon på ca. 100 årsverk innenfor ikke-stedbundne tjenester innen 2025. Dette er nå langt på vei gjennomført. Disse innsparingene er lagt inn i kommunens budsjett og handlingsplan. Etter som tiden har gått, har søkelys på rammene i budsjettet blitt viktigere enn antall årsverk.

Det er i 2024 er det foretatt en omorganisering av stabsfunksjonene og organisatoriske endringer, både internt i tjeneste-/stabsområdene, og på tvers av disse. Det nye tjenesteområdet Organisasjon og nyskaping er satt sammen av tidligere eksisterende avdelinger og seksjoner, i tillegg til det nyopprettede området Virksomhetsstyring. Noen av disse avdelingene endrer også navn, og det skjer noen endringer gjennom ny innplassering av ledere og ansatte.

Målet med omorganiseringen er å gjøre kommunen bedre rustet til å jobbe effektivt med det utfordringsbildet kommunen står overfor, med hensyn til demografiutviklingen, klima og miljø og en stram kommuneøkonomi.

Det jobbes fortsatt med effektivisering av arbeidsprosesser ved hjelp av digitalisering.

Kommunedirektørens handlingsrom ved utarbeidelse av forslag til budsjett 2025 og handlingsplan 2025 - 2028 er basert på måltallene beskrevet nedenfor.

Kommunedirektørens budsjettforslag baserer seg på følgende finansielle forutsetninger:

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter viser hva kommunen har til disposisjon til egenfinansiering av investeringer, og netto avsetninger til bundne- og frie fond.

I økonomiplanperioden er det økonomiske måltallet for netto driftsresultat 1,75 %. I kronestørrelser vil det utgjøre et netto driftsresultat på i overkant av 150 mill. kroner i de kommende årene.

Budsjettforslaget og handlingsplanen svarer ikke ut måltallet for netto driftsresultat i 2025 og de nærmeste påfølgende år. For å nå målet er det behov for omstilling og kutt i driften. Det er uvisst om kommunesektoren vil få økte rammer i årene som kommer. Prioriteringer fra øverste hold peker på andre områder som heller bør tilgodeses, som f.eks Forsvaret.

I budsjettåret 2025 foreslås et netto driftsresultat på 56,4 mill. kroner. I dette tallet ligger endret prinsipp for amortisering av pensjonskostnader. Om man tar bort denne effekten som endringen gir, er netto driftsresultat negativt, med ca 150 mil. kroner.

Netto driftsresultat er langt fra målet om 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Effekten av endret amortiseringsplan vil avta utover i økonomiplanperioden, og effekten på driftsresultatet vil reduseres tilsvarende.

Kommunedirektøren har ikke funnet tilstrekkelige kostnadsbesparende tiltak som kan dekke opp den regnskapsmessige effekten av dette og økte behov i tjenestene.

Økonomiplan for 2025-2028

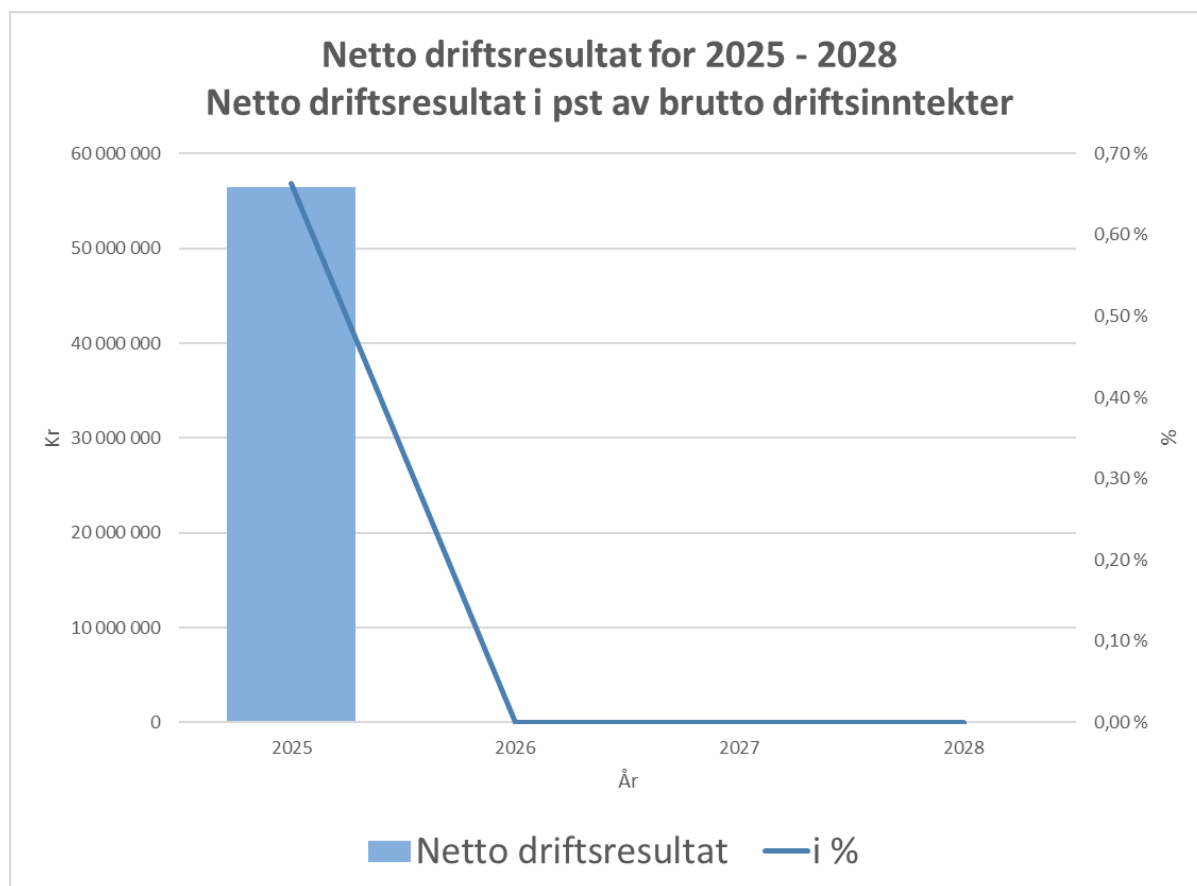
Derfor er det i årene 2026 til 2028 lagt inn nødvendige kostnads-tiltak som er fordelt på tjeneste-områdene i årene 2026 til 2028.

	2026	2027	2028
ORGANISASJON OG NYSKAPING	-3 600 000	-7 540 000	-8 564 000
OPPVEKST	-27 440 000	-57 432 000	-65 228 000
HELSE OG MESTRING	-24 380 000	-51 016 000	-57 942 000
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	-5 230 000	-10 947 000	-12 433 000
SAMFUNN OG KULTUR	-2 520 000	-5 268 000	-5 983 000
Sum	-63 170 000	-132 203 000	-150 150 000

Summen av disse tiltakene bringer netto driftsresultat i null i perioden 2026 - 2028, korrigert for egenkapitalinnskuddet i KLP.

Dette er tiltak som Lillestrøm kommune må jobbe aktivt med, slik at tiltakene vil gi nødvendige økonomiske effekt/resultater fra 2026 og fremover.

Grafen nedenfor viser et netto driftsresultat på null, etter hensyntatt egenkapitalinnskudd til KLP med 15,6 mill. kroner.

Disposisjonsfond viser kommunens evne til å takle uforutsette hendelser, kommunens soliditet og evne til egenfinansiering av investeringer. Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter, og i enkeltår skal ikke disposisjonsfond være under 7 % av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfondet bygges enkelt sagt opp, ved at netto driftsresultatet er positivt og at hele eller deler av dette overskuddet overføres disposisjonsfondet.

Det er flere grunner til overføring til disposisjonsfond, men i hovedsak skyldes det enten at driftsresultat ble bedre enn budsjettet eller en planlagt oppbygging av fondet.

I tillegg kan kommunen bygge opp disposisjonsfond for å finansiere kommende/planlagte drifts- og investeringsaktiviteter, slik Lillestrøm kommune tidligere har gjort.

Kommunen har også behov for likviditet i forbindelse med betaling av pensjonspremie. Økningen i akkumulert premieavvik vil være en viktig grunn til et solid disposisjonsfond.

Den viktigste årsaken til at Lillestrøm må ha et disposisjonsfond er behovet for en buffer, for å håndtere risiko for reduserte inntekter og uforutsette utgifter. Viktigheten av disposisjonsfondet ser vi i 2024.

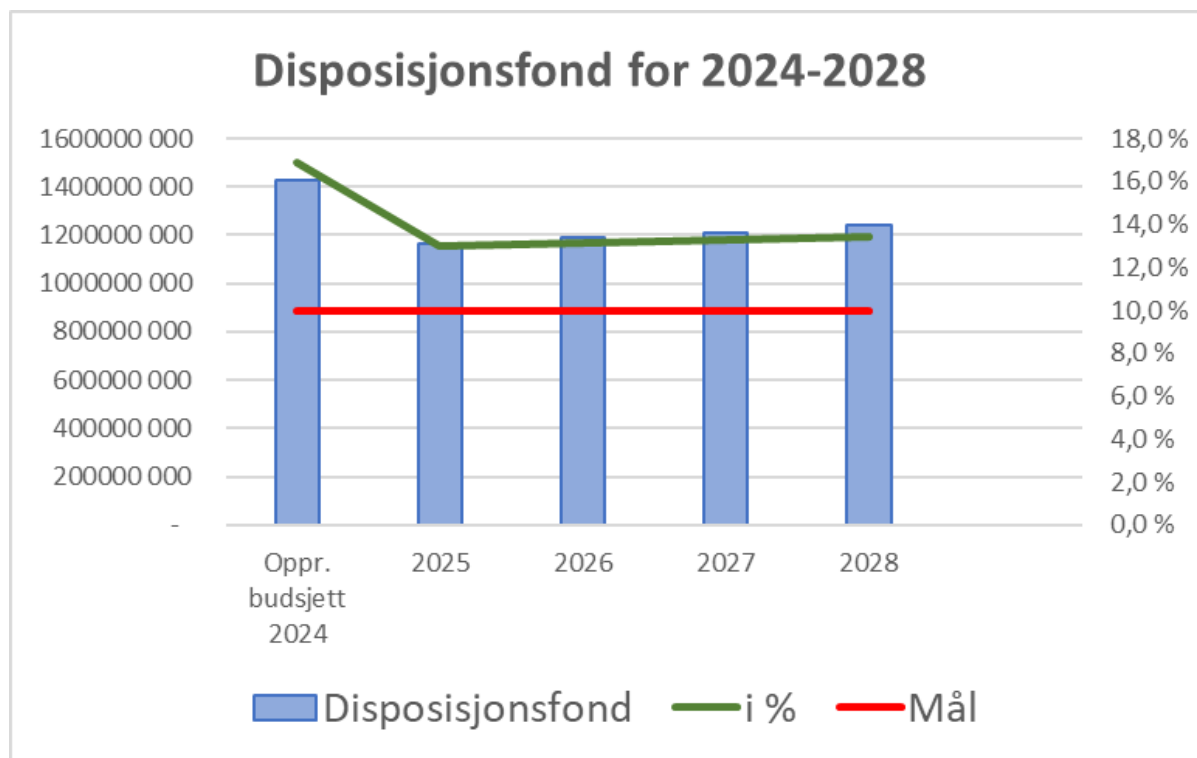
Disposisjonsfondet må tilpasses den risikoen hver enkelt kommune står overfor. I Lillestrøm har vi angitt nivået på 10 %, jf. ovenfor. Som følge av at kommunens topplinje øker utover i perioden, mens beløpet på disposisjonsfondet vil synke noe.

Å bruke disposisjonsfond til å bygge opp egenkapital til investeringer er også viktig. Egenfinansiering bidrar til å holde gjeldsnivået nede. Det er vanskelig å anbefale et spesifikt nivå på disposisjonsfondet til slik sparing, men TBU anbefaler at kommunene i gjennomsnitt over tid har et årlig overskudd i driften på 1¼ % av inntektene. For å opprettholde realkapitalen må dette overskuddet brukes til investeringer.

DISPOSISJONSFOND, UTVIKLING				
	IB	Bruk	Avsetning	UB
2024	1 425 182	-319 672	13 350	1 118 860
2025	1 118 860	-16 738	62 531	1 164 653
2026	1 164 653	-15 738	38 708	1 187 623
2027	1 187 623	-15 738	39 406	1 211 291
2028	1 211 291	-15 738	48 806	1 244 359

Dersom kommunestyret vedtar å bruke av disposisjonsfond til selvkost i 2024, vil disposisjonsfondet reduseres med antatt 48 millioner kroner mer en angitt i tabellen ovenfor.

Basert på kommunedirektørens budsjettforslag vil netto disposisjonsfondet utvikle seg slik i økonomiplanperioden:

I økonomiplanperioden legges det ikke opp til å benytte disposisjonsfond til egenfinansiering av investeringer. For budsjettåret 2024, og videre ble det i fjor foreslått å benytte 100 millioner kroner av fondet til investeringer, gjennom tilsvarende redusert økning av kommunens låneopptak. Som følge av reduksjonen på over 300 millioner kroner i regnskapet for 2024 er disposisjonsfondet redusert i forhold til tidligere økonomiplan.

Gjeld i prosent av brutto driftsinntekter viser om kommunens inntekter er tilstrekkelige til å dekke gjeldsforpliktelsene, samt kommunens evne til å ta opp nye lån i fremtiden. Målet er at gjelden ikke skal overstige 100 % av brutto driftsinntekter. Budsjettforslag er innenfor målsetningen i 2025-2027, men ikke i 2028.

Basert på kommunedirektørens budsjettforslag vil gjelden utvikle seg slik i økonomiplanperioden:

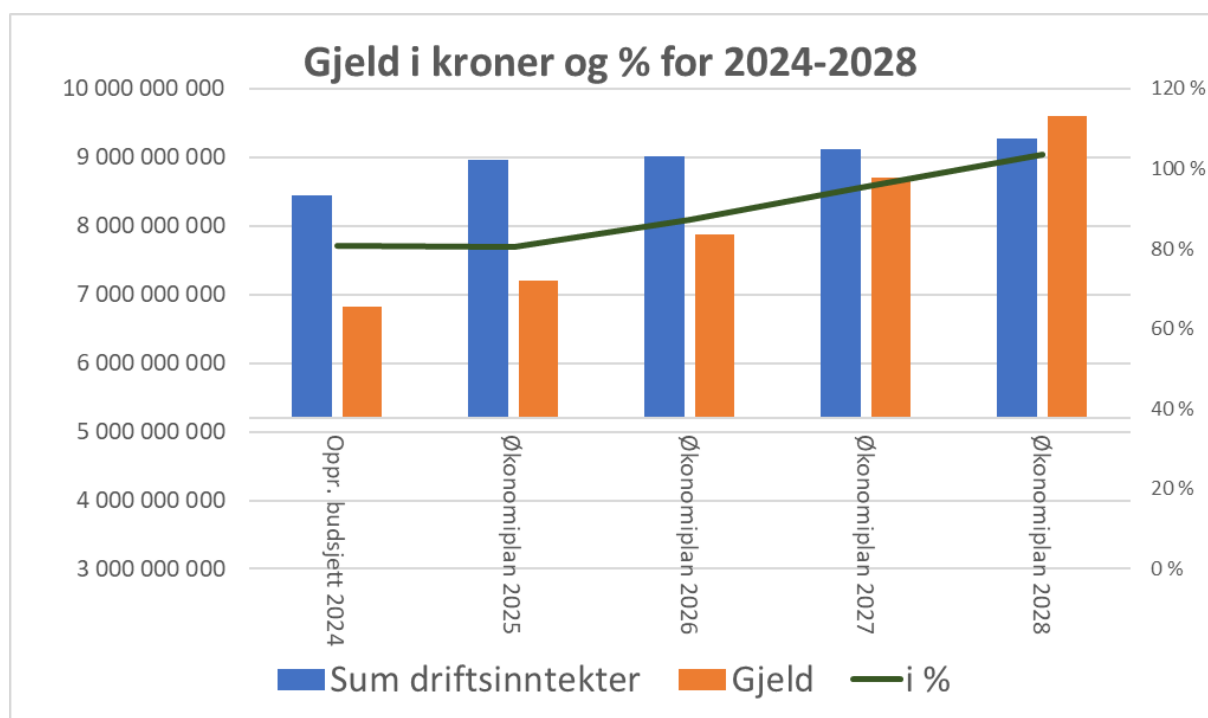
GJELD	2024	2025	2026	2027	2028
Sum lån pr. 01.01.	6 823	7 199	7 870	8 706	9 599
Låneopptak	651	950	1 125	1 192	1 059
Avdrag	275	279	289	299	309
Netto endring lån	376	671	836	893	750
Sum driftsinntekter	8 509	8 955	9 016	9 115	9 265
Lån i % av driftsinntekter	80,2 %	80,4 %	87,3 %	95,5 %	103,6 %
Avvik	-1 686	-1 756	-1 146	-409	334

Det er et høyt investeringsnivå i fireårsperioden. I sum gir det et betydelig låneopptak i økonomiplanperioden. Det er ikke foreslått egenfinansiering av investeringer i form av bruk av disposisjonsfond. Alle

investeringer er foreslått finansiert med lån. Det er i dette forslaget ikke rom for egenfinansiering hverken i driftsbudsjettet eller ved overføring fra kommunens disposisjonsfond.

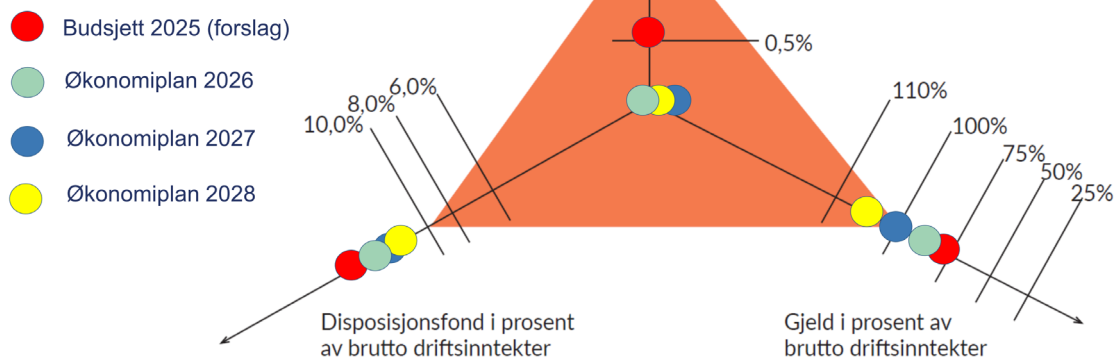
Kommunens gjeld vil øke fra 7,2 mrd. kroner til 9,6 mrd. kroner, som tilsvarer en økning på 33 % i fire-årsperioden. For å bidra til budsjett i balanse, er årlige budsjetterte avdrag kun minimumsavdrag, dvs det kommunen etter forskrift er pålagt å betale i avdrag sett i forhold til årets avskrivninger og verdien på anleggsmidler. Tidligere år har kommunen hatt avdrag på lån som var høyere enn minimumsavdraget. Denne "reserven" er å kommunedirektørens budsjettforslag benyttet til saldering av budsjettet.

Handlingsrommet er i budsjettperioden fullt ut disponert mht størrelsen på gjelden. Det bør arbeides videre med å prioritere investeringer innenfor handlingsrommet. Sammen med økt gjeld vil et høyt rentenivå i forhold til tidligere år gi kommune høye rentekostnader i forhold til dagens drift.

Likvide bankinnskudd angir kommunens evne til å møte sine løpende betalingsforpliktelser. Innskudd uten tidsbinding i kommunens hovedbank skal til enhver tid utgjøre minimum 500 millioner kroner.

Finansielle måltall

8

ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2025-2028

Tjenesteområde	Vedtatt budsjett	Løns- og prisvekst	Tekniske justeringer	Vedtatt forrige periode	Budsjettendringer som skal videreføres	Endringer i selvkostnadene	Konsekvensjustert ramme	Driftskonsekvens av investeringer	Omstilling/effektiviseringskrav	Endring i brukerbetalinger og gebyrer	Nye tiltak	Politiske vedtak	Kommunestyrets vedtak	Politisk vedtatte budsjettendringer	Administrativt vedtatte budsjettendringer	Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	Ramme2025-2028
ORGANISASJON OG NYSKAPING	366 648	14 473	1 026	486	-4 380	0	378 252	0	1 090	0	2 789	0	0	0	0	0	382 132
OPPVEKST	2 698 222	101 571	11	34 869	14 236	0	2 848 909	0	0	0	31 650	25 000	5 020	0	0	0	2 910 579
HELSE OG MESTRING	2 350 761	94 830	86	90 653	-2 982	0	2 533 348	-4 094	-90	56 310	0	0	0	0	0	0	2 585 474
KLIMA OG INFRASTRUKTUR	562 979	22 859	1 042	-108 818	19 814	44 739	542 615	-23	-1 210	0	16 482	0	0	0	-3 079	0	554 785
SAMFUNN OG KULTUR	254 462	9 167	3 667	-20 524	-10 271	8 627	245 127	0	-2 573	0	21 215	0	70	0	3 137	0	266 977
RESERVEVTE BEVILGNINGER OG PENSJON	149 407	0	-23 202	-59 433	44 823	0	111 595	0	0	0	12 938	0	0	2 067	-212 464	0	-85 864
SENTRALE FORUTSETNINGER	-110 284	0	18 516	91 833	0	0	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Totalt	6 272 194	242 900	1 146	29 066	61 240	53 366	6 659 911	-23	-6 787	-90	141 384	25 000	5 090	2 067	-212 405	0	6 614 148

Kommunens tjenesteområder

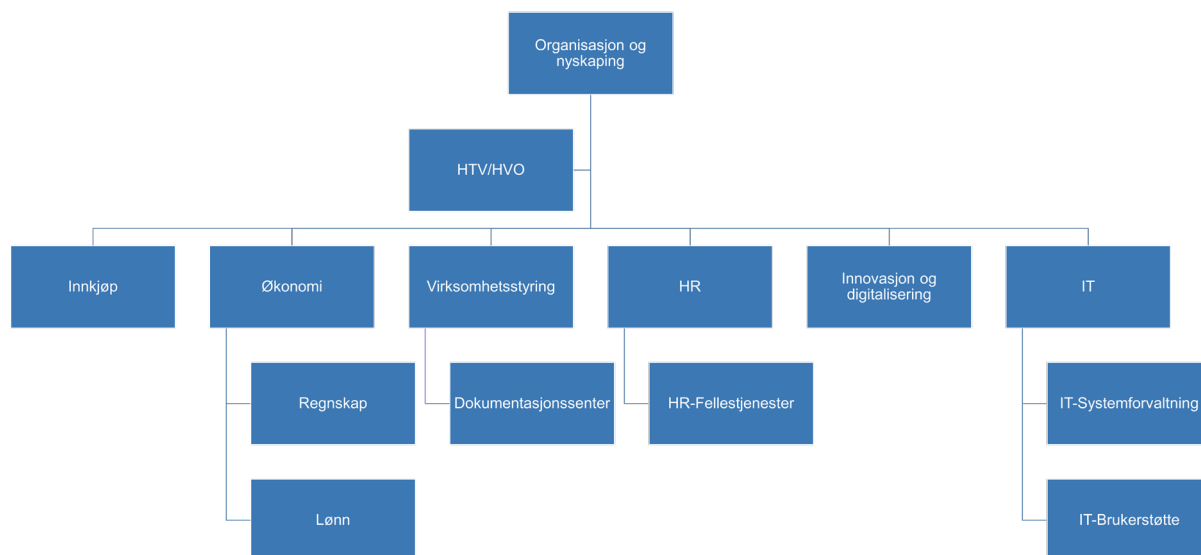

ORGANISASJON OG NYSKAPING

Dagens virksomhet

Tjenesteområde har ansvar for å legge til rette for god politisk og administrativ styring. Våre anbefalinger skal balansere de tre dimensjonene i en bærekraftig utvikling; økonomisk, miljømessig og den sosiale dimensjonen. For å vurdere om noe er bærekraftig må man se disse tre dimensjonene i fellesskap. (Bruntlandkommisjonen 1987) I tillegg har tjenesteområdet ansvar for drifts- og støttefunksjoner og skal være en utviklingspartner for de øvrige tjenesteområdene innen innovasjon, utvikling og digitalisering.

Utviklingstrekk og utfordringer

Kommunesektoren har lenge pekt på at endringen i demografi med færre yrkesaktive og flere innbyggere som vil trenge tjenester, vil kreve radikal innovasjon av stat og kommune. I regjeringens perspektivmelding 2024 pekes det på at det offentlige i fremtiden skal produsere flere og bedre tjenester med de samme ressursene. Nye arbeidsmåter og mer hensiktsmessig bruk av teknologi, for eksempel gjennom digitalisering og automatisering av tjenester, pekes på som viktige verktøy for å løse utfordringene. I oktober 2024 ble regjeringens nye digitaliseringsstrategi lagt frem. Her pekes det blant annet på viktigheten av sterkere samordning på tvers av offentlig sektor, som viktige tiltak.

Færre yrkesaktive medfører at kommunen må jobbe bedre strategisk med å beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere. Arbeidet med å redusere sykefravær må intensiveres, både nasjonalt og lokalt (se eget kapittel om sykefravær) Rekrutteringsstrategien som er vedtatt i kommunestyret skal operasjonaliseres gjennom tiltak, og kommunen har behov for også å jobbe enda bedre strategisk med kompetanseutvikling for den enkelte leder og medarbeider.

Kommuneøkonomien er satt under sterkt press både i Lillestrøm og i landet. KS signaliserer til regjeringen at kommunesektoren samlet har et overforbruk på 15 milliarder i 2024. Sviktende skatteinntekter er hovedårsaken, i tillegg til økte priser og høyere rente. Samtidig som kommunesektoren må omstille, endre og utvikle seg, er det viktig å påpeke at avstanden mellom statens og innbyggernes forventninger til hva en kommune skal levere av kvalitet på tjenester, og det som en kommune faktisk har økonomi til å levere, øker. Et viktig grep for å omstille og utvikle er å invitere til samarbeid med andre kommuner. Lillestrøm kommune har utviklet sterke fagmiljøer på flere områder, og ved å tilby tjenester til flere kommuner kan kostnaden samlet gå ned. Det er vedtatt å etablere en innkjøpsentral og i disse dager skal 5 nye kommuner få tjenester innen innkjøp og rammeavtaler fra vår kommune. I planperioden kan det utredes samarbeid innen flere fagområder. For samfunnet er det store gevinster å hente på større grad av samordning på tvers av offentlig sektor, bruk av felles løsninger og nye måter å dele oppgaver på. Kommunen har vært en aktiv bidragsyter i forbindelse med opprettelsen av KS Digital, det nye selskapet som blant annet skal utvikle og levere felles tjenester til hele kommunesektoren. Vi ser en økende kapasitet i selskapet og forventer at vi vil se ganske betydelige leveranser i årene fremover, som forhåpentlig vil bidra til effektivisering av kommunenes drift. Lillestrøm kommune forsøker å ta en aktiv rolle i dette arbeidet, både med kompetanse og deling av løsninger.

Kommunedirektøren har sett behovet for å forsterke arbeidet med virksomhetsstyring og har etablert et nytt kommunalområde. Her samles alt ansvar som inngår i virksomhetsstyring, og som tidligere var fordelt på flere stabsområder. Helhetlig virksomhetsstyring er en forutsetning for å ivareta kommunens oppgaver på en god måte. Lillestrøm kommune legger denne definisjonen til grunn for arbeidet med å etablere helhetlig virksomhetsstyring:

Virksomhetsstyring omfatter alle de praksisene som benyttes for å øke sannsynligheten for at ledere og medarbeidere vil opptre konsistent med organisasjonens visjon, verdier, målsettinger og strategier.

I Lillestrøm har vi etablert gode strukturer for å støtte de enkelte tjenesteområdene med dedikerte ressurser, kompetanse og teknologi. Vi bruker porteføljestyling for å styre ressurser og prosjekter og har rutiner for å fange opp, evaluere og kartlegge innovative ideer og innspill fra organisasjonen. Vårt

digitale økosystem er lagt til rette for deling av data, effektive prosesser og innebygget sikkerhet. Lillestrøm kommune samarbeider tett med andre kommuner gjennom KS sin samstyringsstruktur og bidrar for å få frem flere felles løsninger for kommunene i Norge. Automasjon og bruk av kunstig intelligens (KI) er områder som kan være spesielt interessante å undersøke fremover. Ledere innenfor helse og mestring bruker i dag mye tid på å sette opp turnus, en oppgave som vi forventer i stor grad vil bli automatisert i løpet av planperioden. Tilsvarende undersøker vi mulighetene for å automatisere enda flere arbeidsprosesser både på den interne administrative siden og prosesser som omfatter dialog og samspill med innbyggere.

Naturkatastrofer, klimaendringer, pandemi, digitale trusselaktører, krig i Europa og en destabilisert verden gir klare påminnelser om hvorfor kommunen må ha oversikt over risikobildet og systemer for å håndtere de hendelsene som oppstår. Norge og PST hever sitt terrortrusselnivå, og NKOM, NSM m.fl. tegner et dystert bilde i sine risiko- og trusselvurderinger. KI har utviklet seg radikalt og blitt tilgjengelig for alle, inkludert de med onde hensikter.

Alt dette gjør at sannsynligheten for angrep og hendelser, spesielt mot IT løsninger, har økt. Vi må ha stort fokus og jobbe med IT-sikkerhet og generell beredskap i hele organisasjonen. Dette må gjøres med IT-tekniske- og organisatoriske tiltak for å forberede oss på å kunne tilby våre tjenester uten IT-løsninger eller digital kommunikasjon (Internett/telefoni). Kravene og forventningene til kommunens beredskap øker. De siste to årene er Lillestrøm kommune sin overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) oppdatert, og det er gjennomført evalueringer av kommunens håndtering av koronapandemien, av øvelser og av andre reelle hendelser. Både ROS-analysen og evalueringene viser at Lillestrøm kommune har en god grunnberedskap og en handlekraftig beredskapsorganisasjon, men det er også gitt mange anbefalinger om retting av mangler og ytterligere forbedring. Kommunen vil også få innsikt i eventuelle forbedringsområder etter at Statsforvalteren har avsluttet sitt tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap, rundt årsskiftet 2024/25.

Prioriteringer i planperioden

HR

- Iverksette vedtatte rekrutteringsstrategi
- Ny strategi for kompetanseutvikling og implementere ny versjon av KS læring
- Forsterket innsats for å redusere sykefravær

Innkjøp

- Etablere en innkjøpssentral sammen med kommunene Aurskog-Høland, Enebakk, Nittedal og Rælingen.
 - Lillestrøm kommune skal gjennomføre og forvalte rammeavtaler som to eller flere av kommunene ønsker å delta på.
 - Et slikt samarbeid vil føre til større avtaler, bedre vilkår og høyere provenyinntekt til kommunen.

- Den økte størrelsen vil gi kommunen større påvirkningskraft innen viktige områder som bærekraft og menneskerettigheter.
- Politisk behandling av ny "Anskaffelsestrategi" og "Strategi for bærekraftige innkjøp".
- Øke andel som kjøper via Visma eHandel, fra dagens nivå på 87 %.
- Utrede behov for innkjøpsanalyseverktøy

Beredskap

- Videreføre arbeidet med å følge opp anbefalingene som er kommet fram gjennom ROS-analyser, etter tilsyn og evalueringer.
- Etablere en ny generasjon av beredskaps- og kontinuitetsplaner.
- Revidere og øve plan- og avtaleverk for evakuerings- og pårørendesenter.
- Gjennomføre øvelser som også omfatter tjenestenivået, som en konkret forberedelse til reelle hendelser som også gir viktige målpunkt i videre utvikling- og forbedringsarbeid.

Innovasjon og digitalisering

- Styrke prosesser og verktøystøtte for prioritering og gevinstmåling, i samarbeid med virksomhetsstyring.
- Bidra til effektivitet og økt kvalitet i tjenesteområdene gjennom smarte digitale løsninger.
- Evaluere behovet for ny strategi for innovasjon og digitalisering, i lys av ny organisering og ny nasjonal strategi for digitalisering høsten 2024.
- Lede innførings- og endringsprosjekter i organisasjonen.
- Kontinuerlig styrke kvalitet og øke bruk av digital dialog, for å effektivisere prosessene for innbyggere og ansatte.

IT-sikkerhet

- Øke beskyttelsen ved å innføre teknologi som bygger videre på våre prinsipper om "ikke stol på noen eller noe" (Zero-trust).
 - Tilpasninger på alle enheter (PC, mobil, nettbrett) som aksesserer Lillestrøm kommunes løsninger og data/informasjon.
 - Større krav til brukerpålogginger, med mer komplekse passord og to-faktor løsninger.
- Geoblokkinger
 - Tekniske tiltak for å sperre tilgang til Lillestrøm kommune sine løsninger og data/informasjon.
 - Sperre tilganger utenfra basert på geografiske områder (f.eks kun tilgang fra Norge/EU).
- Beredskaps og hendelsesøvelser
 - Hele organisasjonen må ha beredskapsplaner for drift ved bortfall av IT-løsninger og/eller digital kommunikasjon.
 - Øve på hendelsesscenarior og beredskapsplaner.

Virksomhetsstyring

I arbeidet med å etablere helhetlig virksomhetsstyring er det sentralt å etablere et godt fundament, det vil si et godt styrings- og kontrollmiljø. Dette innebærer god informasjon og kommunikasjon samt systematiske prosesser for å etablere og forbedre internkontrollen. Et godt kontrollmiljø øker sjansene for at kommunen når fastsatte mål og krav, og at disse nås på en målrettet og effektiv måte. Kommunen skal derfor i 2025:

- Utvikle en helhetlig styringsmodell med formål om å skape en mer effektiv prosess for virksomhetsstyring, for å sikre at risiko, internkontroll og resultatoppfølging er integrerte med øvrige styringsprosesser, herunder etablere nye strukturer og praksiser med hensyn til målstyring og rapportering på internkontroll, inkludert økonomistatus.
- Knytte kontrollaktiviteter og måling av effekter og gevinster, opp mot budsjettarbeidet og til porteføljestylingen.
- Etablere ledelsesforpliktelse i organisasjonen til krav til internkontroll og til nye måter å jobbe med helhetlig virksomhetsstyring på.

Økonomi

- Videreutvikle årsregnskap og årsrapport fra kommende år.
- Endre økonomirapportering ved bruk av Framsikt.
- De store økonomiske utfordringene i kommunal sektor og Lillestrøm kommune fordrer gode strategiprosesser. Økonomi vil bidra aktivt inn i dette arbeidet.
- Fortsette arbeidet med digitalisering i kommunalområdet og ut mot tjenestene. Eksempel er ny funksjonalitet for smart kontering av inngående faktura.
- Forbedre og effektivisere innberetning av inntekt og arbeidsforhold til Skatteetaten og NAV.

KOSTRA nøkkeltall

Prioritet	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2022	2023				
Netto driftsutgifter i prosent 120 administrasjon (B)	5,3 %	5,0 %	6,3 %	5,4 %	5,0 %	5,3 %
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) **)	191	260	358	336	391	388
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) **)	72	66	77	73	76	70
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) **)	3 536	3 521	4 630	3 545	3 513	4 077

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	366 648	366 648	366 648	366 648
Sum Lønns- og prisvekst	14 473	14 473	14 473	14 473
Sum Tekniske justeringer	1 026	1 534	-2 406	-3 430
Vedtatt forrige periode				
Bredbåndsstøtte 2023 KS-sak 52/23	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Valg	2 700	0	0	0
Økning av antall lærlinger - utsettes med 1 år	1 200	1 200	1 200	1 200
Andre tiltak	-1 714	-1 472	-1 472	-1 472
Sum Vedtak forrige periode	486	-1 972	-1 972	-1 972
Budsjettendringer som skal videreføres				
Eiendomskattekontor, mindre behov i 2026	0	-1 000	0	0
Inkasso, vurdere privat inkassobyrå	-1 000	-1 000	-1 000	0
Printsenter avvikles	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Andre tiltak	-1 880	-1 080	-1 580	1 353
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-4 380	-4 580	-4 080	-147
Konsekvensjusteringer	11 604	9 454	6 014	8 923
Konsekvensjustert ramme	378 252	376 101	372 661	375 570
Omstilling/effektiviseringskrav				
Reduserte kostnader til leide linjer fordi vi bygger ut egen fiber	-100	-100	-100	-100
Reforhandlede avtaler og oppsigelser av systemer/lisenser - innsparing	-110	-110	-110	-110
Økte IT-driftsinntekter - reforhandlet IT-tjenesteytingsavtale med MIRA IKS	-200	-200	-200	-200
Andre tiltak	1 500	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	1 090	-410	-410	-410
Nye tiltak				
1 stilling advokat	337	927	927	927
Avslutte partnerskap i Leverandørutviklingsprogrammet	-250	-250	-250	-250
GAT turnusgenerator - bruk av KI/AI for å legge turnusplaner	720	1 440	1 440	1 440
Risikovurderingssystem EQS fra Extend	42	42	42	42
Utgifter til stortingsvalg 2025	2 873	0	5 573	0
Utsette nedlegging av printsenter	1 500	0	0	0
Visma ePlus BI - lisens	360	360	360	360
Visma pluss - økt antall brukere/lisenser i basismoduler	70	70	70	70
Økning i revisjon og kontroll, jfr. sak 24/40 i Kontrollutvalget	218	218	218	218
Økt frikjøp tillitsvalgte i henhold til hovedavtalen	200	200	200	200
Økte provenyinntekter	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Økte utgifter for bruk av KS FIKS fellestjenester	219	219	219	219
Sum Nye tiltak	2 789	-274	5 299	-274
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 879	-684	4 889	-684
Ramme 2025-2028	382 131	375 417	377 550	374 886

Omstilling/effektiviseringskrav

Reduserte kostnader til leide linjer fordi vi bygger ut egen fiber

IT i Lillestrøm kommune følger en strategi om å bygge ut egen fiber til egne bygg og lokasjoner. Som en følge av dette arbeidet kan kommunenes kostnader knyttet til leide linjer reduseres. Fra 2025 gir dette en varig økt besparelse på 100 000 per år.

Nye tiltak

1 stilling advokat

Kommuneadvokaten er underbemannet i forhold til sakstfang. Kostnader til eksterne advokater vil være betydelige sammenlignet med interne kostnader. Det foreslås at det opprettes en stilling til som advokat ved kontoret slik at alle oppdrag fremdeles kan løses internt.

Avslutte partnerskap i Leverandørutviklingsprogrammet

Ut fra en kost/nytte-vurdering foreslås det å ikke inngå nytt partnerskap med Leverandørutviklingsprogrammet.

GAT turnusgenerator - bruk av KI/AI for å legge turnusplaner

Lillestrøm kommune skal være med i Pilot for GAT turnusgenerator høsten 2024. Visma GAT vil slippe denne til markedet i løpet av november 2024, og i skrivende stund er pris usikkert. Det er forespeilet 20 kr pr bruker pr måned, og vi har ca. 6000 i turnusplaner i GAT.

Risikovurderingssystem EQS fra Extend

Risikoverktøyet EQS fra Extend er besluttet og bestilt i 2024, da Samsvar sin risikomodul ikke er mulig å bruke i en stor bedrift som Lillestrøm.

Utgifter til stortingsvalg 2025

Det er foreløpig lagt inn en ramme på 2,7 mill. kroner til stortingsvalget i 2025. Valgutgiftene i 2025 er stipulert lik utgiftene i 2023. Budsjettet foreslås økt til 5,6 mill. kroner.

Utsette nedlegging av printsenter

Avviklingen av kommunens printsenter krever forberedelser, blant annet i form av inngåelse av rammeavtaler og forhandlinger om leasingkontrakter. Arbeidet er startet, med mål å ha avviklet printsenteret ved årsskiftet 2025/2026.

Visma ePlus BI - lisens

Lillestrøm kommune har vedtatt i Organisasjons og nyskappings ledergruppe å gå til innkjøp av Visma ePlus BI modul. Dette gir gode styringsdata på bl.a. sykefravær og økonomiområdene.

Visma pluss - økt antall brukere/lisenser i basismoduler

Ved planlegging og budsjettering av overgangen til "Visma til sky" (Visma Enterprise Pluss), ble det budsjettert med 70 stk brukerlisenser til de såkalte basismodulene. Ved opptelling i etterkant av overgangen viser det seg at kommunen benytter 100 slike brukerlisenser. Dette tiltaket viser kostnadene ved en slik utvidelse.

Økning i revisjon og kontroll, jfr. sak 24/40 i Kontrollutvalget

Bevilgning er lagt inn etter forslag fra kontrollutvalget i sak 24/40.

Økte provenyinntekter

Etablering av Innkjøpsentral medfører økte provenyinntekt til kommunen.

Økte utgifter for bruk av KS FIKS fellestjenester

KS FIKS legger om sin finansieringsmodell, og det får utslag for Lillestrøm kommune. Se tabell nedenfor hvor vi får en prisøkning på 21% i 2025. Når man tar vekk 3 % som er tildelt som prisstigning i 2025-budsjett får vi en økning på kr 219.000,- for Lillestrøm kommune sine FIKS-tjenester for 2025.

Tjeneste	Eksisterende prismodell	Ny prismodell - priser med eksisterende tjenester	Prisendring %	Prisendring kr.	Ny tjenestepris - for tjenester man ikke har	Ny pris for nye og eksisterende tjenester
Grunnfinansiering		606 360	na.	606 360		606 360
Min Kommune	155 249		na.	na.		
SvarUT	376 518	245 215	-35 %	-131 303		245 215
Fiks Digisos	87 240	60 553	-31 %	-26 687		60 553
Fiks Bekymringsmelding	9 863	60 553	514 %	50 690		60 553
Fiks Digitalt ledsagerbevis					111 590	111 590
KS Læring	235 568	159 167	-32 %	-76 401		159 167
Fiks Digiorden					190 603	190 603
Fiks Smittevern	112 809	126 590	12 %	13 781		126 590
Fiks Folkeregister	49 896	85 013	70 %	35 117		85 013
Fiks Kjøretøyregister					30 718	30 718
Fiks Skatte og inntektsopplysninger	120 392	57 866	-52 %	-62 526		57 866
Fiks Melding	7 371	9 000	22 %	1 629		9 000
Fiks Protokoll	61 436	61 436	0 %	0		61 436
Chat - barnevern					264 187	264 187
Min kommune - barnevern					141 403	141 403
Totalt	1 216 342	1 471 753	21 %	255 411	738 501	2 210 254

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomi- planen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Visma Pluss - Smart kontering	95	77	77	77
Sum	95	77	77	77

Nye tiltak

Visma Pluss - Smart kontering

Det er innhentet tilbud fra Visma for tilleggstjenesten «Smart kontering». Dette er en nyutviklet funksjon, som ble trukket frem som effektiviserende og gevinstskapende etter migrering til Visma+. Løsningen er ikke 100% ferdig enda, men vil allerede nå kunne bidra til å effektivisere arbeidsprosessen fakturabehandling. Basert på historikk vil fakturabehandler få opp et forslag til hvordan fakturaen skal føres i regnskapet, i stedet for å møte blanke konteringsfelter. Fakturabehandler vil spare tid og foreslått regnskapsføring vil bli mer konsistent og riktig. På noe sikt vil denne «modulen» også kunne lette regnskapsavdelingens arbeid med etterkontroll av fakturaer og korrigerende av foreslått bokføring.

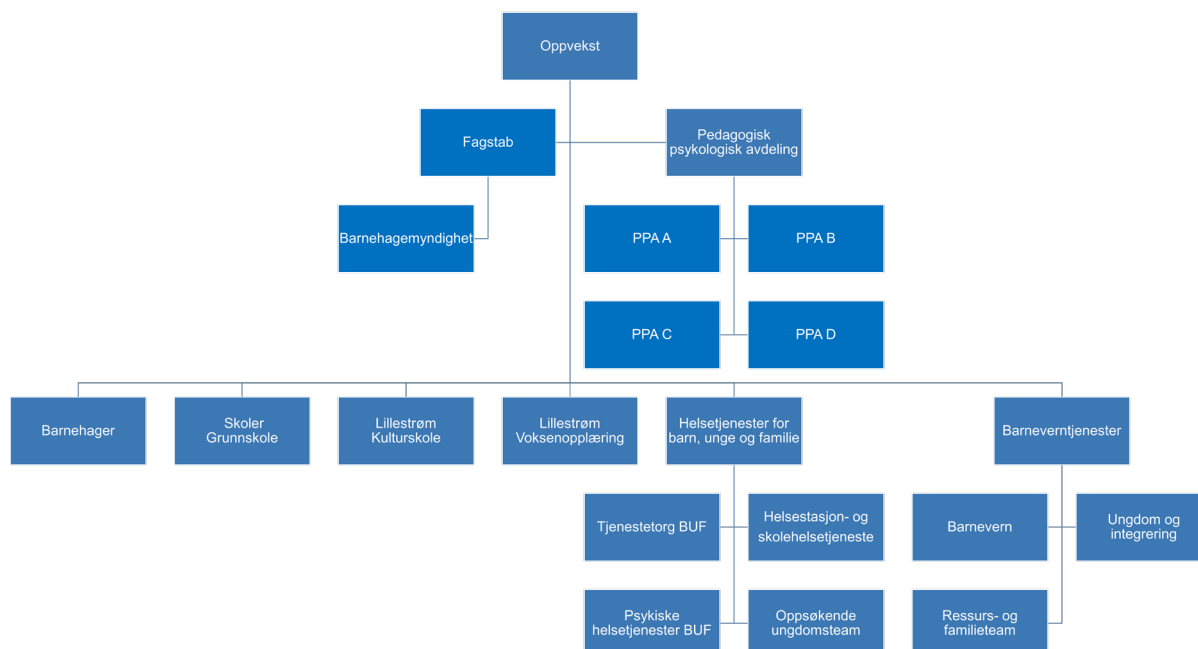
Å ta i bruk tjenesten vil medføre en engangskostnad på kr 17 500 og en lisensavgift på kr 7 500 pr. måned.

OPPVEKST

Dagens virksomhet

Oppvekst består av fire kommunalområder: skoler, barnehager, barneverntjenester og helsetjenester for barn og unge. Det er ca. 4 500 barn i barnehagene, fordelt på kommunale og private barnehager, og ca. 11 000 elever i skolene. Tjenesteområdet har også ansvar for helsetilbudet til gravide og de aller minste før barnehagealder, samt for barn i skolepliktig alder og ungdom etter endt grunnskole. Oppvekst har også ansvar for voksenopplæringstilbud og kulturskoletilbud, samt koordinering av det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Det er to stabsavdelinger i Oppvekst: Pedagogisk-psykologisk avdeling og Fagstab oppvekst. Tjenesteområdet har ca. 2500 årsverk.

Utviklingstrekk og utfordringer

I økonomiplanperioden er det forventet vekst i befolkningen, i aldersgruppen 0-25 år. Fram til 2034 er det forventet en økning på om lag 850 barn i barnehagealder, og 630 i grunnskolealder. Den største delen av veksten skal skje i sentrale områder. Dette gir et misforhold mellom bosettingsmønster og tjenestetilbudet i deler av kommunen. Forholdet påvirker investeringsbehov og effektiviseringstiltak, særlig i skoler og barnehager der kommunen må ha behovsdekkende kapasitet. Dette gir store vedlikeholds- og investeringsbehov både for å sikre tilstrekkelig kvalitet på eksisterende bygg og for å utvide kapasiteten med nye bygg.

Samlet sett er læringsresultater i grunnskolene i Lillestrøm kommune på linje med landsgjennomsnittet. Det er imidlertid varierende læringsresultater mellom skoler og innad i skoler i kommunen. Det er også utfordringer i skolemiljøet ved noen av skolene i kommunen.

Det er en økning av barn med store og sammensatte hjelpebehov i kommunen, blant annet på grunn av befolkningsøkning, tilflytting og nærhet til spesialisthelsetjenestene. Det er en økning både i antall saker og i sakenes kompleksitet. Både i barnehager og skoler øker behovet for ulike former for tilrettelegging for barn med atferdsutfordringer og nedsatt funksjonsevne. Det er en særlig vekst i antall barn med autismespekterforstyrrelser. Utfordringene med å gi elevene med behov for særskilt tilrettelegging et forsvarlig tilbud har bidratt til et merforbruk både på barnehage og skole i 2024. I skolene er det også en økning i antall saker knyttet til bekymringsfullt skolefravær, noe som ser ut til å være en tendens i hele landet. Vi ser også en økning i antall saker i kommunens helsetjenester for barn og unge. Blant annet har søknader om pårørendestøtte, veiledning, avlastning og omsorgslønn økt med 62 prosent de siste årene. Pedagogisk-psykologisk avdeling (PPA) har en økning av både individ- og systemrettede saker, og som en følge av det, lang saksbehandlingstid. Barnevernet har også sett en vedvarende stor økning i antall bekymringsmeldinger.

Levekårsutfordringer og fattigdomsproblematikk i deler av kommunen gir berørte barn og unge en vanskelig livssituasjon. Ungdomskriminalitet og rus er også en utfordring i deler av ungdomsmiljøene i kommunen.

I Lillestrøm kommune er det 37 prosent minoritetsspråklige barn i barnehage, mot 20 prosent nasjonalt. I enkelte barnehager i kommunen er det opp mot 85 prosent minoritetsspråklige barn. Språk er en svært viktig faktor for inkludering og mestring, og det å styrke barn og unges språk er en viktig forebyggende innsats i tråd med oppvekstreformen. Kommunen har i dag 13 språkpedagoger som jobber ute i barnehagene, men dette dekker ikke behovet. PPA ser også en økning i antall henvisninger som er knyttet til språkutfordringer.

Kommunen har også vedtatt å ta imot flere flyktninger. Flere av de sist ankomne flyktningene har levd lenger i krig, og dette stiller krav til tjenestene om mer og utvidet oppfølging i barnehage, skole og hjelpeapparat. Vi ser en særlig utfordring knyttet til kortere botid i boligene for de enslige mindreårige flyktninger, pga. økte bosettingstall og press på kapasitet.

Lillestrøm kommune opplever store utfordringer med rekruttering og turnover på flere områder på oppvekstfeltet, særlig blant barnehagelærere og fagarbeidere i barnehager og barnevernsansatte. Det

sentrale østlandsområdet er et pressområde. Konkurransen om arbeidskraft er stor, og flere av nabo-kommunene har bedre avlønning. Flere av oppveksttjenestene har også høyt sykefravær. Det jobbes aktivt med arbeidsmiljø og nærvær.

Prioriteringer i planperioden

Oppvekststrategi – Sammen om en god oppvekst

Et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er at kommunen skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser. Kommunens oppvekststrategi er et virkemiddel i arbeidet mot dette målet. Strategien ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022 med visjonen «*Sammen om en god oppvekst*». Alle tjenesteområdene skal bidra til å etterleve målområdene i strategien, og implementeringsarbeidet er viktig i alle aktuelle tjenester i 2025 og videre i planperioden.

Behovsdekkende kapasitet – barnehager og skoler

Det er viktig å sikre nok barnehage- og skoleplasser i tråd med behov i alle deler av kommunen. I det foreliggende budsjettforslaget prioriterer kommunedirektøren nødvendige tiltak for å sikre dette, samtidig som prosjekter foreslås utsatt der det er forsvarlig med tanke på å unngå for høy lånebelastning.

Kvalitet i Lillestrømskolen

Det er varierende resultater mellom skoler og innad i skoler i Lillestrøm kommune. For å minske forskjellene og styrke kvaliteten i Lillestrømskolen, er det iverksatt flere tiltak. Blant disse er nettverksarbeid på ulike nivåer for å lære av hverandre, systematisk resultatoppfølging og bruk av data, systematisk kvalitetsvurdering og oppfølging av skoler i fellesskap, individuell oppfølging av enkeltskoler etter resultater og arbeid med å realisere ulike kvalitetsplaner for et likeverdig tilbud på tvers av skoler. Alle skoler i Lillestrøm skal arbeide med å forbedre læringsmiljøet i skoler og SFO, i tråd med *Kvalitetsplan for læringsmiljø* og vedtatt oppvekststrategi. For å sikre elever et godt og trygt skolemiljø, arbeider kommunen med å øke de ansattes og skolenes kapasitet på området. Statsforvalteren har bekreftet at Lillestrøm kommune har etablert et godt system for å sikre elever godt og trygt skolemiljø, men det ligger store og omfattende plikter på alle ansatte som arbeider ved skolene våre. Det pågår derfor et intensivt arbeid for å styrke alle skoler i å arbeide godt og systematisk med elevers skolemiljø.

Forsterket opplæringstilbud

Et økende antall elever har behov for et forsterket opplæringstilbud i vanlig skole der de kan omgås jevnaldrende, tilhøre en klasse, og samtidig ha et kompetent fagmiljø og ekstra ressurser tilgjengelig. I Lillestrøm kommune er det tre spesialiserte skoletilbud til denne elevgruppen: Frydenlund og Skåningsrud skoler (spesialskoler) og Base 3 (spesialenhet) på Garderåsen skole. Eksisterende tilbud omfatter 74 elever, dvs. ca. 0,7 % av elevene, men dette dekker ikke det reelle behovet. Behovet er økende, og majoriteten av disse elevene får sitt opplæringstilbud på sin nærskole. I tillegg er det en nokså stor andel andre elever med behov for et forsterket opplæringstilbud i vanlig skole. Det utredes nå hvordan de spesialiserte tilbudene for elever som har behov for et helhetlig pedagogisk tilbud i alle fag best kan tilrettelegges framover, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer. Utfordringene med å gi disse elevene et forsvarlig tilbud har bidratt til et merforbruk ved grunnskolene i 2024. Det arbeides med å etablere en mer robust basestruktur for elever som ville kvalifisert til opplæring på en spesialskole, men som ikke får plass. I løpet av 2025 skal det arbeides med å etablere slike baser på

henholdsvis Sørum og Riddersand skoler. Kostnader til bemanning av disse basene vil håndteres innenfor de vedtatte budsjetttrammer, herunder den ekstra bevilgningen på 20 mill. kroner i 2024 og 10 mill. kroner i 2025. Eiendomsavdelingen spiller inn kostnader til oppgradering av bygg for å møte elevgruppens behov i sitt budsjettinnspill.

Ressursfordelingsmodell for skoler

Med bakgrunn i kommunestyrets vedtak i sak 95/24 (*Strategidokument for 2025-2028*), er det igangsatt et arbeid med ressursfordelingsmodellen for de kommunale skolene. Det vil fremmes en politisk sak om dette før skoleåret 2025/2026.

Kvalitetsutvikling og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Siden etableringen av Lillestrøm kommune, er det utarbeidet handlingsplaner og rutiner for hele tjenesteområdet Oppvekst, samt kurskataloger og kompetanse- og kvalitetsplaner for barnehage, skole, SFO, helsetjenester til barn og unge og barnevern. Dette er viktige bidrag til at alle jobber i samme retning, og at det utvikles kapasitet og kvalitet i tjenesteområdet.

Ved siden av oppvekstreformen, er *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis* en viktig satsning på oppvekstfeltet. *Kompetanseløftet* er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenester, og det skal bidra til tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Det gjøres mye på dette området i barnehager og skoler i kommunen, og Pedagogisk psykologisk avdeling er en viktig støtte og samarbeidspartner.

Oppvekstreformen

Oppvekstreformen er en sentral satsning for barn og unge i Lillestrøm kommune. Arbeidet med reformen omtales i et eget avsnitt.

Bedre tverrfaglig innsats (BTI)

Riktig forebygging kan gi store gevinster for det enkelte barn, familien og samfunnet, – både i livskvalitet og livsmestring for den enkelte og til besparelser og bærekraft i tjenestetilbudene. Kommunen jobber etter en modell for systematisk og kunnskapsbasert identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge – *Bedre tverrfaglig innsats* (BTI). Sentralt i modellen er handlingsveilederen for hvordan handle når man er bekymret, og samarbeidsstrukturer for tjenester rundt barn og unge.

Sped- og småbarns-satsning

Et av målområdene i kommunens helsefremmende og forebyggende plan for barn og unge er tidlig innsats og forebyggende arbeid. Ved å fange opp problemer hos barn, unge og familier på et tidlig tidspunkt, kan en forhindre at disse utvikler seg til mer omfattende sosiale problemer på gruppe- og samfunnsnivå, som eksempelvis omsorgssvikt og atferdsvansker. Et eksempel på kommunens arbeid med tidlig innsats er tilbudet «Liten i Lillestrøm». Arbeidet er rettet mot innbyggere som trenger mer hjelp og støtte i graviditet og etter at barnet er født enn ordinært helsetilbud kan gi. Tilbudet varer over to år med svært tett oppfølging i hjemmet. Et annet tiltak rettet mot de aller yngste er Newborn Behavior Observation (NBO), en metode for å veilede nybakte foreldre, i barnets første tre måneder. Målet i NBO er å øke foreldres sensitivitet overfor spedbarnets signaler og derigjennom fremme positivt samspill mellom foreldre og deres nyfødte spedbarn.

Særskilt oppfølging av barn med autismespekterforstyrrelser

Arbeidet med tilbudet til barn med autismespekterforstyrrelser er styrket. PPA har fått tilført til sammen tre faste stillinger til arbeidet med tidlig innsats for barn med autisme i barnehage. Disse stillingene dekker imidlertid ikke behovet for oppfølging av elever i skolen med autismespekterforstyrrelser. PPA har derfor dreid én stilling internt for å kunne gi et tilsvarende tilbud til barn i tidlig skolealder.

Bekymringsfullt skolefravær

Med bakgrunn i økningen i bekymringsfullt skolefravær, er det behov for å styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom de ulike tjenestene i kommunen og «laget rundt barnet». Det prioriteres å videreutvikle gode tverrfaglige arenaer hvor ansatte i skolene skal være aktive bidragsyttere sammen med andre tjenester. Det er utviklet en handlingsveileder for å motvirke skolefravær i Lillestrømskolen. I samarbeid med helsetjeneste til barn og unge, står PPA sentralt i implementering av veiledere, og Brobyggerne er særdeles viktig virkemiddel i håndteringen av de alvorligste tilfellene. Kommunedirektøren ønsker å utvide innsatsen til Brobyggerne, se ønskede tiltak.

Utfordringer i ungdomsmiljøer – Hurtig kartlegging og handling (HKH)

Etter metoden Hurtig Kartlegging og Handling (HKH), gjennomførte kommunen i 2023 en kartlegging av utfordringene i ungdomsmiljøet i tilknytning til Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter. Det er nylig gjennomført en evaluering, se KS-sak 161/24. I løpet av 2024 har det blitt gjennomført en rekke tiltak i tråd med rapporten fra arbeidet, og flere tiltak er lagt inn i nye *Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid – SLT i Lillestrøm kommune 2024-2028*. Noen av de anbefalte tiltakene er ikke gjennomført, da de krever finansiering – se tiltaksliste med ønskede tiltak.

Tiltaksutvikling i barnevernet

Mye arbeid er gjort inneværende planperiode med tilpasning til nye oppgaver på fosterhjemsområdet, samt utvikling av tiltaksapparatet slik at flere barn, unge og familier kan få hjelp i hjemmet, og i sin egen kommune. Sammen med fire andre kommuner, er det opprettet et innsatsteam under barnevernvakten på Romerike. Dette jobber intensivt inn i familier som et alternativ til plassering utenfor hjemmet. I tillegg er Storgata avlastning nå i drift, som et alternativ til plassering utenfor hjemmet. I kommende planperiode, vil fokus være å fortsette denne utviklingen. MST-Can, som er et evidensbasert tiltak i hjemmet, for å jobbe med de mest krevende sakene, opprettes i 2024 (se nærmere omtale under Oppvekstreformen i eget kapittel). I tillegg er Sped- og småbarn et satsingsområde, dette for å kunne komme inn så tidlig som mulig med rette tiltak.

Rekruttering

Som et tiltak for å imøtekomme rekrutteringsutfordringene i barnehagene, legges det til rette for at ansatte kan ta barnehagelærerutdanning gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) og deltidsutdanninger. For disse tilbyr Lillestrøm kommune en støtteordning med 60 % jobb for 80 % lønn. Med bakgrunn i rekrutteringsutfordringene av helsesykepleiere, er sykepleiere som er midlertidig ansatt i helsesykepleierstillinger under videreutdanning til helsesykepleiere.

KOSTRA nøkkeltall

Prioritet	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2022	2023				
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) **)	7 729	8 357	8 660	7 811	8 468	8 667
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) **)	11 134	12 414	12 624	13 410	12 064	13 205
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) **)	894	1 007	1 154	760	1 092	1 026
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) **)	120	81	260	140	137	373
Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritids-tilbud (B) **)	368	680	377	496	655	694
Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelse-tjeneste (B) **)	777	893	988	1 042	1 016	1 025
Netto driftsutgifter per innbygger (251) tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (B) **)	306	357	173	395	227	339
Netto driftsutgifter per innbygger (252) tiltak når barnet er plassert av barnevernet (B) **)	1 243	1 101	1 312	642	1 046	1 229
Dekningsgrad						
Alle ansatte Begge kjønn Lærere (prosent)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel barn med barneverns-tiltak ift. innbyggere 0-22 år (B)						
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	4,5 %	4,9 %	4,2 %	4,5 %	5,2 %	3,5 %
Årsverk i barnevernet/1000 barn (0-17 år)	8,0	8,4	6,7	4,8	5,3	6,6
Andre nøkkeltall						
Andel lærere i heltidsstilling	74,6 %	74,6 %	78,3 %	73,8 %	74,8 %	75,4 %

**) Justert for utgiftsbehov

Administrasjon og ledelse Oppvekst

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	542 475	542 475	542 475	542 475
Sum Lønns- og prisvekst	5 691	5 691	5 691	5 691
Sum Tekniske justeringer	125	-32 956	-62 948	-70 744
Vedtatt forrige periode				
Endring tilskudd til private barnehager - redusert makspris	12 500	12 500	12 500	12 500
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	991	0	0	0
Andre tiltak	-942	-942	-942	-942
Sum Vedtak forrige periode	12 549	11 558	11 558	11 558
Budsjettendringer som skal videreføres				
Besparelser i tilskudd private barnehager som følge av kutt i kommunale barnehager	0	-2 080	-5 000	-2 500
Nedbemannning med en rådgiverstilling i Fagstab	-1 700	-1 700	-1 700	-1 000
Omorganisering av spesialpedagoger fra barnehage til PPA	19 287	19 287	19 287	19 287
Omorganisering av tjenester til PPA - innsparing av ett årsverk	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Andre tiltak	3 212	3 212	3 212	3 212
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	19 479	17 399	14 479	17 679
Konsekvensjusteringer	37 844	1 692	-31 220	-35 816
Konsekvensjustert ramme	580 319	544 167	511 255	506 659
Nye tiltak				
Tolketjenester - økte kostnader	3 000	3 000	3 000	3 000
Økt tilskudd til barnehagebarn med nedsatt funksjonsevne 2025	3 450	0	0	0
Økt tilskudd til private barnehager	9 700	9 700	9 700	9 700
Andre tiltak	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Nye tiltak	20 150	16 700	16 700	16 700
Nye tiltak og realendringer budsjett	20 150	16 700	16 700	16 700
Ramme 2025-2028	600 469	560 867	527 955	523 359

Nye tiltak

Tolketjenester - økte kostnader

Det er inngått ny avtale om tolketjenester, som er betydelig dyrere enn budsjettet.

Økt tilskudd til barnehagebarn med nedsatt funksjonsevne 2025

Med bakgrunn i en økning gjennom 2023 og 2024 i utgifter til barn med rett til tilrettelegging i barnehage pga. nedsatt funksjonsevne, ser kommunedirektøren at det er behov for å øke budsjetttrammen på dette området.

Kommunen har plikt til å tilrettelegge barnehagetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Det gjelder både i de kommunale og private barnehager. Gjennom flere år har vi erfart en økning i antall barn med store og sammensatte hjelpebehov. Man ser en økning både i antall saker og i sakenes kompleksitet. Tilretteleggingen er økonomisk krevende da mange av barna trenger tett oppfølging.

I 2024 ligger det an til et merforbruk på denne posten og kommunedirektøren foreslår å øke denne med 3,45 mill. kroner i 2025. I resten av økonomiplanperioden foreslås det å styrke posten gjennom omdisponeringer med bakgrunn i nedleggelse av Fjellboveien barnehage (se eget tiltak).

Økt tilskudd til private barnehager

Kommunens plikt til å utbetale tilskudd til private barnehager er nedfelt i barnehageloven. Tilskuddet beregnes ut fra to år gamle regnskapstall i kommunale barnehager, og må derfor prisjusteres hvert år.

Tilskuddet er ikke foreslått økt videre ut i økonomiplanperioden (2026-28). Ved en økning i barnetallene i kommunen, vil det også medføre økning i kommunens inntekter fra staten. Samtidig vil en reduksjon i kostnadene i de kommunale barnehagene kunne medføre en reduksjon i tilskuddet. Kostnadsutviklingen følges nøye, og kommunedirektøren gjør konkrete beregninger av tilskuddet i forbindelse med hvert årsbudsjett.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Tidlig innsats for barn i risiko - TIBIR	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum	2 000	2 000	2 000	2 000

Nye tiltak

Tidlig innsats for barn i risiko - TIBIR

Skoler og barnehager rapporterer om at antall barn som strever med atferd og regulering er økende. En høy andel av avvikene som registreres av ansatte på skolene dreier seg om vold og trusler fra elever.

Tilbudet til denne gruppen barn og deres familier skal forsterkes ved at kommunen skal innføre programmet TIBIR. Dette står for Tidlig innsats for barn i risiko, og er et evidensbasert program som skal forebygge og behandle atferdsvansker. Programmet er først og fremst et foreldreveiledningsprogram, som skal sette foreldre i bedre stand til å bygge relasjon med barnet, og hvordan forebygge og bryte fastlåste samspill på en problemløsende og tilpasset måte, samt styrke barnets sosiale kompetanse. Målet er å endre barnas atferd gjennom de endringer i foreldreatferd og familierutiner, endringer av hvordan andre i barnets nærmiljø reagerer på barnets oppførsel, samt hjelpe barnet til selv å finne andre reaksjonsmåter.

Økonomiplan for 2025-2028

For å innføre og drifte programmet på en forsvarlig måte, er det nødvendig å styrke noen av tjenestene i Oppvekst. Programmet involverer først og fremst støtteapparatet ved PP-tjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, Psykisk helse og familiestøtte, samt barnevernstjenesten.

Barnehager

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	451 909	451 909	451 909	451 909
Sum Lønns- og prisvekst	21 835	21 835	21 835	21 835
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	13 900	13 900	13 900	13 900
Sum Vedtak forrige periode	13 900	13 900	13 900	13 900
Budsjettendringer som skal videreføres				
Kutte "styrkestillinger" i 3 barnehager	-3 900	-3 900	-3 900	-1 950
Kutte merkantile stillinger i barnehage	-5 000	-5 000	-5 000	-2 500
Omorganisering av spesialpedagoger fra barnehage til PPA	-19 287	-19 287	-19 287	-19 287
Omorganisering av spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn fra barnehage til PPA	-1 880	-1 880	-1 880	-940
Andre tiltak	7 475	7 475	7 475	7 475
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-22 592	-22 592	-22 592	-17 202
Konsekvensjusteringer	13 143	13 143	13 143	18 533
Konsekvensjustert ramme	465 052	465 052	465 052	470 442
Omstilling/effektiviseringskrav				
Nedleggelse av Fjellboveien barnehage og omdisponering av midler til barn med særskilte behov	0	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	0	0	0	0
Nye tiltak				
Økning bemanning barnehage jfr økning statsbudsjettet	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Nye tiltak	3 500	3 500	3 500	3 500
Kommunestyrets vedtak				
Utvidelse av Ramstadsbogen barnehage	0	1 032	5 874	13 323
Sum Kommunestyrets vedtak	0	1 032	5 874	13 323
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 500	4 532	9 374	16 823
Ramme 2025-2028	468 552	469 584	474 426	487 265

Omstilling/effektiviseringskrav

Nedleggelse av Fjellboveien barnehage og omdisponering av midler til barn med særskilte behov

Kommunedirektøren foreslår å legge ned Fjellboveien barnehage på Hexeberg, med virkning fra august 2025.

Fjellboveien barnehage har de siste årene hatt en stor nedgang i barnetall, fra 84 barn i 2020 til 32 barn per i dag. Erfaringene viser at foreldre i området i synkende grad søker seg til denne barnehagen. Tilbakemeldinger indikerer at foreldre ønsker barnehage plassert på vei til eller fra arbeid. Fjellboveien barnehage har en noe uhensiktsmessig plassering, da den er lokalisert innerst i en blindvei rett ved marka på Vardefjellet. Befolkningsprognosen viser at det er kapasitet til å tilby barnehageplasser i omkringliggende barnehager. Tendensen med redusert tilsøkning har pågått over flere år, og kommune-

direktøren vurderer at det er lite trolig at dette vil endre seg. Drift av små enheter er lite kostnads-effektivt, og kommunens økonomiske situasjon gjør det nødvendig med strukturelle sparegrep der det er mulig. Et annet hensyn er at små barnehager er mer sårbare når det gjelder fravær, da det er færre ansatte å spille på. Forskning viser også at det er vanskeligere å skape gode fagmiljøer i små barnehager.

I tråd med barnehageloven informerte kommunedirektøren samarbeidsutvalget om forslaget i uke 41. Tilbakemeldingen var at foreldrene var sterkt i mot en nedleggelse. Kommunedirektøren har, til tross for dette, valgt å opprettholde tiltaket i forslag til budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren har forståelse for ønske om å opprettholde barnehagen, og at mange er fornøyde med tilbudet der. Kommunen er lovpålagt å gjennomføre en barnets beste vurdering i alle saker som påvirker barn, og dette er gjennomført i denne saken. I denne vurderingen er det blant annet sett hen til belastningen det vil innebære for barna som går i barnehagen i dag, som må bytte barnehage. Kommunedirektøren har ikke kunnet legge avgjørende vekt på dette.

Kommunedirektøren vurderer alternativ bruk av de ledige lokalene i Fjellboveien, og viser til store behov blant annet innenfor helse- og omsorgstjenester. Det er i utgangspunktet et mål å ikke gjøre for store endringer i bygget, slik at det eventuelt kan tas i bruk som barnehage igjen dersom behov tilsier dette.

Ved en eventuell nedleggelse, vil de ansatte bli ivaretatt i tråd med gjeldende lov og avtaleverk, og tilbys jobber andre steder i kommunen. Det er til enhver tid stort behov for ansatte i barnehagesektoren i Lillestrøm kommune. Barna vil som sagt også bli ivaretatt og få tilbud om plass i andre barnehager.

Tiltaket innebærer at barnehagens driftsbudsjett på 7,5 mill. kroner omprioriteres. Hvorvidt dette sammenfaller med den reelle besparelsen er noe usikkert, da det vil påvirke grunnlaget for og størrelsen på kommunens tilskuddsutbetaling til private barnehager.

Omdisponering av midler til barn med særskilte behov

Kommunedirektøren foreslår at midlene som kan frigjøres ved nedleggelsen av Fjellboveien barnehage, omdisponeres til lovpålagte oppgaver på barnehageområdet. Dette gjelder spesialpedagogisk hjelp til barn i barnehagealder og tilrettelegging for barnehagebarn med nedsatt funksjonsevne. På disse områdene er det udekkede behov, med bakgrunn i en økning i omfang og antall barn som trenger særskilt tilrettelegging.

På grunn av halvårseffekt av en eventuell nedleggelse av Fjellboveien barnehage, vil kommunen fortsatt mangle kr 3,4 mill. kroner i 2025 for å dekke behovene for tilrettelegging for barnehagebarn med nedsatt funksjonsevne. Dette er derfor også lagt inn som et eget tiltak.

Dersom kommunestyret velger å ikke legge ned Fjellboveien barnehage, må det finnes annen inndekning for behovene knyttet til barn med særskilte behov i barnehage.

Nye tiltak

Økning bemanning barnehage jfr økning statsbudsjettet

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at 250 millioner kroner i kommunenes frie inntekter begrunnes med behovet for å styrke bemanningen i barnehager. Lillestrøm kommune sin andel av dette er beregnet til 3,5 mill. kroner.

Kommunedirektøren vil, i samråd med tillitsvalgte og vernetjeneste, vurdere hvordan disse midlene kan benyttes.

Skoler

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	1 272 993	1 272 993	1 272 993	1 272 993
Sum Lønns- og prisvekst	56 898	56 898	56 898	56 898
Sum Tekniske justeringer	-114	-114	-114	-114
Vedtatt forrige periode				
Avvikle tilbudet om logopeditjenester til barn	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
Avvikle tilsynsvakter mot tillitsbasert utleie på skolene	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Elever med omfattende behov for helhetlig tilrettelegging	10 000	10 000	10 000	10 000
Utvidet sommerskoletilbud - desentralisert	-300	-300	-300	-300
Videreføre logopeditjenester for barn	2 050	2 050	2 050	2 050
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	5 781	0	0	0
Andre tiltak	-5 495	-5 495	-5 495	-5 495
Sum Vedtak forrige periode	7 686	1 905	1 905	1 905
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	15 792	15 792	15 792	15 792
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	15 792	15 792	15 792	15 792
Konsekvensjusteringer	80 263	74 482	74 482	74 482
Konsekvensjustert ramme	1 353 256	1 347 475	1 347 475	1 347 475
Nye tiltak				
Økt kostnader til skoleskyss	8 000	8 000	8 000	8 000
Sum Nye tiltak	8 000	8 000	8 000	8 000
Politiske vedtak				
Gratis kjernetid i SFO for barn 3. klasse	25 000	25 000	25 000	25 000
Sum Politiske vedtak	25 000	25 000	25 000	25 000
Kommunestyrets vedtak				
Etablering av Kjellervolla skole	5 020	6 589	6 589	6 589
Sum Kommunestyrets vedtak	5 020	6 589	6 589	6 589
Nye tiltak og realendringer budsjett	38 020	39 589	39 589	39 589
Ramme 2025-2028	1 391 276	1 387 064	1 387 064	1 387 064

Nye tiltak

Økt kostnader til skoleskyss

Lillestrøm kommune er en arealmessig stor kommune med stort skoleskyssbehov. Skoleskyss er en individuell rettighet elever har. Alle som har over 4 kilometer skolevei (2 kilometer for førsteklassinger) har rett på skoleskyss. I tillegg har elever som har særlig vanskelig eller farlig skolevei rett på skyss uavhengig av lengde. Elever som ikke kan bruke regulær skoleskyss, kan ha rett på spesialskyss.

Ruter gjennomfører skoleskyss etter avtale med Akershus fylkeskommune, og fakturerer kommunene. Utgifter til skoleskyss har økt betraktelig gjennom 2023 og 2024, blant annet med bakgrunn i økte priser på skyss og at flere har rett på skyss. Det er beregnet et merbehov på 8 mill. kroner.

Det kan påløpe ekstrakostnader til skyss dersom ungdomstrinnet på Sten-Tærud skal flyttes midlertidig til Sophie Radich skole i forbindelse med rehabilitering av Sten-Tærud skole. Kommunedirektøren følger dette nøye og vil komme tilbake til dette i løpende økonomirapporteringer dersom det oppstår et merbehov.

Politiske vedtak

Gratis kjernetid i SFO for barn 3. klasse

Fra august 2024 ble ordningen med 12 timer gratis SFO i uken utvidet til også å gjelde elever på 3. trinn. Dette er en nasjonal satsing, og kommunen er kompensert gjennom en økning av frie midler i rammetilskuddet. Det er beregnet at tiltaket medfører økte kostnader som følge av at flere vil benytte tilbudet, og mindreinntekter fra foreldrebetaling. Anslagsvis utgjør dette til sammen 25 mill. kroner. Kommunedirektøren vil imidlertid følge kostnadsutviklingen nøye, da det er noe usikkert hva effekten blir over tid.

Kommunestyrets vedtak

Etablering av Kjellervolla skole

Fra høsten 2025 blir Kjellervolla skole etablert som ny barneskole i Lillestrøm by. Elevgrunnlaget på Kjellervolla skole kommer i hovedsak fra Volla, Vigernes og Kjeller skoler. Midler til drift og lønn omdisponeres fra disse skolene til Kjellervolla i tråd med et elevtall. Kjellervolla skole må imidlertid også ha egen ledelse, både av skole og SFO, strøm, og det er satt av driftsmidler til fjernvarme og kommunale gebyrer både på Kjellervolla skole og nyrenoverte Volla skole.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Etablering av oppdragsavtale med Våtmark Nordre Øyeren og Fetsund Lenser for skolebesøk	480	480	480	480
Sum	480	480	480	480

Nye tiltak

Etablering av oppdragsavtale med Våtmark Nordre Øyeren og Fetsund Lenser for skolebesøk

Kommunedirektøren viser til KS-sak 75/24: "Oppfølgingssak - Verbalvedtak nr. 4 fra desember 2022: Samarbeid med Fetsund lenser og Våtmarkssenteret". I saken anbefalte kommunedirektøren å inngå en samarbeidsavtale mellom kommunen og Besøkscenter våtmark Nordre Øyeren/Fetsund Lenser, slik at alle elever i Lillestrøm kommune kunne få tilgang på den kompetansen de besitter på sine fagområder gjennom skolebesøk. Dette vil ha en kostnad på 0,480 mill. kroner årlig. Kommunedirektøren har imidlertid ikke funnet rom for dette i det foreliggende budsjettforslaget.

Helsetjenester for barn, unge og familier

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	139 591	139 591	139 591	139 591
Sum Lønns- og prisvekst	5 737	5 737	5 737	5 737
Vedtatt forrige periode				
Halvere bemanningen i Oppsøkende ungdomsteam (OUT)	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Videreføre OUT på dagens nivå	3 500	3 500	3 500	3 500
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	8 584	0	0	0
Andre tiltak	-8 161	-8 161	-8 161	-8 161
Sum Vedtak forrige periode	423	-8 161	-8 161	-8 161
Budsjettendringer som skal videreføres				
Overføre virksomhet ved Frogner helsestasjon til Sørumsand og Skedsmokorset	-640	-1 240	-1 240	-620
Overføring av midler til Innkjøp for stilling avtaleforvalter	-100	-100	-100	-100
Andre tiltak	2 766	2 766	2 766	2 766
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	2 026	1 426	1 426	2 046
Konsekvensjusteringer	8 186	-998	-998	-378
Konsekvensjustert ramme	147 777	138 593	138 593	139 213
Ramme 2025-2028	147 777	138 593	138 593	139 213

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Barnekoordinator - hjelp til familier med barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne	890	890	890	890
FACT Ung-team - Hjelpetilbud til ungdom med alvorlig psykisk helse og rusvansker	1 112	2 050	2 050	2 050
Helsesykepleier til nye Kjellervolla skole	480	960	960	960
HKH - Helsesykepleiere til helsestasjons- og skolehelse-tjenesten	960	1 920	1 920	1 920
HKH - Styrke Brobyggerne/skolefraværsteamet med to stillinger	1 120	2 050	2 050	2 050
Jordmor til svangerskapsomsorgen	977	977	977	977
Sum	5 539	8 847	8 847	8 847

Nye tiltak

Barnekoordinator - hjelp til familier med barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne

Barnekoordinator er en rettighet siden 2022, for familier med barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne som trenger ulike velferdstjenester. Barnekoordinatoren er viktig for koordinering av velferdstjenestene til familien og barnet og passe på at kommunen ivaretar ansvaret sitt for oppfølging og tilrettelegging. Barnekoordinatorene er en viktig ressurs og støtte til både familiene og ansatte i barnehager og skoler. Kommunen har to stillinger som barnekoordinatorer. Behovet er økende og kapasiteten er ikke tilstrekkelig per i dag. Kommunedirektøren anbefaler å øke kapasiteten med en stilling, men har ikke funnet rom for dette i det foreliggende budsjettforslaget.

FACT Ung-team - Hjelpetilbud til ungdom med alvorlig psykisk helse og rusvansker

FACT ung-team retter seg mot ungdom mellom 12–25 år som har sammensatte vansker og nedsatt fungering på flere områder i livet, for eksempel psykiske vansker, og/eller en grad av rusvansker. Teamet arbeider ambulant med ungdom og deres familier som ikke nyttiggjør seg hjelpeapparatet, og som trenger både kommunal oppfølging og behandling i sykehus. Teamet består av fire behandlere ansatt i kommunen og to behandlere ansatt ved Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). Det er avklart at A-hus vil prioritere denne ressursen inn mot FACT-ung-team i Lillestrøm. Å etablere et FACT-ung-team er i tråd med målsetningene i HKH-rapporten, om styrket tilbud til barn og unge som ruser seg og som har psykiske utfordringer.

Ved etableringen av et FACT-ung-team, vil helsetjenester for barn, unge og familier omprioritere to årsverk, men dette er ikke tilstrekkelig for å etablere teamet. Kommunedirektøren ser derfor behov for ytterligere ressurser tilsvarende to stillinger, men har ikke funnet rom for dette i det foreliggende budsjettforslaget.

Helsesykepleier til nye Kjellervolla skole

Høsten 2025 åpner nye Kjellervolla skole med 320 elever. Skolen vil hente elever fra skolekretsene rundt. Skolen må bemannes med tilstedeværende helsesykepleier for elever, foreldresamarbeid, ressurs for skolens personale, deltagelse i tverrfaglige møter, foreldremøter, klasseundervisning, grupper, åpen dør, vaksinerings, samarbeidsmøter mv. Uten tilført ny ressurs, vil dagens helsesykepleierressurser måtte deles mellom flere skoler. Dette betyr lavere tilstedeværelse av helsesykepleier ved flere av skolene. Kommunedirektøren anbefaler derfor en styrking av skolehelsetjenesten med en stilling, men har ikke funnet rom for dette i foreliggende budsjettforslag.

HKH - Helsesykepleiere til helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Med bakgrunn i bekymringer i ungdomsmiljøer på Strømmen og i Lillestrøm by, ble det i 2023 gjennomført en kartleggingsundersøkelser (Hurtig Kartlegging og Handling - HKH) i samarbeide med det statlige kompetansesenteret på rus og avhengighet (KORUS Øst). Et av tiltakene som foreslås i rapporten er at skolehelsetjenesten øker sin tilstedeværelse på skolene.

Lillestrøm kommune skårer lavt på dekningsgrad av helsesykepleiere i kommunebarometeret sett opp mot andre sammenlignbare kommuner. Alle skoler har helsesykepleier til stede, men noen i liten grad.

Det har i tillegg vært en stor økning i elevtall. Med økt ressurs kan helsesykepleier være mer tilgjengelig i skolen. HKH-rapporten dokumenterer at barn og ungdom ønsker seg flere voksne å snakke med på skolen.

HKH - Styrke Brobyggerne/skolefraværsteamet med to stillinger

Med bakgrunn i bekymringer i ungdomsmiljøer på Strømmen og i Lillestrøm by, ble det i 2023 gjennomført en kartleggingsundersøkelser (Hurtig Kartlegging og Handling - HKH) i samarbeide med det statlige kompetansesenteret på rus og avhengighet (KORUS Øst). Rapporten pekte på behovet for å styrke ressurser til tett oppfølging av barn og ungdom, som begår eller står i fare for å begå kriminalitet. Dette gjelder særlig barn og unge under den kriminelle lavalder (15 år) og før barnevernet eventuelt kommer inn med tiltak. Et av tiltakene som ble anbefalt var å styrke Brobyggerne.

Brobyggerne er kommunens skolefraværsteam som jobber med de mest alvorlige skolefraværssakene, herunder også barn og unge som begår kriminalitet. Brobyggerne har i dag tre faste stillinger. Kommunedirektøren anbefaler å øke ressursen til Brobyggerne med to årsverk for at flere barn, unge og familier skal få tidlige hjelp, men har imidlertid ikke funnet rom for dette i det foreliggende budsjettforslaget.

Jordmor til svangerskapsomsorgen

For å sikre en god start på livet for våre yngste barn, er det viktig at jordmortjenesten kommer tidlig i kontakt med den gravide og deres familie. Lillestrøm kommune har lavere dekning av jordmødre enn landsgjennomsnittet og i Kostragruppe 12.

Lav jordmordekning gir forsinket førstegangskonsultasjon, som i dag betyr at gravide som hovedregel først møter jordmor i 24. svangerskapsuke. Mye viktig informasjon og mulighet for forebygging og oppfølging kan glippe. Det gir lite fleksibilitet ved sykdom og ferier og mindre mulighet for å tilby konsultasjoner ved ekstra behov. Flere gravide må henvises til fastlege for oppfølging i stedet for hos jordmor. Det er også en økning i gravide med behov ekstra oppfølging fra jordmor i svangerskapet, og spesielt siste del av svangerskapet.

Kommunen har en stor andel fremmedspråklige, noe som krever mer tid til konsultasjonen pga. ulike kulturell forståelse og bruk av tolk.

Nybakte foreldre utskrives raskt fra sykehus etter fødsel og det skal tilbys hjemmebesøk av jordmor, og det er sterkt anbefalt at dette skjer 1-3 dager etter hjemreise. I Lillestrøm kommune melder helsestasjonstjenesten om at det er et økende antall kvinner med særlig behov for oppfølging fra jordmor og helsesykepleier etter fødsel, og at det er krevende å gjennomføre hjemmebesøk av jordmor i tråd med anbefalingene.

På denne bakgrunn anbefaler kommunedirektøren en styrking med en jordmorstilling, men har ikke funnet rom for dette i foreliggende budsjettforslag.

Barneverntjenester

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	291 255	291 255	291 255	291 255
Sum Lønns- og prisvekst	11 410	11 410	11 410	11 410
Vedtatt forrige periode				
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	6 285	0	0	0
Andre tiltak	-5 974	-5 974	-5 974	-5 974
Sum Vedtak forrige periode	311	-5 974	-5 974	-5 974
Budsjettendringer som skal videreføres				
Redusere kjøp av konsulenttenester og styrke egne tiltak i barnev.	-2 000	-2 000	-2 000	-1 000
Redusere merkantil stilling i barnevernet	-1 320	-1 320	-1 320	-660
Andre tiltak	2 850	2 850	2 850	2 850
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-470	-470	-470	1 190
Konsekvensjusteringer	11 251	4 966	4 966	6 626
Konsekvensjustert ramme	302 506	296 221	296 221	297 881
Ramme 2025-2028	302 506	296 221	296 221	297 881

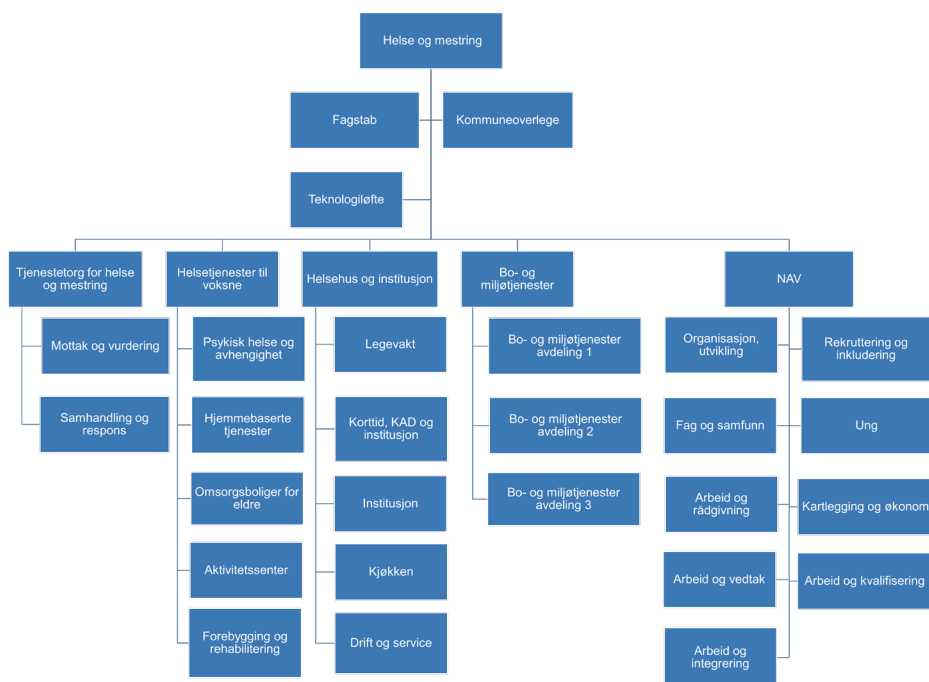
HELSE OG MESTRING

Dagens virksomhet

Helse og mestring har ansvaret for NAV, ulike helsetjenester til hjemmeboende, dag- og aktivitetstilbud, boligsosial bistand, fastlegeordningen, legevakt og kommunalt akutt døgnopphold (KAD), korttids- og langtids institusjonsopphold for barn, voksne og eldre samt drift av bemannede boliger i Lillestrøm kommune. Tjenesteområdet har totalt i overkant av 2000 årsverk. Det ytes vedtaksbestemte tjenester til mange ulike grupper. I tillegg drifter tjenesteområdet flere tiltak av helsefremmende og forebyggende karakter, herunder gruppetilbud og lavterskeltjenester. Kommuneoverlegefunksjonen og Miljørettet helsevern er organisert i Helse og mestring. Prosjektleder for *Teknologiløftet* er også organisert i tjenesteområdet.

Sentrale ansvarsområder er å sørge for at innbyggerne gis nødvendige tjenester for å mestre sine liv i egne hjem, eller i kommunale institusjoner.

Utviklingstrekk og utfordringer

Demografiutviklingen og mangel på helsepersonell

Det blir en sterk vekst i de eldste aldersgrupper i årene som kommer, som medfører at behovet for helse- og mestringstjenester kommer til å øke betraktelig. Samtidig ser vi at veksten i antallet yrkesaktive vil flate ut. Dette betyr at det vil bli stadig færre arbeidstakere bak hver pensjonist. Dette skaper et gap mellom behovet for helsetjenester og tilgangen til personell for å yte tjenestene. Dette er en av de største utfordringene i helsetjenesten, og gjelder hele landet og utenfor landets grenser.

Helsepersonellkommisjonens rapport fra 2023 (NOU 2023:4 "*Tid for handling*") understreker behovet for strengere prioriteringer med "begrensende valg", der det ikke kan være vekst i bruken av helsepersonell tilsvarende veksten i befolkningen. Kommisjonen viser til at det, helt uavhengig av det fremtidige økonomiske handlingsrommet, er personelltilgangen som begrenser nødvendig tjenesteutvikling innenfor dagens innretning. Denne situasjonen må løses gjennom nytenking og omstilling, med en slik kraft at mange kaller det for et paradigmeskifte. Det må være radikale endringer i måten kommunen tilbyr og yter tjenester på.

Sykdomsforekomst og helseutgifter

Det har vært en sterk vekst i kostnadene til helse- og mestringstjenester. Det foreligger forskning om driverne bak denne veksten, som viser at økningen i antallet eldre er en viktig påvirkningsfaktor. Men dette alene forklarer ikke kostnadsveksten. En annen helt tydelig utviklingstrend er at barn og voksne brukere (aldersgrupper under 80 år) med svært sammensatte og komplekse behov representerer en sterk påvirkningsfaktor på kostnadsbildet. Dette er personer med psykiske lidelser, rusavhengighet, middels til alvorlige adferdsutfordringer og komplekse somatiske lidelser. Samtidig er rettighetsorienteringen en faktor av betydning, samt endringer i utskrivningspraksis og kapasitet i spesialisthelsetjenesten, hvor kommunene får ansvar for flere av de yngre brukerne med sammensatte behov.

I juni 2023 publiserte Folkehelseinstituttet (FHI) forskningsfunn som viser hvilke sykdommer som har høyest helseutgifter i samfunnet. Demens har høyest helseutgifter, som særlig er knyttet til kostnader ved drift av sykehjem. Deretter følger utgifter til konsekvenser etter fall, psykisk utviklingshemming og slag.

Eldre personer er mer utsatt for sykehusinnleggelse og økt dødelighet, og er «storforbrukere» av helse-tjenester. Antall personer med demenssykdom vil, ifølge "demenskartet", øke med ca. 90 % i perioden 2020 til 2040 i Lillestrøm kommune. Publikasjonen fra FHI viser at nesten halvparten av helseutgiftene til psykiske lidelser og rus er knyttet til aldersgruppen 15-49 år. Totalt for alle aldersgrupper er i overkant av 20 % av de totale helseutgiftene knyttet til behandling av psykiske lidelser. Psykiske lidelser og skadelig bruk- eller avhengighet av rusmidler er den viktigste årsaken til tap av helse blant barn, unge og voksne i arbeidsfør alder. Alvorlig rusproblematikk og konsekvenser av dette vil trolig sees hyppigere, da alkoholforbruket også er økende i gruppen over 75 år. Depresjon er den vanligste psykiske lidelsen hos eldre.

Utenforskap og behov for økonomisk sosialhjelp

Alle innbyggere har behov for å oppleve tilhørighet, deltakelse og involvering i samfunnet. Det er mye kunnskap om hva utenforskap har av negative konsekvenser for enkeltmennesker og samfunnet. Det er

ulike årsaker til at unge mennesker opplever utenforskap, der psykiske eller somatiske helseutfordringer eller sosiale utfordringer har betydning. Dette er en gruppe som står i fare for å havne i et livslangt utenforskap om vi ikke lykkes i å få de over i arbeid eller utdanning.

De senere år har kostnader til blant annet mat, strøm og lån økt, samtidig som kommunen er i et pressområde for boliger. NAV ser utviklingen av en dobbel utfordring. For det første står den enkelte bruker i krevende og sammensatte situasjoner, der betydelig prisvekst og rask renteutvikling har en særlig negativ konsekvens for sårbare grupper og familier som allerede hadde en stram privatøkonomi. I tillegg har flere innbyggere enn før behov for økonomisk sosialhjelp, - også grupper som ikke tidligere har hatt slikt behov. Kommunen har bosatt et høyt antall flyktninger de senere årene, som øker aktiviteter relatert til boligfremskaffing, opplæring og kvalifiseringstiltak, inntektssikring, samfunnsinkludering og gode oppvekstvilkår.

Forventninger til tjenestene i en tid med prioriteringer og “begrensede valg”

Helsepersonellkommisjonens rapport viser til et økende sprik mellom forventningene befolkningen har til omfang, kvalitet og utbredelse av helse- og mestringstjenestene, og tjenestenes mulighet til å møte forventningene. Det er behov for en felles erkjennelse av hva som kan være tjenestenes realistiske omfang og kvalitet i fremtiden. Dette er realiteter i Lillestrøm kommune også. Det er nødvendig å øke innbyggernes egen livsmestring, for derigjennom å utsette behov for tjenester eller redusere behovet når det først oppstår. Kommunen må tydeliggjøre og prioritere kjerneoppgavene og helt nødvendig bistand, og praktisere “begrensede valg” gjennom tøffe prioriteringer som bremser veksten. Dette er et krevende budskap og kommunikasjon. Gjennom samskapingsprosesser mellom kommunen, innbyggerne, brukere og pårørende samt samfunnet for øvrig er det mulig å etablere felles forståelse av alvoret i utfordringsbildet. Prioritering av nødvendige tjenester til de som trenger det mest, betyr også at veksten i oppgaver må møtes med tydelig oppgavedeling for hva helsepersonell må utføre og hva andre samfunnsressurser kan bidra med.

Muligheter i en tid med begrenset økonomisk handlingsrom

Kommuneindeksen for 2024 vier at Lillestrøm kommune er på 25. plass i Norge på effektivitet i pleie og omsorgstjenester samlet, det vil si når man ser på kostnader pr. innbygger opp mot kvalitet. Dette er svært gode resultater, og viser at tjenestene drifter effektivt uten at det har gitt negative konsekvenser for kvaliteten. Kostratall for 2023 viser at pleie- og omsorgstjenestene i Lillestrøm kommune driftes cirka 220 mill. kroner rimeligere enn kostragruppe 12. De sosiale tjenestene driftes 77 mill. kroner rimeligere, og kommunehelse driftes 56 mill. kroner rimeligere. Resultater fra gjennomførte brukerundersøkelser viser også at kommunen scorer på nivå med andre kommuner i landet, som har gjennomført tilsvarende undersøkelser.

Et slikt bilde betyr også at det ikke er buffere og handlingsrom for de enkle effektiviseringsgrepene, raske gevinster eller inndekning av uforutsette behov i løpet av et budsjettår. Samtidig må det også erkjennes at det er sammenlignbare kommuner som har lavere kostnadsbilde enn Lillestrøm kommune, som tilsier at det er noen mulighetsrom som bør utforskes nærmere. Kommunen må jobbe for å opprettholde posisjonen som effektiv kommune med god kvalitet, og fortsatt lete etter omstillings- og effektiviseringsgevinster. De sterkt økende behovene utfordrer de økonomiske rammene kraftig. Dette

krever tydelig styring, strenge prioriteringer og god innsikt for å dimensjonere tjenestene i en riktig balanse. Behovene øker raskt, og organisasjonen må evne å omstille raskt og kraftfullt.

Beregning fra KS av årlig utgiftsvekst innen pleie og omsorg grunnet som følge av økningen i antallet eldre alene, viser at det for Lillestrøm kommune vil det være behov for tilnærmet 749 mill. kroner i perioden 2025-2034, i Lillestrøm kommune, grunnet demografiutviklingen. For perioden 2025-2028 viser beregningen behov for 332 mill. kroner. Samme beregning for sosiale tjenester viser behov for 59,1 mill. kroner fram til 2034, og 43,9 mill. kroner for økonomiplanperioden. Dette er store summer, og understreker betydningen av krevende prioriteringer og tøff omstilling for å påvirke dette vekst-behovet.

Helsefellesskapet og endring av oppgave- og ansvarsfordeling

Langtidsplanene for spesialisthelsetjenesten vektlegger en utvikling der oppfølging i større grad skal løses utenfor sykehusenes vegger, gjennom poliklinisk behandling eller ved oppfølging i hjemmet. Dette medfører at kommunen vil få ansvar for flere innbyggere med komplekse og ressurskrevende behov. Forskning viser at dette vil være en positiv retningsendring for innbyggeren, særlig de mest sårbare, som ikke tåler overganger like godt som andre. Oppfølging i hjemmet krever spesialisert kompetanse og tilgjengelig medisinskteknisk utstyr/teknologi i kommunens helsetjeneste. Videre vil det kreve nye former for ambulant tverrfaglig samarbeid; mellom kommune og sykehus og internt i kommunen. Dette gjelder både innen somatikken og psykiske helsetjeneste, og for alle aldre.

I tillegg erfarer kommunen at oppfølging av enkeltbrukere, som faller utenfor spesialisthelsetjenestenes definisjon av eget ansvarsområde, har store og komplekse behov som utfordrer juridiske rammer, kapasitet og kompetanse i våre tjenester. Vi ser det innen alderspsykiatri, oppfølging av personer med psykiske lidelser og avhengighetslidelser, demensoppfølging og oppfølging av tung adferdsproblematikk. Dette vil kreve utvikling av spesialkompetanser og tjenester i kommunen.

Samfunnsberedskap og krisehåndtering

I Lillestrøm kommune er det god erfaring i å håndtere ulike hendelser og kriser av større eller mindre omfang. Helsetjenestene har en sentral rolle i samfunnsberedskapen, og vil i de fleste situasjoner involveres med behov for kompetanse, personell og utstyr. Det er Høsten 2024 er det gjennomført ulike analyser og planarbeid for å bedre kommunens beredskap, og det vil bli arbeidet videre med planverk for helseberedskap i 2025.

Prioriteringer i planperioden

Radikal omstilling og tøff prioritering

Helse- og mestringstjenestene må gjennomføre radikale omstillinger for å skape nye løsninger som gir økonomisk bærekraft og lavest mulig personellvekst i helsetjenestene. Helse- og mestringstjenestenes hovedoppdrag er å sikre helt nødvendig bistand og oppfølging til de som trenger dette for å mestre hverdagen. Tjenestenes kapasitet må derfor prioriteres til de som er i størst behov av faglig oppfølging. Tjenestetilbud, slik vi kjenner de i dag, vil endres drastisk. Det vil være tjenester og oppgaver kommunen må redusere eller avvikle. Alt som kan automatiseres, særlig der den menneskelige kontakten ikke gir

noen tilleggsverdi, bør automatiseres. Det må jobbes videre med oppgavefordelingen mellom helsepersonell og andre grupper, organisering av tjenestene i nye sammenhenger, implementering av teknologi og digitale løsninger, samt nærvær og heltidskultur.

Omstilling internt i Helse og mestring er ikke i seg selv tilstrekkelig, det er behov for en tydelig samfunnsomstilling som inkluderer alle tjenesteområdene samt aktører utenfor kommunen. Kommunen som helhet må tilrettelegge for at enda flere kan klare seg uten støtte fra hjelpeapparatet. Dette krever innsatser som bidrar til å utsette eller redusere behov for tjenester. De strategiske grepene finnes i hovedsak i økt bruk av teknologi, tydelig forventningsdialog, oppgavedeling med andre samfunnsaktører, tilgang på egnede boliger, tilbud og møteplasser som opprettholder selvhjulpenhet og mestring, gode transporttilbud og inkluderende by- og tettstedsutvikling. Reell samskaping og samfunnsdialog vil bidra til å dempe presset på tjenestekapasitetene.

Strategi for Helse og mestring er vedtatt av kommunestyret høsten 2020, og gir retning for alt utviklingsarbeid innen tjenesteområdet. Hovedstrategiene er Samskaping, Mestring og Helhet og sammenheng. Det er prioritert ti innsatsområder, hvor det pågår og vil videreutvikles planarbeid, prosjekter, nettverk og aktiviteter også i 2025 og økonomiplanperioden.

Behovsplan for helse- og mestringstjenester 2023-2040 viser behovet for omstilling i kombinasjon med å bygge ut kapasitetene i form av flere plasser og flere årsverk. Behovsplanens fastsetter følgende bærekraftsprinsipper for tjenestene:

1. Prioritering
2. Forventningsavklaringer
3. Samfunnsutvikling, frivillighet, kultur og møteplasser
4. Organisering, oppgavefordeling og kompetanse
5. Måten vi kartlegger, vurderer og tildeler tjenester på
6. Teknologi og digitale løsninger
7. Gode forløp

Prioriteringer i økonomiplanarbeidet bygger på vedtatte innsatsområder og tiltak i ulike planer - både planer som er tett knyttet til utvikling og omstilling i helse- og mestringstjenestene og planer på andre strategiske områder i kommunen.

Teknologiløftet i 2025

Teknologiløftet er Lillestrøm kommunes program for å gjennomføre et helt nødvendig taktskifte innenfor bruk av helseteknologi og digitale løsninger, som integrert del av tjenestene. Omstillingen medfører at roller, oppgaver, organisasjon, systemer og tjenesteutvikling settes i nye sammenhenger. Teknologiløftet muliggjør transformasjon av tjenesten gjennom fire overordnede leveransespor: Felles teknisk infrastruktur og helseteknologisk plattform; organisasjon og prosess som ivaretar omfattende bruk av teknologi; anskaffe og ta i bruk teknologi og digitale løsninger; og oppgavedeling.

I 2024 har programmet startet å operasjonalisere teknisk og organisatorisk grunnmur, som ble implementert i etableringsåret 2023. Avdeling Samhandling og respons er etablert og overført til drift. Helse-teknologiplattformen og responscenterløsningen er implementert, og tjenesten kobles på plattform i

henhold til en omforent tidsplan, som strekker seg over resten av programperioden. Nye varslingsanlegg på Åråsveien, Stalsberg og Husebyjordet er satt i drift, og flere pågående initiativ forbereder kommunen på å ta i bruk trygghetsskapende teknologi for hjemmeboende. Et dedikert team tilbyr støtte til prosess-, gevinst- og innføringsarbeid, samt teknisk idriftsettelse av teknologien. Satsningen i 2024 omfatter også en kapasitetsøkning hos digitalisering og IT, for å ivareta ansvar og nødvendige oppgaver i en mer teknologidrevet helsetjeneste. Pilotering av oppgavedeling med samfunnsressurser har beredt grunnen for kommunens videre satsning på oppgavedeling.

Arbeidet i 2025 viderefører programmets pågående aktiviteter og leveransespor. Utover 2025 vil Teknologiløftet jobbe videre med å koble hele tjenesten på helseteknologisk plattform. Det vil anskaffes og innføres teknologi, herunder oppgradering av varslingsanleggene for Lillestrøm bo- og behandlingssenter og Lilletorget omsorgsbolig parallelt, første halvdel av 2025. Hjemmetjenesten vil kobles på helseteknologisk plattform, slik at kommunen kan tilby mer trygghetsskapende teknologi til hjemmeboende. Parallelt forberedes innføring av e-lås. For å tilrettelegge for bedre samarbeid med- og involvering av pårørende i omsorgsoppgaver, vil det lanseres en pårørendeapp som lar pårørende og andre ressurspersoner ta del i varslingskjeden. Ny evaluerings- og tildelingsprosess vil revideres og digitaliseres, og deretter innføres i tjenesten for å understøtte målsettingen om teknologi som førstevalg. Med utgangspunkt i erfaring fra piloter innen oppgavedeling som er gjennomført i 2024, vil det arbeides videre med å planlegge og skalere involvering av samfunnsressurser i tjenesten.

Tjenesten erfarer positive effekter av teknologiinnføring i 2023 og 2024, gjennom effektivisering av nattbemanning og kostnadsreduksjon i enheter som har tatt i bruk teknologi. Innføring av teknologi bidrar også til økt pasientsikkerhet og bedre tjenestekvalitet, i tillegg til bedre arbeidshverdag for ansatte som følge av bedre oversikt og mindre stress. Samtidig er Teknologiløftets formål knyttet til å ruste kommunen til å møte økende behov for helse- og mestringstjenestene, uten tilsvarende økning i ressurspådrag. De store effektene av mer datadreven drift og tjenesteyting vil realiseres senere, også etter programperioden. I 2025 vil teknologiløftet fortsette arbeidet med å realisere både økonomiske og kvalitative gevinster.

Det er innarbeidet videreføring av ressurser som skal dekke behov knyttet til implementering, drift og forvaltning av teknologi og teknologiske løsninger hos Digitalisering og innovasjon, IT drift og Helse og mestring. Programmets økonomiske ramme dekker videre lisens- og leiekostnader knyttet til utplassert teknologi og teknologiske løsninger, samt nye anskaffelser og innføring av teknologi i tjenesten.

Oppfølging av Behovsplan for helse- og mestringstjenester 2023-2040

Behovsplanen prioriterer følgende innsatser:

- Listeplasser hos fastleger
- Årsverk til helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder flere tverrfaglige team
- Årsverk til aktivitetstilbud for ulike grupper innbyggere, og lokaler til slike tilbud
- Årsverk til en robust hjemmesykepleie, for å håndtere komplekse behov hos flere innbyggere
- Utrede og prosjektere flere institusjonsplasser og omsorgsboliger og estimere behov for årsverk her

Det er jobbet dedikert med å sikre nødvendig antall listeplasser for fastlegetjenester i kommunen, og i skrivende stund er det flere listeplasser enn antall innbyggere. Dette betyr at det er tilfredsstillende kapasitet hos fastlegene, som det vil være viktig å opprettholde. Det er avsatt midler i budsjettet til å øke med to fastlegehjemler i kommunen i 2025 for å holde tritt med befolkningsveksten, og det er avsatt midler til dekning av basistilskudd til fastlegene.

I 2023 ble det etablert et program for oppfølging av behovsplanen, i samarbeid mellom Helse og mestring og Eiendomsavdelingen. Programmet skal utrede og planlegge eiendomsløsninger for helse- og mestringsområdet frem til 2040 og levere en konseptvalgutredning på nyåret 2025. Konseptvalg-utredningen vil vise ulike konsepter og avhengigheter mellom ulike mulighetsstudier, som vil fremmes til politisk behandling. Arbeidet tar hensyn til at det må planlegges løsninger som skaper kapasitetsøkning både på kort sikt og på lengre sikt.

Omstilling for å utvide kapasitet for institusjonsplasser

Etablering av behovsplanens kapasitetsutvidelser vil ta tid å realisere. I mellomtiden erfares befolkningsøkning og stort press på heldøgns bemannede tjenestetilbud i institusjon og omsorgsbolig. Kommunestyret har vedtatt at kommunen skal ha dekningsgrad for institusjonsplasser på 12 %, som medfører følgende behov for plasser pr. år i økonomiplanen 2025-2028:

År	2024	2025	2026	2027	2028
Antall 80 +	3812	4035	4234	4504	4702
Økning 80 + i prosent	5,9 %	5,8 %	4,9 %	6,4 %	4,4 %
Behov økning institusjonsplasser, med mål 12 %	25	27	24	32	24

I 2024 har kommunen hatt en dekningsgrad for institusjonsplasser på 10,9 % (ikke medregnet plassene på Lindrende enhet og KAD, som da er driftet sammen med andre kommuner). I 2025 er det funnet rom i budsjett for å innarbeide følgende grep som bidrar til å opprettholde tilnærmet dagens dekningsgrad i institusjon:

- Kommunen skal drifte alle 14 KAD-plassene for egne innbyggere fra 2025, noe som øker korttidskapasiteten i institusjon med 6 plasser fra januar.
- Det er ledige rom tilgjengelig for å øke med to institusjonsplasser for langtidsopphold på Libos, som iverksettes fra januar.
- I 2025 vil det gjennomføres en omstillingsprosess av institusjonsplassene for lindrende og palliativ behandling ved Lindrende enhet til å bli et forsterket tilbud med seks institusjonsplasser for langtidsopphold for personer med demens. ,(dette ble sagt i avsnittet over) Personer med demens er en sterkt økende gruppe med behov for institusjonsopphold.
- Det er innarbeidet midler for kjøp av inntil 8 institusjonsplasser utenfor kommunen, for å sikre kapasitet i perioder med særlig press på egne plasser. Dette er et tiltak for å videreføre kapasitet tilnærmet dagens dekningsgrad.

Samlet sett er det innarbeidet midler til drift av 22 flere institusjonsplasser for korttids- og langtidsopphold til prioriterte grupper i tjenesten. Med denne tilveksten er dekningsgraden for institusjonsplasser på 10,8 % i 2025. Institusjonskapasiteten holder dermed tilnærmet tritt med befolkningsøkningen i 2025. Dersom kommunen skal ha en dekningsgrad på 12 % allerede i 2025 er det behov for en økning med samlet sett 47 plasser utover de 22 plassene som er innarbeidet, som inkluderer behov i 2025 og etterslep fra tidligere år.

Omstillingen av plassene ved Lindrende enhet er en prioritering av institusjonskapasitet for personer med demens. Beboere i institusjon har ulike former for kognitiv svikt, men det er flere og flere som har stor kompleksitet i adferd. Slik adferd er krevende å håndtere i ordinære langtidsseksjoner, særlig av hensyn til andre beboere, pårørende og medarbeidere. Kapasiteten ved dagens skjermede enheter er presset. Behovet for flere tilrettelagte plasser med mulighet for skjerming samt tilpasset kompetanse og bemanningsnivå er helt tydelig. Arealene ved Lindrende enhet er godt fysisk tilrettelagt både for beboeres behov for skjerming og for fellesskap, og for medarbeideres arbeidshverdag. Det har vært dialog med de andre samarbeidskommunene om dette tiltaket, og det er enighet om denne typen dreining til ambulant tjeneste innen palliasjon i tillegg til bruk av ordinære korttidsopphold i institusjon. Samarbeidsavtalen vil sies opp og tilbudet avvikles i samråd med de andre kommunene.

Tiltaket betyr at Lindrende enhet avvikles som et heldøgns bemannet korttidstilbud for palliativ omsorg. Dette har vært et tilbud for innbyggere i behov av palliativ behandling og tett oppfølging. Samtidig erfares at plassene jevnt over har hatt lavere beleggsprosent enn andre korttidstilbud. Kommunens andel av kostnadene til driften har tilsvart bruk av ca. tre plasser i gjennomsnitt. Dette medfører at kommunen bruker mye ressurser på et tilbud som er tilgjengelig for svært få innbyggere. Det er likevel viktig at kommunen sikrer kapasitet og kompetanse innen palliativ omsorg. Innbyggere som har behov for palliativ behandling i institusjon vil motta dette på korttids plassene, som øker i kapasitet i 2025. Midlene som i dag er avsatt til drift av Lindrende enhet omstilles til å drifte de seks skjermede plassene for personer med demens. I tillegg er det økonomisk handlingsrom for å styrke hjemmebasert omsorg med 1,3 årsverk. Planen er å knytte styrkingen til kommunens tilbud om kreftkoordinator/palliativ koordinator, som en videreutvikling av rådgiving og ambulerende palliativ omsorg i helse- og mestrings-tjenestene. Dette betyr at kommunen vil få mulighet til å etablere sårt tiltrengte skjermede plasser for personer med demens, opprettholde korttidsopphold i institusjon (men da ikke i egen lindrende enhet) og øke kapasitet for palliativ omsorg for flere grupper. Utviklingsarbeidet omfatter også prosesser for å øke samordningen og samarbeidet med palliativt team i spesialisthelsetjenesten, for å øke kvalitet i forløpene mellom sykehus og kommune.

I 2025 overtar Lillestrøm kommune driften av alle KAD-plassene for egne innbyggere. Dette vil være en styrking av kommunens korttidskapasitet. Det er allerede vedtatt av kommunestyret at KAD og korttids-plassene skal samlokaliseres på Skedsmotun i 2025. Samlet sett innebærer disse grepene en strategisk og operativ satsing på korttidstilbudet i kommunen, særlig hva angår kvalitet i pasientforløp og tilgang til nødvendig kompetanse for god oppfølging av pasientene. Overtakelsen av KAD innebærer at kommunen ikke lenger vil få inntekter fra de kommunene som tidligere var en del av samarbeidet, tilsvarende 12 millioner kroner. Denne tapte inntekten er innarbeidet i budsjett fra 2025.

I budsjett er det også innarbeidet midler til økt kostnad for en beboer på en kjøpt plass utenfor kommunen.

Omstillinger og styrkinger i hjemmebasert helsetjeneste

Kapasiteten og omstilling i institusjonstjenesten må ses i sammenheng med kommunens omsorgsboliger med heldøgns bemanning for eldre, som er egnet for personer med store omsorgsbehov. Dessuten har kommunestyret vedtatt at kommunen skal jobbe videre med etablering av Omsorg+-tilbud, som er omsorgsboliger uten fast bemanning tilknyttet. Kommunen vil dermed ha en utvikling som bedre legger til rette for å differensiere ulike nivåer av boformer og tilpasse tilbud bedre til de individuelle behovene.

I hjemmebasert tjeneste er følgende hovedgrep viktig å fremheve:

- Etablering av Omsorg+-boliger i samarbeid med private aktører er under utredning i sammenheng med programmet for eiendomsløsninger i Helse og mestring. Nye boliger og samarbeidsprosjekter vil nødvendigvis ta noe tid å få realisert. Det er mulighetsrom for å dreie ressurser i eksisterende, kommunalt omsorgsboligtilbud med bemanning for å kunne etablere Omsorg+ også innenfor dagens bygningsmasse. Tanken er at tilstedeværende bemanning kan omdisponeres, for eksempel til ambulant tjeneste som en styrking av hjemmesykepleien. Det er mange hensyn og interesser som må utredes og settes i sammenheng, herunder hvilke boliger som kan være egnet for slik omstilling, samt konsekvenser for beboere, tjenestene og dekningsgrader. I utredningen må det også inngå vurdering av hvilke lokasjoner som er best egnet som omsorgsbolig med heldøgns bemanning for de som trenger dette, slik at vi samlet sett benytter eksisterende bygningsmasse til beste for behovene. Utredningen vil gjennomføres i 2025 med tanke på mulig iverksetting i 2026.
- I tråd med behovsplanen er det innarbeidet en styrking av hjemmesykepleie tilsvarende 6 årsverk. Dette er et tiltak for å ha budsjettmessig dekning for allerede innvilgede vedtak og iverksatt tjenestenivå pr oktober 2024. Tiltaket er dermed ingen ny styrking av hjemmesykepleien. I behovsplanen er dekningsgraden for hjemmesykepleien anbefalt å øke fra 0,16 årsverk pr. bruker opp mot 0,18 årsverk pr. bruker. I 2024 har kommunen en dekningsgrad på rett under 0,18, og tiltaket bidrar til at dekningsgraden for hjemmesykepleie videreføres inn i 2025.
- Kommunen betaler for pasienter som meldes utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten. I perioder er det store utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter som har behov for videre oppfølging i kommunens helse- og mestringstjeneste. Det er stort press på hjemmetjenesten og korttidstilbudene, og tjenestene jobber med kontinuerlig forbedring av forløp, smidige overganger og godt koordinerte tilbud. I 2024 har det vært en stor økning i overliggere i sykehus, og det er jobbet med tiltak for å redusere kostnaden. Det vil fortsatt være bruk av overliggedøgn i spesialisthelsetjenesten, og det er innarbeidet en styrking i budsjettet, til dette formålet.
- Det er planlagt for endring av driften ved aktivitetssenteret på Libos, der dagens tilbud endres fra ordinært aktivitetssenter til aktivitetstilbud for personer med demens. Dette betyr at ressursene som drifter dagens 20 aktivetetsplasser benyttes til drift av 7 plasser kun for personer med demens. Dette er en prioritering av tilbud til personer med kognitiv svikt og demens, på bekostning av ordinært dagsentertilbud. Begrunnelsen ligger i behovet for å øke tilbudet til denne målgruppen, både av hensyn til brukernes behov for oppfølging, og pårørendes behov for støtte i hverdagen. Det er samtidig innarbeidet en avvikling av kjøp av aktivitetstilbudet "Inn på tunet" i en annen kommune for personer med demens, da dette har vært benyttet av noen brukere i enkelte deler av

kommunen og ikke vært tilgjengelig for alle. Det anses mer hensiktsmessig å benytte ressursene i øvrig helsetjeneste, og at personene gis tilbud i kommunens aktivitetssentre.

- Det er innarbeidet midler til videreføring av kjøpt tilbud til en person med særlig komplekse og ressurskrevende behov, hvor tilbudet ble etablert i 2024 som et nødvendig tiltak. Det er også innarbeidet styrking av budsjett for Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og omsorgstønad, tilsvarende nivå for vedtak som er kjent pr. oktober 2024.
- FACT (Flexible Assertive Community Treatment) er et oppsøkende behandlingsteam der spesialisthelsetjenesten og kommunen jobber sammen. Målet er å sikre helsetjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser som har behov for koordinerte og langvarige tjenester. Avdeling psykisk helse og avhengighet skal dreie årsverk til FACT og søker om statlige tilskuddsmidler i 2025 til delvis dekning av utgifter til bemanning. Det er planlagt med oppstart av drift fra mars 2025. Det er vurdert at FACT-teamet bør lokaliseres i Distriktpsykiatrisk senter (DPS). Dette anses å være den mest kostnadseffektive løsningen, som også ivaretar sikkerhetsaspekter, samarbeid og tjenestekvalitet.
- Fra januar 2025 er det ledighet i to hjemler som privatpraktiserende fysioterapeut, tilsvarende samlet 1,4 årsverk. Begge terapeutene går av med pensjon i 2024, og driver solo-praksis i private lokaler som ikke er hensiktsmessige for videre drift, verken hva angår universell utforming eller videreføring i nåværende lokasjon. Kommunen må innløse hjemlene. Som ledd i inndekning av andre prioriterte behov, er det innarbeidet i budsjett at disse hjemlene ikke utlyses for nye terapeuter.

Som følge av kommunestyrets vedtak om innføring av brukervalg for praktisk bistand og hjemmesykepleie, er det igangsatt et eget prosjekt i 2024, for å organisere dette i Lillestrøm kommune. Kommunedirektøren vil fremme en sak til politisk behandling i første kvartal 2025, om avklaring av prinsipielle forhold relatert til innføringen, og for øvrig avgi rapportering til hovedutvalg for helse og mestring som forutsatt i kommunestyrets vedtak.

Fontenehus Lillestrøm vil åpne i 2025. Dette driftes av en stiftelse med eget styre, og er finansiert med statlige midler i første driftsår. Deretter trappes statlig finansiering gradvis ned de påfølgende driftsårene, hvor kommunalt bidrag øker. Dette er innarbeidet i rammene. For året 2025 har kommunestyret bevilget en engangssum på 0,5 mill. kroner til etableringen og første driftsår, selv om tiltaket er statlig fullfinansiert. Sett i lys av behovet for strenge prioriteringer, er disse midlene omdisponert til andre inndekningbehov i helse og mestring.

Tiltak og omstilling i Bo- og miljøtjenesten

I 2024 har Bo- og miljøtjenesten arbeidet med kontinuerlig tjenesteutvikling og -omstilling for å gjennomføre budsjettvedtaket for 2024 om reduksjon av 12 årsverk i bemannede boliger. Samtidig har de forberedt for forventet økning i brukerbehov de kommende årene. Særlig tydelig er veksten i antallet barn og unge med særlig komplekse behov og adferdsutfordringer, som påvirker avlastningstjenesten spesielt. I budsjett er det innarbeidet en rekke tiltak som representerer en prioritering av tjenester til barn og unge fremfor yngre voksne i målgruppen, fordi pågangen klart er størst i de yngre aldersgruppene. Løsningene dreier seg i stor grad om utsettelse av behov og tiltak for de yngre voksne, med bruk av økonomiske midler i 2025 til andre formål og brukergrupper. Dette kan ikke ses som en varig løsning, fordi behovet for nye botilbud også er definert for de personer det gjelder. Budsjettgrepet for

2025 medfører en midlertidig utsettelse av boligbehovene, og det vil være nødvendig å jobbe med å sikre helhetlige løsninger på fra 2026.

Mer konkret er følgende løsninger innarbeidet i budsjett:

- I budsjett for 2024 ble det innvilget midler til etablering av to boliger med heldøgns bemanning. Dette er en bolig for seks beboere og en bolig for åtte beboere, med tilhørende bemanning på samlet 37 årsverk. Det er ikke funnet to egnede boliger for etablering av botilbudene, og i budsjett for 2025 er det innarbeidet en utsatt oppstart med den konsekvens av boligene ikke etableres i 2025. De bevilgende midlene benyttes i hovedsak til inndekning av høyere prioriterte behov i Helse og mestring, samt til kompensierende tjenester i Bo og miljøtjenesten. Dette tilsvarer til sammen 36,9 millioner kroner, som omdisponeres midlertidig for år 2025. Dersom det fremskaffes egnede boliger til formålet med tanke på oppstart i 2026, vil midlene som omdisponeres i 2025 følge til etablering av boligene, som opprinnelig forutsatt. Det vil imidlertid skape behov for omstilling og eventuelt rammeøkning fra 2026 til de nye prioriterte tiltakene som finner sin finansiering midlertidig i år 2025.
- Det er innarbeidet en styrking av rammene ved Skjetten avlastning grunnet innvilgede vedtak i avlastning i 2024 som må opprettholdes i 2025. Styrkingen dekker behov for økt bemanning tilsvarende fire årsverk og økt behov for driftsmidler.
- I 2024 har det vært en økning i avlastningsvedtak, som pr. oktober 2024 utgjør 42 nye vedtak. Sammensetningen av brukerbehovene i de nye vedtakene sett opp mot vedtak som er revurdert eller avvirket i samme periode medfører behov for 4,2 nye årsverk til avlastningstjenesten, som er innarbeidet i budsjettet. Dette tilsier at det er mer kompleksitet i brukerbehovene som nå innvilges avlastningstjeneste.
- Ved Utsikten spesialinstitusjon er det et ledig rom, som tas i bruk til avlastning for unge brukere som har ulike former for adferdsutfordringer. Det er innarbeidet midler til bemanning for denne styrkingen av avlastningstjenesten. Tiltaket medfører bedre tilrettelagte lokaler og bedre kvalitet i oppfølgingen for barna med adferdsutfordringer.
- I samme bygg som Asak avlastning og Utsikten spesialinstitusjon har barneverntjenesten lokaler for tiltak i deres regi. Bo og miljøtjenesten må etablere tilbud for en person som har behov for en 50 % plass i seks måneder, og bemanning tilsvarende 4,2 årsverk. I denne perioden skal det arbeides med å flytte ut en person som i dag bor på Utsikten spesialinstitusjon hjem til foreldrene, slik at brukeren som midlertidig bor i barnevernets lokaler kan flytte inn på Utsikten i løpet av året. Dette er altså en midlertidig styrking for et halvt år i 2025 for å rigge nødvendig tilbud for ny bruker tidlig på året, og sikre en god overføring til hjemmet for den andre brukeren i løpet av samme periode.
- Leder ved Asak avlastning har i dag ansvar for ca. 50 årsverk i døgnturnus, og leder ved Sørvald avlastning har ansvar for ca. 57 årsverk i døgnturnus. Dette er vurdert å være et for høyt lederspenntil å kunne drive god ledelse av medarbeidere, og oppfølging av brukere og pårørende. Det er derfor innarbeidet midler til to nye årsverk som seksjonsleder ved henholdsvis Asak og Sørvald avlastning, med effekt fra april 2025.
- I budsjett 2024 ble det bevilget midler til Fallertun barnebolig. Det ble også bevilget midler til ny heldøgns bemannet bolig for seks beboere. Det fremkommer at de som var tiltenkt barnebolig ikke lenger har slikt behov. Det er fortsatt stort behov for bemannede boliger, men som omtalt over har det vært utfordrende å finne egnede boliger til dette behovet. I budsjettet for 2025 er det

innarbeidet en endret bruk av Fallertun fra barnebolig til heldøgns bemannet bolig for fire beboere med behov for tett oppfølging. Innenfor bevilget ramme har det da også vært rom for å etablere drift ved ytterligere fire leiligheter ved Konten borettslag. Midlene som ble bevilget til Fallertun barnebolig er omdisponert til avlastningstjenesten for å gi tilbud til brukere med særlige behov.

Tiltak i legevaktjenesten

Nedre Romerike legevakt eies av Lillestrøm kommune og yter legevaktjenester til innbyggere i egen kommune, samt Lørenskog, Rælingen og deler av Enebakk kommuner. Legevakten betjener en stadig økende befolkning, og erfarer økende henvendelser til tjenesten. Statsforvalter hadde tilsyn med legevaktjenesten høsten 2023, med avlagt rapport vinteren 2024. Et av tilsynspunktene dreide seg om lov- pålagt svartid på henvendelser. Videre erfares ventetid ved oppmøte på legevakten. For å sikre at legevakten driftes i samsvar gjeldene lover og forskrifter hva angår svartid på telefon og ventetid ved oppmøte, er det innarbeidet en styrking av bemanningen tilsvarende 6 årsverk i turnus.

Legevakten benytter det nasjonale nødnettet som samband for kommunikasjon med andre etater med nød- og beredskapsansvar. I budsjettet for 2025 er det innarbeidet styrking for å møte økte kostnader til nødnett, som er beregnet fra nasjonale myndigheter og pålagt kommunene å dekke.

Som et tiltak for å saldere budsjettet er det innarbeidet sommerstenging av legevaktbasen på Sørumsand. Legevaktbasen i Lillestrøm by samt ambulans legevaktjeneste vil være operativ også i sommermånedene.

Omstilling og tiltak for å motvirke utenforskap

Perioden 2022-2024 representerer tre år med svært høye bosettingstall i Lillestrøm kommune og Norge som helhet. Totalt er det bosatt i overkant av 800 flyktninger i Lillestrøm kommune, og ca. 74.000 i Norge i perioden. Det er lagt ned et betydelig arbeid med blant annet bosetting, kartlegging, helsekartlegging og oppfølging, norskopplæring, veiledning og arbeidsretting. Samtidig er det viktig å understreke at hensiktsmessig inkludering av flyktninger er mer enn vellykket bosetting. God inkludering skaper livsmestring for den enkelte, og forhindrer at innbyggere risikerer å stå varig utenfor arbeids- og samfunns- liv, med livsopphold gjennom ytelser. Flyktningstrømmen til Norge er nedjustert, og det forventes et lavere bosettingsnivå i 2025 sett i forhold til 2024. Formell henvendelse fra IMDI om mottak for 2025 forventes først etter at kommunedirektørens budsjettforslag offentliggjøres. I budsjettforslaget er det derfor lagt til grunn et mottak på samme nivå som før Ukrainakrigen, tilsvarende 48 i 2025.

Utenforskap for unge mennesker er også en utfordring som er viktig å følge opp med konkrete tiltak som bidrar til aktivitet, livsmestring og meningsfull hverdag på veien inn i voksenlivet. I 2024 har det vært en økning i antall innbyggere med behov for økonomisk sosialhjelp, som påvirker kommunens kostnader til dette formålet. NAV jobber målrettet med å bremse kostnadsutviklingen for sosialhjelp. I 2025 videreføres kartlegging og tett oppfølging av brukere, med fokus på unge under 30 år, barnefamilier, flyktninger og brukere med sammensatte behov. I tillegg vil NAV fokusere på redusert bruk av midlertidig bolig gjennom proaktiv boligfremskaffing og målrettet bruk av statlige tiltak med tiltaks- penger for effektiv arbeidsretting. Ved NAV Lillestrøm er følgende hovedpunkter innarbeidet i budsjett:

- Det har vært en betydelig økning i saksmengde fra 2023 til 2024, der både antall søknader og antall vedtak har økt betraktelig. For å opprettholde kvalitet i saksbehandlingen, med godt sosialfaglig arbeid som motiverer brukerne til skole og arbeid, er det innarbeidet en styrking med to nye årsverk til saksbehandling av økonomisk sosialhjelp.
- Det er innarbeidet en styrking i budsjettet for økonomisk sosialhjelp med ca. 3,5 mill. kroner, som følge av en betydelig økning i antall innbyggere i 2024 med behov for økonomisk sosialhjelp. Økte kostnader til flyktninger er ikke medregnet da det forutsettes dekket av integreringstilskudd.
- Det er innarbeidet en strategisk styrking av Kvalifiseringsprogrammet (KVP) med en økning tilsvarende 20 plasser pr. år over en tre-årsperiode, til samlet 180 plasser i 2027. Styrkingen inkluderer bemanning, med et årsverk KVP-veileder pr. år og midler til stønad. Økningen i antall plasser vil være rettet mot unge og flyktning på sosialhjelp. I 2024 har KVP ved NAV Lillestrøm har i oppnådd 66 % formidling til arbeid, som tilsier at dette er et bærekraftig tiltak både for den enkelte bruker og samfunnet som helhet. Det er for tiden ventelister på tiltaket.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for oppjustering av norm for sosialhjelp til nasjonal veiledende satser.

Helse og mestring vil arbeide med å forsterke samarbeidet med frivilligheten. Det å være frivillig oppleves som meningsfullt, og den som mottar bistand fra frivillige hjelpere opplever likeverdighet og deltakelse på en annen måte enn når kommunens ansatte yter tjeneste. Begge deler er verdiskapende for samfunnsutviklingen. Kommunen har ytt tilskudd til organisasjonene Kirkens bymisjon (1,155 mill. kroner i 2024), Mercy House (0,44 mill. kroner i 2024) og Hjelpende hender (0,524 mill. kroner), med finansiering over eiendomsskattemidler hvert år. Fra 2024 er det i tillegg bevilget midler til Morgenstellet (0,5 mill. kroner i 2024) over rammen til Helse og mestring. Høsten 2024 har kommunedirektøren mottatt søknad om driftstilskudd for 2025 fra Mercy House på 1,455 mill. kroner og fra Hjelpende hender på 0,7 mill. kroner. Kommunedirektøren har ikke funnet rom til å prioritere midler på et nivå som er omsøkt. Kommunestyret har vedtatt sak om orientering om driftstilskudd til frivillige lag og foreninger, og i 2025 vil kommunedirektøren komme tilbake med sak om retningslinjer for driftstilskudd for frivillige lag og foreninger innen helse og omsorg. Det er ønskelig å samkjøre driftstilskudd innen helse med driftstilskudd innen kultur. Det er ikke vedtatt avsetning av midler til å finansiere en slik ordning.

Risikoforhold i budsjettet

Det er flere risikoforhold i budsjettet, som omtales kort nedenfor:

- Det er ikke funnet rom for å innarbeide midler for nye behov i tjenestområdet som følge av demografiutvikling. Dette omfatter også nye, ukjente brukere med ressurskrevende behov i tjenestene, eller økninger i behov hos eksisterende brukere.
- Budsjett for økonomisk sosialhjelp er definert ut fra kjente behov og estimerer pr. oktober 2024. Det er flere forhold som kan påvirke behov for denne kommunale ytelsen, som nivå på strømavgifter, kostnader til livsopphold eller nivå på arbeidsledighet. Dette skaper risiko for om budsjettet nivå på økonomisk sosialhjelp vil dekke mulige kommende behov.
- Anmodning om bosetting for 2025 vil komme til kommunen etter budsjettforslaget er lagt fram, og det vil bli fremmet egen sak til politisk behandling når dette er kjent.

Økonomiplan for 2025-2028

- Dagens ressursituasjon er svært stram, og ledere har lite handlingsrom for å håndtere nye, uforutsette behov hos innbyggerne. Dette gir mindre fleksibilitet til å foreta omdisponeringer, og øker risiko for at inndekning av merbehov vil påvirke kvalitet eller kapasitet i tjenestene gjennom 2025.

KOSTRA nøkkeltall

	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2022	2023				
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B) **)	1 124	706	1 141	635	157	675
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) **)	1 449	1 621	1 147	807	861	1 492
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) **)	7 336	7 706	7 726	5 807	9 955	9 474
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) **)	10 880	12 108	12 521	12 737	12 404	13 164
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommnehelse (B) **)	4 045	3 958	5 041	4 186	4 277	4 613
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger (B) **)	3 405	4 193	4 071	4 782	3 571	5 076
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	46,2 %	43,8 %	34,1 %	47,1 %	26,2 %	37,1 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	3,9 %	5,9 %	5,8 %	5,5 %	4,0 %	4,8 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B) **)	3,4 %	4,1 %	3,7 %	4,1 %	3,8 %	4,0 %
Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere (B)	29	28	41	26	21	33
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	12,7 %	12,3 %	12,6 %	13,5 %	17,7 %	17,6 %

**) Justert for utgiftsbehov

Administrasjon og ledelse Helse og mestring

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	118 973	118 973	118 973	118 973
Sum Lønns- og prisvekst	5 197	5 197	5 197	5 197
Sum Tekniske justeringer	-1 363	-25 741	-52 377	-59 303
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-121	609	809	809
Sum Vedtak forrige periode	-121	609	809	809
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	12 821	12 821	12 821	12 821
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	12 821	12 821	12 821	12 821
Konsekvensjusteringer	16 534	-7 115	-33 551	-40 477
Konsekvensjustert ramme	135 507	111 858	85 422	78 496
Nye tiltak				
Besparelse kommunalt tilskudd til Fontenehus første driftsår	-500	0	0	0
Styrket budsjett til basistilskudd fastlegeordningen	3 000	3 000	3 000	3 000
Styrking av budsjett til tolketjenester	1 400	1 400	1 400	1 400
Sum Nye tiltak	3 900	4 400	4 400	4 400
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 900	4 400	4 400	4 400
Ramme 2025-2028	139 407	116 258	89 822	82 896

Nye tiltak

Besparelse kommunalt tilskudd til Fontenehus første driftsår

Fontenehus Lillestrøm åpner i 2025. Kommunestyret har i sak om etablering av Fontenehus i Lillestrøm bevilget driftsstøtte i første driftsår. Tiltaket er statlig fullfinansiert det første driftsåret, som medfører at kommunalt tilskudd ikke anses nødvendig. Midlene er bevilget kun for år 2025, og inndras til andre prioriterte formål for saldering av budsjett i helse og mestring. Tiltaket har ingen konsekvenser for etableringen av Fontenehus i Lillestrøm.

Styrket budsjett til basistilskudd fastlegeordningen

Det er behov for å styrke budsjett for basistilskudd innen fastlegeordningen, i hovedsak som følge av årlig befolkningsvekst.

Styrking av budsjett til tolketjenester

Kommuneoverlegen dekker fastlegenes kostnader til tolketjeneste for pasientene. Det er behov for å styrke budsjett til tolketjenester grunnet økt volum og høyere kostnad for tolkeoppdragene.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Styrke miljørettet helsevernarbeid	677	1 015	1 015	1 015
Styrking av pårørendearbeidet	960	960	960	960
Sum	1 637	1 975	1 975	1 975

Nye tiltak

Styrke miljørettet helsevernarbeid

Kommunen er pålagt å yte rådgivning, saksbehandling og oppfølging innen miljørettet helsevern. Arbeidet omfatter blant annet faglige vurderinger i større plan- og reguleringsaker, tilsynsaktivitet og kontroll med ulike næringsvirksomheter (for eksempel frisør, solarier, tatoveringsstudio, hulltakingsstudio), vurderinger og godkjenninger ved utbygging av barnehager og skoler, råd og veiledning til innbyggere i saker om støy, lukt og andre plager. Det er behov for ett nytt årsverk med grunnlag i at det ved kommunesammenslåingen ble foretatt en reduksjon på 0,5 årsverk innen dette fagfeltet, samtidig som kommunen har høy aktivitet i planarbeid og utbygging som gir behov for vurdering av miljørelaterte helseutfordringer. Videre øker henvendelser fra innbyggere om støy, lukt og andre helseplager som kan relateres til miljø. Det er risiko for at kommunen ikke får gjennomført alle tilsynsaktiviteter som er pålagt i regelverket med dagens kapasitet i tjenesten. For 2025 legges til grunn behov tilsvarende 8 måneders effekt, som øker til helårseffekt fra 2026.

Styrking av pårørendearbeidet

Kommunestyret har vedtatt Handlingsplan for pårørendearbeid 2024-2027, hvor det er foreslått tiltak for å styrke pårørendearbeidet i kommunen. Kommunen ble tildelt Pårørendeprisen for 2024, med begrunnelse både i viktigheten av at dette temaet er satt på agenda i kommunen, og i gjennomførte tiltak og planer for videre utvikling. Det er behov for å styrke arbeidet med informasjon, koordinering av tilbud, utvikling av møteplasser og kurs m.m. Til dette arbeidet er det behov for et årsverk.

Tjenestetorg for helse og mestring

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	124 656	124 656	124 656	124 656
Sum Lønns- og prisvekst	4 444	4 444	4 444	4 444
Sum Tekniske justeringer	1 452	1 452	1 452	1 452
Vedtatt forrige periode				
Teknologiløftet - innhenting av eksterne prosjekt-midler/EU-tilskudd	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Andre tiltak	-1 002	-1 244	-1 244	-1 244
Sum Vedtak forrige periode	-2 002	-2 244	-2 244	-2 244
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-12 849	-12 099	-12 099	-12 099
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-12 848	-12 098	-12 098	-12 098
Konsekvensjusteringer	-8 954	-8 446	-8 446	-8 446
Konsekvensjustert ramme	115 702	116 210	116 210	116 210
Omstilling/effektiviseringskrav				
Tilpasning av bemanning ved Samhandling og respons i tråd med behovet	-1 067	-1 600	-1 600	-1 600
Andre tiltak	750	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-317	-1 600	-1 600	-1 600
Nye tiltak				
Styrking av budsjett til BPA	4 700	4 700	4 700	4 700
Styrking av budsjett til omsorgstønad	1 500	1 500	1 500	1 500
Styrking av budsjett til tomgangsleie omsorgsboliger	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av budsjett til utskrivningsklare pasienter	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	8 200	8 200	8 200	8 200
Nye tiltak og realendringer budsjett	7 883	6 600	6 600	6 600
Ramme 2025-2028	123 585	122 810	122 810	122 810

Omstilling/effektiviseringskrav

Tilpasning av bemanning ved Samhandling og respons i tråd med behovet

Samhandling og respons er nyetablert i 2024 som en del av teknologiløftet. Responssenteret håndterer varsler fra alarmer og er viktig i denne satsingen. Første års drift viser at bemanningen er for høy ift det reelle behovet, som tilsier at bemanning kan reduseres uten å redusere kvalitet og trygghet for tjenesteleveransen til innbyggerne.

Nye tiltak

Styrking av budsjett til BPA

Det er i 2024 fattet vedtak om BPA som ligger på et høyere nivå enn budsjetttramme Det er behov for en styrking av ramme for å kunne videreføre tjenestene som allerede er innvilget.

Styrking av budsjett til omsorgstønad

Det er i 2024 fattet vedtak om omsorgstønad som ligger på et høyere nivå enn budsjetttramme. Det er behov for en styrking av ramme for å kunne videreføre tjenestene som allerede er innvilget.

Styrking av budsjett til tomgangsleie omsorgsboliger

Når omsorgsboliger med bemanning står ledige, dekker helse og mestring tomgangsleie for boligene inntil de tildeles en ny beboer. Det vil oppstå ledighet i perioder som er grunnet i tiden det går fra fristilt bolig er tildelt ny beboer, og at det er økt sirkulasjon i boligene. Dette skaper økning av kostnader til tomgangsleie for bemannede omsorgsboliger.

Styrking av budsjett til utskrivningsklare pasienter

Kommunen betaler for pasienter som meldes utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten. I perioder er det store utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter som har behov for videre oppfølging i kommunens helse- og mestringstjeneste. Det er stort press på hjemmetjenesten og korttidstilbudene. Tjenestene jobber med kontinuerlig forbedring av forløp, smidige overganger og godt koordinerte tilbud. Det har i 2024 vært en stor økning i overliggere, og det er jobbet med tiltak for å redusere kostnaden. Det vil være fortsatt bruk av overliggedøgn i spesialisthelsetjenesten, og budsjetterte kostnader til dette formål har vært for lavt i forhold til forbruk. Det er behov for styrking tilsvarende 1,0 mill. kroner. Tiltaket må ses i sammenheng med styrking av institusjonskapasitet, både for korttids- og langtidsopphold i 2025.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Styrke bemanning med to årsverk	900	1 500	1 500	1 500
Sum	900	1 500	1 500	1 500

Nye tiltak

Styrke bemanning med to årsverk

Tjenestetorget har økende antall henvendelser og søknader, fatter flere vedtak og yter mer råd og veiledning til innbyggerne. Dette kan forklares med befolkningsøkning, mer kompleksitet i brukerbehovene, samt behov for tett dialog med pårørende, spesialisthelsetjenesten og kommunens tjenesteutøvere. Tjenestetorget har fokus på bruker- og pårørendekontakt, pårørendestøtte og råd og veiledning til hjemmeboende, samtidig som det skal implementeres økt bruk av teknologi. Som ledd i nødvendig omstilling og dreining av helse- og mestringstjenester, er det avgjørende at henvendelser, kartlegginger og vurderinger gjøres i et mestringperspektiv med fokus på "hva er viktig for deg"-dialogen, teknologi som førstevalg, god dialog med innbygger og pårørende og blikk for alternativer til tradisjonelle tjenestetilbud. For å forsterke helhetlig tilnærming og kvalitet i tjenesten, er det behov for å styrke avdelingen med to årsverk.

Helsetjenester til voksne

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	680 678	680 678	680 678	680 678
Sum Lønns- og prisvekst	26 696	26 696	26 696	26 696
Sum Tekniske justeringer	6	6	6	6
Vedtatt forrige periode				
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	2 719	0	0	0
Andre tiltak	1 123	3 598	3 598	3 598
Sum Vedtak forrige periode	3 842	3 598	3 598	3 598
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-6 259	-6 259	-6 259	7 408
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-6 259	-6 259	-6 259	7 408
Konsekvensjusteringer	24 286	24 042	24 042	37 709
Konsekvensjustert ramme	704 963	704 719	704 719	718 386
Omstilling/effektiviseringskrav				
Avvikle eksternt kjøpt aktivitetstilbud	-936	-936	-936	-936
Avvikle kjøp av plass til bruker med særlig ressurskrevende behov	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500
Endret praksis ved renholdsoppdrag innen praktisk bistand	0	0	0	0
Omstilling av aktivitetssentertilbud til plasser for personer med demens	-300	-600	-600	-600
Redusere driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter tilsvarende 1,4 årsverk	-740	-740	-740	-740
Redusere med en leasingbil i avdeling forebygging og rehabilitering	-100	-100	-100	-100
Styrking av palliativ omsorg for hjemmeboende	1 180	1 180	1 180	1 180
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-1 896	-2 696	-2 696	-2 696
Nye tiltak				
Etablering av FACT-team og medfølgende utgifter til lokaler	67	80	80	80
Kjøp av plass til ny bruker med behov for ressurskrevende helsetjenester	9 125	9 125	9 125	9 125
Redusere lederspenn i heldøgns bemannet omsorgsbolig	500	1 000	1 000	1 000
Styrket budsjett til leasingbiler	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av hjemmebaserte tjenester basert på dagens behov	4 500	4 500	4 500	4 500
Utrede potensialet for å etablere Omsorg+ i dagens omsorgsboliger	0	0	0	0
Sum Nye tiltak	15 192	15 705	15 705	15 705
Nye tiltak og realendringer budsjett	13 296	13 009	13 009	13 009
Ramme 2025-2028	718 259	717 728	717 728	731 395

Omstilling/effektiviseringskrav

Avvikle eksternt kjøpt aktivitetstilbud

Kommunen har kjøpt aktivitetstilbud for syv personer med demens eksternt ved etablert "Inn på tunet"-tilbud i annen kommune. Dette er et tilbud som ikke kan tilbys likeverdig til alle innbyggere i kommunen, og det anses dermed hensiktsmessig å avvikle dette kjøpet for å kunne tilby aktivitet i egen kommune.

Avvikle kjøp av plass til bruker med særlig ressurskrevende behov

I avdeling psykisk helse og avhengighet er det mulighetsrom for å avvikle kjøp av ekstern plass og etablere tilbud i egen kommune. Tjenesten vil etableres med tilsvarende kvalitet, og med mulighet for tett oppfølging av behov. Dette kan gjennomføres fra 1. mai 2025, med innsparing på ca. 1 million kroner i tjenesten i 2025, og deretter ca. 1,5 millioner kroner årlig.

Endret praksis ved renholdsoppdrag innen praktisk bistand

Innen praktisk bistand yter kommunen renholdsoppdrag, herunder til støvsuging. Den teknologiske utviklingen innebærer at det er mer og mer vanlig med robotstøvsuger i hjemmet, også hos brukerne våre. I kontakten med brukerne vil det gis råd og veiledning om anskaffelse og bruk av robotstøvsuger som tiltak der det er mulig. Tiltaket representerer oppgavedeling med økt bruk av teknologiske hjelpemidler, samtidig som det fører til at medarbeiderne får mindre fysisk belastende arbeidssituasjon og kan bruke tid på mer presserende helseoppgaver.

Omstilling av aktivitetssentertilbud til plasser for personer med demens

Ved Libos aktivitetssenter er det idag drift av 20 plasser som ordinært aktivitetstilbud for eldre. Grunnet vekst i antall personer med demens og kognitiv svikt, er det behov for flere aktivitetstilbud tilrettelagt for denne målgruppen. Aktivitetssenteret ved Libos omdannes derfor til et aktivitetstilbud med 7 plasser særlig tilpasset for personer med demens. Aktivitetstilbud for personer med demens er lovpålagt tilbud i kommunen.

Redusere driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter tilsvarende 1,4 årsverk

I 2025 vil det være ledighet i to hjemler for privatpraktiserende fysioterapeut, tilsvarende 1,4 årsverk. Terapeutene går av med pensjon i 2024, og praksisene kan ikke videreføres i nåværende lokasjoner. Kommunen må derfor innløse hjemlene. Som ledd i å løse prioriterte inndekningsbehov er det redusert samlet 1,4 årsverk privatpraktiserende fysioterapeuter med hjemler og tilskudd. Slik innløsning vil ikke gå på bekostning av terapeutene, da de likevel avvikler sin praksis. Med kommunestyrets vedtak for budsjett 2024 om økning av 3 hjemler fra 2024, betyr tiltaket at denne økningen blir på netto 1,6 årsverk.

Redusere med en leasingbil i avdeling forebygging og rehabilitering

Avdeling forebyggende og rehabilitering har en leasingbil det ikke lenger er behov for.

Styrking av palliativ omsorg for hjemmeboende

Forutsatt at tilbudet ved Lindrende enhet avvikles i den form det er idag, jf. tiltak innarbeidet i kommunalområde Helsehus og institusjon, er det økonomisk handlingsrom for å styrke hjemmebasert omsorg med 1,3 årsverk. Planen er å knytte styrkingen til kommunens tilbud om kreftkoordinator/palliativ koordinator, som en videreutvikling av palliativ omsorg for hjemmeboende med ulike diagnoser. Kommunen skal tilrettelegge for at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig. Det betyr at også spesialisert oppfølging skal ivaretas i hjemmet når det er mulig. Tiltaket vil styrke kompetanse-delning og mer tverrfaglig sammensatte fagmiljø, som forventes å bidra til at spesialkompetanse kommer flere brukere til gode. Utviklingsarbeidet omfatter også prosesser for å øke samordningen og samarbeidet med palliativt team i spesialisthelsetjenesten, for å øke kvalitet i forløpene mellom sykehus og kommune.

Nye tiltak

Etablering av FACT-team og medfølgende utgifter til lokaler

FACT (Flexible Assertive Community Treatment) er et oppsøkende behandlingsteam der spesialisthelsetjenesten og kommunen jobber sammen. Målet er å sikre helsetjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser som har behov for koordinerte og langvarige tjenester. Avdeling psykisk helse og avhengighet skal dreie årsverk til FACT og søker om statlige tilskuddsmidler i 2025 til delvis dekning av utgifter til bemanning. Det er planlagt med oppstart av drift fra mars 2025. Det er vurdert at FACT-teamet bør lokaliseres i Distriktpsikiatrisk senter. Dette anses å være den mest kostnadseffektive løsningen, som også ivaretar sikkerhetsaspekter og tjenestekvalitet. Det er innarbeidet midler til dekning av husleie.

Kjøp av plass til ny bruker med behov for ressurskrevende helsetjenester

Kommunen har fra høsten 2024 kjøpt tjenester til en ny bruker hvor kostnadene ikke er innarbeidet i budsjett. For å kunne ta imot brukeren fra spesialisthelsetjenesten, har det vært nødvendig å kjøpe eksterne tjenester gitt at behovet er stort og komplekst. Det er innarbeidet midler tilsvarende 9,125 millioner kroner i rammen. Det er beregnet en refusjon fra tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester på cirka fire millioner kroner, som er lagt inn som eget tiltak under "sentrale inntekter i helse og mestring".

Redusere lederspenn i heldøgns bemannet omsorgsbolig

I omsorgsboligene i Kjerulfsgate 36-40 er det en seksjonsleder med stort lederspenn, som inkluderer personalansvar for 37,5 årsverk i døgnturnus. Det er krevende å yte tilstedeværende lederskap med godt nærværarbeid, stor variasjon i administrative lederoppgaver og oppfølging av brukere og pårørende. Det opprettes derfor ny stilling som seksjonsleder for å dele ansvarsområdet, med virkning fra 1. juli 2025.

Styrket budsjett til leasingbiler

Leasingbilene er et viktig verktøy i leveransen av tjenestene, og har stor betydning for forutsigbarhet og trygghet for brukerne. Kostnader til leasingbiler har økt mye siste årene grunnet økt rente på leasing-avtaler og at mange avtaler ble inngått med for lav kilometerstand. Det har i tillegg vært høyere

kostnader som følge av skader på bilene. Sammen med styrkingen av budsjett for leasingbiler, vil det være en gjennomgang av bilparken og hensiktsmessig bruk av bilene.

Styrking av hjemmebaserte tjenester basert på dagens behov

Det har i 2024 vært et gap mellom vedtatte brukerrettede oppgaver og antall årsverk i flere av seksjonene i hjemmetjenesten. Det er derfor behov for å styrke hjemmesykepleien for å ivareta dagens kjente behov med tilstrekkelig bemanning. Tiltaket representerer en økonomisk dekning for ressurser som allerede benyttes i tjenesten. I forbindelse med at tjenesten har gjennomført prosesser for tydeligere oppgavedeling, er det avklart flere oppgaver som kan løses av andre enn helsepersonell. Styrkingen vil dermed primært benyttes til nye stillinger for assistenter som supplerer helsepersonellet i tjenestene. Dette bygger opp under innsatsen for bedre oppgavedeling, og medfører at helsepersonell kan bruke tid på brukerrettet helsetjeneste. Tiltaket inkluderer også to leasingbiler.

Utrede potensialet for å etablere Omsorg+ i dagens omsorgsboliger

I Behovsplan for helse- og mestringstjenester 2023-2040 og i eget kommunestyrevedtak i sak om etablering av Omsorg+ i kommunen, er det gitt føringer for videreutvikling av Omsorg+-konseptet som omsorgsboliger uten fast heldøgns bemanning. Fremtidens Omsorg+-boliger kan etableres som samarbeid mellom kommune og privat aktør, men vil ta noe tid å realisere.

Tjenestene erfarer at dagens omsorgsboligtilbud er for lite differensiert. Omsorgsboligene har idag heldøgns bemanning, og er da mest egnet for personer med komplekse og sammensatte behov. Samtidig erfarer at boligene er tildelt både denne målgruppen, men også andre som er mer i risiko for ensomhet og med behov for trygghet. Det er behov for mer målrettet tildeling av omsorgsboliger ut fra individuelle behov, og kommunen bør øke andelen omsorgsboliger uten fast bemanning for personer som kan bo selvstendig uten tett oppfølging.

Lillestrøm kommune har mange omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Det er sett på mulighetsrom for å etablere Omsorg+-konseptet innenfor dagens bygningsmasse, der kommunen allerede drifter omsorgsboliger med bemanning. Mulighetsrommet dreier seg da om å omstille driften slik at boligene består, men at bemanningen innenfor enkelte omstilles til ordinær hjemmesykepleie. Kommunen har god erfaring med slik omstilling ved Stalsberg omsorgsboliger. En utredning av dette mulighetsrommet må inkludere analyse av brukerbehov, mulige lokasjoner, gevinster og risikoforhold m.m. Kommunen må i vurderingene opprettholde en tilstrekkelig kapasitet for bemannede omsorgsboliger også. En god løsning vil skape mulighet for bedre bruk av helsepersonellet i tjenestene, bedre differensiering og behovsbasert tildeling av boligene, og prioritering av heldøgns bemannede boliger for de som trenger dette mest.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Styrking med 0,5 årsverk for utkjøring av hjelpemidler	375	500	500	500
Utskifting av inventar og møbler i omsorgsboliger og aktivitetssentre	700	0	0	0
Sum	1 075	500	500	500

Nye tiltak

Styrking med 0,5 årsverk for utkjøring av hjelpemidler

Hjelpemiddeltjenesten har behov for 0,5 årsverk med virkning fra 1. april 2025. NAV hjelpemiddelsentral har vedtatt en oppgaveforskyvning til kommunene, som medfører en vesentlig økning i arbeidsoppgaver på hjelpemiddeltjenesten, blant annet knyttet til service og vedlikehold av hjelpemidler. Det er samtidig en økning i mer spesialiserte hjelpemidler som krever mer tid til opplæring, både internt på hjelpemiddeltjenesten, men også til brukere og samarbeidspartnere. Det er en såpass stor økning i utkjøring av hjelpemidler til innbyggerne, at ergo- og fysioterapeutene også må levere ut hjelpemidler.

Utskifting av inventar og møbler i omsorgsboliger og aktivitetssentre

Det er behov for utskifting av møbler i omsorgsboligenes fellesarealer og aktivitetssentre. Dette grunnet stor slitasje samt manglende mulighet for bruk av ergonomiske hjelpemidler sammen med møblene. Dette gjelder spesielt spisestoler, bord, hvilestoler og tilpassede stuemøbler. For omsorgsboligene er det estimert en kostnad på 0,5 millioner kroner.

På enkelte av aktivitetssentrene er det behov for flere spisestoler, fordi møblene er svært nedslitt. Det er også behov for flere senger slik at flere brukere kan hvile i løpet av dagen. Det er estimert en kostnad på 0,2 millioner kroner.

Helsehus og institusjon

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	610 808	610 808	610 808	610 808
Sum Lønns- og prisvekst	25 232	24 256	24 256	24 256
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	807	807	807	807
Sum Vedtak forrige periode	807	807	807	807
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-2 077	-2 077	-2 077	4 408
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-2 076	-2 076	-2 076	4 408
Konsekvensjusteringer	23 963	22 986	22 986	29 471
Konsekvensjustert ramme	634 771	633 794	633 794	640 279
Omstilling/effektiviseringskrav				
Avvikling av restaurantkelder for beboere og pårørende i institusjon	-324	-324	-324	-324
Sommerstengt legevaktbase Sørumsand	-327	-327	-327	-327
Sommerstengt Rådhuskantene 4 uker	-50	-50	-50	-50
Styrking av palliativ omsorg for hjemmeboende	-1 180	-1 180	-1 180	-1 180
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-1 881	-1 881	-1 881	-1 881
Endring i brukerbetaling og gebyrer				
Økt pris på mat levert til hjemmeboende	-90	-90	-90	-90
Sum Endring i brukerbetaling og gebyrer	-90	-90	-90	-90
Nye tiltak				
Redusert ALIS-tilskudd til kommunen	67	67	67	67
Styrke operatørbemanning ved legevakt	2 856	2 856	2 856	2 856
Styrking av budsjett til tolketjenester	280	280	280	280
Styrking av institusjonskapasiteten - kjøp av 8 plasser	12 000	12 000	12 000	12 000
Økning med to institusjonsplasser ved Libos	1 360	1 360	1 360	1 360
Økonomiske konsekvenser ved drift av alle plasser ved Kommunal akutt døgnenhet (KAD) - K-sak sak 26/23	12 000	12 000	12 000	12 000
Økt kostnad for en kjøpt plass	1 946	1 946	1 946	1 946
Økt ramme for innkjøp av mat	800	800	800	800
Økte kostnader til beredskapshonorar for leger ved legevakt	704	704	704	704
Økte kostnader til nødnett ved legevakt	280	280	280	280
Økte kostnader ved ny betalingstjeneste ved legevakt	252	252	252	252
Sum Nye tiltak	32 545	32 545	32 545	32 545
Nye tiltak og realendringer budsjett	30 574	30 574	30 574	30 574
Ramme 2025-2028	665 345	664 368	664 368	670 853

Omstilling/effektiviseringskrav

Avvikling av restaurantkvelder for beboere og pårørende i institusjon

I institusjonene har det vært gjennomført restaurantkvelder for beboere og pårørende. Tilbudet har vært vellykket som en hyggelig møteplass i institusjonene. Avdeling Kjøkken og matomsorg har bidratt med 50 % kokkestilling til disse kveldene. Som et inndekningstiltak er det innarbeidet en reduksjon av 50 % kokkestilling i avdelingen da en medarbeider går av med pensjon. Avdelingen vil da ikke kunne bidra til tilbudet om restaurantkveld, og dette tilbudet for beboere og pårørende vil derfor ikke kunne videreføres. Beboerne på institusjon og deres pårørende må da ivaretas ved andre typer arrangementer gjennom året.

Sommerstengt legevaktbase Sørumsand

Legevaktbasen på Sørumsand er bemannet med to sykepleiere og en lege hver dag. Det er en økende utfordring å rekruttere sommervikarer til begge legevaktsdriften, og på dette grunnlag valgte kommunen å holde basen på Sørumsand stengt en periode. Det er innarbeidet som tiltak å videreføre slik sommerstenging ved legevaktbasen på Sørumsand som fast ordning, i en periode på 6 uker årlig fra sommeren 2025. Tiltaket vil ikke ha konsekvens for det samlede akuttmedisinske tilbudet til innbyggerne på Nedre Romerike.

Sommerstengt Rådhuskantene 4 uker

Rådhuskantinene blir lite brukt i ferieperioden i juli, og inntjeningen er liten. Det er innarbeidet som tiltak å holde Rådhuskantinene stengt i 4 uker. Det vil være tilgang til enklere mattilbud gjennom selvbetjeningsautomat i samme periode.

Styrking av palliativ omsorg for hjemmeboende

Forutsatt at tilbudet ved Lindrende enhet avvikles i den form det er idag, jf. tiltak innarbeidet i kommunalområde Helsehus og institusjon, er det økonomisk handlingsrom for å styrke hjemmebasert omsorg med 1,3 årsverk. Planen er å knytte styrkingen til kommunens tilbud om kreftkoordinator/palliativ koordinator, som en videreutvikling av palliativ omsorg for hjemmeboende med ulike diagnoser. Kommunen skal tilrettelegge for at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig. Det betyr at også spesialisert oppfølging skal ivaretas i hjemmet når det er mulig. Tiltaket vil styrke kompetansedeling og mer tverrfaglig sammensatte fagmiljø, som forventes å bidra til at spesialkompetanse kommer flere brukere til gode. Utviklingsarbeidet omfatter også prosesser for å øke samordningen og samarbeidet med palliativt team i spesialisthelsetjenesten, for å øke kvalitet i forløpene mellom sykehus og kommune.

Endring i brukerbetaling og gebyrer

Økt pris på mat levert til hjemmeboende

Prisen på mat levert til hjemmeboende i Lillestrøm kommune ligger noe under prisen for sammenlignbare kommuner. Prisen på maten som leveres fra hovedkjøkkenet til hjemmeboende, økes med 5%.

Nye tiltak

Redusert ALIS-tilskudd til kommunen

Kommunen mottar tilskudd for ALIS-leger (Leger i spesialisering). Tilskuddet fra Helsedirektoratet er redusert, noe som betyr at faktiske utgifter for kommunen til nødvendige kurs, reise og opphold øker da obligatorisk kommunal støtte ikke lenger er dekket.

Styrke operatørbemanning ved legevakt

Nedre Romerike legevakt har en sterk økning i pågang både på telefonsentralen og ved oppmøte. Ved statsforvalters tilsyn i november 2023, ble det i rapporten spesifikt pekt på kapasitetsutfordringer i mottak og på telefonsentral sett opp mot krav i regelverket. Det er derfor behov for å styrke bemanningen i mottak av pasienter til legevakten og til legevaktsentralen med seks årsverk.

Styrking av budsjett til tolketjenester

Det er behov for å styrke budsjett til tolketjenester grunnet økt volum og høyere kostnad for tolkeoppdragene.

Styrking av institusjonskapasiteten - kjøp av 8 plasser

I budsjett er det innarbeidet en samlet løsning for å videreføre dagens dekningsgrad for institusjon. Som del av løsningen inngår midler for kjøp av inntil 8 institusjonsplasser utenfor kommunen, for å sikre kapasitet i perioder med særlig press på egne plasser.

Økning med to institusjonsplasser ved Libos

Post 2 øst i 2. etasje ved Lillestrøm bo og behandlingssenter (Libos) har stått ledig siden 2017. I forbindelse med samlokalisering av korttids plasser ved Skedsmotun, vil seks av disse plassene tas i bruk til langtidsopphold. Da er det kapasitet til å øke med ytterligere to plasser. Bemanningen må styrkes med 1,6 årsverk. Totalt vil det da være drift av åtte langtids plasser ved denne enheten. Dette tiltaket inngår som del av det helhetlige grepet for å videreføre dekningsgrad i institusjon i 2025.

Økonomiske konsekvenser ved drift av alle plasser ved Kommunal akutt døgnenhet (KAD) - K-sak sak 26/23

I møte den 8. november 2023 behandlet kommunestyret sak 26/23 "Endring av eierstruktur for Nedre Romerike KAD (Kommunal akutt døgnenhet)" hvor det ble vedtatt at Lillestrøm kommune overtar og drifter alle plasser ved KAD selv for egne innbyggere. De økonomiske virkningene, tilsvarende 12 mill. kroner, er innarbeidet i budsjettforslaget. Drift av alle KAD-plassene styrker kommunens kapasitet for korttidsopphold, og er en del av det helhetlige grepet for å videreføre dekningsgrad i institusjon i 2025.

Økt kostnad for en kjøpt plass

Kommunen kjøper en institusjonsplass for langtidsopphold utenfor kommunen. Kostnadene til denne plasser er 1,95 millioner kroner høyere enn avsatt ramme, og dette er kompensert.

Økt ramme for innkjøp av mat

Prisveksten på råvarer til produksjon av mat til brukere er høyere enn deflator. Det er derfor behov for å øke rammen utover det som er tilført i rammene.

Økte kostnader til beredskapshonorar for leger ved legevakt

Kommunenes interesseorganisasjon KS og Den norske Legeforening har inngått en ny avtale, som gir alle leger som jobber på legevakt rett på beredskapshonorar. Dette er en merkostnad for legevaktsdriften, tilsvarende 0,7 mill. kroner, som inkluderer honorar, pensjon og arbeidsgiveravgift.

Økte kostnader til nødnett ved legevakt

Helsetjenestenes driftsorganisasjon for nødnett (HDO) er nasjonal tjenesteleverandør av IKT-løsninger for medisinsk nødmeldetjeneste. Dagens system utgår, og det planlegges implementering av ny kommunikasjonsløsning og ny løsning for lydlogg. Kommunen har mottatt melding om økning i årlig brukerbetaling for nasjonale basistjenester fra 2025. Dette medfører en økning i Nedre Romerikes legevakt sine utgifter til Nasjonalt nødnettstjeneste fra 2025.

Økte kostnader ved ny betalingstjeneste ved legevakt

Legevakten har benyttet en privat leverandør for fakturering og innkreving av egenandeler for legevakt. Leverandøren har hatt en omlegging av betalingsordningen, som har gitt en merkostnad for kommunen.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
En felles legevaktsbase i kommunen	-2 828	-2 828	-2 828	-2 828
Innkjøp av veganske produkter i Rådhuskantinen - Klimatiltak	75	75	75	75
Innkjøp av økologiske og bærekraftige produkter, kortreist mat - Klimatiltak	300	300	300	300
Klinisk ernæringsfysiolog for hjemmeboende	800	800	800	800
Reparasjon og vedlikehold utstyr hovedkjøkken	250	250	0	0
Utskifting av dekontaminatorer	2 000	2 000	0	0
Utskifting av IKT-utstyr	1 885	900	900	900
Utskifting av møbler på institusjonene	1 200	1 200	600	600
Utskifting av senger	450	450	200	200
Utvidet bruk av vektertjeneste på legevakt	2 520	2 520	2 520	2 520
Sum	6 652	5 667	2 567	2 567

Nye tiltak

En felles legevaktsbase i kommunen

Ved å etablere en felles legevaktbase og videreføring av mobil legevaktteneste vil kommunen opprettholde god kvalitet i tjenesten, for alle som oppholder seg i kommunen og i de kommunene som kjøper tjenesten av Lillestrøm. Det er allerede felles telefonsentral og felles mobil legevaktteneste, som er tilgjengelig for alle innbyggere. En felles base vil samle kompetanse og bidra til fortsatt fokus på kvalitet, tilgjengelighet og kompetanse i tjenesten, samtidig som det muliggjør besparelser og effektivisering av driften. Tiltaket har vært foreslått tidligere, og det representerer fortsatt et mulig handlingsrom.

Innkjøp av veganske produkter i Rådhuskantinen - Klimatiltak

Avdeling kjøkken og matomsorg ønsker å tilby veganske produkter i Rådhuskantinen. Dette er produkter som koster mer i innkjøp enn tradisjonelle produkter.

Innkjøp av økologiske og bærekraftige produkter, kortreist mat - Klimatiltak

Avdeling Kjøkken og matomsorg har tidligere fått innvilget midler til dekning av merkostnaden ved bytte til bærekraftige produkter. Økologisk og kortreist mat har en høyere pris. For å kunne videreføre dette tiltaket, er det behov for midler også i 2025.

Klinisk ernæringsfysiolog for hjemmeboende

Kommunen har en fast stilling som ernæringsfysiolog, som har vært supplert med ytterligere en stilling finansiert med eksterne prosjektmidler. Denne finansieringen bortfaller fra 2025, og det er behov for å styrke rammene for å videreføre denne kapasiteten. En slik stilling vil ha fokus på ernæring for hjemmeboende, og vil ha betydning for å øke kvalitet, mestring og trygghet for å bo hjemme så lenge som mulig.

Reparasjon og vedlikehold utstyr hovedkjøkken

Hovedkjøkkenet på Skedsmotun har en aldrende utstyrspark som genererer kostnader til vedlikehold og ulike reparasjoner. Dette er vedlikehold som må gjennomføres for å kunne produsere og levere kjøkkenets tjenester og tilbud på en forsvarlig måte, med tanke på mattrygghet og HMS. Det er behov for midler til slikt vedlikehold.

Utskifting av dekontaminatorer

Dekontaminator er en samlebetegnelse for maskiner som rengjør flergangsutstyr i institusjon. Flere av dekontaminatorene er over 10 år gamle og trengs å byttes ut.

Utskifting av IKT-utstyr

Flere seksjoner har IKT-utstyr som er gammelt. Dette er utstyr som benyttes ved journalføring og dokumentasjon. Kommunens IT-avdeling har gått gjennom gjennomsnittsalder på henholdsvis wyser, skjermer og PCer, og beregnet kostnaden for utskifting av eldre utstyr.

Utskifting av møbler på institusjonene

Det er et stort behov for å skifte ut møbler til pasientrom og fellesarealer i institusjonene. En god del møbler er dårlige og ustødige på grunn av slitasje og hard bruk, og flere av institusjonene har ikke skiftet ut møbler på over 10 år.

Utskifting av senger

I institusjonene er det en eldre sengepark med senger som går i stykker. Det er ikke lenger mulig å få reservedeler eller få reparasjon gjennomført for alle skader. Det er derfor behov for å bytte ut en del senger per år de neste fire årene.

Utvidet bruk av vektertjeneste på legevakt

Legevakten har sterk pågang av henvendelser på legevaktsentral og ved oppmøte. Medarbeiderne står i stort press, og det erfares økende utfordringer med ubehagelige situasjoner, trusler og utagerende adferd. Legevakta har hatt tilsyn fra Arbeidstilsynet, og det gjennomføres høsten 2024 kartlegging og analyse av ulike sider ved dette utfordringsbildet. I arbeidet ligger også vurdering av tiltak, utover det som er iverksatt. I budsjettprosessen er det fremmet ønske om ytterligere bruk av vektertjeneste. De pågående kartleggingsprosesser er ikke ferdige ved budsjettfremleggelsen, så det foreligger i skrivende stund ikke beslutningsgrunnlag for å prioritere dette som det mest hensiktsmessige tiltaket. Dersom kartleggingen og de endelige analyser tilsier behov for vektertjeneste, må midler til et slikt tiltak uansett vurderes i 2025.

Bo- og miljøtjenesten

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	579 694	579 694	579 694	579 694
Sum Lønns- og prisvekst	22 734	22 734	22 734	22 734
Vedtatt forrige periode				
Bemanning til bruker i bolig	4 185	4 185	4 185	4 185
Etablering av barnebolig i Fallertun bolig - 14 årsverk	3 800	3 800	3 800	3 800
Ny døgnbemannet bolig for 6 brukere - 22 årsverk	26 473	26 473	26 473	26 473
Ny døgnbemannet bolig for 8 brukere - 22 årsverk	23 919	23 919	23 919	23 919
Ny døgnbemannet bolig til 6 brukere -15 årsverk	16 613	16 613	16 613	16 613
Økt bemanning til 8 brukere i Stalsberg Omsorgsbolig	4 119	4 119	4 119	4 119
Andre tiltak	3 360	3 360	3 360	3 360
Sum Vedtak forrige periode	82 469	82 469	82 469	82 469
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	4 006	4 006	4 006	4 086
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	4 006	4 006	4 006	4 086
Konsekvensjusteringer	109 209	109 209	109 209	109 289
Konsekvensjustert ramme	688 903	688 903	688 903	688 983
Nye tiltak				
Kjøp av plass til bruker ved eksternt tilbud	100	100	100	100
Midlertidig styrking av bemanning for tilbud til bruker	1 800	0	0	0
Redusere lederspenn ved Asak avlastning	770	1 025	1 025	1 025
Redusere lederspenn ved Sørvald avlastning	770	1 025	1 025	1 025
Styrke bemanning og driftsmidler på Skjetten avlastning	3 900	3 900	3 900	3 900
Utsatt oppstart av døgnbemannet bolig til 6 brukere	-16 613	0	0	0
Utsatt oppstart av døgnbemannet bolig til 8 brukere	-20 310	0	0	0
Øke avlastningskapasiteten med et rom på Utsikten spesialinstitusjon	1 500	1 500	1 500	1 500
Økt bemanning ved Asak avlastning	3 600	3 600	3 600	3 600
Sum Nye tiltak	-24 483	11 150	11 150	11 150
Nye tiltak og realendringer budsjett	-24 483	11 150	11 150	11 150
Ramme 2025-2028	664 420	700 053	700 053	700 133

Nye tiltak

Kjøp av plass til bruker ved eksternt tilbud

Det er en bruker som i 2024 har fått vedtak om helgeavlastning, og det er behov for midler til kjøp av plass til bruker. Det er særlige hensyn hos bruker som gjør at det er behov for kjøp av tjeneste eksternt.

Midlertidig styrking av bemanning for tilbud til bruker

I samme bygg som Asak avlastning og Utsikten spesialinstitusjon har barneverntjenesten lokaler for tiltak i deres regi. Bo og miljøtjenesten må etablere tilbud for en person som har behov for en 50 % plass i 6 måneder, og bemanning tilsvarende 4,2 årsverk. I denne perioden skal det arbeides med å få flyttet ut en person som i dag bor på Utsikten spesialinstitusjon hjem til foreldrene, slik at brukeren som

midlertidig bor i barnevernets lokaler kan flytte inn på Utsikten i løpet av året. Dette er altså en midlertidig styrking for et halvt år i 2025 for å rigge nødvendig tilbud for ny bruker tidlig på året, og samtidig sikre en god overføring til hjemmet for den andre brukeren.

Redusere lederspenn ved Asak avlastning

Ved Asak avlastningssenter har seksjonsleder stort lederspenn, som inkluderer personalansvar for ca. 50 årsverk i døgnturnus. Det er krevende å yte tilstedeværende lederskap med godt nærværarbeid, stor variasjon i administrative lederoppgaver og oppfølging av brukere og pårørende. Det opprettes derfor ny stilling som seksjonsleder for å dele ansvarsområdet, med virkning fra 1. april 2025.

Redusere lederspenn ved Sørvald avlastning

Ved Sørvald avlastning er det en seksjonsleder med stort lederspenn, som inkluderer personalansvar for ca. 57 årsverk i døgnturnus. Det er krevende å yte tilstedeværende lederskap med godt nærværarbeid, stor variasjon i administrative lederoppgaver og oppfølging av brukere og pårørende. Det opprettes derfor ny stilling som seksjonsleder for å dele ansvarsområdet, med virkning fra 1. april 2025.

Styrke bemanning og driftsmidler på Skjetten avlastning

Ved Skjetten avlastning har det i 2024 vært for lavt budsjett for å dekke kostnader til bemanning og drift. Gjennom året har det vært en økning på vedtak for 30 barn bare til Skjetten avlastning. Denne enheten er styrket med 4 årsverk og 0,5 mill. kroner i driftsmidler for å kunne opprettholde tjenester til brukerne som allerede har fått avlastning innvilget.

Utsatt oppstart av døgnbemannet bolig til 6 brukere

Kommunestyret har ved budsjett- og økonomiplanbehandlingen for 2024-2027 bevilget midler til en ny døgnbemannet bolig for 6 brukere med 15 årsverk, tilsvarende 16,6 mill. kroner. Tenkt oppstart var i 2025. Det er ikke funnet egnet bolig for gruppen, og det er dermed behov for å utsette oppstart av boligen inntil egnet bygg er tilgjengelig. Midlene er i budsjett 2025 midlertidig omdisponert til andre formål i tjenesteområdet helse og mestring.

Utsatt oppstart av døgnbemannet bolig til 8 brukere

Kommunestyret har ved budsjett- og økonomiplanbehandlingen for 2024-2027 bevilget midler til en ny døgnbemannet bolig for 8 brukere med 22 årsverk, tilsvarende 23,9 mill. kroner. Tenkt oppstart var i 2025. Det er ikke funnet egnet bolig for gruppen, og det er dermed behov for å utsette oppstart av boligen inntil egnet bygg er tilgjengelig. Midler tilsvarende 20,3 mill. kroner er i budsjett 2025 midlertidig omdisponert til andre formål i tjenesteområdet helse og mestring. Midler tilsvarende 3,6 mill. kroner er disponert til Skjetten avlastning i Bo og miljøtjenesten. Brukernes behov vil ivaretas ved alternative tjenester og tiltak i Bo- og miljøtjenesten.

Øke avlastningskapasiteten med et rom på Utsikten spesialinstitusjon

Det er et ledig rom på Utsikten spesialinstitusjon som kan tas i bruk til å øke kommunens avlastningskapasitet for barn og unge blant annet med adferdsutfordringer. Det er innarbeidet midler til

bemanning tilsvarende 2 årsverk for denne styrkingen. Tiltaket medfører bedre tilrettelagte lokaler, og bedre kvalitet i oppfølgingen for barna med adferdsutfordringer.

Økt bemanning ved Asak avlastning

Asak Avlastning har pr. oktober 2024 fått 42 nye vedtak om avlastning i løpet av året, noe det ikke er dekning for innenfor tildelt ramme. Sammensetningen av brukerbehovene i de nye vedtakene sett opp mot vedtak som er revurdert eller avvirket i samme periode medfører behov for 4,2 nye årsverk til tjenesten, som er innarbeidet i budsjett.

NAV

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	406 873	406 873	406 873	406 873
Sum Lønns- og prisvekst	13 711	13 711	13 711	13 711
Sum Tekniske justeringer	-10	-10	-10	-10
Vedtatt forrige periode				
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	96 798	0	0	0
Andre tiltak	-92 440	-92 440	-92 440	-92 440
Sum Vedtak forrige periode	4 358	-92 440	-92 440	-92 440
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	1 376	1 376	1 376	1 376
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	1 376	1 376	1 376	1 376
Konsekvensjusteringer	19 434	-77 364	-77 364	-77 364
Konsekvensjustert ramme	426 307	329 509	329 509	329 509
Nye tiltak				
Strategisk styrking av Kvalifiseringsprogrammet (KVP)	5 550	11 100	16 450	16 450
Styrket budsjett for økonomisk sosialhjelp som følge av økt antall brukere	3 506	3 506	3 506	3 506
Styrking av kapasitet for saksbehandling sosialhjelp NAV Lillestrøm	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Nye tiltak	10 556	16 106	21 456	21 456
Nye tiltak og realendringer budsjett	10 556	16 106	21 456	21 456
Ramme 2025-2028	436 863	345 615	350 965	350 965

Nye tiltak

Strategisk styrking av Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er for innbyggere mellom 18-67 år som har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, som har ingen eller svært begrenset pengestøtte fra NAV, og som trenger tett oppfølging for å komme ut i arbeid.

Lillestrøm kommune har rundt halvparten så mange KVP plasser sammenlignet med andre større kommuner. I løpet av 2024 har antall plasser blitt økt fra 96 til 120, gjennom omdisponering innenfor sosialhjelpsrammen til tross for at ikke alle deltakerne hadde en sosialstønad i bunn. I 2024 har KVP ved NAV Lillestrøm oppnådd at 66 % formidles ut i arbeid, som tilsier at dette er et svært bærekraftig tiltak for den enkelte bruker og samfunnet som helhet. En ytterligere satsing på KVP kan imidlertid ikke skje innenfor rammene for økonomisk sosialhjelp. Det er derfor innarbeidet en strategisk styrking av KVP-rammen med en økning av antall plasser over en 3-årsperiode tilsvarende 20 plasser pr. år - til samlet 180 plasser i 2027. Styrkingen inkluderer bemanning, med et årsverk KVP-veileder pr. år og midler til stønad. Økningen i antall plasser vil være målrettet unge og flyktning på sosialhjelp. Det er i dag venteliste på tiltaket.

Styrket budsjett for økonomisk sosialhjelp som følge av økt antall brukere

Det er innarbeidet en styrking i budsjettet for økonomisk sosialhjelp i 2025 som følge av en betydelig økning i antall innbyggere i 2024 med behov for økonomisk sosialhjelp. Når vi sammenligner 2023 med de første 8 måneder av 2024 ser vi en økning i antall søknader på 22 %, mens antall brukere har økt med 38 %. NAV jobber målrettet med å bremse kostnadsutviklingen for sosialhjelp, og vil i 2025 videreføre kartlegging og tett oppfølging av brukere, samt målrettet bruk av statlige tiltak med tiltakspenger for effektiv arbeidsretting. NAV viderefører et styrket fokus på unge under 30 år, barnefamilier, flyktninger og brukere med sammensatte behov. I tillegg vil NAV fokusere på redusert bruk av midlertidig bolig gjennom proaktiv boligfremskaffing. Budsjettet for økonomisk sosialhjelp er styrket med 3,506 mill. kroner. Økte kostnader til flyktninger er ikke medregnet da det forutsettes dekket av integrerings-tilskudd.

Styrking av kapasitet for saksbehandling sosialhjelp NAV Lillestrøm

Det har vært en betydelig økning i saksmengde fra 2023 til 2024, der både antall søknader og antall vedtak har økt. For å opprettholde lovpålagt kvalitet i saksbehandlingen og unngå unødig belastning i tjenesten, er det nødvendig med tilstrekkelig kapasitet for godt sosialfaglig arbeid som motiverer brukerne til skole og arbeid. Det er innarbeidet en styrking med to nye årsverk til saksbehandling av økonomisk sosialhjelp for å avhjelpe det økende presset på tjenestene.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Justere satsene for økonomisk sosialhjelp til nasjonale veiledende satser	8 500	8 500	8 500	8 500
Sum	8 500	8 500	8 500	8 500

Nye tiltak

Justere satsene for økonomisk sosialhjelp til nasjonale veiledende satser

Nasjonale veiledende satser for økonomisk sosialhjelp reguleres årlig. Normen er å anse som veiledende, og er ikke fastsatt som et lovkrav fra nasjonale myndigheter. Det er opp til kommunene å prioritere lokalt. I budsjett for 2024 ble det vedtatt at veiledende satser til livsopphold innen økonomisk sosialhjelp, ikke skulle justeres, men opprettholdes på 2023-nivå gjennom 2024. Konsekvensen er at innbyggere i en sårbar situasjon får mindre til livsopphold enn anbefalt nivå fra statens side, i en tid med betydelig prisvekst. Tiltaket har i noen grad påvirket omfanget av klagesaker, men er best synlig i antall henvendelser og søknader om nødhjelp og andre tilleggssøknader som har økt. Det er behov for å justere satsene til gjeldende norm for 2025. Dette innebærer en økning av rammen for økonomisk sosialhjelp tilsvarende 8,5 mill. kroner.

Helse og mestring - sentrale inntekter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	-170 921	-170 921	-170 921	-170 921
Sum Lønns- og prisvekst	-3 184	-3 184	-3 184	-3 184
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	1 300	1 300	1 300	1 300
Sum Vedtak forrige periode	1 300	1 300	1 300	1 300
Konsekvensjusteringer	-1 884	-1 884	-1 884	-1 884
Konsekvensjustert ramme	-172 805	-172 805	-172 805	-172 805
Nye tiltak				
Forventet merinntekt vederlag	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Kompensasjon for inntektstap ved innføring av ny modell for tilskudd til ressurskrevende tjenester	17 900	17 900	17 900	17 900
Merinntekter "Tilskudd for særlig ressurskrevende brukere"	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Nye tiltak	10 400	10 400	10 400	10 400
Nye tiltak og realendringer budsjett	10 400	10 400	10 400	10 400
Ramme 2025-2028	-162 405	-162 405	-162 405	-162 405

Nye tiltak

Forventet merinntekt vederlag

2,0 mill. kroner gjelder generell forventet økning av merinntekt på vederlag. 1,5 mill. kroner gjelder ny ordning knyttet til å ta betalt for langtidsopphold for brukere med mer enn 60 døgn korttidsopphold pr år.

Kompensasjon for inntektstap ved innføring av ny modell for tilskudd til ressurskrevende tjenester

I statsbudsjett for 2025 er det foreslått en ny modell for tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende tjenester. Beregninger av effekter ved omlegging til ny modell viser at Lillestrøm vil få i underkant av 18 mill. kroner lavere inntekt i 2025 enn for siste tilskuddsår som var 2023, forutsatt samme brukerbase og utgifter som for rapporteringen i 2023. Rammen er kompensert med 17,9 mill. kroner

Merinntekter "Tilskudd for særlig ressurskrevende brukere"

Kommunen har en ny bruker fra høsten 2024 som det kjøpes plass for. Kostnad for kjøp av plass er 9,125 mill. kroner på helårsbasis. Som følge av at kostnad for bruker vil overstige det kommunale innslagspunkt for "Tilskudd til ressurskrevende brukere" vil kommunen motta tilskudd for denne brukeren i størrelsesorden 4 mill. kroner.

KLIMA OG INFRASTRUKTUR

Dagens virksomhet

Klima og infrastruktur er et nytt tjenesteområde fra 1. mai 2024. Området består i hovedsak av de tidligere kommunalområdene Miljøteknikk og Eiendom, i det som den gangen het Kultur, miljø og samfunn.

Tjenesteområdet består i dag av fem kommunalområder: samordning og klimatilpasning, miljøteknikk, eiendom, servicetjenester og utbygging. Hovedoppgaven til tjenesteområdet er å etablere, drifte, vedlikeholde og utvikle kommunal infrastruktur. Infrastrukturen består i hovedsak av vann- og avløpsledninger, kommunalt veinett, parker og plasser samt kommunale bygg og eiendommer. I 2025 vil tjenesteområdet Klima og infrastruktur budsjettere med 466,2 årsverk fordelt på 505 ansatte.

Samordning og klimatilpasning legger grunnlaget for grunneierfinansiering, sikrer kommunens interesser som infrastruktureier i plan- og rekkefølgebestemmelser og inngår tilknyttede avtaler. Området har overordnet ansvar for kommunens arbeid med klimatilpasning, herunder naturfare slik som flom, skred og overvann. Kommunalområdet jobber også kontinuerlig og strukturert med trafiksikkerhet, samt ansvar for satsing på økt bruk av gange og sykkel som skal erstatte bruk av bil på lokale reiser.

Miljøteknikk omfatter hele det kommunaltekniske feltet. Det omfatter renovasjon, kommunale veier, kommunens parker og grøntarealer, vannforsyning og avløpshåndtering. Dette er viktige og samfunns-kritiske tjenester. Utviklingen styres gjennom utslippstillatelser og politisk vedtatte tema- og hovedplaner. Miljøteknikk ivaretar også kommunens rolle som samferdselsmyndighet og forurensningsmyndighet. Miljøteknikk utfører drift, vedlikehold, rehabilitering, samt utbygging av alle tekniske anlegg og kommunal infrastruktur. I tillegg kommer drift av kommunens parker og grøntarealer. Med sin omfattende infrastruktur, tekniske anlegg, maskiner, samt kompetanse, er miljøteknikk også en viktig bidragsyter i kommunens beredskap.

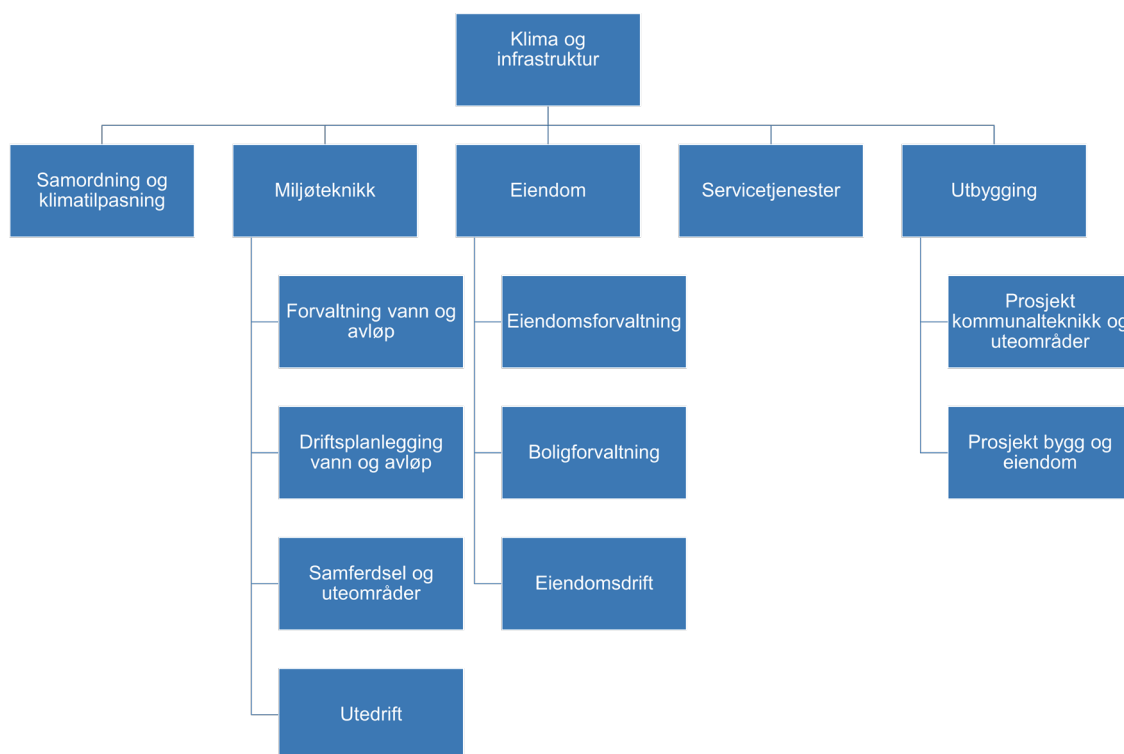
Eiendom har forvaltningsansvaret for kommunens eiendommer og bygg. Eiendomsmassen består av ca. 450 000 m² bygg og rundt 1000 kommunale boliger. Eiendom ivaretar kommunens eierskapsinteresser,

har det samlede drifts- og forvaltningsansvaret for kommunens eiendommer, samt ansvar for å frem-skaffe nødvendige lokaler for kommunens tjenester. Sistnevnte enten ved innleie eller gjennom utvikling og nybygg i samarbeid med utbygging.

Servicetjenester har ansvar for myke fasilitetstjenester som renhold, vaskeri, bilforvaltning, bruker-tjenester (serviceoppgaver), drift av kommunale idrettsanlegg, post og budtjenester og sentral-bord/servicetorg. Det er kommunalombudetts ansvar å sikre effektiv og riktig drift av disse tjenestene.

Utbygging har ansvaret for å planlegge og gjennomføre kommunens investeringer innenfor all bygg- og anleggsvirksomhet, herunder formålsbygg, parker/uteområder og kommunalteknisk infrastruktur.

I tillegg er tjenesteområdet ansvarlig for ansvarsområdet gravferd og tros- og livssynssamfunn. Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) trådte i kraft 01.01.2021 og har som formål å understøtte tros- og livssynssamfunn. De budsjetterte utgiftene er i all hovedsak overføring til Lillestrøm kirkelig fellestråd (LKF) i henhold til samarbeids- og tjenesteytingsavtalen mellom Lillestrøm kommune og LKF.

Utviklingstrekk og utfordringer

Tjenesteområde Klima og infrastruktur har som hovedoppgave å tilrettelegge slik at de kommunale tjenestene kan driftes på en rasjonell måte, samt tilrettelegge for at innbyggerne kan ha gode liv i Lillestrøm kommune.

Formålsbyggene skal utvikles i tråd med befolkningsprognoser, og det jobbes kontinuerlig med å tilpasse bygningsmassen til de faktiske behov gjennom skole- og barnehagebehovsplaner og plan for helse og mestringstjenester. Spesielt viktig framover vil arbeidet med helsebygg være, og det vil bli lagt fram en

konseptvalgutredning i 1. kvartal som viser hvordan kommunen kan utvikle nye institusjonsplasser og omsorgsboliger i framtiden. Tilgangen til kommunale boliger og tilrettelegging av møteplasser for barn, unge og eldre må også økes i takt med befolkningsvekst- og sammensetning.

En stor del av tjenesten til Klima og infrastruktur er påvirket av prisene i markedet. Være seg bygg- og anleggskonkurranser, driftsavtaler eller innkjøp av varer, drivstoff mv. Det har vært en kraftig prisvekst i etterkant av koronapandemien og utbruddet av krig i Europa, og den generelle veksten i driftsbudsjettene har ikke fullt ut kompensert dette. Dette har satt store deler av driften under press. Det er stor oppmerksomhet på effektivisering i drift, slik at midlene prioriteres og benyttes så hensiktsmessig som mulig. Smartere drift av kommunale bygg som skoler, barnehager og omsorgsbygg, samt infrastrukturen innen trafikk, vann, avløp og renovasjon, skal bidra til å få ned kostnadene så mye som mulig. Dette er spesielt viktig i en vekstkommune hvor antall kvadratmeter i kommunale bygg, samt løpemeter infrastruktur, stadig øker. Budsjettene framover vil fortsatt være stramme og vedlikeholdsetterslepet vil dessverre øke videre i økonomiplanperioden, både når det gjelder trafikkareal, veier, bygninger og uteanlegg for lek og fritid.

Kommunen har store klimautslipp, men det jobbes godt med å redusere utslippene knyttet til innkjøp, energi og transport. Naturhendelser som ekstremvær, flom og utglidninger i løsmasser (kvikkleire) er en utvikling kommunen følger godt med på. Det er etablert et godt apparat for å håndtere akutte hendelser, men det trengs mye arbeid i forbindelse med kartlegging av hvordan kommunen påvirkes av klimaendringer, og planlegging av hvordan vi kan forberede oss på dette.

Den kommunaltekniske infrastrukturen er viktig for å opprettholde samfunnskritiske funksjoner og yte nødvendige og viktige tjenester til innbyggerne. I tillegg til betydelig vekst i antall innbyggere, er Lillestrøm en arealmessig stor kommune med mye infrastruktur per innbygger. Overordnede myndigheter stiller stadig mer skjerpede og konkrete krav til tjenestene, samtidig skal vedlikehold av gammel infrastruktur gjennomføres. I sum bidrar dette til økning i kostnader, som vil fortsette fram mot 2030.

Prioriteringer i planperioden

Bygg og eiendom

Utfordringene knyttet til eiendomsområdet omfatter i hovedsak utfordringene ved stort vedlikeholdsetterslep og stadig nye behov for arealvekst, på grunn av befolkningsutviklingen og økt boligtilbudsbehov. Det legges til grunn at kompetanseheving og digitalisering vil bidra til å effektivisere driften, men generell prisvekst reduserer innkjøp av entreprenørtjenester for gjennomføring av vedlikeholdstiltak.

Kommunens eiendomsstrategi ligger til grunn for eiendomsrelatert arbeid. Det fokuseres på klima og miljø i bygningsdriften, effektiv drift med høyt servicenivå og arealeffektivisering. I 2025 skal det jobbes videre med planer for alle bygg med utgangspunkt i tilstandsvurdering.

Budsjettforslaget for 2025 er svært stramt. Det er ikke funnet rom for å øke vedlikeholdsbudsjettene i tråd med behov. Med en fortsatt vedlikeholdsinnsats ned mot 80kr/kvm, vil vedlikeholdsetterslepet øke med opp mot 40 mill. kroner årlig. Som eksempel har utendørs bassenganlegg på Nebbursvollen et omfattende vedlikeholdsbehov og uten utbedringer vil det være risiko for driftsstans ved kommende års sesong. Det jobbes med å avvikle flere leieavtaler, men alle innsparinger lar seg ikke realisere før 2026.

Samtidig vil avvikling av leieavtaler medføre tilpasninger av lokaler for tjenestene på de eiendommer de skal flytte til. Disse tilpasningene kan fortrenge planlagte vedlikeholdsoppgaver i 2025. En rekke byggeprosjekter utløser behov for paviljonger i byggeperioden. Selv om paviljongene etableres som erstatningslokaler i forbindelse med et investeringsprosjekt, vil utgiftene belastes kommunens driftsbudsjett. Også gjennomføring av planprogram med VPOR (veiledende plan for det offentlige rom) for Lillestrøm vest skal dekkes av driftsmidler. Det vil etterstrebtes dekning innenfor kommunalområdets driftsbudsjett.

Finansierings- og gjennomføringsmodeller

Områderegulering er et nyttig verktøy i utvikling av vekst- og transformasjonsområder. Planene kan gi grunnlag for helhetlige løsninger og bærekraftige lokalsamfunn. Da er det viktig å sikre riktig fordeling av kostnader og ønsket kvalitet etter gjennomføring.

I tillegg til planprosesser med stor grad av medvirkning, samt utbyggingsavtaler og rekkefølgebestemmelser, skal finansiering- og gjennomføringsmodeller vurderes i flere områder og tas i bruk der det er hensiktsmessig. Nye endringer i plan- og bygningsloven har vært på høring. Det overordnede målet med forslaget til nye finansieringsmodeller for infrastruktur er å tilrettelegge for rask og bærekraftig boligbygging. Forslaget skal bedre forutsigbarheten for utbyggere og kommuner, ved å synliggjøre behovet for offentlig infrastruktur og kostnadene på et tidligere tidspunkt enn etter dagens system. En slik endring vil berøre flere enheter og fagområder i kommunen. Det er ønskelig å videreutvikle de berørte fagområdene, primært gjennom videreutvikling av interne prosesser.

Naturfare og klimatilpasning

Kommunen har store utfordringer knyttet til naturfarer som skred, flom og overvann. Lovverket på naturfare er ytterligere styrket i løpet av 2024. Det er viktig med god lovoppfyllelse i planer og byggesaker knyttet til kvikkleireskred, slik at vern av liv og materielle verdier ivaretas. Kommunen har egen geotekniker som bidrar til at kartlegging og forebyggende arbeid følges opp raskere i tråd med gjeldende regelverk. Denne og andre ressurser bidrar også til bedre tverrgående samarbeid og forbedrede rutiner. Enkelte tjenester innen dette viktige fagområdet kjøpes eksternt via rammeavtaler.

Kommunen jobber aktivt med flom og ekstremnedbør. Flomsikringen rundt Lillestrøm gir en trygghet for byen, samtidig bidrar ekstremnedbør til at overvann lett kan gi skade på innsiden av flomvallen. Det er viktig at naturfarene ses i sammenheng. Kommunen er med i et EU-prosjekt (ECCO) som koordineres av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) hvor målet er å se på samvirke mellom elflom og ekstremnedbør. Tettstedene i kommunen kartlegges også med tanke på ekstremnedbør (skybruddsplaner). Skybruddsplanene gir kommunen et kartgrunnlag for avbøtende tiltak og god helhetlig overvannsplanlegging.

En regjeringsnedsatt arbeidsgruppe har sett på muligheten for å åpne opp for bruk av midlertidige (organisatoriske) tiltak knyttet til flomvern. Dersom det åpnes opp for bruk av midlertidige tiltak vil dette gi store innsparinger for kommunen, men krever også at beredskapen er høy. Byggestart for nytt flomvern for Lillestrøm by bør derfor utsettes til nytt regelverk er på plass.

I forbindelse med ekstremværet Hans ble det avdekket mangler ved flomsikringen av byen. Noen av manglene er akutte og bør vurderes utbedret før eventuell opprustning av dagens flomvern. Hans og andre ekstremnedbørshendelser viser at fokuset på økende nedbør må prioriteres fremover. Det er behov for en ressurs som kan utvikle analysegrunnlaget for overvann og andre naturfarer i kommunen. Dette vil sette kommunen i stand til å møte forventede klimaendringer på en mer treffsikker måte.

Beredskap og krisehåndtering

Det er gjort en stor jobb med å revidere kommunens helhetlige ROS-analyse. Dette er en gjennomgang av uønskede hendelser som kan ramme kommunen. Analysen bidrar til å identifisere og prioritere risiko- og sårbarhetsreducerende tiltak. I kommunes helhetlige ROS-analyse er mange hendelser nærmere analysert. Mange av hendelsene er relatert til fagområder som sorterer under Klima og infrastruktur. Tjenesteområdet må sørge for at disse blir fulgt opp. Arbeidet med den helhetlige risikoanalysen avdekket også et behov for en ROS på klimatilpasning. Denne analysen må se på hvordan kommunens ansvarsområder vil påvirkes som følge av klimaendringene.

Generelt har kommunen god grunnberedskap, og mange operative ressurser som raskt kan mobiliseres. Allikevel ser en at enkelte hendelser, som overvann, er krevende å håndtere dersom det ikke er forebygget tilstrekkelig. Klimaendringene gir kommunen nye utfordringer, og behov for å både forebygge og håndtere nye typer hendelser.

Vann og avløp

Skjerpede myndighetskrav og økt fokus på miljø, kombinert med befolkningsvekst, gir stort press på de kommunaltekniske anleggene. Det er behov for økt kapasitet. På kort sikt er det nødvendig å øke kapasiteten på avløpsiden, samt foreta en enklere separering i sentrum. På litt lenger sikt er det behov for økt kapasitet for både vannforsyning og avløp.

Det ble vedtatt nye hovedplaner for vannforsyning og avløp, og gitt nye utslippstillatelser for selskapene og flere av eierkommunene, i 2022 og 2023. Dette medfører behov for samarbeid og samordning mellom selskaper og eierkommuner.

Det framgår av hovedplanene og utslippstillatelsen at det i 2025 og framover fokuseres på:

- Lekkasjemengde i vannledningsnett og avløpsmengde skal holdes konstant.
- Oppdatering av miljørisikovurdering i samarbeid med nabokommuner og NRVA/MIRA.
- Utslipp fra avløpsnettets måles, registreres og reduseres. Avløpsnettets virkningsgrad skal dokumenteres og forbedres, dvs. en større andel av avløpet som tas inn i nettet skal komme fram til renseanlegg.

Øke grad av tilknytning til avløpsnett, dvs. flere abonnenter med private løsninger knyttes til kommunalt nett.

Det er forskjellige betalingsmodeller i de ulike selskapene. Betalingsmodellen for MIRA ble revidert i 2023. Det bør ses på modellene for NRVA. Særlig gjelder dette avløp, hvor utfordringer med å måle avløpsmengder har ført til flere feil med påfølgende revideringer over lang tid.

Grensesnittene i selskapene er også ulike. Disse definerer hvor selskapenes ansvar slutter og kommunenes ansvar begynner. Dette definerer i neste omgang hvordan nye investeringer skal finansieres og om selskap eller kommune eier og drifter anleggene. Eventuell justering av grensesnittene må ha til formål å optimalisere utnyttelsen av den tekniske infrastrukturen og koordineringen i utviklingen av denne. Det er startet et prosjekt for å samordne og effektivisere drift av vannforsyning og avløp i selskaper og kommuner, herunder vurdere mulighet for fusjon mellom MIRA og NRVA. Arbeidet skal være ferdig i løpet av 1. halvår 2025.

Skjerpede myndighetskrav og økt søkelys på miljø kombinert med befolkningsvekst, gir stort press på de kommunaltekniske anleggene. Lillestrøm kommune fikk ny utslippstillatelse fra Statsforvalteren i 2023. Denne regulerer og setter krav til drift av avløpsnett. Det er i tillatelsen satt krav til en rekke planer, rapporteringer og tiltak som må gjennomføres de nærmeste årene. Kravene handler hovedsakelig om å måle, dokumentere og redusere utslipp fra avløpsnett. Det er utarbeidet beredskapsplan for avløp i 2024. Tiltaksplaner må utarbeides for å sikre at oppgradering av ledningsnett skjer der behovet er størst. Planleggingen startet i 2024 og ferdigstilles i 2025.

I utslippstillatelsen signaliserer Statsforvalteren at de kan komme med innsigelser på nye tilknytninger til avløpsnett der kommunen ikke kan dokumentere tilstrekkelig kapasitet. Det er derfor startet arbeid med å etablere en digital modell av avløpsnett i hele kommunen. Denne kan brukes til å beregne kapasitet på nettet og å finne deler av nettet som har problemer ved økt tilførsel pga. tilknytninger og nedbør.

Det er et overordnet mål at alle vannforekomster skal ha god eller svært god kjemisk og økologisk tilstand innen utgangen av 2027. Lillestrøm har mange private avløpsanlegg. En stor andel av disse er av eldre dato og bidrar til unødvendig forurensning. Kommunen er lovpålagt å føre tilsyn med disse anleggene, for å forhindre og stoppe forurensning. Tilsyn på dette området er nå i gang. Utslippstillatelsen til Lillestrøm kommune forutsetter at flere private avløpsanlegg knyttes til kommunalt avløpsnett. Dette arbeidet er i gang og må fortsette framover.

Nesten alle husstander i Lillestrøm kommune har tilgang på godt, nok og sikkert drikkevann. Derimot er reservevannforsyningen ikke tilstrekkelig. Levering av reservevann til kommunen er delegert til NRVA IKS. Selskapet har gjennomført flere tiltak for å styrke forsyningen, mens ytterligere tiltak gjenstår, blant annet å styrke overføringskapasiteten fra Oslo. Slik reservevannforsyningen i NRVA-området fungerer i dag, er deler av Lillestrøm kommune (spesielt tidligere Skedsmo) mest utsatt når det er store hendelser og mangel på reservevann.

Kommunen har 117 spillvannspumpestasjoner, hvor 44 har nødoverløp, 37 regnvannsoverløp og 23 pumpestasjoner for overvann/flom. Mange av disse er eldre enn teknisk levealder, er utslitte og har for lav kapasitet. Dette medfører unødvendige utslipp eller forurensning. Stasjonene har behov for oppgradering og utskifting. Det er igangsatt og fortsetter framover. Manglende oppfølging kan føre til reaksjoner fra Statsforvalteren.

Drift av parker og friluftsområder

Ressurssituasjonen er krevende. Budsjetter til blant annet drift av nye parker og arealer som kommer inn i porteføljen er ikke tilstrekkelige, men det er funnet rom i budsjettforslaget for å legge inn midler til

tre nye parker/bekker. Den generelle underfinansieringen betyr at innbyggerne ikke kan forvente samme kvalitet på tjenestene. Det blir nødvendig med redusert frekvens på stell av grøntarealer og enklere stell av beplantning.

Drift og vedlikehold av trafikkareal

Det et økende etterslep når det gjelder vedlikehold av kommunale veier. Kostnadsveksten er ikke kompensert i budsjettene. Det medfører ytterligere svekkelse i tjenestekvalitet, samt redusert vedlikehold.

Det bygges mye i Lillestrøm, spesielt i by- og tettstedsnære områder hvor det etableres ny infrastruktur med høye driftskostnader. Å sørge for tilstrekkelig vedlikehold er klok forvaltning av den investerte kapitalen. Temaplan vei, for drift og vedlikehold av kommunens veier, ble vedtatt i 2022. Tilsvarende temaplan for veilys er også vedtatt. I behandlingen framkom ønsker om å styrke vedlikeholdet framover. Målet er at vedlikeholdsetterslepet skal være borte i løpet av 25 år. Det fordrer at det avsettes nødvendige ressurser til både drift og vedlikehold, noe det så langt ikke er funnet rom for i budsjettforslaget.

Renovasjon

Det er stadig økende krav til utsorteringsgrad på de forskjellige avfallsfraksjoner. Det er en utfordring å sikre korrekt renovasjonsløsning med tanke på fortetting. En del av arealene legger opp til mindre bruk av bil. Dette krever en annen tankegang for å løse de avfallstyper som i dag går til gjenvinningsstasjonen via privatbiler.

Kommunens interne servicetjenester

Kommunalområdet servicetjenester har ansvar for flere fagområder som renhold, vaskeri, bilforvaltning, sentralbord, brukertjenester med mer. For området er fokuset å levere en effektiv tjeneste og samtidig med god kvalitet på leveransene. Forskriftene som omhandler miljø i skoler, barnehager og skolefritidsordninger, og miljørettet helsevern er førende for hvordan oppdragene blir løst i kommunen.

Det er i tillegg området oppgave å levere gode og riktige støttetjenester til kjernevirksomheten i kommunen. En kontinuerlig vurdering av hva behovet er ute i virksomheten blir en oppgave alle seksjoner må jobber mye med i året som kommer, slik at området treffer med riktige støttetjenester.

Området har fokus på miljø og bærekraft. Renholds- og vaskeritjenesten er begge Miljøfyrtårn-sertifiserte og skal i løpet av 2025 resertifiseres. Dette arbeidet prioriteres, og er et viktig bidrag for å nå klimanøytral drift innen 2027.

Kommunen er godt i gang med utfasing av fossile person- og varebiler. 83 % av denne kjøretøyparken er nå nullutslippskjøretøy. De fleste fossile kjøretøy er i dag eide kjøretøy. Det er lagt inn forslag om investeringsmidler til utskifting av den eide kjøretøyparken med 11,5 millioner kroner pr. år for de neste 3 årene.

KOSTRA nøkkeltall

	Lillestrøm	Lillestrøm	Drammen	Lørenskog	Ullensaker	Kostragruppe
	2022	2023				12
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) **)	404	405	574	385	453	629
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr) (B)	904	978	791	1 018	1 121	903
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	344 350	365 000	492 500	673 138	383 273	418 800
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	102	175	182	178	104	140
Kvalitet						
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	144	138	67	130	57	95

**) Justert for utgiftsbehov

Klima og infrastruktur

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	39 034	39 034	39 034	39 034
Sum Lønns- og prisvekst	1 642	1 642	1 642	1 642
Sum Tekniske justeringer	-2 062	-4 447	-9 164	-15 750
Vedtatt forrige periode				
Futurebuilt 2.0 - partnerskapsbidrag (overført til Samfunn og kultur)	870	870	870	870
Inndekning inntektskrav salg av kart (overført til Samfunn og kultur)	1 695	1 695	1 695	1 695
Innhenting av eksterne prosjektmidler/EU-tilskudd	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	1 565	1 565	1 565	1 565
Budsjettendringer som skal videreføres				
Arkitektur- og byggeskikksprisen, kun 2. hvert år (overført til Samfunn og kultur)	-100	-100	-100	0
Effekt omorganisering (KMS)	-1 000	-4 000	-5 000	0
Flytting av midler prosjekt fra 400000	-570	-570	-570	-570
Fordeling innhenting av eksterne prosjektmidler/EU-tilskudd KMS - Justering omorganisering	600	600	600	600
Andre tiltak	-1 278	-528	-528	-528
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-2 348	-4 598	-5 598	-498
Konsekvensjusteringer	-1 204	-5 839	-11 556	-13 042
Konsekvensjustert ramme	37 830	33 195	27 478	25 992
Omstilling/effektiviseringskrav				
Generell effektivisering i Lillestrøm kirkelige fellesråd 0,5%	-200	-400	-600	-600
Andre tiltak	750	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	550	-400	-600	-600
Nye tiltak og realendringer budsjett	550	-400	-600	-600
Administrativt vedtatte budsjettendringer				
Flytting av midler fra 400000 til 460000	-450	-450	-450	-450
Sum Administrativt vedtatte budsjettendringer	-450	-450	-450	-450
Budsjettendringer	-450	-450	-450	-450
Ramme 2025-2028	37 930	32 345	26 428	24 942

Omstilling/effektiviseringskrav

Generell effektivisering i Lillestrøm kirkelige fellesråd 0,5%

I tråd med politiske vedtak legges det opp til en generell effektivisering av kommunens selskaper/samarbeidspartnere med 0,5% årlig i perioden 2025-2028.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% diakonstilling Fet og Dalen	990	990	990	990
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% gravplassmedarbeider	780	780	780	780
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% krematør	820	820	820	820
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% prosjekt-kordinator kirke	1 200	1 200	1 200	1 200
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 50% økonomistilling	590	590	590	590
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - rehabiliteringsmidler kirke	1 000	1 000	1 000	1 000
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler kirke	800	800	800	800
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler krematoriedrift	600	600	600	600
Sum	6 780	6 780	6 780	6 780

Nye tiltak

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% diakonstilling Fet og Dalen

Ny diakonstilling Fet og Dalen. Store sosiale utfordringer og ingen diakon per 13200 innbyggere per nå.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% gravplassmedarbeider

Behovsplassanalyse fra 2022 som ble utarbeidet i forbindelse med Gravplasmeldingen 2021 viser at det er 266% stillingsmangel på kommunens 7 gravplasser. Behovet er særlig stort på Skedsmo kirkegård og Stalsberghagen gravlund.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% krematør

Ny 100% stilling krematør. Kommunens krematorium leverer tjenester til ca. 40 omliggende kommuner og har per i dag kun to krematører. Det er til enhver tid lovpålagt med en tilstedeværelse av to krematører, noe som skaper utfordringer med økning antall kremeringer, utvidet arbeidstid og ferieavvikling.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% prosjekt-kordinator kirke

Ny 100% prosjekt-kordinator (bygg og anlegg). LKF har løpende et stort antall krevende vedlikeholds- og byggeprosjekter som per i dag belaster underbemannet administrasjon.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 50% økonomistilling

Behov for ny 50% økonomistilling for bedre økonomistyring i LKF. Også anbefalt av revisor.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - rehabiliteringsmidler kirke

Øke årlige generelle rehabiliteringsmidler for å imøtegå et stadig økende vedlikeholdsetterslep og potensiell eskalering.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler kirke

Nye faste driftsmidler til etablering av lokale og rusfrie møtesteder for barn, ungdom og andre som trenger et trygt sted å møtes. Kirken skaper arenaer for diakonalt og frivillig arbeid i lokalsamfunnene, der det arbeides aktivt med inkludering.

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler krematoriedrift

Det må dekkes opp kostnader for økt antall kremeringer for egen kommune og høyst nødvendig vedlikehold for å opprettholde forsvarlig drift.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Iht. Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) §21. Vedtekter og avgifter skal *“Avgifter for bruk av gravkapell, anonym minnelund, navnet minnelund, urnevegg, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten”*. Lillestrøm kirkelige fellesråd (LKF) har ikke foreslått noen endringer av gebyrene ut over normal prisstigning.

Eiendom

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	194 440	194 440	194 440	194 440
Sum Lønns- og prisvekst	5 746	5 746	5 746	5 746
Sum Tekniske justeringer	-3 662	-3 662	-3 662	-3 662
Vedtatt forrige periode				
Etablering av skolepaviljong ved Frogner skole	-100	-100	-100	-100
Etablering av skolepaviljong ved Kjellervolla skole	-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
Paviljong under byggeprosjekt - Bingsfoss ungdomsskole	1 840	-1 230	-1 230	-1 230
Paviljong under byggeprosjekt - Skjetten skole	2 275	280	280	280
Utleie av 1. etg i Helsebygget på Sørumsand	50	50	50	50
Videreføre paviljong - Kjellervolla skole	1 550	1 550	1 550	1 550
Økte utgifter til innleie av lokaler	0	0	-6 000	-6 000
Andre tiltak	-750	-750	-750	-750
Sum Vedtatt forrige periode	3 715	-1 350	-7 350	-7 350
Budsjettendringer som skal videreføres				
Effekt av egenprodusert strøm på bygg - ut over institusjoner	0	-1 000	-1 000	0
Flytte OUT ut av leide lokaler og til rådhuset	-400	-400	-400	0
Justert mot besparelse bemanningsplan årsverk renhold	594	594	594	0
Rammeoverføring fra eiendomsdrift til brukertjenester	-440	-440	-440	-440
Andre tiltak	-5 667	-4 917	-4 917	-4 749
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-5 912	-6 162	-6 162	-5 189
Konsekvensjusteringer	-113	-5 428	-11 428	-10 454
Konsekvensjustert ramme	194 327	189 012	183 012	183 986
Driftskonsekvens av investeringer				
Påbygg av Ramstadskogen barnehage	0	0	130	260
Rehabilitering og nybygg ved Bingsfoss skole	0	0	250	500
Skjøtselsavtale Volla skolegård	80	80	80	80
Sum Driftskonsekvens av investeringer	80	80	460	840
Omstilling/effektiviseringskrav				
Innsparingstiltak - Nedleggelse av Volla folkebad	-210	-210	-210	-210
Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur	-330	-330	-330	-330
Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur	-250	-250	-250	-250
Andre tiltak	750	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-40	-790	-790	-790
Nye tiltak				
Etablering av FACT-team og medfølgende utgifter til lokaler	183	220	220	220
Paviljong under byggeprosjekt - Sten-Tærud skole (delfinansieres av omdisponering fra Bingsfoss og Skjetten i 2025)	-2 770	3 740	3 950	0
Økte driftsrammer friluftsbadene	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	-2 087	4 460	4 670	720
Nye tiltak og realendringer budsjett	-2 047	3 750	4 340	770

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Administrativt vedtatte budsjettendringer				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Administrativt vedtatte budsjettendringer	0	0	0	0
Ramme 2025-2028	192 280	192 762	187 352	184 756

Driftskonsekvens av investeringer

Påbygg av Ramstadskogen barnehage

Arealveksten ved Ramstadskogen barnehage gjør at det vil være nødvendig å øke drift og renholdskostnadene. Kostnaden er tidligere lagt inn med halvårs effekt i 2026 og med full årseffekt fra 2027, mens tiltaket nå er forskjøvet slik at det er halvårseffekt i 2027 og full årseffekt fra 2028.

Rehabilitering og nybygg ved Bingsfoss skole

Arealveksten ved Bingsfoss skole gjør at det vil være nødvendig å øke drift og renholdskostnadene. Kostnaden er skjøvet i tråd med forslag til investeringsplan, og lagt inn med halvårs effekt i 2027 og med full årseffekt fra 2028.

Skjøtselsavtale Volla skolegård

For å sikre godt vedlikehold og oppfølging av de nye uteområder etter rehabilitering av skolen.

Omstilling/effektiviseringskrav

Innsparingstiltak - Nedleggelse av Volla folkebad

Prosjekt E41030 - Drift av Volla folkebad kuttes. Volla folkebad er åpent lørdager for alle, og på søndager kun for kvinner. Besparelsen utgjør totalt 850.000,- kroner i året for kultur og eiendomsdrift.

Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur

Kutt i kursbudsjett for å saldere budsjett.

Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur

Kutt og harmonisering av velferdskontoer hos Klima og infrastruktur. Praxis i kommunen er ulik, og flere områder har ikke budsjettetert med midler til velferdstiltak.

Nye tiltak

Etablering av FACT-team og medfølgende utgifter til lokaler

FACT (Flexible Assertive Community Treatment) er et oppsøkende behandlingsteam der spesialisthelsetjenesten og kommunen jobber sammen. Målet er å sikre helsetjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser som har behov for koordinerte og langvarige tjenester. Avdeling psykisk helse og avhengighet skal dreie årsverk til FACT og søker om statlige tilskuddsmidler i 2025 til delvis dekning av utgifter til bemanning. Det er planlagt med oppstart av drift fra mars 2025. Det er vurdert at FACT-teamet bør lokaliseres i Distriktpsykiatrisk senter. Dette anses å være den mest kostnadseffektive

løsningen, som også ivaretar sikkerhetsaspekter og tjenestekvalitet. Det er innarbeidet midler til dekning av husleie.

Paviljong under byggeprosjekt - Sten-Tærud skole (delfinansieres av omdisponering fra Bingsfoss og Skjetten i 2025)

Sten-Tærud skole skal rehabiliteres og i byggeperioden må det etableres paviljonger. Kommunalområde Utbygging har ansvar for etableringen av paviljongen, mens Eiendom har ansvar for husleie, drift og nedrigging. Midler som tidligere er bevilget til paviljongprosjektene Bingsfoss og Skjetten vil bli omdisponert i 2025 som delfinansiering av paviljong på Sten-Tærud. Dersom paviljongen ikke finansieres og etableres, kan ikke byggeprosjektet gjennomføres.

Som en følge av omdisponering av midler bevilget til Bingsfoss, ligger det ikke driftsmidler til paviljonger under byggeperioden på Bingsfoss. Dette må innarbeides i neste års økonomiplan.

Økte driftsrammer friluftsbadene

Økte generelle kostnader ut over årlig justering, sikkerhetstiltak og økt bemanningsbehov gjør at det er behov for å øke rammene til drift av friluftsbadene. For eiendomsdriften utgjør tiltaket en økning i budsjett til å kjøpe kjemikalier for drift av anlegget.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Drift og vedlikehold av Åkrene gamle skole til Aktiv Fritid	80	80	80	80
Nebbursvollen friluftsbad - nødvendig vedlikehold på teknisk anlegg	10 000	1 700	0	0
Utskifting av branntekniske anlegg på flere formålsbygg	0	6 000	0	0
Sum	10 080	7 780	80	80

Nye tiltak

Drift og vedlikehold av Åkrene gamle skole til Aktiv Fritid

Fritid og idrett ønsker å ta i bruk Åkrene gamle skole til aktivitet, fordrer driftsmidler (har ikke vært tildelt før) + tilpasninger av bygget

Nebbursvollen friluftsbad - nødvendig vedlikehold på teknisk anlegg

Bassengteknisk anlegg på Nebbursvollen har sterkt behov for vedlikehold. Komponenter er utslitt, rustet i stykker og anlegget står i fare for å måtte stenges. Det har vist seg krevende å prioritere tiltaket innenfor budsjetttrammene i kommunedirektørens budsjettforslag, og tiltaket fremmes derfor på ønskelista over tiltak som burde vært finansiert. Det er risiko for store uventede kostnader til sommeren, og uønsket nedetid, dersom nødvendig vedlikehold ikke utføres på forhånd.

Utskifting av branntekniske anlegg på flere formålsbygg

Utskifting av brannalarmanlegg, nød og ledelysanlegg, styring mot adgangskontroll og røykventilasjon

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Kommunalområdet Eiendom har utleie av grunn til rigg og drift. Satsene for leie av grunn er differensiert og justert i henhold til prisstigning med henholdsvis

- Leie av areal i by og tettsteder 5%
- Leie av areal utenfor by og tettsteder 4%

Servicetjenester

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	183 310	183 310	183 310	183 310
Sum Lønns- og prisvekst	7 586	7 586	7 586	7 586
Sum Tekniske justeringer	5 510	5 789	5 789	5 789
Vedtatt forrige periode				
Arealvekst - renhold, drift og vedlikehold ny legevakt Sørumsand, Sophie Radich mv.	500	1 000	1 000	1 000
Drift av kampsportsenter i Åråsveien	-150	-150	-150	-150
Drift av Nylendlia - avvikles	-450	-450	-450	-450
Etablering av skolepaviljong ved Kjellervolla skole	-220	-220	-220	-220
Paviljong under byggeprosjekt - Bingsfoss ungdomsskole	90	-160	-160	-160
Paviljong under byggeprosjekt - Skjetten skole	210	0	0	0
Videreføre paviljong - Kjellervolla skole	220	220	220	220
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	200	240	240	240
Budsjettendringer som skal videreføres				
Effektivisering av renhold	-4 000	-6 000	-8 000	0
Justert mot besparelse bemanningsplan årsverk renhold	-594	-594	-594	0
Rammeoverføring fra eiendomsdrift til brukertjenester	440	440	440	440
Andre tiltak	15 735	15 735	15 735	15 735
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	11 580	9 580	7 580	16 175
Konsekvensjusteringer	24 876	23 195	21 195	29 789
Konsekvensjustert ramme	208 186	206 505	204 505	213 099
Driftskonsekvens av investeringer				
Påbygg av Ramstadskogen barnehage	0	0	140	280
Rehabilitering og nybygg ved Bingsfoss skole	0	0	225	450
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	0	365	730
Omstilling/effektiviseringskrav				
Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur	-70	-70	-70	-70
Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur	50	50	50	50
Renholdstjenesten - redusere vikarbruk	-500	-500	-500	-500
Reversere driftsøkning renhold ved utvidelse av Bingsfoss	0	0	-225	-450
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-520	-520	-745	-970
Nye tiltak				
Strøm og kommunale avgifter kampsportsenter - Åråsveien	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	150	150	150	150
Nye tiltak og realendringer budsjett	-370	-370	-230	-90
Ramme 2025-2028	207 816	206 135	204 275	213 009

Driftskonsekvens av investeringer

Påbygg av Ramstadskogen barnehage

Arealveksten ved Ramstadskogen barnehage gjør at det vil være nødvendig å øke drift og renholdskostnadene. Kostnaden er tidligere lagt inn med halvårs effekt i 2026 og med full årseffekt fra 2027, mens tiltaket nå er forskjøvet slik at det er halvårseffekt i 2027 og full årseffekt fra 2028.

Rehabilitering og nybygg ved Bingsfoss skole

Arealveksten ved Bingsfoss skole gjør at det vil være nødvendig å øke drift og renholdskostnadene. Kostnaden er skjøvet i tråd med forslag til investeringsplan, og lagt inn med halvårs effekt i 2027 og med full årseffekt fra 2028.

Omstilling/effektiviseringskrav

Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur

Kutt i kursbudsjett for å saldere budsjett.

Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur

Kutt og harmonisering av velferdskontoer hos Klima og infrastruktur. Praxis i kommunen er ulik, og flere områder har ikke budsjettert med midler til velferdstiltak.

Renholdstjenesten - redusere vikarbruk

Redusere vikarbudsjett - vikar uten refusjon

Reversere driftøkning renhold ved utvidelse av Bingsfoss

Renhold - Har midler til drift paviljong Bingsfoss fra 2025 - kutte som et effektiviseringstiltak

Nye tiltak

Strøm og kommunale avgifter kampsportsenter - Åråsveien

Det er ikke avsatt midler til drift av bygget knyttet til strøm - kommunale avgifter

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Drift og vedlikehold av Åkrene gamle skole til Aktiv Fritid	25	25	25	25
Ikke varme opp kunstgressbaner på vinteren	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Oppvarming ny kunstgressbane Fedrelandet	700	700	700	700
Oppvarming ny kunstgressbane Lillestrøm idrettspark	700	700	700	700
Sum	-2 075	-2 075	-2 075	-2 075

Nye tiltak

Drift og vedlikehold av Åkrene gamle skole til Aktiv Fritid

Renhold Fritid og idrett ønsker å ta i bruk Åkrene gamle skole til aktivitet, fordrer driftsmidler (har ikke vært tildelt før) + tilpasninger av bygget

Ikke varme opp kunstgressbaner på vinteren

Kommunen varmer i dag opp fem baner med undervarme på vinteren. Dette er baner kommunen eier. Det er noe variasjoner, men kostnaden utgjør ca. 700.000 kr årlig per bane. De fem banene er Skjetten stadion, Lillestrøm idrettspark, Skedsmo stadion, Fedrelandet og Strømmen stadion.

Oppvarming ny kunstgressbane Fedrelandet

Investert i nytt kunstgressbane. Ikke midler til drift

Oppvarming ny kunstgressbane Lillestrøm idrettspark

Investert i nytt kunstgressbane. Ikke midler til drift

Miljøteknikk

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	104 076	104 076	104 076	104 076
Sum Lønns- og prisvekst	7 058	7 058	7 058	7 058
Vedtatt forrige periode				
Endring tilskudd feiing til Nedre Romerike Brannvesen (NRBR)	0	71	71	71
Endring tilskudd til Romerike Avfallsforedling (ROAF)	3 053	6 182	6 182	6 182
Endringer i selvkostområdene	-13 089	-13 089	-13 089	-13 089
Rammeendring forbruksgebyr og disposisjonsfond VA	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Selvkost - biologisk drivstoff - finansiering	200	200	200	200
Selvkost - endring kommunale gebyrer (inntekt)	-35 010	-68 195	-152 337	-152 337
Selvkost - endring ramme	2 890	5 850	26 632	26 632
Selvkost - MIRA IKS avløp - endring tilskudd	-2 712	-4 062	153	153
Selvkost - NRBR IKS feiing - endring tilskudd	354	647	1 019	1 019
Selvkost - NRVA IKS avløp - endring tilskudd	-15 474	-7 941	5 839	5 839
Selvkost - NRVA IKS vann - endring tilskudd	-669	-2 053	27 354	27 354
Selvkost - ROAF IKS - økning tilskudd	7 647	18 818	27 818	27 818
Selvkost - Tiltak ta i bruk biologisk drivstoff	-200	-200	-200	-200
Selvkost endring kommunale gebyrer (inntekt)	-31 512	-81 547	-81 547	-81 547
Økning tilskudd til Midtre Romerike Avløpsselskap (MIRA)	-1 700	-2 300	-2 300	-2 300
Økning tilskudd til Nedre Romerike Avløpsselskap (NRA)	11 800	23 000	23 000	23 000
Økning tilskudd til Nedre Romerike Vannverk (NRV) selvkost	13 300	35 300	35 300	35 300
Økning tilskudd til NRBR på grunn av ny brannstasjon på Lystad	1 200	2 150	2 150	2 150
Andre tiltak	-0	-0	-22 975	-22 975
Sum Vedtak forrige periode	-104 922	-132 169	-161 729	-161 729
Budsjettendringer som skal videreføres				
Flytting av budsjett fra ansvar 450000 til 460000	-800	-800	-800	-800
Andre tiltak	6 617	6 617	6 617	6 617
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	5 817	5 817	5 817	5 817
Endringer i selvkostområdene				
Endring finansiering prosjektledere Utbygging.	6 600	6 600	6 600	6 600
Selvkost - effektivisering renovasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Selvkost - Endring tilskudd ROAF	2 700	18 100	27 900	37 300
Selvkost - Endring tilskudd til feiing NRBR	-399	-399	-399	-399
Selvkost - Endring tilskudd vannkjøp NRVA	-1 428	16 428	49 536	81 993
Selvkost - Endring tilskudd/avløpsrensing MIRA	-4 346	-5 533	-5 176	-5 549
Selvkost - Endring tilskudd/avløpsrensing NRVA.	32 982	55 399	72 542	85 935
Selvkost - Finansiering av endring tilskudd feiing NRBR	399	399	399	399
Selvkost - Finansiering av endring tilskudd ROAF	-2 700	-18 100	-27 900	-37 300
Selvkost - Finansiering av endring tilskudd vannkjøp NRVA	1 428	-16 428	-49 536	-81 993

Økonomiplan for 2025-2028

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Selvkost - Finansiering av endring tilskudd/avløpsrening NRVA	-32 982	-55 399	-72 542	-85 935
Selvkost - Finansiering av endring tilskudd/avløpsrening MIRA	4 346	5 533	5 176	5 549
Selvkost - Finansiering effektivisering renovasjon	1 000	1 000	1 000	1 000
Selvkost - Finansiering MIRA IKS septik/slam - økning tilskudd	-900	-900	-900	-900
Selvkost - Finansiering reduksjon materialer til vedlikehold ledningsnett og kummer på vann og avløp	1 500	1 500	1 500	1 500
Selvkost - Finansiering redusert bemanning med 3 vakante stillinger på vann og avløp	3 300	3 300	3 300	3 300
Selvkost - Finansiering tiltak for å styrke kommunens ansvar innen renovasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Selvkost - Finansiering ubesatt ansettelse i kun 2025	1 000	0	0	0
Selvkost - justering rammer avløp	37 846	37 846	37 846	37 846
Selvkost - justering rammer renovasjon	-343	-343	-343	-343
Selvkost - justering rammer slam	27	27	27	27
Selvkost - MIRA IKS septik/slam - økning tilskudd	900	900	900	900
Selvkost - Reduksjon materialer til vedlikehold ledningsnett og kummer på vann og avløp	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Selvkost - Redusert bemanning med 3 vakante stillinger på vann og avløp	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.	0	15 114	25 292	16 482
Selvkost – Tiltak for å styrke kommunens ansvar innen renovasjon	1 000	1 000	1 000	1 000
Selvkost - Ubesatt ansettelse i kun 2025	-1 000	0	0	0
Selvkost- justering rammer feiing	87	87	87	87
Selvkost- justering rammer forurensning	-129	-129	-129	-129
Selvkost- justering rammer vann	7 941	7 941	7 941	7 941
Sum Endringer i selvkostområdene	52 030	67 144	77 322	68 512
Konsekvensjusteringer	-40 017	-52 150	-71 532	-80 342
Konsekvensjustert ramme	64 058	51 926	32 543	23 733
Driftskonsekvens av investeringer				
Drift av ny etappe Sagstien - forskjøvet prosjektgjennomføring	-103	-103	-103	0
Skjøtselsavtale Vollaparken	0	0	0	150
Sum Driftskonsekvens av investeringer	-103	-103	-103	150
Omstilling/effektiviseringskrav				
Kutt i reasfaltering av kommunale veier, G/S, fortau	-1 000	-2 000	-2 000	0
Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur	-100	-100	-100	-100
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-1 100	-2 100	-2 100	-100
Nye tiltak				
Akutt vedlikehold av bruer - Nordens vei - Skjetten	2 000	0	0	0
Bruke modellering istedenfor måling til oppfølging av luftkvalitet	-500	-500	-500	-500
Drift av nye parker og uteområder	1 500	1 800	1 800	1 800
Ikke selvkost - Endring tilskudd til NRBR	-81	-214	-849	0
Økte kostnader ny rammeavtale vintervedlikehold	4 300	4 300	4 300	4 300
Sum Nye tiltak	7 219	5 386	4 751	5 600

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Nye tiltak og realendringer budsjett	6 016	3 183	2 548	5 650
Administrativt vedtatte budsjettendringer				
Andre tiltak	-3 079	-3 079	-3 079	-3 079
Sum Administrativt vedtatte budsjettendringer	-3 079	-3 079	-3 079	-3 079
Budsjettendringer	-3 079	-3 079	-3 079	-3 079
Ramme 2025-2028	66 996	52 030	32 013	26 305

Endringer i selvkostområdene

Selvkost - effektivisering renovasjon

Statsforvalters krav til oppfølging av Brånåsen deponi. Gassmålinger i private hjem og teknisk drift av gassentralen er satt ut på nytt anbud. Dette har ført til en besparelse.

Selvkost - Endring tilskudd til feiing NRBR

Endring tilskudd til feiing NRBR.

Selvkost - Endring tilskudd vannkjøp NRVA

Endring tilskudd/vannkjøp til/fra NRVA.

Selvkost - Endring tilskudd/avløpsrensing MIRA

Endring tilskudd/avløpsrensing MIRA

Selvkost - Finansiering av endring tilskudd ROAF

Finansiering endring tilskudd til ROAF ved bruk av fond.

Selvkost - Finansiering av endring tilskudd/avløpsrensing NRVA

Finansiering av endring tilskudd/avløpsrensing NRVA ved å øke inntektene.

Selvkost - Finansiering MIRA IKS septik/slam - økning tilskudd

Selvkost - Finansiering MIRA IKS septik/slam - økning tilskudd ved å bruke fond.

Selvkost - Reduksjon materialer til vedlikehold ledningsnett og kummer på vann og avløp

Selvkost - Reduksjon materialer til vedlikehold ledningsnett og kummer på vann og avløp.

Selvkost - Redusert bemanning med 3 vakante stillinger på vann og avløp

Selvkost - Redusert bemanning med 3 vakante stillinger på vann og avløp.

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen for årene 2026-2028 slik at økonomiplanen på selvkost blir realistisk.

Selvkost – Tiltak for å styrke kommunens ansvar innen renovasjon

Det er behov for økt innsats for å forbedre, utvikle, effektivisere og digitalisere våre tjenester mot ROAF. Dette vil bidra til en smidigere samhandling og sikre riktig gebyrsetting.

Videre vil saksbehandling, avvikshåndtering, bidra til å rette opp klager, feil og mangler styrkes. Kravene innen renovasjon utvikler seg svært raskt. Nye nasjonale normer setter strammere krav til bærekraftig planlegg av kommunens renovasjonsordning, spesielt med tanke på nye reguleringsplaner.

Selvkost - Ubesatt ansettelse i kun 2025

Selvkost - Ubesatt ansettelse i kun 2025.

Driftskonsekvens av investeringer

Drift av ny etappe Sagstien - forskjøvet prosjektgjennomføring

I økonomiplan 2024-27 ble det lagt inn økte driftskostnader knyttet til utvidelse av ny del av Sagstien. På grunn av utglidninger langs elva er prosjektet satt på vent. Midlene knyttet til drift av den nye delen av turstien tas derfor ut igjen, i tråd med budsjettet fremdrift på prosjektet i investeringsplanen.

Skjøtselsavtale Vollaparken

For å sikre godt vedlikehold og oppfølging av den nye parken.

Omstilling/effektiviseringskrav

Kutt i reasfaltering av kommunale veier, G/S, fortau

Det er en mulighet å kutte i reasfaltering av kommunale veier, gang- og sykkelstier og fortau. Samtidig er det gjennomført betydelige kutt i veidriften. Konsekvensen er at veier og trafikkarealer forfaller ytterligere. Punktvis vedlikehold (lapping) vil øke. I 2019 ble 59.000 m² reasfaltet. I 2027 anslås det at kun 10.500 m² reasfaltes.

Kutt i velferdskonti Klima og infrastruktur

Kutt og harmonisering av velferdskontoer hos Klima og infrastruktur. Praxis i kommunen er ulik, og flere områder har ikke budsjettet med midler til velferdstiltak.

Nye tiltak

Akutt vedlikehold av bruer - Nordens vei - Skjetten

Kommunale broer blir jevnlig kontrollert i forhold til gjeldende regelverk. Kontrollen utløser krav til utbedring. Det er nå behov for 2 mill. kroner til utbedring av mangler, blant annet ved broskjøter.

Bruke modellering istedenfor måling til oppfølging av luftkvalitet

Kutt 0,5 mill. kroner – bruke modellering istedenfor måling til oppfølging av luftkvalitet

Det er tidligere vedtatt at det skal benyttes 0,5 mill. kroner til etablering av målestasjoner for luftkvalitet. Kommunen skal etter forskrift for lokal luftkvalitet kjenne lokal luftforurensningssituasjon og sørge for overholdelse av pliktene som følger av forskriften. Etter ny forskrift skal luftkvaliteten i Norge dokumenteres gjennom en soneinndeling. Miljødirektoratet har ansvaret for at behovet for målinger blir dekket innenfor hver sone. Lillestrøm tilhører i dette systemet «Oslo-sonen» og behovet for måledata kan dekkes av målestasjoner som er etablert i Oslo. Målinger over lengre tid viser at de sentrale terskelverdiene ikke brytes i Lillestrøm kommune. Kommunen er derfor ikke forpliktet til å gjøre målinger eller utarbeide tiltaksutredninger slik situasjonen er nå. Kommunen har etter ny forskrift hovedansvaret for å drifte eventuelle målestasjoner.

Miljødirektoratets varslingsmodell for luftkvalitet vil i stor grad kunne brukes til å følge utviklingen av luftkvaliteten i hele Lillestrøm kommune. Modellen er under utvikling og vil bli et stadig bedre verktøy for å følge luftkvaliteten. Miljødirektoratet utarbeider ved hjelp av sin modell en rekke tjenester som er verktøy for å sørge for at luftkvalitet blir inkludert i kommunens planlegging og forvaltning. Denne varslingsmodellen kan i noen grad gjøre målestasjoner overflødige. Samtidig kan objektive måledata være et viktig korrektiv og fungere som en kalibrering til modellen. Et utvalg faste målestasjoner som står på samme sted over lengre tid, vil gi nyttig informasjon om den faktiske utviklingen i luftkvaliteten. Modellsimulering vil også gi slike tidsserier, og disse kan man sammenlikne med de faktiske data fra målestasjonene. Modellen vil i tillegg varsle luftkvaliteten noen dager frem i tid. Modellsimuleringer kombinert med noen målepunkter gir derfor et godt grunnlag for å ha kontroll over luftkvaliteten i kommunen.

Etter ny forskrift skal luftkvaliteten i Norge dokumenteres gjennom en soneinndeling. Miljødirektoratet har ansvaret for at behovet for målinger blir dekket innenfor hver sone. Lillestrøm tilhører i dette systemet «Oslo-sonen» og behovet for måledata kan dekkes av målestasjoner som er etablert i Oslo. Målinger over lengre tid viser at de sentrale terskelverdiene ikke brytes i Lillestrøm kommune. Kommunen er derfor ikke forpliktet til å gjøre målinger eller utarbeide tiltaksutredninger slik situasjonen er nå.

Ved å kutte tiltaket vil Lillestrøm for fremtiden basere seg på måledata fra andre steder, samt framskrivninger av luftkvalitet som er fundert i modellering. Modelleringen er og vil være gjenstand for utvikling og forbedring.

Drift av nye parker og uteområder

Drift av parkene i Sørumsand og Sophie Radich skole, samt bybekken i Landstadgata skal overtas av kommunen etter garantiperiodene er over. Dette omfatter ansvar for avfallshåndtering, drift, daglig vedlikehold og reparasjoner.

Ikke selvkost - Endring tilskudd til NRBR

Ikke selvkost - Endring tilskudd til NRBR.

Økte kostnader ny rammeavtale vintervedlikehold

Det er gjennomført ny anbudskonkurranse for vinterdriften de neste årene. Årlig kostnad øker med 4,3 mill. kroner til 15,3 mill. kroner. Økningen skyldes blant annet at brøyting starter ved 5 cm, mot før 10 cm, jmf. kst.sak 29/24, samt strengere miljøkrav til kjøretøy og generell prisstigning.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Drift og vedlikehold veier, samferdsel	3 300	3 300	3 300	3 300
Forurensning	1 300	1 300	1 300	1 300
Oppfølging av behov temaplan vei vedtatt i k- styret.	20 000	20 000	20 000	20 000
Selvkost - Finansiering Garasjeplasser vann og avløp	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Selvkost - Garasjeplasser vann og avløp	1 400	1 400	1 400	1 400
Uteområder - underfinansiering av dagens driftsnivå	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum	26 600	26 600	26 600	26 600

Nye tiltak

Drift og vedlikehold veier, samferdsel

Det er økte kostnader til drift og vedlikehold av veier og driftsbudsjettet strekker ikke til. Kostnadsøkningene gjelder de fleste varer og tjenester, men har vært særlig høye på store poster som maskinvedlikehold og drivstoff. I tillegg er det flere nye veier som er overtatt til drift og vedlikehold uten finansiering. Manglende vedlikehold er også med å øke de løpende driftskostnadene. De særlige kostnadsøkningene ble heller ikke kompensert i budsjettet for 2023 og 2024. Manglende finansiering av driften i denne størrelsesorden vil medføre ytterligere nedtak av tjenestekvaliteten både for vinter- og sommervedlikehold.

Forurensning

I kommunens helhetlige ROS er det satt søkelys på beredskap og håndtering av akutt forurensning. Ansvar er svært fragmentert mellom private, staten, Kystverket, NRBR og kommunen. Det er viktig at Miljøteknikk tilføres ressurser slik at forskriftskrav (forurensningsloven) om akutt forurensning kan følges opp. Per i dag er det ikke kapasitet til å behandle saker angående forurensning i tilstrekkelig grad.

Det foreslås å legges inn en ressurs som kan håndtere akutt beredskap og forurensning, samt noe finansiering av løpende håndtering av mindre saker. Store hendelser opptrer uregelmessig og bør fortsatt håndteres fra sak til sak.

Oppfølging av behov temaplan vei vedtatt i k- styret.

Temaplan vei synliggjør utfordringene med det stadig økende vedlikeholdsetterslepet og adresserer nødvendige tiltak for å redusere dette. Kommunestyret har vedtatt at etterslepet skal tas igjen over en periode på 25 år. Det er gjort grundig rede for kvaliteten på de kommunale veiene i temaplanen og

vedlikeholdsetterslepet er godt dokumentert. Manglende finansiering av driften til oppfølging av tema-planen medfører at målene ikke nås og at vedlikeholdsetterslepet fortsetter å øke.

Selvkost - Finansiering Garasjeplasser vann og avløp

Selvkost - Finansiering garasjeplasser vann og avløp.

Selvkost - Garasjeplasser vann og avløp

Det er mangel på garasjeplasser. Maskiner som er i beredskap trenger å stå varmt. Dette gjelder blant annet ny spylebil og materiell som brukes til beredskap for vannlekkasjer.

Uteområder - underfinansiering av dagens driftsnivå

Underfinansiering. Forvaltningsansvaret for uteområder er overført fra Kultur til Miljøteknikk. Det viser seg at tiltakene er underfinansiert i Kultur i 2022, 2023, 2024. Rammen for 2025 er derfor ikke realistisk for å dekke driften. Uten en styrking av budsjettet må aktiviteten reduseres fra 1.1.2025.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Generelle prinsipper for selvkost

Lillestrøm kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene på tjenestene. Et annet sentralt prinsipp for selvkost er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret, hvis ikke kommunestyret vedtar og subsidiere selvkost.

Kalkylerente

Kalkylerenten (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng) er anslått å bli 3,84 % i 2025 mot 4,69 % i budsjettet for 2024.

Endringer i kommunale gebyrer og bruk/avsetning fond

Både kommunen og de interkommunale selskapene står overfor store investeringsbehov, både som følge av befolkningsvekst og vedlikeholdsetterslep, men også grunnet økte krav fra myndighetene. Kostnadene i kommunen og særlig i de interkommunale selskapene øker mye i 2025. Dette skyldes flere forhold som er ytterligere beskrevet under. Det fører til at gebyrene for vannforsyning og avløp vil øke mye i 2025. Endringer i gebyrene er søkt utjevnet i økonomiplanperioden ved bruk av fond i den grad det er rom, noe det ikke er pr nå på vann og avløp.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon, slamtømming og feiing/tilsyn

Fra 2024 til 2025 foreslås gebyrene endret i tråd med tabellene under. Tabellene viser også den stipulerte utviklingen i planperioden frem mot 2028, hensyntatt foreliggende drift- og investeringsplaner. Økonomiplanene til selskapene ble vedtatt tidligere i 2024 før man så alle effektene av kostnadsutviklingen i 2024. Anslagene for planperioden er dermed basert på kostnadsutviklingen i 2024 og budsjett 2025, samt oppdaterte anslag for utviklingen i handlingsplanperioden.

Med unntak av noen enkelte forhold så er driverne for kostnadsutviklingen innen selvkostområdene de samme som i samfunnet ellers. Tjenestene er innrettet for å ta ut stordriftsfordeler. Produksjon av vann og rensing av avløpsvann utføres i selskapene, mens kommunen utnytter positive effekter av samhandling med øvrig kommunalteknisk infrastruktur i egen regi. Renovasjon utføres i regi av renovasjonsselskapet.

Vann og avløp har gjennom 2024 vært gjenstand for lavere inntekter enn budsjettet. Årsaken er litt sammensatt, men skyldes primært to forhold. Det er vedtatt at kommunens abonnenter skal ha vannmåler som benyttes som grunnlag for avregning for både vann og avløp. Der hvor abonnentene ikke har installert vannmåler stipuleres forbruket etter boligens størrelse. Overgang til vannmåler viser at forbruket blir lavere enn uten vannmåler og antall solgte kubikkmeter vann er lavere enn tidligere. En annen årsak er at abonnentene har blitt fakturert med lavere kubikkpris enn det som er budsjettet. Det foreslås i budsjettet for 2025 at den delen av de manglende inntektene for inneværende år som medfører underskudd på vann og avløp hentes inn over en periode på 5 år. Det er det maksimale av det som er mulig innenfor rammene av selvkostregelverket. I tillegg må merforbruk i MIRA IKS fra 2022, i tråd med selskapsavtalen, dekkes inn i løpet av 2024.

Inn i 2024 hadde kun selvkostområde Vann penger avsatt til bundne fond. For å dempe effektene av de store kostnadsøkningene i 2024, og spesielt de økte energikostnadene ble det trukket veksler på fondet for å dempe økningen i gebyrene. Inn i 2025 er fondet tømt innen vann. For 2025 foreslås det i budsjettet at kostnaden fullt ut dekkes med gebyrer pluss en avsetning til både vann- og avløpsfond. I starten av 2023 fikk kommunen ny utslippstillatelse innen avløp. Den stiller tydelige og skjerpede krav til innsamling og transport av avløpsvann. På samme måte fikk NRVA IKS ny utslippstillatelse mot slutten av 2022. Det forventes ytterligere skjerpede krav innen avløpsområdet de kommende årene.

På vannforsyningssiden er det fortsatt behov for å styrke kapasiteten i produksjon og transport av vann, både for å oppnå full reservevannsforsyning, gjennomføre nødvendig vedlikehold som vannlekkasjesøk og utbedring, samt møte befolkningsveksten. Vi ser gjennom 2024 at fokus på vannlekkasjesøk og utbedring er svært viktig ettersom kubikkprisen på vannkjøp har steget betydelig siste 2 årene med ca. 100 %. Selskapenes kostnader videreføres til kommunen i form av driftstilskudd. I sum medfører endrede krav og vekst betydelige investeringsbehov i årene som kommer. Investeringene finansieres ved låneopptak og sammen med renter og avskrivninger vil de bidra til økte kostnader fremover.

Innsatsfaktorer i tjenesteproduksjonen har økt mye i kostnad. Det bygges færre boliger enn tidligere og vi har sett en fallende trend gjennom 2023 og 2024.

De forslåtte økonomiske rammene og gebyrene gjenspeiler både kostnadsutviklingen, behovet for økte investeringer og reduserte inntekter fra tilknytning av nye boliger.

Når det gjelder slam/septik så ble gebyret her satt ned betraktelig i 2024 da vi var nødt til å bruke mye av fondet for å overholde generasjonsprinsippet. I 2025 får vi en tilsvarende betydelig økning av gebyret for å komme opp på et normalnivå igjen.

Effektivisering

I budsjettet for 2025 ligger det effektiviseringstiltak på selvkostområdene (i kommunens del av kostnadsbildet) som til sammen utgjør en besparelse på -5,8 mill. kroner som er med på å dempe gebyrøkningene noe. Dette er kutt i 3 stillinger, en ubesatt stilling i 2025 og reduksjon materialer til vedlikehold. I tillegg er det foreslått et tiltak hvor prosjekt kommunalteknikk, organisert under utbygging, lønner enkelte ansatte som jobber kun med investeringer over investeringsbudsjettet. Dette reduserer lønnskostnadene i driftsbudsjettet med ca. -6,6 mill. kroner til sammen på vann og avløp. Til sammen blir dette en besparelse på -12,4 mill. kroner. Besparelsen på 6,6 mill. kroner er ikke hensyntatt i gebyrberegningen nedenfor, og er foreslått avsatt til fond.

Gebyreksempelene er basert på årlig forbruk på 150 kubikkmeter for vann og avløp, renovasjonsbeholder 140 liter. Tømming av slam er oppgitt per kubikkmeter, alminnelig størrelse på tanken er 4 kubikkmeter. Satsene er inkl. mva. med unntak av feiing.

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnet)	761	1 124	1 281	1 389	1 563	1 729	1 763
Endring, abonnementsgebyr		47,7 %	14,0 %	8,4 %	12,5 %	10,6 %	2,0 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	33,10	34,43	51,28	55,50	62,35	68,89	70,13
Endring, forbruksgebyr		4,0 %	48,9 %	8,2 %	12,3 %	10,5 %	1,8 %
Arsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	5 726	6 288	8 973	9 714	10 915	12 062	12 281
Endring fra året før		9,8 %	42,7 %	8,3 %	12,4 %	10,5 %	1,8 %

Gebyrsatser, Avløp (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnet)	1 100	1 489	1 573	1 728	1 856	1 939	1 969
Endring, abonnementsgebyr		35,4 %	5,6 %	9,9 %	7,5 %	4,4 %	1,5 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	47,75	49,66	67,23	73,73	79,04	82,38	83,50
Endring, forbruksgebyr		4,0 %	35,4 %	9,7 %	7,2 %	4,2 %	1,4 %
Arsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	8 263	8 938	11 656	12 786	13 712	14 295	14 494
Endring fra året før		8,2 %	30,4 %	9,7 %	7,2 %	4,3 %	1,4 %

Gebyrsatser, Renovasjon (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	4 761	4 776	4 920	5 314	5 713	6 141	6 780
Endring fra året før		0,3 %	3,0 %	8,0 %	7,5 %	7,5 %	10,4 %

Gebyrsatser, Slamtømming (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	1 086	448	715	1 109	1 196	1 314	1 393
Endring fra året før		-58,8 %	59,8 %	55,1 %	7,9 %	9,8 %	6,0 %

Gebyrsatser, Feiing (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	541	559	556	604	620	635	652
Endring fra året før		3,3 %	-0,5 %	8,6 %	2,6 %	2,4 %	2,7 %

Samordning og klimatilpasning

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	7 469	7 469	7 469	7 469
Sum Lønns- og prisvekst	280	280	280	280
Vedtatt forrige periode				
Flytting av juridisk rådgiver fra KMS til kommuneadvokaten	375	375	375	375
Andre tiltak	-750	-750	-750	-750
Sum Vedtak forrige periode	-375	-375	-375	-375
Budsjettendringer som skal videreføres				
Flytting av budsjett fra ansvar 450000 til 460000	800	800	800	800
Andre tiltak	8 628	8 628	8 628	8 628
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	9 428	9 428	9 428	9 428
Endringer i selvkostområdene				
Selvkost - justering rammer avløp	5	5	5	5
Selvkost- justering rammer vann	23	23	23	23
Sum Endringer i selvkostområdene	28	28	28	28
Konsekvensjusteringer	9 361	9 361	9 361	9 361
Konsekvensjustert ramme	16 830	16 830	16 830	16 830
Omstilling/effektiviseringskrav				
Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur	-100	-100	-100	-100
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-100	-100	-100	-100
Nye tiltak og realendringer budsjett	-100	-100	-100	-100
Administrativt vedtatte budsjettendringer				
Flytting av midler fra 400000 til 460000	450	450	450	450
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Administrativt vedtatte budsjettendringer	450	450	450	450
Budsjettendringer	450	450	450	450
Ramme 2025-2028	17 180	17 180	17 180	17 180

Omstilling/effektiviseringskrav

Kutt i kursvirksomhet Klima og infrastruktur

Kutt i kursbudsjett for å saldere budsjett.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Overvannskoordinator	1 100	1 100	1 100	1 100
Trainee overvann 2025-2027	354	850	567	0
Sum	1 454	1 950	1 667	1 100

Nye tiltak

Overvannskoordinator

Det er en økende problematikk knyttet til overvann, kvikkleire og utglidninger på både på offentlig og privat eiendom. Det gjelder både eksisterende byggeområder og områder som vurderes for utbygging. Mange av problemstillingene kan henføres til intens nedbør, nedbør over tid eller en kombinasjon av disse. Dette er utfordringer som vil utløse mange tiltak og behov for å redusere av risiko. Det er også en økende forventning til at kommunen skal bidra til å løse utfordringer på private problemer. Det utarbeides løpende nye skybruddsplaner og her gjøres det en stor innsats med begrensede ressurser. Skybruddsplanene gir bedre oversikt over problemområder knyttet til overvann, men kommunen bør være lenger fremme. Spesielt mangler det kapasitet til å vedlikeholde og videreutvikle datagrunnlag, samt bryte disse ned slik at de kan nyttiggjøres av utbyggere og kommunen. Arbeidet som skal gjøres er primært løpende driftsoppgaver og løses best og billigst ved bruk av interne ressurser. Det foreslås at det opprettes en stilling til formålet.

Trainee overvann 2025-2027

I arbeidet med skybruddsplaner får kommunen god oversikt over problemstillinger relatert til overvann. Samtidig mangler kommunen en god oversikt over hvordan de ulike kommunalområdene påvirkes av klimaendringer. Dette arbeidet bør følges opp med en bred klimatilpasningsstrategi. Strategien vil gå nærmere inn på de ulike naturfarene og beskrive hvordan kommunen rammes. En slik strategi bør også ha en handlingsdel som beskriver en fornuftig fremdrift og utrulling. Oppgaveløsningene passer godt som prosjektarbeid og bør kunne gjennomføres av en trainee med kyndig veiledning. Det foreslås derfor at kommunalområdet tar inn en trainee fra høsten 2025 og to år fremover.

Utbygging

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	34 651	34 651	34 651	34 651
Sum Lønns- og prisvekst	546	546	546	546
Sum Tekniske justeringer	1 255	1 255	1 255	1 255
Vedtatt forrige periode				
Midler til utredninger av investeringer - Behovsplan helse og mestring	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Paviljong under byggeprosjekt - Bingsfoss ungdomsskole	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Paviljong under byggeprosjekt - Skjetten skole	0	-4 000	-4 000	-4 000
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtatt forrige periode	-9 000	-13 000	-13 000	-13 000
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	1 250	1 250	1 250	1 250
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	1 250	1 250	1 250	1 250
Endringer i selvkostområdene				
Selvkost - Endring av finansiering av prosjektledere Utbygging	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Selvkost - justering rammer avløp	-333	-333	-333	-333
Selvkost- Besparelse vakant stilling	-868	-868	-868	-868
Selvkost- finansiering av vakant stilling	868	868	868	868
Selvkost- justering rammer vann	-387	-387	-387	-387
Sum Endringer i selvkostområdene	-7 319	-7 319	-7 319	-7 319
Konsekvensjusteringer	-13 268	-17 268	-17 268	-17 268
Konsekvensjustert ramme	21 383	17 383	17 383	17 383
Nye tiltak				
Paviljong under byggeprosjekt - Sten-Tærud skole (delfinansieres av omdisponering fra Bingsfoss og Skjetten i 2025)	11 200	0	0	0
Sum Nye tiltak	11 200	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	11 200	0	0	0
Ramme 2025-2028	32 583	17 383	17 383	17 383

Endringer i selvkostområdene

Selvkost - Endring av finansiering av prosjektledere Utbygging

Det er ønskelig å endre finansieringen av ansatte prosjektledere på Utbygging avdeling prosjekt kommunalteknikk og uteområder fra driftsfinansiering til å belaste investeringene det jobbes på, etter modell fra prosjekt bygg og eiendom, og i tråd med ønsker fra revisor.

Selvkost- Besparelse vakant stilling

Redusert bemanning med 1 stilling på kommunalteknikk- selvkostområde.

Selvkost- finansiering av vakant stilling

Finansiering av 1 vakant stilling på kommunalteknikk- selvkostområde. Medfører reduserte gebyrer.

Nye tiltak

Paviljong under byggeprosjekt - Sten-Tærud skole (delfinansieres av omdisponering fra Bingsfoss og Skjetten i 2025)

Sten-Tærud skole skal rehabiliteres og i byggeperioden må det etableres paviljonger. Kommunalområde Utbygging har ansvar for etableringen av paviljongen, mens Eiendom har ansvar for husleie, drift og nedrigging. Midler som tidligere er bevilget til paviljongprosjektene Bingsfoss og Skjetten vil bli omdisponert i 2025 som delfinansiering av paviljong på Sten-Tærud. Dersom paviljongen ikke finansieres og etableres, kan ikke byggeprosjektet gjennomføres.

Som en følge av omdisponering av midler bevilget til Bingsfoss, ligger det ikke driftsmidler til paviljonger under byggeperioden på Bingsfoss. Dette må innarbeides i neste års økonomiplan.

SAMFUNN OG KULTUR

Dagens virksomhet

Samfunn og kultur er et nytt tjenesteområde fra 1. mai 2024. Det består i hovedsak av tidligere By- og stedutvikling og Kultur i tidligere Kultur, miljø og samfunn. Tjenesteområdet ivaretar og utvikler de fysiske rammene for gode liv i kommunen. Kommuneplan og rullering av denne er sentrale oppgaver, samt strategier og overordnede planer, område- og detaljreguleringer og ulike byggesaker. I alle prosesser og vurderinger skal kommunens mål og verdier, vedtatte planer, lovverk og retningslinjer vektlegges. Innbyggere, utbyggere, nærings- og kulturaktører, organisasjoner og andre interessenter skal høres og involveres i så stor grad som mulig, - tilpasset sakstype og ressurser.

Møteplasser i offentlige rom, både ute og inne, skal sikres. Det skal legges grunnlag for integrasjon, relasjonsbygging og aktivitet for innbyggerne i lokalsamfunn og nabolag i Lillestrøm by og kommunens tettsteder.

Natur- og friluftsområder, blågrønne arealer, parker og lekeplasser, samt kultur- og idrettsarenaer er meget viktig for folkehelse og inkludering. I tillegg er ivaretagelse og opparbeidelse av blågrønne områder vitalt for å sikre biologisk mangfold og håndtering av overvann.

Samfunn og kultur er organisert i fire kommunalområder.

Samfunnsutvikling har strategisk hovedansvar for utvikling i hele kommunen. I tillegg har området ansvar for oppfølging og koordinering på ulike samarbeidsarenaer i regional sammenheng, spesielt innen areal- og transportarbeidet. Oppgaver som ligger til området er kommuneplan, strategisk klimaarbeid, næringsutvikling, jord- og skogbruk, ivaretagelse av natur, biologisk mangfold og dyrevelferd, universitetsby-satsingen, utvikling av Kjeller flyplassområde, ivaretagelse av kommunens interesser i dekommisjonering på Kjeller, koordinering av folkehelsearbeidet, levekårsundersøkelser, oppfølging av regionale planer og Byvekstavtalen for Oslo og Akershus, mobilitetsvurderinger, samt framskaffelse av kunnskapsgrunnlag til strategi- og planarbeid, analyser og statistikk, kommunens kartverk og eiendomsinformasjon. Fra 1. januar 2025 er området delt inn i følgende avdelinger; strategi og næring, landbruk og natur samt kart og analyse.

By- og stedsplanlegging har ansvar for behandling av detaljreguleringer, utarbeidelse av et stort antall områdereguleringer og utviklingsprosjekter, samt oppfølging av byutviklingsplanen for Lillestrøm by. Et av kommunens viktige satsingsområder er god by- og tettstedsutvikling, herunder utvikling av en attraktiv regionby, bærekraftige tettsteder og livskraftige lokalsamfunn. Det skal være godt å bo, jobbe og leve i kommunen, - i alle livets faser. Området skal sørge for å operasjonalisere kommuneplanen ved å sikre måloppnåelse og ønskelig kvalitet i de ulike planprosessene. En rekke fagområder må samordnes gjennom i reguleringsplanprosessene, herunder vei, samferdsel og trafiksikkerhet, vann, avløp, overvannshåndtering, lokalisering av formålsbygg, grønnstruktur og gode møteplasser. Ivaretagelse av barn og unges behov er sentralt. Satsingsområdet "Leve hele livet" skal sikres gjennom utvikling av nærmiljøer som legger til rette for egen mestring og mulighet til å hjelpe hverandre. I tillegg skal det legges vekt på formålstjenlig blanding av boliger, næringsvirksomhet og servicefunksjoner i sentrum av Lillestrøm by og kommunens tettsteder.

Byggesak har ansvar for forvaltning av en rekke saker etter plan- og bygningsloven, samt matrikkelloven. Det innebærer behandling av byggesaker, delesaker, grensejusteringer, samt oppmåling og vedlikehold av matrikkelen, inkludert adresser og veinavn. I tillegg har byggesak en viktig tilsynsrolle som blant annet innebærer oppfølging av ulovligheter innen byggesaksområdet.

Kultur og inkludering spenner over kunst, kulturarv, frivillighetsarbeid, bibliotek, friluftsliv, utvikling av parker og utendørs møteplasser, tilrettelegging for idrett samt aktiviteter rettet mot barn og ungdom. Ved samarbeid på tvers av fagfelt bidrar området til en helhetlig oppgaveløsning til beste for innbyggerne. Lillestrøm kommune er stolt av å ha blitt utpekt av Norsk Kulturforum (NOKU) til «Årets Kulturkommune» for perioden 2023-2025. Denne anerkjennelsen følges opp gjennom samarbeidsprosjekter og konferanser med NOKU og andre samarbeidspartnere. Området bygger i sterk grad opp under kommunens satsingsområder.

Utviklingstrekk og utfordringer

Lillestrøm er en attraktiv bo- og næringskommune meget sentralt plassert mellom Oslo og Norges hovedflyplass. Rask vekst og utvikling gir både muligheter og utfordringer. Geologiske forhold, topografi, vassdrag og trafikkarer gjør kommunen ekstra sårbar. Press på natur og landbruksareal, reduksjon av biologisk mangfold, flom- og skredfare, overvannsproblemer og ulike miljøbelastninger er utfordringer kommunen tar på største alvor. Det må legges vekt på solide kunnskapsgrunnlag for å kunne gjøre kloke vurderinger og prioriteringer i de ulike planprosessene. Vekst og attraktivitet gir mulighet til å ta bærekraftige valg. Plankart, bestemmelser, rekkefølgekrav, avtaler og gjennomføringsmodeller, samt satsing på sentrum i de prioriterte tettstedene og bydelene i Lillestrøm by, kan legge grunnlag for ivaretagelse av viktige verdier og satsinger i kommunen.

Arbeidet med rullering av kommuneplanen er godt i gang. Det er lagt opp til en rask prosess, noe som blir krevende grunnet svært lav bemanning. Omfordelinger internt vil kunne bidra til å bøte noe på dette, men vil medføre enkelte nedprioritering på andre områder.

Strategi- og planarbeid er komplisert og ressurskrevende. Flere viktige prosesser med område-reguleringer er i gang. Det er verken tilstrekkelig intern bemanning eller nok midler til konsulentbistand for å få alle i havn så raskt som ønskelig. Prioriteringer må til.

Mange utbyggere og næringsaktører ønsker å realisere prosjekter. Antall detaljreguleringer i prosess er høyt i forhold til bemanningssituasjonen. En viss økning av bemanning må vurderes.

Byggesak er under stort press. Det jobbes kontinuerlig med effektivisering. Uansett er en viss økning av bemanning nødvendig.

Innbyggerne har store forventninger til Norges kulturkommune Lillestrøm. Tilbudene innen kulturområdet har stor bredde, god kvalitet og tar hele kommunen i bruk. Lillestrømbibliotekene er viktige arenaer og møteplasser for inkludering, samvær, kunnskapsdeling og opplevelser. Brukerne setter stor pris på utvidede åpningstider. Økt aktivitet utfordrer økonomien. Det er behov for å finne en ny lokalisering for framtidig drift av bibliotek på Strømmen, da kontrakten i dagens lokale går ut i 2025.

Det er avdekket store behov knyttet til drift og vedlikehold av Nebbursvollen friluftsbad. For å gi et tilbud på dagens nivå er det behov for betydelig økt innsats i årene framover, både innen drift og investering.

Flere av kommunens kulturarenaer sliter økonomisk. Dette gjelder blant annet fylkeskommunale institusjoner som Nitja og Fetsund lenser. Lillestrøm kultursenter er kommunens forlengede arm når det gjelder arrangementer og tilrettelegging for scenekunst. Kultursenteret har behov for økt støtte for å opprettholde et høyt kulturfaglig nivå med tilstrekkelig bredde i repertoaret. Unge Viken teater søker om kommunalt bidrag til å etablere egne lokaler i Kulturkvartalene.

Noen av idrettsklubbene har også krevende økonomi. Egenkapitalen svekkes. Det er utfordringer med å holde de årlige driftsregnskapene i balanse. Saker om Fet Arena AS og Frogner IL er behandlet i kommunestyret. Til tross for store utfordringer innen ildretten, har kommunedirektøren ikke funnet rom for å foreslå økte årlige overføringene til disse anleggene.

Arbeidet med å skape hensiktsmessige møteplasser for barn og unge fortsetter. Det jobbes også med utvikling av formålstjenlige metoder for deltagelse, medvirkning og medbestemmelse gjennom tverrfaglig samarbeid. Temaplanen for friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet spiller en vesentlig rolle i samspillet mellom kommunen og frivilligheten. Også på dette området blir det tøffe, men nødvendige, prioriteringer framover.

Prioriteringer i planperioden

Samfunn og kultur vil i planperioden prioritere følgende:

- Legge grunnlag for enda mer effektive og forutsigbare planprosesser og byggesaksbehandling, som gagnar den helhetlige samfunnsutviklingen, samt innbyggere, utbyggere og andre interessenter
- Videreutvikle Lillestrøm by til en attraktiv og vital universitetsby
- Legge til rette for en formålstjenlig kommuneplanprosess ved blant annet å omfordele ressurser internt
- Sikre solide og lett tilgjengelige kunnskapsgrunnlag og analyser som underlag for beslutninger
- Ha tilstrekkelig framdrift i prosessene for områdereguleringene og avklare prioriteringer underveis
- Sikre videreføring av arbeidet med Stortorget i Lillestrøm by
- Legge grunnlag for god by- og steds kvalitet gjennom behandling av innsendte detaljreguleringer
- Gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven, avtaleverk og hensiktsmessig samspill, sikre rettferdige, private bidrag til offentlig infrastruktur
- Øke ressursene innen byggesak, blant annet for å sikre smidige prosesser i klagesaker
- Samspille klokt med aktører innen idrett og kulturliv for å sikre bredde og kvalitet på tilbudene i hele kommunen
- Styrke den kulturfaglige støtten til stiftelsen Lillestrøm kulturforum/kultursenter
- Støtte opprettelse av et frivillig kulturråd i Lillestrøm
- Bidra så mye som mulig til etablering av Unge Viken Teater i nye lokaler i Kulturkvartalene, i samarbeid med stat og fylke

KOSTRA nøkkeltall

	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2022	2023				
Prioritet						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (301) Plansaksbehandling (B) **)	356	394	426	404	476	397
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (302) Byggedelings- og seksjoneringsarbeid (B) **)	402	449	456	431	352	390
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (303) Kart og oppmåling (B) **)	229	261	192	157	183	198
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	2 517	2 923	2 883	3 300	3 570	3 443
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B) **)	843	1 072	1 385	1 281	877	1 315
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) **)	656	695	823	1 207	1 552	934
Dekningsgrad						
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	2,7	5,0	4,7	2,8	3,4	4,6

**) Justert for utgiftsbehov

Samfunn og kultur

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	0	0	0	0
Sum Tekniske justeringer	626	-988	-3 736	-4 451
Budsjettendringer som skal videreføres				
Flytting av midler prosjekt fra 400000	570	570	570	570
Fordeling innhenting av eksterne prosjektmidler/EU-tilskudd KMS - Justering omorganisering	-600	-600	-600	-600
Andre tiltak	2 142	2 142	2 142	2 142
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	2 112	2 112	2 112	2 112
Konsekvensjusteringer	2 738	1 124	-1 624	-2 339
Konsekvensjustert ramme	2 738	1 124	-1 624	-2 339
Ramme 2025-2028	2 738	1 124	-1 624	-2 339

Samfunnsutvikling

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	49 536	49 536	49 536	49 536
Sum Lønns- og prisvekst	1 912	1 912	1 912	1 912
Sum Tekniske justeringer	1 517	1 517	1 517	1 517
Vedtatt forrige periode				
Bruk av disposisjonsfond - Videreføring av driftsstøtte til Business Lillestrøm, Business Sørumsand og annen aktivitet knyttet til oppstartsbedrifter (Kunnskapsbyen Lillestrøm)	0	-1 000	-1 000	-1 000
Dyrevelferdsplan	-500	-500	-500	-500
Inndekning inntektskrav salg av kart (overført til Samfunn og kultur)	-1 695	-1 695	-1 695	-1 695
Midler til gjennomføring av kommunedelplan "Fremtidig samfunnsutvikling på Kjeller flyplassområde"	-500	-500	-500	-500
Samle budsjett D47010 - på ansvar 470000	0	0	-400	-400
Andre tiltak	-750	-750	-750	-750
Sum Vedtak forrige periode	-3 445	-4 445	-4 844	-4 844
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-3 956	-3 206	-3 206	-2 706
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-3 956	-3 206	-3 206	-2 706
Konsekvensjusteringer	-3 971	-4 221	-4 621	-4 121
Konsekvensjustert ramme	45 565	45 315	44 915	45 415
Omstilling/effektiviseringskrav				
Innsparingstiltak - reduksjon for støtteordning grønn omstilling HØY	-545	-545	-545	-545
Kommuneskogen, redusert ramme	-300	-300	-300	-300
Andre tiltak	750	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-95	-845	-845	-845
Nye tiltak				
Ny kartløsningsavtale, økt pris ut over prisvekst	460	460	460	460
Sum Nye tiltak	460	460	460	460
Kommunestyrets vedtak				
Veterinærordningen - kommunalt tilskudd	70	70	70	70
Sum Kommunestyrets vedtak	70	70	70	70
Nye tiltak og realendringer budsjett	435	-315	-315	-315
Ramme 2025-2028	46 000	45 000	44 600	45 100

Omstilling/effektiviseringskrav

Innsparingstiltak - reduksjon for støtteordning grønn omstilling HØY

Tidligere eiendomsskattefinansierte prosjekt "Støtteordning grønn omstilling HØY" reduseres med 0,545 mill. kroner som innsparingstiltak. GO-IN-fondet, med støttetiltak til grønn innovasjon. Sak til politikken i okt/ nov om tildeling 2024. Sparebanken Romerike bidrar med samme beløp. Foreslår å redusere årlig kommunalt beløp fra 1,545 mill. kroner til 1 mill. kroner.

Kommuneskogen, redusert ramme

Rammen for kommuneskogen kan reduseres med 0,3 mill. kroner per år grunnet effektiv drift.

Nye tiltak

Ny kartløsningsavtale, økt pris ut over prisvekst

Avtale med leverandør av kommunens kartsystem (GIS-løsninger, kartverk/Origo etc) er reforhandlet høsten 2024, og vil gjelde fra januar 2025. Avtalen er blitt vesentlig dyrere, ut over forventet prisvekst. Dette resultatet ser vi også hos andre kommuner. Ny årlig pris blir 2,527 mill. kroner, en økning på ca 0,46 mill. kroner sammenlignet med dagens pris.

Kartsystemet er grunnlaget for veldig mye arbeid som gjøres i kommunen (eksempelvis plan- og byggesaker, vurdering av skolegrenser, kartpakker til eiendomsmeglere etc), og vi er avhengige av at dette systemet fungerer godt.

Kommunestyrets vedtak

Veterinærordningen - kommunalt tilskudd

Veterinærvaktordningen, jf. KS-sak 147/24 pkt. 1: "Lillestrøm kommune gir tilskudd til veterinærvakten med inntil 70.000 kroner, forutsatt at Aurskog-Høland kommune også bevilger støtte til veterinærvakten."

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Temaplan for naturmangfold - oppfølging, involvere barn og unge	400	0	0	0
Temaplan naturmangfold og temaplan landbruk - oppfølging, kompetanseheving	100	0	0	0
Sum	500	0	0	0

Nye tiltak

Temaplan for naturmangfold - oppfølging, involvere barn og unge

Gjennomføring av følgende tiltak i handlingsplanen til temaplan for naturmangfold:

- Tiltak nr. 3e: Kartlegge naturområder med lokalt viktig betydning for barn og unge.
- Tiltak nr. 13: Involvere barn og unge, gjennom skole, til å bidra i arbeid relatert til naturmangfold i deres nærmiljø. Det kan også være aktuelt å involvere barnehager i arbeidet.

Temaplan naturmangfold og temaplan landbruk - oppfølging, kompetanseheving

Temaplan naturmangfold:

- Kurs for ansatte (tiltak 7, jf. tiltak 1a i temaplanen). Behov for ekstern spisskompetanse.

Temaplan landbruk:

- Øke kompetanse til næringsutøvere om jordhelse, økt bruk av bioenergi og alternativ bruk av driftsbygninger. Behov for ekstern spisskompetanse.

By- og stedsplanlegging

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	6 887	6 887	6 887	6 887
Sum Lønns- og prisvekst	737	737	737	737
Vedtatt forrige periode				
Områderegulering - Fetsund, Sørumsand og Lillestrøm kollektivknutepunkt - fagutredninger	0	-1 000	-1 000	-1 000
Samle budsjett D47010 - på ansvar 470000	0	0	400	400
Selvkost - endring gebyrinntekter	-416	-847	-2 102	-2 102
Selvkost - endring rammer	228	462	702	702
Andre tiltak	-0	-0	-13	-13
Sum Vedtak forrige periode	-188	-1 385	-2 013	-2 013
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	1 194	1 194	1 194	1 194
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	1 194	1 194	1 194	1 194
Endringer i selvkostområdene				
Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.	0	-256	3 392	3 417
Selvkost- Justering rammer 3011	11 077	11 077	11 077	11 077
Sum Endringer i selvkostområdene	11 077	10 821	14 469	14 494
Konsekvensjusteringer	12 819	11 366	14 386	14 411
Konsekvensjustert ramme	19 706	18 253	21 273	21 298
Nye tiltak				
Arkitektkonkurranse for park på Stortorget	4 000	0	0	0
Endret balanse mellom arbeid som ikke kan gebyrbelegges og arbeid som dekkes av selvkost	9 700	9 700	9 700	9 700
Områderegulering - Lillestrøm Nord	2 000	500	0	0
Sum Nye tiltak	15 700	10 200	9 700	9 700
Nye tiltak og realendringer budsjett	15 700	10 200	9 700	9 700
Ramme 2025-2028	35 406	28 453	30 973	30 998

Endringer i selvkostområdene

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen for årene 2026-2028.

Nye tiltak

Arkitektkonkurranse for park på Stortorget

Det er bestemt at det skal etableres en grønn frodig bypark på Stortorget nord og sør. Det skal avholdes en arkitektkonkurranse for å finne det beste konseptet for utforming av byparken, jfr. sak 58/24. Det trengs 4 mill. kroner for å gjennomføre arkitektkonkurransen, med juryering og premiering. En ny bypark vil gi en etterlengtet grønn lunge i byen et sted med mye fortetting og der grønne lunger mangler. Konkurransen vil danne grunnlag for regulering, prosjektering, kostnadsberegning og gjennomføring, blant annet med private midler.

Endret balanse mellom arbeid som ikke kan gebyrlegges og arbeid som dekkes av selvkost

Private, innsendte reguleringsplaner dekkes delvis av selvkost (gebyrer). Imidlertid kan disse planene aldri bli 100 % selvkostfinansiert, da gebyrer ikke kan dekke prosessen etter førstegangsbehandling, og det heller ikke kan tas gebyr for arbeid med innsendte offentlige planer. Andelen arbeid med egen-initierte områdereguleringer har økt de siste årene. Beløpet skyldes feil fordeling mellom selvkost og ikke-selvkost i dag. For å få budsjettet i balanse i 2024, er beløpet satt på konto 102095 "Til senere fordeling". Dette får følger også i 2025 og videre, og det finnes ingen mulighet for inndekning.

Områderegulering - Lillestrøm Nord

En områderegulering er en omfattende plan med mange dokumentasjonskrav og utredninger, og til dels også noe prosjektering for offentlige tiltak. Planarbeidet for Lillestrøm nord er i full gang, men er ikke fullfinansiert. Manglende midler vil gi stans i fremdriften. Det anslås at områdereguleringen vil være fullfinansiert ved en bevilgning på 2,5 mill. kr. over to år.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Områderegulering - Fetsund	1 250	3 000	500	0
Områderegulering - ny stilling (ikke selvkost)	800	1 200	1 200	1 200
Områderegulering - Skedsmokorset	3 000	2 000	0	0
Områderegulering - Sjørumsand	750	3 000	500	0
Sum	5 800	9 200	2 200	1 200

Nye tiltak

Områderegulering - Fetsund

Områderegulering for Fetsund omfatter et stort planområde. Parallelloppdrag er gjennomført, men selve planarbeidet vil kreve konsulentbistand. Det anslås å bli behov for 4,75 mill. kr. Til innkjøp av konsulentbistand for å få fullfinansiert denne områdereguleringen. Dette innebærer utredninger iht. det kommende planprogrammet. Manglende midler vil gi stans i planarbeidet eller redusert fremdrift.

Områderegulering - ny stilling (ikke selvkost)

Kommunen utarbeider mange områdereguleringer, og fortgang i arbeidet er etterlengtet av utbyggere og lokalsamfunn. Det foreslås derfor en ny stilling på dette arbeidet.

Områderegulering - Skedsmokorset

Skedsmokorset øst-planen nærmer seg ferdig planforslag til førstegangsbehandling. Fylkeskommunen har imidlertid krevd at veiene innenfor planområdet prosjekteres før kommunen kan vedta områdereguleringen. Det kreves også noe prosjektering av overvannsløsninger og andre tekniske forhold før områdereguleringen kan vedtas. Prosjektering er kostbart, og det anslås til 5 mill. kroner over to år. Manglende finansiering vil kunne føre til innsigelse eller klage fra fylkeskommunen.

Områderegulering - Sørumsand

Områderegulering for Sørumsand er ikke finansiert. Også i denne planprosessen kreves det utredninger iht. planprogrammet. Eksisterende områdeplan er 10 år gammel. Erfaring tilsier at et planarbeid som dette ikke kan finansieres med mindre enn det foreslåtte beløp. Manglende midler vil føre til stans i fremdriften.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Endring av gebyrer innen byggesakområdet

Det er gjort større økninger på enkelttakster innenfor plangebyrregulativets satser, enn det indeksreguleringen skulle tilsi. Endringene er likevel ikke større enn det som er mulig etter lovens bestemmelser for hva det kan tas gebyr for i en planprosess. Det er også innenfor det som anslås er hensiktsmessig tidsbruk i arbeidet med plansaker.

Byggesak

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	15 677	15 677	15 677	15 677
Sum Lønns- og prisvekst	339	339	339	339
Vedtatt forrige periode				
Selvkost - endring gebyrinntekter	-8 578	-9 743	-12 468	-12 468
Selvkost - endring rammer	1 046	2 117	3 216	3 216
Trainee innenfor klima, miljø og geodataområdet	-350	-700	-700	-700
Andre tiltak	0	0	13	13
Sum Vedtak forrige periode	-7 882	-8 325	-9 940	-9 940
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	190	190	190	190
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	190	190	190	190
Endringer i selvkostområdene				
Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.	0	-1 315	-857	-196
Andre tiltak	-2 449	-2 449	-2 449	-2 449
Sum Endringer i selvkostområdene	-2 449	-3 764	-3 306	-2 645
Konsekvensjusteringer	-9 803	-11 561	-12 717	-12 056
Konsekvensjustert ramme	5 874	4 116	2 960	3 621
Nye tiltak				
Byggesak: Forbedret gebyrregulativ	400	0	0	0
Klagesaksbehandling byggesaker (ikke selvkost)	2 200	2 200	2 200	2 200
Sum Nye tiltak	2 600	2 200	2 200	2 200
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 600	2 200	2 200	2 200
Ramme 2025-2028	8 474	6 316	5 160	5 821

Endringer i selvkostområdene

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen.

Selvkost - Tilpasning økonomiplan etter rammene i Momentum modellen for årene 2026-2028.

Nye tiltak

Byggesak: Forbedret gebyrregulativ

For å utvikle et korrekt timegrunnlag for gebyrregulativet må det kjøpes inn timeregistreringsprogram, samt innhentes konsulenthjelp fra Momentum AS.

Klagesaksbehandling byggesaker (ikke selvkost)

Iht. vedtak i kommunestyret 09.10.2024 (sak KS 155/24) endres delegering for klagesaksbehandling for byggesaker, slik at nesten alle klager på plan- og byggesaker skal behandles politisk. Det behøves to årsverk utenfor selvkostområdet for å ivareta arbeidsmengden.

Dersom tiltaket også krever flere utvalgsmøter, vil dette komme i tillegg.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Byggesak og oppmåling: Behov for subsidiering av selvkostområde	4 000	0	0	0
Byggesak: Forbedre og utvikle styringsinformasjon	600	300	0	0
Sum	4 600	300	0	0

Nye tiltak

Byggesak og oppmåling: Behov for subsidiering av selvkostområde

Iht. årets prognoser viser det til manglende inntekt på sektorområde 3021 og 2031, med foreløpig årsprognose på totalt 4 mill. Vi har mulighet å øke gebyrene noe mer, men øker vi det for mye er det fare for sviktene betalingsvilje hos innbyggerne og mer tapt inntekt. Skulle vi gått i null for dette året ville det 3 ganger dagens gebyrinntekt vært det ideelle, men igjen vil også behovet for tjenesten variere fra år til år. Det anbefales at vi tar en gradvis økning av gebyrene og at Lillestrøm kommune subsidierer noe av kostnadene. Summen som legges inn i tiltaket er ikke medregnet gebyr økning for 2025, men legges inn som et foreløpig estimat med mulighet for å nedjustere noe frem mot 2025.

Byggesak: Forbedre og utvikle styringsinformasjon

For å ha bedre kontroll over kommunalområdets saksportefølje samt rapportere bedre til politikken og internt i administrasjonen må det utvikles løsning mellom saksbehandlingssystemet til byggesaksavdelingen og PowerBI.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Endringer i gebyrer innen byggesaksområdet

I løpet av 2024 har det vært gjennomført et omfattende timeregistreringsprosjekt. Dette for å innhente et analysegrunnlag for hva som er den faktiske timebruken for de enkelte sakstypene og gebyrsatsene. Kartleggingen hittil danner et grunnlag for kommunen å vise til at gebyrene følger selvkostprinsippene. Prosjektet har gitt betydelig data. Over 5000 timer er registrert på konkrete sakstyper. Som følge av dette vil de sakene som det nå er registrert data med god kvalitet på, få en endring av gebyr, slik at det blir i tråd med den faktiske tidsbruken. Dette kan føre til økning eller reduksjon i gebyret, avhengig av hva den faktiske bruken er. De gebyrene som ikke omfattes av dette prosjektet blir i stor grad kun økt med ordinær deflator. Som følge av betydelig underskudd innen oppmålingsinntekter, er det lagt inn forslag til større økninger for flere av gebyrene. Det er for seksjonen vært et større etterslep på gebyrsatsene som vi nå ønsker å tette gapet til.

Kultur og inkludering

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	182 361	182 361	182 361	182 361
Sum Lønns- og prisvekst	6 179	6 179	6 179	6 179
Sum Tekniske justeringer	1 524	1 245	1 245	1 245
Vedtatt forrige periode				
AIL Skjetten Sportsklubb - klubbhus	-500	-500	-500	-500
Forskjøvet driftskostnad - Thon svømme- og badeanlegg	14 000	14 000	14 000	14 000
Forskjøvet driftskostnad - Thon svømme- og badeanlegg	-14 000	-7 000	0	0
Harmonisering av driftstilskudd idrettsanlegg	100	100	100	100
Kulturfaglig tilskudd til Lillestrøm Kultursenter	-250	-250	-250	-250
Styrking av faktormodellen	1 400	1 400	1 400	1 400
Tilskudd til bygging av idrettsanlegg hvor idretten er byggherre	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Utvidede åpningstider på biblioteket (fra 1. april)	1 450	1 450	1 450	1 450
Vedlikeholdsmidler til kulturminner drevet av frivilligheten	-400	-400	-400	-400
Videreføring kompensasjon flyktninger fra 2023 og 2024 til 2025	1 191	0	0	0
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	-9 009	-3 200	3 800	3 800
Budsjettendringer som skal videreføres				
Blaker Skanse, redusert vedlikehold (halv effekt)	-500	-500	-500	0
Utvalgssekretær inkluderingsutvalg - flyttet fra politisk sekretariat	95	95	95	95
Andre tiltak	-9 406	-9 406	-9 406	-9 406
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-9 811	-9 811	-9 811	-9 311
Konsekvensjusteringer	-11 117	-5 587	1 413	1 913
Konsekvensjustert ramme	171 243	176 774	183 774	184 274
Driftskonsekvens av investeringer				
Skjøtselsavtale Vollaparken	0	0	0	0
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	0	0	0
Omstilling/effektiveringskrav				
Innsparingstiltak - Kutt på tilskudd frivillig drevet ungdomstilbud	-573	-573	-573	-573
Innsparingstiltak - Nedleggelse av Volla folkebad	-850	-850	-850	-850
Innsparingstiltak - Reduksjon av "Frivillighetsfondet"	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Innsparingstiltak - Reduksjon for tildeling av midler til "Lekeapparater i det offentlige rom"	-100	-100	-100	-100
Innsparingstiltak - Reduksjon i tildelte eiendomskattemidler for "Nordre Øyeren våtmarksområde - Utvikling av regionalpark med verdensarvstatus"	-200	-200	-200	-200
Sum Omstilling/effektiveringskrav	-3 023	-3 023	-3 023	-3 023
Nye tiltak				
Forskjøvet driftskostnad 2 - Thon svømme- og badeanlegg	0	-7 000	-14 000	0

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Lillestrøm kultursenter, økt kulturfaglig støtte	500	1 000	1 500	1 500
Unge Viken teater, driftstilskudd, økt ramme (lavt alternativ)	0	0	750	750
Økte driftsrammer friluftsbadene	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Nye tiltak	3 000	-3 500	-9 250	4 750
Nye tiltak og realendringer budsjett	-23	-6 523	-12 273	1 727
Administrativt vedtatte budsjettendringer				
Andre tiltak	3 137	3 137	3 137	3 137
Sum Administrativt vedtatte budsjettendringer	3 137	3 137	3 137	3 137
Budsjettendringer	3 137	3 137	3 137	3 137
Ramme 2025-2028	174 358	173 388	174 638	189 138

Driftskonsekvens av investeringer

Skjøtselsavtale Vollaparken

For å sikre godt vedlikehold og oppfølging av den nye parken.

Omstilling/effektiviseringskrav

Innsparingstiltak - Kutt på tilskudd frivillig drevet ungdomstilbud

Tidligere eiendomsskattefinansierte prosjekt "Tilskudd frivillig drevet ungdomstilbud tildeling Sørums" reduseres med 573.183,- kroner som innsparingstiltak. Dette utgjør hele tildelte rammen for dette prosjektet.

Tilskudd for å opprettholde drift i frivillig drevne klubber i Sørums. De kan søke driftsstøtte fra E41058 Frivillighet barn og unge, i likhet med andre frivilligdrevne fritidsklubber.

Innsparingstiltak - Nedleggelse av Volla folkebad

Prosjekt E41030 - Drift av Volla folkebad kuttes. Volla folkebad er åpent lørdager for alle, og på søndager kun for kvinner. Besparelsen utgjør totalt 850.000,- kroner i året for kultur og eiendomsdrift.

Innsparingstiltak - Reduksjon av "Frivillighetsfondet"

Tidligere eiendomsskattefinansierte prosjekt "Frivillighetsfondet" reduseres med 1,3 mill. kroner som innsparingstiltak.

Fondet er en oppfølging knyttet til frivillighetsstrategien. Reduksjonen har som konsekvens at det blir en mindre årlig beløp til fordeling til frivilligheten.

Innsparingstiltak - Reduksjon for tildeling av midler til "Lekeapparater i det offentlige rom"

Tidligere eiendomsskattefinansierte prosjekt E41021 reduseres med 0,1 mill. kroner som innsparings-tiltak.

Foreslår en årlig reduksjon på 0,1 mill. kroner, hvor årlig bevilget sum er på totalt 571.000,- kroner for vedlikehold/innkjøp av apparater.

Innsparingstiltak - Reduksjon i tildelte eiendomskattemidler for "Nordre Øyeren våtmarksområde - Utvikling av regionalpark med verdensarvstatus"

Tidligere eiendomsskattefinansierte prosjekt "Nordre Øyeren våtmarksområde - Utvikling av regionalpark med verdensarvstatus" reduseres med 0,2 mill. kroner som innsparingstiltak. Justert ned til 610.000 kroner for 2025.

Reduksjon i arbeid knyttet til Nordre Øyeren våtmarksområde, tømmerrute og nasjonalpark. Samarbeid med fylkeskommunen og Rælingen kommune, gjennom en samarbeidsavtale.

Nye tiltak

Forskjøvet driftskostnad 2 - Thon svømme- og badeanlegg

Forskjøvet driftskostnad - Thon svømme- og badeanlegg grunnet forsinkelse oppstart. Estimert oppstart 2028.

Lillestrøm kultursenter, økt kulturfaglig støtte

Lillestrøm kultursenter mottar i henhold til avtalen kr 4,14 mill. kroner i kommunalt kulturfaglig tilskudd i 2024. I 2024 fikk Lillestrøm kultursenter i tillegg en engangssum på 250.000 kroner. Grunnet lønns- og kostnadsutviklingen foreslås det en årlig økt kulturfaglig støtte som gjenspeiler avtaleverket inngått med Lillestrøm kommune. Det foreslås en økning med 1,5 mill. kroner over en 3 års periode.

Unge Viken teater, driftstilskudd, økt ramme (lavt alternativ)

Med utvidet drift i nye lokaler vil økt bevilgning fra kommunen bidra til forutsigbar drift. Dagens driftstøtte er 850 000,-. Teateret søker om en økt årlig bevilgning på 1,5 mill. kroner. De søker også om et engangsbeløp for å investere i nye lokaler.

Helheten i prosjektet blir presentert i egen politisk sak i desember 2024.

Økte driftsrammer friluftsbadene

Økte generelle kostnader ut over årlig justering, sikkerhetstiltak og økt bemanningsbehov gjør at det er behov for å øke rammene til drift av friluftsbadene. For eiendomsdriften utgjør tiltaket en økning i budsjett til å kjøpe kjemikalier for drift av anlegget.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Drift skøytebaner - vannforbruk	500	500	500	500
Driftsstøtte Fet Arena AS og Frogner IL	7 100	7 100	7 100	7 100
Lillestrømbibliotekene, økte driftskostnader	1 000	2 000	2 000	2 000
Omdisponering fra investeringsbudsjett: Investeringsprosjekter iht. temaplan for Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som utbetales til idrettslag som driftstilskudd	11 000	0	0	0
Stilling musikk- og kulturråd	500	1 000	1 000	1 000
Styrking av Aktivitetskort/Tiltak mot fattigdom	2 000	2 000	2 000	2 000
Støtte Byfesten (*økt ramme)	300	300	300	300
Unge Viken teater, driftsstøtte, økt ramme	0	0	1 500	1 500
Unge Viken teater, engangstiltak nye lokaler.	5 500	7 000	0	0
Økning av lønnsramme etter organisasjonsendring	1 000	1 000	1 000	1 000
Åkrene gamle skole	500	300	300	300
Sum	29 400	21 200	15 700	15 700

Nye tiltak

Drift skøytebaner - vannforbruk

Vannforbruk til drift av skøytebaner skal dekkes etter ny forskrift, og må enten dekkes av kommunen eller frivillighet på de enkelte banene. Kostnaden vil stipulert øke med 0,5 mill. kroner, dette skyldes økt krav til forsvarlighet blant bruken og økte årlige avgifter. Alternativet er å legge ned driften av flere skøytebaner.

Driftsstøtte Fet Arena AS og Frogner IL

Tiltaket er en oppfølging av KS-sak 129/24 Bærekraftig drift i Fet Arena AS og Frogner IL.

Som oppfølging av Kommunestyrevedtak 4.09.2024 har administrasjonen hatt oppfølgingsmøter med representanter for Frogner IL og Fet Arena AS. De er bedt om å gi et skriftlig og konkret innspill på hva de mener er nødvendig for å drifte hallene på en bærekraftig måte. Innspillene legges med som vedlegg i kommunedirektørens forslag til ÅB/HP 2025-2028. Begge viser til at de har fått svekket egenkapitalen de siste årene, og negativ egenkapital vil ved utgangen av 2024 være 6,0 mill. for Frogner IL og 8,7 mill. kroner for Fet Arena AS. De ønsker et kontantbidrag fra kommunen i form av et engangsbetrag for å utligne den negative egenkapitalen, og et fast årlig driftstilskudd for å unngå underskudd i de årlige regnskapene, og dermed unngå ytterligere svekkelse av egenkapitalen.

Ønsket årlig driftstilskudd er 3,5 mill. kroner for Frogner IL, og 3,6 mill. kroner for Fet Arena AS, samt et ønsket engangsbetrag for å utligne den negative egenkapitalen. Kommunedirektøren vurderer det dit hen at det kunne vært en varig løsning for lagene å øke det årlige driftstilskuddet fra kommunen. Saken har vært behandlet i flere omganger i kommunestyret, men kommunedirektøren har ikke funnet rom

for å prioritere å øke de årlige overføringene til disse anleggene. På bakgrunn av den økonomiske situasjon i kommunen, har kommunedirektøren heller ikke nå prioritert dette tiltaket i forslag til årsbudsjett og økonomiplan, dette til tross for de utfordringene idrettslagene står i.

Lillestrømbibliotekene, økte driftskostnader

Ekstra utgifter til utstyr, bla grunnet endringer for biblioteket på Skedsmokorset. Økt utlån det siste året på 11 %, noe som medfører høyere utgifter til fysiske medier og lisenser til E-medier. Transportutgiftene har økte med 160 % etter koronapandemien. Bibliotekene har behov for økt driftsrammen. Det foreslås ekstra kr 2 000 000 fordelt over to år.

Omdisponering fra investeringsbudsjett: Investeringsprosjekter iht. temaplan for Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som utbetales til idrettslag som driftstilskudd

Diverse tiltak spesifisert i kommende temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Avsatt ramme på 30 mill. kroner til investeringer. Flere av disse tiltakene vil være i regi av frivilligheten og må føres som driftsutgift i kommuneregnskapet. For 2025 tilsvarer dette ca. 11 mill. kroner. Vi forslår derfor å redusere investeringsbudsjettet med 11 mill. kroner i 2025 og at tilsvarende beløp tilføres driftsbudsjettet.

Stilling musikk- og kulturråd

Det foreslås å opprette stilling til et samlet musikk- og kulturutvalg som i større grad vil favne over en omfangsrik frivillighet. Utvalget vil basere seg på modell tilsvarende idrettsrådet, og vil bidra til å styrke det frivillige arbeidet.

Styrking av Aktivitetskort/Tiltak mot fattigdom

Skal kommunen imøtekomme ambisjonene om en lavterskeltjeneste og et treffsikkert tiltak for målgruppa, er det behov for å styrke ordningen. Det er behov for å dekke merforbruket og øke rammene knyttet til antall kort tatt i bruk, som er rundt 1 mill. kroner for 2024. I tillegg til å administrere ordningen, vil en ressurs være et veiledende knutepunkt for frivillige lag og foreninger og kommunale saksbehandlere samt følge opp at tildelte kort benyttes. Det foreslås en økning på 2 mill. kroner som vil dekke en stilling for å følge opp tiltaket, samt øke kapasiteten. Dagens ramme er ca. 1,2 mill. kroner.

Støtte Byfesten (*økt ramme)

De siste årene har byfesten mottatt ekstra støtte til gjennomføring. Byfesten når nærmere 150.000 besøkene, og er i så måte blant Norges aller største i sitt slag. Det foreslås økt årlig støtte for å sikre sikker og forutsigbar drift. Degns rammebevilging er kr 500.000,-.

Unge Viken teater, driftsstøtte, økt ramme

Med utvidet drift i nye lokaler vil økt bevilgning sikre utviklende og forutsigbar drift. Dagens driftsstøtte er 850 000,-. Det er en forutsetning at fylkeskommunen øker tilsvarende.

Unge Viken teater, engangstiltak nye lokaler.

Unge Viken teater er en unik regional leverandør av teater til barn og unge i alder 0-25 år. Siden 2004 har teateret leid lokaler i Lillestrøm kultursenter, men lokalene er lite tilpasset både brukere og publikum, og ikke minst muligheten for å utvikle et levende barne- og ungdomsteater i regionen. Unge Viken teater har gjennomført en mulighetsstudie, og har iverksatt et samarbeid med huseier for å kartlegge mulighetene for å flytte inn i det som i dag er et sysenter. Prosjektet vil være et spleiselag mellom kommune, stat og fylke. Nye lokaler vil sikre utvikling og forutsigbar drift for teateret. Dette er en engangsstøtte for å få etablert teateret i egne lokaler i kulturavtalene i Lillestrøm by. Det legges fram en egen politisk sak om Unge Viken teater desember 2024.

Økning av lønnsramme etter organisasjonsendring

Ny seksjonsleder kom inn fra miljøteknikk til fritid og idrett uten lønnsmidler. Det finnes ikke dekning for stillingen innenfor rammene til kultur og inkludering. (seksjonsleder flyttet til eiendomsdrift med overflytting av lønn fra fritid og Idrett)

Åkrene gamle skole

Åkrene gamle skole ønskes tatt i bruk til Aktiv fritid og som samlingssted for nærmiljøet ved Åkrene. Bygget må innredes med møbler og inventar. Strøm og kommunale avgifter må dekkes av kultur. Det er utført nødvendig rehabilitering på bygget.

Gebyrliste

Frivillighet

Leie av lokaler

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bjanes	per dag	540	560	20	4%	↗	4% økning
Herredshuset (lille sal)	per dag	1 080	1 125	45	4%	↗	4% økning
Herredshuset (store sal)	per dag	2 270	2 360	90	4%	↗	4% økning
Herredshuset inkl. kjøkken, ikke frivillige/kveldsmøter	per dag	1 620	1 685	65	4%	↗	4% økning
Herredshuset, kjøkken m/utstyr	per dag	540	560	20	4%	↗	4% økning
Herredshuset, leie både fredag bord-dekking etc. og rydding søndag	per helg	4 750	4 940	190	4%	↗	4% økning
Herredshuset, store og lille sal m/kjøkken og utstyr. Utvidet leietid påfølgende dag, fredag, lørdag eller søndag uten behov for ekstravask	per helg	4 320	4 490	170	4%	↗	4% økning
Herredshuset, store og lille sal, kjøkken og utstyr	per dag	3 780	3 930	150	4%	↗	4% økning
Hvaltjern, låven	per dag	1 080	1 125	45	4%	↗	4% økning
Hvaltjern, låven, bursdag	per 2 timer	540	560	20	4%	↗	4% økning
Hvaltjern, Skauen	per dag	1 080	1 125	45	4%	↗	4% økning
Hvaltjern, Skauen (huset og låven)	per dag	2 050	2 130	80	4%	↗	4% økning
Sørumsand servicesenter, Asaveien 8	per helg	3 500	3 640	140	4%	↗	4% økning
Sørumsand servicesenter, møter privat, Asaveien 8	per dag	270	280	10	4%	↗	4% økning

Sørum fritidsgård

Ridetimer

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ridetimer barn fra andre kommuner	per time	250	260	10	4%	↗	4% økning
Ridetimer barn fra Lillestrøm kommune	per time	155	160	5	3%	↗	3% økning
Ridetimer voksne	per time	250	260	10	4%	↗	

Barnehager

1. Foreldrebetalingen skal ikke være høyere enn seks prosent av husholdningens samlede inntekt, begrenset opp til maksimumsgrensen for foreldrebetaling. Maksimumsgrensen for foreldrebetaling er 2.000,- per måned. Det tas forbehold om endringer i statsbudsjettet.
2. Det tilbys kun heltidstilbud i de kommunale barnehagene.
3. 2-, 3-, 4- og 5-åringer som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til 20 timer gratis kjerne-tid per uke. Per 1. august 2024 er inntektsgrensen satt til 642.700 kroner.
4. Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr. 2. For søsken nr. 3 og øvrige er barnehage-tilbudet gratis. Søskenmoderasjon gis for både høyeste og laveste sats.
5. Private barnehager gis tilsvarende moderasjonsordninger (søskenmoderasjon og ordning for familier med lav betalingsevne) som kommunale barnehager.
6. Det betales for 11 måneder i barnehageåret. Juli er betalingsfri.
7. Kostpenger er øremerket matserving, og er beregnet til å være tilstrekkelig til å dekke barne-hagens utgifter.

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5 dager	Pris pr. mnd.	2 000	2 000	0	0%		Det tas forbehold om endringer i Statsbudsjettet
Kostpenger	Pris pr. mnd.	467	481	14	3%		Gjelder for følgende barnehager: Nordli, Idrettsparken, Blaker, Frogner, Fjellboveien.
Kostpenger	Pris pr. mnd.	315	324	9	3%		Gjelder for følgende barnehager: Tienbråten, Ramstadskogen, Garderåsen, Dalen
Kostpenger	Pris pr. mnd	69	71	2	3%		Gjelder: Asak, Breidablikk, Bråtejordet, Hagan, Kjeller, Kors-hagen, Lillestrøm, Linbråten, Melby, Måsan, Paviljongene, Riisløkka, Sagelva, Strømmen, Tæruddalen, Uglebakken, Vardeåsen, Volla, Åsenhagen

Skolefritidsordningen (SFO)

1. Foreldrebetalingen skal ikke være høyere enn seks prosent av husholdningens inntekt
2. Det tilbys hel og halv plass i SFO
3. Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr. 2. og 50 % for søsken nr. 3 og øvrige.
4. For alle elever på 1. til 3. trinn er det innført moderasjonsordning hvor 12 timer er gratis.
5. Det er ikke foreldrebetaling for SFO-tilbudet for elever med særskilte behov på 5.-10. trinn som har et SFO-tilbud på kommunens spesialskoler
6. Kostpenger er øremerket matservering, og er beregnet å være tilstrekkelig til å dekke skolefritidsordningens utgifter

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Halv plass 1. til 3. trinn	Pris pr. mnd	0	0	0	0%		
Halv plass 4. trinn	Pris pr. mnd	2 620	2 699	79	3%		
Hel plass 4. trinn	Pris pr. mnd	3 743	3 855	112	3%		
Hel plass 1. til 3. trinn	Prs pr. mnd	2 245	2 313	68	3%		
Kostpenger	Pris pr. mnd	257	265	8	3%		

Voksenopplæringen

Satsene gjelder for betalings elever/ salg av timer til andre kommuner (norskopplæring)

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dagtid	Pris pr. time	90	93	3	3%		
Fulltidsplass i grunnskolen	Pris pr. stk.	98 800	122 000	23 200	23%		
Kveldstid	Pris pr. time	110	113	3	3%		
Nettkurs	Prs pr. time	100	103	3	3%		
Norskprøve muntlig	Pris pr. stk	1 150	1 185	35	3%		
Norskprøve skriftlig	Pris pr. stk.	1 150	1 185	35	3%		
Realkompetansevurdering	Pris pr. fag	1 300	1 600	300	23%		
Realkompetansevurdering i alle fem fag	Pris for alle fem fag	5 200	8 000	2 800	54%		
Samfunnskunnskapsprøve	Pris pr. stk.	1 000	1 030	30	3%		
Statsborgerprøve	Pris pr. stk.	1 000	1 030	30	3%		

Kulturskolen

Det gis søskenmoderasjon for søsken nr. 2 og utover. Søskenmoderasjon er 800 kroner per år. Instrumentleie er 1 000 kroner per år.

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Band	Betaling per år	3 505	3 610	105	3%	...	
Dans (1 klasse i uken)	Betaling per år	2 831	2 916	85	3%	...	
Dans (2 klasser i uken)	Betaling per år	4 906	5 053	147	3%	...	
Dans (3 klasser i uken)	Betaling per år	7 010	7 220	210	3%	...	
Enetimer sang og instrumental	Betaling per år	4 672	4 812	140	3%	...	
Gruppeundervisning sang og instrumental for voksne	Betaling per år	4 672	4 812	140	3%	...	
Kor/sanggruppe for barn/ungdom	Betaling per år	2 337	2 407	70	3%	...	
Korpsundervisning 1 elevplass	Betaling per år	3 505	3 610	105	3%	...	
Kunstverksted (1 time i uken)	Betaling per år	3 505	3 610	105	3%	...	
Kunstverksted (1,5 time i uken)	Betaling per år	4 672	4 812	140	3%	...	
Musikkgrupper på skolene 1.-4 .klasse	Betaling per år	2 337	2 407	70	3%	...	
Musikklek 3 - 4 år/5 -6 år	Betaling per år	2 337	2 407	70	3%	...	
Teater/drama/musikkteater	Betaling per år	4 672	4 812	140	3%	...	
Tilrettelagt musikkgruppe for voksne	Betaling per år	4 088	4 211	123	3%	...	

Bibliotek

Erstatning for bøker og annet som ikke leveres inn

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Barnebok	Kr	300	300	0	0%	↓	
Blad og magasin	Kr	160	160	0	0%	↓	
Bygdebok	Kr	1 000	1 000	0	0%	↓	
Film	Kr	250	250	0	0%	↓	
Innlånte bøker fra andre bibliotek kr. 600,-		0	600	600	0%	↓	Nytt gebyr fra 2025
Lydbok barn	Kr	350	350	0	0%	↓	

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Lydbok voksen	Kr	500	500	0	0%	↘	
Ordbok	Kr	650	650	0	0%	↘	
Spill	Kr	650	650	0	0%	↘	
Språkkurs	Kr	500	500	0	0%	↘	
Tegneserieblad	Kr	50	50	0	0%	↘	
Tegneseriebøker	Kr	300	300	0	0%	↘	
TV-serie	Kr	550	550	0	0%	↘	
Voksenbok	Kr	450	450	0	0%	↘	

Utleie av kommunale bygg og idrettsanlegg

Utleie - Kommunens idrettslag med aktive over 20 år

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Aktivitetsrom	Kr per time	220	230	10	5%	↗	
Fotballbane	Kr per time	435	450	15	3%	↗	
Friidrettsstadion	Kr per time	435	450	15	3%	↗	
Hallflate	Kr per time	210	230	20	10%	↗	Juster til samme nivå som de under 30
Ishallen	Kr per time	980	1 020	40	4%	↗	

Utleie hverdag - Kommunens idrettslag med aktive under 20 år

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Friidrettsstadion	Kr per time	435	450	15	3%	↗	
Hallflate	Kr per time	220	230	10	5%	↗	
Ishallen	Kr per time	980	1 020	40	4%	↗	

Utleie uansett formål - Idrettslag utenfor kommunen og private

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Fotballbane	Kr per time	435	450	15	3%	↗	
Friidrettsstadion	Kr per time	435	450	15	3%	↗	
Hallflate	Kr per time	555	570	15	3%	...	
Ishallen	Kr per time	980	1 020	40	4%	↗	
Møterom / Aktivitetsrom / Kafeteria	Kr per time	220	230	10	5%	↗	

Utleie - Kommunens idrettslag med aktive over 20 år til arrangement ukedager og helg

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hallflate uten tribune	Kr per time	450	470	20	4%	↗	

Utleie - Kommunens idrettslag med aktive over 20 år til trening ukedager

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hallflate	Kr. per time	220	230	10	5%	↗	

Utleie terapibad

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Terapibad utleie LIBOS	Per time	685	710	25	4%	↗	
Terapibad utleie LIBOS	Per time	685	705	20	3%	...	
Terapibad utleie Skedsmotun bo og behandlingssenter	Per time	750	780	30	4%	↗	
Terapibad utleie Skedsmotun bo og behandlingssenter	Per time	750	770	20	3%	...	
Terapibad utleie Sørums Sykehjem	Per time	560	580	20	4%	↗	
Terapibad utleie Sørums Sykehjem	Per time	560	575	15	3%	...	
Terapibad utleie Sørvald Bo og behandlingssenter	Per time	480	500	20	4%	↗	
Terapibad utleie Sørvald Bo og behandlingssenter	Per time	480	495	15	3%	↗	

Kommunale bad

Nebbursvollen Friluftsbad

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Enkeltbillett barn 7-16 år	Inngang	70	75	5	7%	↗	Barn under 3 år har gratis inngang.
Enkeltbillett student/honnør		90	95	5	6%	↗	
Enkeltbillett voksen	Inngang	135	140	5	4%	↗	
Sesongkort barn 7-16 år	Sesong	410	430	20	5%	↗	
Sesongkort barn nr 2		270	280	10	4%	↗	
Sesongkort morgenbadere	Sesong	305	320	15	5%	↗	

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Sesongkort student/honnør		415	430	15	4%	↗	
Sesongkort voksne	Sesong	610	640	30	5%	↗	
Sklie dagskort	Per dag	45	45	0	0%	↘	

Enkeltbillett barn 7-16 år

Alderskategorisering harmoniseres med Kuskerudnebben.

Enkeltbillett student/honnør

ca. 70% av voksenpris, ny priskategori. Tilsvarende prosentnivå ift voksenpris som Frognerbadet.

Sesongkort barn nr 2

Ny priskategori på Nebbursvollen for å harmonisere med Kuskerudnebben.

Kuskerudnebben

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Enkeltbillett barn 7-16 år	Kr	55	60	5	9%	↗	Barn 0-6 år gratis inngang.
Enkeltbillett student/honnør	Kr.	75	80	5	7%	↗	
Enkeltbillett voksen	Kr	110	115	5	5%	↗	
Sesongkort barn 7-16 år	Kr	325	340	15	5%	↗	
Sesongkort barn nr. 2	Kr	220	230	10	5%	↗	
Sesongkort morgenbadere	Kr.	245	255	10	4%	↗	
Sesongkort student/honnør	Kr.	335	350	15	4%	↗	
Sesongkort voksen	Kr	490	510	20	4%	↗	

Enkeltbillett barn 7-16 år

Prisreduksjon for å harmonisere prisstrukturen mellom friluftsbadene. Kuskerudnebben = 80% av Nebbursvollen.

Enkeltbillett student/honnør

Ca 70% av voksenpris, ny priskategori. Tilsvarende prosentnivå ift voksenpris som Frognerbadet.

Sesongkort morgenbadere

Harmonisere ift morgenbading Nebbursvollen - 50% av sesongkort

Sesongkort student/honnør

70% av voksenpris, ny priskategori.

Nebbursvollen Friluftsbad og Kuskerudnebben

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Felles seongkort student/honnør	Sesong	545	560	15	3%	⋯	
Felles sesongkort barn	Sesong	520	540	20	4%	↗	
Felles sesongkort voksne	Sesong	800	830	30	4%	↗	

Felles seongkort student/honnør

Forslag om ny billettkategori som dekker inngang på begge bad gjennom sesongen

Felles sesongkort barn

Forslag om ny billettkategori som dekker inngang på begge bad gjennom sesongen

Felles sesongkort voksne

Forslag om ny billettkategori som dekker inngang på begge bad gjennom sesongen

Fritidsaktivitet

Aktiv fritid

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Brukerbetaling aktivitetstilbud	Per år	1 040	1 070	30	3%	⋯	

Sørum fritidsgård

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Ridetimer barn fra andre kommuner	Kr per time	226	226	0	0%	↘	
Ridetimer barn fra Lillestrøm kommune	Kr per time	145	145	0	0%	↘	Avrundet til hele kroner
Ridetimer voksne	Kr per time	226	226	0	0%	↘	

Dagsenter/dagaktivitetssenter

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
1 dag per uke	Per måned	880	906	26	3%	⋯	
2 dager per uke	Per måned	1 760	1 813	53	3%	⋯	
3 dager per uke	Per måned	2 640	2 719	79	3%	⋯	
4 dager per uke	Per måned	3 520	3 626	106	3%	⋯	
5 dager per uke	Per måned	4 400	4 532	132	3%	⋯	

Priser for dagsenter/dagaktivitetssenter holdes uendret fra 2022.

Frisklivskurs

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Bra mat kurs	Pr kurs	444	457	13	3%	...	
Hverdagsglede	Pr kurs	260	268	8	3%	...	
Kurs i belastningsmestring	Pr kurs	572	589	17	3%	...	

Egenbetaling praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Inntekt mellom 2-3G	Timepris	258	266	8	3%	↗	Makspris per måned kr 731
Inntekt mellom 3-4G	Timepris	270	278	8	3%	...	Makspris per måned kr 1533
Inntekt mellom 4-5G	Timepris	367	378	11	3%	...	Makspris per måned kr 2082
Inntekt over 5G	Timepris	582	599	17	3%	...	Makspris per måned kr 2891
Inntekt under 2G	Timepris	77	80	3	4%	↗	Makspris per måned kr 240 - statlig maksimalsats

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Inntekt over 2G	Per måned	498	515	17	3%	↗	
Inntekt under 2G	Per måned	230	240	10	4%	↗	Forslås oppjustert til statlig maksimalsats i henhold til tidligere praksis

Måltider

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Måltider i omsorgsboliger	Per måltid	28	29	1	4%	↗	
Tilkjørt mat til hjemmeboende	Per måltid	94	99	5	5%	↗	Pris økes utover normal prisøkning med bakgrunn i høy lønns- og prisvekst for råvarer, transport og personellkostnader

Korttidsopphold i institusjon

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dagopphold i institusjon	Per dag	110	115	5	5%		Statlig maksimal-sats
Døgnopphold i institusjon	Per dag	193	200	7	4%		Statlig maksimal-sats

Tekniske hjelpemidler

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Utkjøring tekniske hjelpemidler	Per levering	212	218	6	3%		
Utlån av tekniske hjelpemidler	Pr hjelpemiddel	104	107	3	3%		

Egenandeler fysioterapeut

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
30 min gruppebehandling	Kr	63	63	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2025
60 min gruppebehandling	Kr	109	109	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2025
Deretter per påbegynte 10 min	Kr	46	46	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2025
For undersøkelse inntil 30 min	Kr	201	201	0	0%		Statlige satser. Statlig satser, nye satser vil gjelde fra juli 2025. Gjelder også manuell-terapeuter og andre spesialister
Inntil 20 min behandling hos fysioterapeut	Kr	144	144	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2025

Salg av sitteputer

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Salg av sitteputer	Pr pute	484	499	15	3%		Sittepute til rullestol

Salg av sitteputer

Putene er 7,5 cm høy og kommer i ulike lengder og bredder. Puten tåler vekt opptil 125 kg og er CE merket. Vaskbar på 60 grader.

Vann, avløp, renovasjon og feiing

Vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Avlesing vannmåler dagtid	Kr. inkl. mva.	1 326,00	1 379,00	53,00	4,00%		
Avlesning vannmåler kveldstid	Kr. inkl. mva.	1 986,00	2 065,00	79,00	3,98%		
Erstatning tapt konsoll	Kr. inkl.mva.	650,00	676,00	26,00	4,00%		For andre konsoller enn ordinær gjelder innkjøpspris
Erstatning tapt vannmåler	Kr. inkl.mva.	1 300,00	1 352,00	52,00	4,00%		For andre vannmålere enn ordinær gjelder innkjøpspris
Fast gebyr avløp annet høy	Kr. inkl. mva.	7 444,00	7 865,00	421,00	5,66%		Dersom samarbeid er utløsende faktor for installasjon av stor vannmåler i bygg med 5 eller flere bruksenheter, betales lavt fastgebyr for hver enhet.
Fast gebyr avløp annet lav	Kr. inkl. mva.	1 489,00	1 573,00	84,00	5,64%		Dersom samarbeid er utløsende faktor for installasjon av stor vannmåler i bygg med 5 eller flere bruksenheter, betales lavt fastgebyr for hver enhet.
Fast gebyr avløp bolig	Kr. inkl. mva.	1 489,00	1 573,00	84,00	5,64%		
Fast gebyr vann annet høy	Kr. inkl. mva.	5 619,00	6 405,00	786,00	13,99%		Dersom samarbeid er utløsende faktor

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
							for installasjon av stor vannmåler i bygg med 5 eller flere bruksenheter, betales lavt fastgebyr for hver enhet.
Fast gebyr vann annet lav	Kr. inkl. mva.	1 124,00	1 281,00	157,00	13,97%	↑	Dersom samarbeid er utløsende faktor for installasjon av stor vannmåler i bygg med 5 eller flere bruksenheter, betales lavt fastgebyr for hver enhet.
Fast gebyr vann bolig	Kr. inkl. mva.	1 124,00	1 281,00	157,00	13,97%	↑	
Kubikkpris avløp	Kr. inkl. mva.	49,66	67,23	17,57	35,38%	↑	For abonnenter uten vannmåler gjelder omregningsfaktor: BRA x 1,5 = forbruk i m3
Kubikkpris vann	Kr. inkl. mva.	34,42	51,28	16,86	48,98%	↑	For abonnenter uten vannmåler gjelder omregningsfaktor: BRA x 1,5 = forbruk i m3
Oppmøte rørlegger dagtid	Kr. inkl. mva.	1 986,00	2 065,00	79,00	3,98%	↑	
Oppmøte rørlegger kveldstid	Kr. inkl. mva.	2 652	2 758	106	4%	↑	
Søknad om tillatelse til eller endring av, utslipp av sanitært avløpsvann	Kr. mva-fritt	6 708	6 976	268	4%	↑	

Tilknytningsgebyr vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ekstra sats avløp 151m2 - 1000m2	Kr. inkl. mva.	130,00	135,00	5,00	3,85%	↑	
Ekstra sats vann 151m2 - 1000m2	Kr. inkl. mva.	130,00	135,00	5,00	3,85%	↑	
Minimumsgebyr avløp per boenhet	Kr. inkl. mva.	26 000,00	27 000,00	1 000,00	3,85%	↑	Inntil 150m2
Minimumsgebyr vann per boenhet	Kr. inkl. mva.	26 000,00	27 000,00	1 000,00	3,85%	↑	Inntil 150 m2

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Redusert sats avløp over 1000m2	Kr. inkl. mva.	65,00	67,00	2,00	3,08%	...	
Redusert sats vann over 1000m2	Kr. inkl. mva.	65,00	67,00	2,00	3,08%	...	

Renovasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
				i kr	i %		
140 liter	Kr. inkl. mva.	4 776,00	4 920,00	144,00	3,02%	...	
2,5 m3	Kr. inkl. mva.	85 278,00	87 862,00	2 584,00	3,03%	...	
240 liter	Kr. inkl. mva.	8 187,00	8 435,00	248,00	3,03%	...	
360 liter	Kr. inkl. mva.	12 281,00	12 652,00	371,00	3,02%	...	
4 m3	Kr. inkl. mva.	136 444,00	140 579,00	4 135,00	3,03%	...	
6 m3	Kr. inkl. mva.	204 666,00	210 869,00	6 203,00	3,03%	...	
660 liter	Kr. inkl. mva.	22 514,00	23 196,00	682,00	3,03%	...	
8 m3	Kr. inkl. mva.	272 888,00	281 157,00	8 269,00	3,03%	...	
Avfallssug per boenhet	Kr. inkl. mva.	3 583,00	3 691,00	108,00	3,01%	...	
Ekstra avfallssekk	Pr. stykk	43	44	1	2%	...	
Fritidseiendom	Kr. inkl. mva.	2 388,00	2 460,00	72,00	3,02%	...	
Renovasjonsbrønn per boenhet	Kr. inkl. mva.	4 264,00	4 394,00	130,00	3,05%	...	
Stasjonært avfallssug pr boenhet	kr inkl.mva.	3 057,00	3 149,00	92,00	3,01%	...	
Tillegg henteavstand	Kr. inkl. mva.	841,00	866,00	25,00	2,97%	...	

Stasjonært avfallssug pr boenhet

Fra 2023 skiller vi på gebyr til stasjonært og mobilt avfallssug.

Feie og tilsyn

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Feie- og tilsyn	Kr. eks. mva.	559,20	556,00	-3,20	-0,57%	↓	
Tilsyn	Kr. eks. mva.	280,80	278,00	-2,80	-1,00%	↓	

Septiktømming/gråvann

Kontroll og tilsyn innføres som et nytt gebyrområde fra 1.januar 2022.

Tømming av private avløpsanlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gråvann	Kr. per m3 inkl. mva.	217,00	347,50	130,50	60,14%	↗	
Septiktømming	Kr. per tømt m3 inkl. mva.	447,00	715,00	268,00	59,96%	↗	
Septiktømming oppmøtegebyr	Kr. inkl. mva.	488,00	780,00	292,00	59,84%	↗	

Kontroll og tilsyn

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kontroll og tilsyn	Kr. mva- fritt	827,00	870,00	43,00	5,20%	↗	

Rigg og drift

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av areal i by og tettsteder	Kr. per m2	340	357	17	5%	↗	
Leie av areal utenfor by og tettsteder	Kr. per m2	231	240	9	4%	↗	

Landbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Søknad om konsesjon, erverv av fast eiendom	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↘	
02. Søknad om delingssamtykke	Kr.	2 000	2 000	0	0%	↘	
03. Fellingsavgift elg, voksen	Kr.	580	580	0	0%	↘	Fastsettes av miljødirektoratet, sats kan endres 2025
04. Fellingsavgift elg, kalv	Kr.	340	340	0	0%	↘	Fastsettes av miljødirektoratet, sats kan endres 2025
05. Fellingsavgift hjort, voksen	Kr.	450	450	0	0%	↘	Fastsettes av miljødirektoratet, sats kan endres 2025
06. Fellingsavgift hjort, kalv	Kr.	270	270	0	0%	↘	Fastsettes av miljødirektoratet, sats kan endres 2025

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
08. Avtale om vedhogst i Lillestrøm kommuneskog (eks mva.)	Kr.	550	0	-550	-100%		Ikke aktuelt 2025

01. Søknad om konsesjon, erverv av fast eiendom

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker, FOR-2011-12-14-1336

02. Søknad om delingssamtykke

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker, FOR-2011-12-14-1336

Regulering og plansaker

01. Faste satser

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Oppstartsgebyr	Kr.	51 500	65 000	13 500	26%		Gebyrene økes med 26% for å dekke de reelle kostnadene
02. Grunnbeløp (behandlingsgebyr)	Kr.	154 500	160 000	5 500	4%		

02. Gebyr for bebyggelsens areal (tillegg til grunnbeløpet)

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Tillegg pr m2 for arealer innenfor sentrumsformålet (definert i kommuneplanen) opptil 20 000 m ²	Kr.	26	30	4	15%		Gebyrene økes med 15% for å dekke de reelle kostnadene
02. Tillegg pr. m2 for arealer innenfor sentrumsformålet for arealer utover 20 000 m ²	Kr.	2	2	0	0%		
03. Tillegg pr. m2 for øvrige arealer (ikke sentrumsformål) opptil 20 000 m ²	Kr.	15	19	4	27%		Gebyrene økes med 27% for å dekke de reelle kostnadene. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer".
04. Tillegg pr m2 for øvrige arealer (ikke sentrumsformål) utover 20 000 m ²	Kr.	1	1	0	0%		

03. Gebyr for bebyggelsens areal (tillegg til grunnbeløpet). Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Tillegg pr m2 BRA 0 - 10 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	32	35	3	9%	↗	Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget - Gebyrene økes med 9% for å dekke de reelle kostnadene.
02. Tillegg pr m2 BRA 10 000 - 20 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	27	28	1	4%	↗	Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget
03. Tillegg pr m2 BRA for areal utover 20 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	12	15	3	25%	↗	Gebyrene økes med 25% for å dekke de reelle kostnadene
04. Tillegg pr m2 BRA 0 - 10 000 m2	Kr.	22	25	3	14%	↗	Gebyrene økes med 14% for å dekke de reelle kostnadene
05. Tillegg pr m2 BRA 10 000 - 20 000 m2	Kr.	17	21	4	24%	↗	Gebyrene økes med 24% for å dekke de reelle kostnadene
06. Tillegg pr m2 BRA areal utover 20 000 m2	Kr.	7	10	3	43%	↗	Gebyrene økes med 43% for å dekke de reelle kostnadene

03. Tillegg pr m2 BRA for areal utover 20 000 m2 innenfor sentrumsformålet
Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget

04. Tillegg pr m2 BRA 0 - 10 000 m2
Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget

05. Tillegg pr m2 BRA 10 000 - 20 000 m2
Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget

06. Tillegg pr m2 BRA areal utover 20 000 m2
Også eksisterende bygg sitt BRA skal medregnes i gebyrgrunnlaget

04. Mindre endring av reguleringsplan, jf pbl § 12-14

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. Planendringer etter enklere prosess, mindre endringer	Kr.	100 000	120 000	20 000	20%	↗	Gebyrene økes med 20% for å dekke de reelle kostnadene
02. Planendringer etter enklere prosess, mer omfattende endring	Kr.	300 000	320 000	20 000	7%	↗	Gebyrene økes med 7% for å dekke de reelle kostnadene
03. Planendringer etter enklere prosess, mer omfattende endring		200 000	220 000	20 000	10%	↗	Gebyrene økes med 10% for å dekke de reelle kostnadene

05. Planprogram og konsekvensutredninger, jf pbl § 4-2

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt	Kr.	103 000	110 000	7 000	7%	↗	Gebyrene økes med 7% for å dekke de reelle kostnadene
02. Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt		75%	75%				

02. Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt

Der kommunen er ansvarlig myndighet for vedlegg I-tiltak, og der det oppstår utredningsplikt for vedlegg II-tiltak, skal det for behandling av konsekvensutredninger betales et gebyr i prosent av gebyret for planområdets areal

06. Andre gebyrsatser

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. Midtveisgebyr. Se § 2.1-2. Det betales et gebyr på 50 % av forventet gebyr til førstegangsbehandling, også kalt hovedgebyret	Kr.	50%	50%				
02. For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser er time-satsen per time	Kr.	1545	1545				Se § 1- 7
03. Utarbeidelse av kommunalt plan-alternativ i tillegg til forslagstillers alternativ, jfr. pbl. § 12-11	Kr.	Etter medgått tid	Etter medgått tid				
04. Stoppet planinitiativ, jfr. pbl. § 12-8	Kr.	51 500	65 000	13 500	26%	↗	Gebyrene økes med 26% for å dekke de reelle kostnadene
05. Planforslag som ikke fremmes til førstegangsbehandling av kommune-direktøren, ilegges gebyr tilsvarende sats for midtveisgebyr	Kr.						

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
06. Planforslag som ikke ønskes fremmet til førstegangsbehandling av forslagsstiller, ilegges gebyr tilsvarende sats for midtveisgebyr.	Kr.						
07. Planforslag som avslås lagt ut til offentlig ettersyn av Hovedutvalget håndteres iht. § 2.1-2 siste ledd.	Kr.						
08. Ny førstegangsbehandling i Hovedutvalg for miljø og samfunn	Kr.	Etter medgått tid	Etter medgått tid				

Graving i vei

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Graving i kommunal vei	Kr. pr vei	5 200	5 400	200	4%	↗	
Kontrollgebyr	Kr. pr ekstra kontroll	1 300	1 350	50	4%	↗	Ekstra kontroll av gravinger
Trafikktelling	Pr. måling	5 843	6 000	157	3%	...	Måling med radar

Trafikktelling

Radarmåling for eksterne.

Byggesaksbehandling

01. Gebyr for byggesaksbehandling

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
0.4. For søknader som beregnes etter medgåtte timer, faktureres også grunngebyr		0	3 900	3 900	0%	↘	Nytt gebyr fra 2025
01. Mottas komplett søknad samlet i en innsending reduseres gebyret med en prosentsats.		10 %	10 %				Gebyr for byggesaksbehandling
02. Hvis søker ikke har greid å komplettere søknaden på tross av mangelbrev fra Bygningsmyndigheten hvor manglene er angitt, slik at mangelbrev nr. 2 må skrives tillegges et gebyr.	Kr.	1 545	1 545	0	0%	↘	
03. For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser (jfr.gebyrforskriftens § 1-7 er time-satsen per time	Kr.	1 750	1 750	0	0%	↘	

02. Forhåndskonferanse

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Forhåndskonferanse m/ påfølgende referat: For store utbyggingsprosjekter	Kr.	11 100	0	-11 100	-100%		Fjernes
02. Forhåndskonferanse m/ påfølgende referat: For de øvrige tiltak	Kr.	5 600	15 000	9 400	168%		Endringene inne- bærer en oppdatert gebyr- struktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
03. Forhåndskonferanse som avholdes skriftlig uten møte. %-andel av ordinært gebyr		50 %	50 %				

03. Bolig

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Enebolig	Kr.	35 500	36 900	1 400	4%		
03. Tomannsbolig	Kr.	53 200	55 300	2 100	4%		
04. For 1. boenhet t.o.m. 10. boenhet i samme bygg, pr. boenhet	Kr.	22 200	23 100	900	4%		
05. For 11. boenhet t.o.m. 30. boenhet i samme bygg; pr. boenhet	Kr.	12 200	12 700	500	4%		
06. For 31. boenhet og flere boenheter i samme bygg; pr. boenhet	Kr.	6 700	7 000	300	4%		
07. For antall boenheter over 150 betales ikke gebyr	Kr.	0	0	0	0%		
08. Tilbygg, påbygg eller underbygging som gir ny boenhet til bolig, pr boenhet	Kr.	35 500	36 900	1 400	4%		
09. Tilbygg som ikke gir ny boenhet til bolig	Kr.	14 000	17 800	3 800	27%		Endringene inne- bærer en opp- datert gebyr- struktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
10. Påbygg og underbygg som ikke gir ny boenhet til bolig	Kr.	0	20 600	20 600	0%		Nytt gebyr etter revidert gebyr- struktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
brukerbetalingar og gebyrer"							
11. Frittliggende boliggarasje eller uthus til og med 50 m ²	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
12. Frittliggende boliggarasje eller uthus over 50 m ²	Kr.	16 700	17 400	700	4%	↗	
13. Parkeringskjeller (gjelder ikke åpen småhusbebyggelse)	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	

04. Spesielle bygg, skilt og dispensasjoner

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Stadionanlegg (eventuelle næringsarealer i anlegget kommer i tillegg, se satsene for næringsbygg)	Kr.	105 200	109 300	4 100	4%	↗	
02. Garasjeanlegg >70 m ²	Kr.	16 700	17 400	700	4%	↗	
03. Parkeringskjeller (gjelder ikke åpen småhusbebyggelse)	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	
04. Parkeringskjeller/garasjeanlegg tilleggsgybyr pr, parkeringsplass f.o.m. 3.parkeringsplass (gjelder ikke åpen småhusbebyggelse)	Kr.	2 300	2 400	100	4%	↗	
05. Bensinstasjoner og ladestasjoner	Kr.	52 100	54 100	2 000	4%	↗	
06. Per søknad som omfatter inntil 3 skilt	Kr.	6 700	7 000	300	4%	↗	
07. Per søknad som omfatter inntil 5 skilt	Kr.	8 900	9 200	300	3%	↗	
08. Per søknad som omfatter inntil 10 skilt	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
09. Per søknad som omfatter mer enn 10 skilt	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	
10. Samlet skiltplan for større bygg	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	

05. Dispensasjoner

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Som avklares uten regionale myndigheters uttalelser pr. forhold	Kr.	12 000	12 500	500	4%	↗	
02. Som krever regionale myndigheters uttalelser per forhold	Kr.	18 000	18 700	700	4%	↗	
03. Fra plankrav fastsatt i kommunepanen pr forhold	Kr.	33 300	34 600	1 300	4%	↗	
04. Unntak fra teknisk krav i TEK17 jf. pbl. § 31-4	Kr.	7 000	7 300	300	4%	↗	

06. Driftsbygninger i landbruket

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Nybygg, endringsarbeider og tilbygg/påbygg til og med 1000 m ²	Kr.	22 200	23 400	1 200	5%	↗	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
02. Tilbygg, påbygg eller underbygg 1 – 100 m ² BRA	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
03. Tilbygg, påbygg eller underbygg 101 – 1000 m ² BRA	Kr.	16 700	17 400	700	4%	↗	
04. For driftsbygninger i landbruket betales et tilleggsgebyr per kvadratmeter	Kr.	6	6	0	0%	↘	

07. Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner, anlegg

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Kiosker, brakker, telt og lignende t.o.m. 50 m ²	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
02. Kiosker, brakker, telt og lignende over 50 m ²	Kr.	21 100	21 900	800	4%	↗	
03. Midlertidige skole- og barnehagebygg med varighet inntil 2 år	Kr.	72 000	74 800	2 800	4%	↗	
04. Andre midlertidig bygninger med varighet inntil 2 år	Kr.	44 300	46 000	1 700	4%	↗	

04. Andre midlertidig bygninger med varighet inntil 2 år

• Anlegg, flytting, utvidelse av privat vei eller parkeringsplass • Søknadspliktig endring av terreng, areal mindre enn 100 m² • Innhengning eller støyskjerm under 10 m lengde • Støttemur under 10 m lengde • Trappeheis og løfteplattform • Oljetanker og fyringsanlegg • Pipe (ny) eller pipe (rehabilitering) i bolig- hus / småhus • Støttemur, fasadeendring, terrasse, tak over terrasse, pergola, gjerde og levegg • Flyte- brygger under 10 m lengde • Ved tiltak som i utgangspunktet er unntatt byggesaksbehandling (§ 20-5), men som allikevel skal godkjennes pga. avstandsbestemmelsene benyttes faktor 0,5 (dokkestuer, uthus, levegg) • Takoverbygg • Trapper i kjellernedgang • Mindre svømmebasseng som ikke krever prosjektering (prefabrickerte) • Minirensanlegg • Andre mindre bygg og konstruksjoner og anlegg

08. Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg	Kr.	13 100	10 800	-2 300	-18%	↓	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
02. Oppføring eller rehabilitering av pipe, pr. pipeløp		0	6 900	6 900	0%	↓	Nytt gebyr
03. Solcelleanlegg		0	19 000	19 000	0%	↓	Nytt gebyr
04. Teknisk infrastruktur		0	19 900	19 900	0%	↓	Nytt gebyr

01. Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg

- Anlegg, flytting, utvidelse av privat vei eller parkeringsplass
- Søknadspliktig endring av terreng, areal mindre enn 100 m²
- Innhengning eller støyskjerm under 10 m lengde
- Støttemur under 10 m lengde
- Trappeheis og løfteplattform
- Oljetanker og fyringsanlegg
- Støttemur, fasadeendring, terrasse, tak over terrasse, pergola, gjerde og levegg
- Flytebrygger under 10 m lengde
- Ved tiltak som i utgangspunktet er unntatt byggesaksbehandling (§ 20-5), men som allikevel skal godkjennes pga. avstandsbestemmelsene benyttes faktor 0,5 (dokkestuer, uthus, levegg)
- Takoverbygg
- Trapper i kjeller-nedgang
- Mindre svømmebasseng som ikke krever prosjektering (prefabrikkerte)
- Minirensanlegg

Andre mindre bygg og konstruksjoner og anlegg

09. Gebyr for følgende konstruksjoner og anlegg av middels størrelse

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Nyoppføring og nyanlegg eller søknadspliktig endring, ombygging og fornyelse av følgende konstruksjoner og anlegg betales med kr	Kr.	21 800	19 400	-2 400	-11%	↓	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"

01. Nyoppføring og nyanlegg eller søknadspliktig endring, ombygging og fornyelse av følgende konstruksjoner og anlegg betales med kr

- Utendørs svømmebasseng, plassbygde som krever prosjektering
- Heis
- Lagertanker
- Broer
- Master
- Offentlig veianlegg pr. påbegynt 100 m lengde
- Offentlige rørledninger for transport av vann, avløpsvann, overvann, og rørledning for avfall og fjernvarme, pr. påbegynt 100 m tracélengde
- Kai, molo, brygge og flytebrygge over 10 m lengde
- Utendørs lagring og produksjonsvirksomhet
- Åpne anlegg for

idrett og lek • Ballbinge • Andre konstruksjoner som ikke kan betegnes som bygning på næringseiendom
 • Fyringsanlegg, kjøleanlegg, ventilasjonsanlegg, sprinkelanlegg, anlegg for brannalarm, heis, rulletrapp og rullebånd • Midlertidig deponering av masse • Støttemur og innhegning over 10 m lengde • Uten-dørsplan og/ eller revisjon av samme som kan behandles administrativt • Nedgravde renovasjonsanlegg
 • Parkeringsplasser på terreng med mer enn 10 plasser • Andre bygningstekniske installasjoner

10. Gebyr for større konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Som berører areal over 100 m ² og opptil 500 m ²	Kr.	16 700	19 400	2 700	16%	↗	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
02. Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Mellom 500 m ² t.o.m. 2000 m ²	Kr.	45 400	47 200	1 800	4%	↗	
03. Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Over 2000 m ²	Kr.	51 000	53 000	2 000	4%	↗	
04. Tribuner og idrettsbaner og andre anlegg for idrett og lek som ikke er nevnt som spesielle bygg. Dersom tribunen har rom for næringsvirksomhet betales gebyr for næringsarealene i tillegg	Kr.	16 700	17 400	700	4%	↗	
05. Tuneller og underjordiske haller, lokk og konstruksjoner over vei eller vann	Kr.	16 700	17 400	700	4%	↗	

11. Massedeponering

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Gjelder både uttak og mottak som berører inntil 30.000 m ³	Kr.	55 400	57 600	2 200	4%	↗	
02. Gjelder både uttak og mottak over 30.000	Kr.	77 600	80 600	3 000	4%	↗	

12. Bruksendring, endring, hovedombygging og riving

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Bruksendring bolig 0 – 50 m ²	Kr.	7 500	11 500	4 000	53%	↗	Boligbebyggelse - Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
							"Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
02. Tidsbestemt bruksendring	Kr.	11 000	11 400	400	4%	↗	Boligbebyggelse
03. Bruksendring av hytte til helårs-bolig	Kr.	35 000	36 400	1 400	4%	↗	Boligbebyggelse
04. Bruksendring alle andre typer bygg 0 – 50 m ²	Kr.	15 000	22 500	7 500	50%	↗	Alle andre typer bygg - Endringene i gebyrsatsene innebærer mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
05. Tidsbestemt bruksendring	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	Alle andre typer bygg
06. Rivingstillatelse	Kr.	7 800	14 000	6 200	79%	↗	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
07. Riving av bygg som krever uttalelse fra andre myndigheter	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	
08. Hovedombygging 50 % av gebyret for tilsvarende areal i nybygg		50%	50%				Endring og hovedombygging
09. Oppdeling av bolig/leilighet pr ny leilighet	Kr.	20 000	20 800	800	4%	↗	Endring og hovedombygging
10. Sammenføring av bruksareal	Kr.	5 600	5 800	200	4%	↗	Endring og hovedombygging
11. Ny etasjeplan i eksisterende bygning 0 – 50 m ²	Kr.	11 700	12 200	500	4%	↗	Endring og hovedombygging
12. Ny etasjeplan i eksisterende bygning 51 – 100 m ²	Kr.	22 700	23 600	900	4%	↗	Endring og hovedombygging
13. Ny etasjeplan i eksisterende bygning 101 – 500 m ²	Kr.	28 900	30 000	1 100	4%	↗	Endring og hovedombygging
14. Ny etasjeplan i eksisterende bygning > 500 m ²	Kr.	39 900	41 500	1 600	4%	↗	Endring og hovedombygging
15. Fasadeendring for bygning per søknad for åpen småhusbebyggelse	Kr.	3 600	15 200	11 600	322%	↗	Endring og hovedombygging - Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser.

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
							Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"
16. Endring av bygningstekniske installasjoner	Kr.	4 500	6 900	2 400	53%	↗	Endring og hovedombygging
17. Endring av gitt tillatelse, åpen småhusbebyggelse	Kr.	7 800	8 100	300	4%	↗	Endring og hovedombygging
18. Endring av gitt tillatelse, næringsbygg og blokker	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	Endring og hovedombygging
19. Endring av gitt tillatelse, alle andre typer bygg	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	Endring og hovedombygging
20. Innredning av rålokale/whitebox (næring/kombinert formål)	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	Endring og hovedombygging
21. Endring av gitt tillatelse som medfører ny boenhet, pr. boenhet	Kr.	12 200	12 700	500	4%	↗	

13. Trinnvis igangsetting og midlertidig brukstillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Trinnvis igangsetting per igangsetting for tiltak i åpen småhusbebyggelse	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
02. Trinnvis igangsettingstillatelse per igangsetting for alle andre tiltak	Kr.	22 200	23 100	900	4%	↗	
03. Midlertidig brukstillatelse som ikke medfører ny bruksenhet	Kr.	3 000	3 100	100	3%	↗	
04. Midlertidig brukstillatelse pr bruksenhet	Kr.	11 100	11 500	400	4%	↗	
05. Utstedelse av ferdigattest mer enn 5 år etter igangsetting og mer enn 2 år etter midlertidig brukstillatelse	Kr.	3 400	3 500	100	3%	...	
06. Maksimalbeløp midlertidig brukstillatelse	Kr.	79 800	82 900	3 100	4%	↗	
07. Driftstillatelse heis = ferdigattest		0	0	0	0%	↘	

14. Godkjenning av ansvarsrett

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. For personlig ansvarsrett for selvbygger	Kr.	6 700	7 000	300	4%	↗	
02. Godkjenning av ansvarsrett	Kr.	6 700	7 000	300	4%	↗	

16. Deling av eiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Maksgebyr ved deling av eiendom	Kr.	105 200	109 300	4 100	4%	↗	

17. Arealoverføring

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Arealoverføring mellom eiendommer	Kr.	10 600	12 700	2 100	20%	↗	Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer"

02. Arealoverføring som er i samsvar med grenser eller tomteinndeling fastsatt i vedtatt plan beregnes 50 % av gebyret		50%	50%				
--	--	-----	-----	--	--	--	--

18. Gebyr for eierseksjonering

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Mottas komplett søknad samlet i en innsending reduseres gebyret med en prosentsats.		10%	10%				Gebyr for eierseksjonering
02. Hvis søker ikke har greid å komplettere søknaden på tross av mangelbrev fra Bygningsmyndigheten hvor manglene er angitt, slik at mangelbrev nr. 2 må skrives tillegges et gebyr. Det samme gjelder for påfølgende mangelbrev 3, 4 osv. Det forutsettes at manglene er en gjentakelse av tidligere mangel eller en ny mangel som følge av omprosjektering	Kr.	1 545	4 160	2 615	169%	↗	Gebyr for eierseksjonering - Prises iht. realistisk prissats
03. For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser (jfr. gebyrforskriftens § 1-7 er timesatsen per time)	Kr.	1 750	1 750	0	0%	↘	

02. Hvis søker ikke har greid å komplettere søknaden på tross av mangelbrev fra Bygningsmyndigheten hvor manglene er angitt, slik at mangelbrev nr. 2 må skrives tillegges et gebyr. Det samme gjelder for påfølgende mangelbrev 3, 4 osv. Det forutsettes at manglene er en gjentakelse av tidligere mangel eller en ny mangel som følge av omprosjektering

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetaling og gebyrer".

19. Seksjonering av ny bebyggelse

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. For 2-4 seksjoner	Kr.	13 900	14 400	500	4%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser
02. Flere enn 4 seksjoner, gebyr pr seksjon	Kr.	700	700	0	0%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser

01. For 2-4 seksjoner

Deflatorjustert med 3,9%

20. Seksjonering av eksisterende bebyggelse

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. For 2-4 seksjoner	Kr.	18 300	19 000	700	4%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser
02. Flere enn 4 seksjoner, gebyr pr seksjon	Kr.	700	700	0	0%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser

01. For 2-4 seksjoner

Deflatorjustert med 3,9%

21. Reseksjonering

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. For 2-4 seksjoner	Kr.	18 300	19 000	700	4%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser
02. Flere enn 4 seksjoner, gebyr pr seksjon	Kr.	700	700	0	0%		Tinglysningsgebyr fastsatt av staten, til enhver tid gjeldende satser

22. Sletting av seksjoner

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
		2024	2025				
01. Oppheving/sletting av seksjoner	Kr.	5 600	5 800	200	4%		
02. Det skal ikke betales tinglysningsgebyr	Kr.	0	0	0	0%		

23. Annet enn bolig

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Bygningstype Industri og lager BRA < 1000 kvm	Kr.	166 100	172 600	6 500	4%	↗	
02. Bygningstype Industri og lager BRA < 1000 - 5000 kvm	Kr.	249 200	258 900	9 700	4%	↗	
03. Bygningstype Industri og lager BRA > 5000 kvm	Kr.	332 200	345 200	13 000	4%	↗	
04. Bygningstype Kontor- og forretningsbygg BRA < 1000 kvm	Kr.	332 200	345 200	13 000	4%	↗	
05. Bygningstype Kontor- og forretningsbygg BRA < 1000 - 5000 kvm	Kr.	483 800	502 700	18 900	4%	↗	
06. Bygningstype Kontor- og forretningsbygg BRA > 5000 kvm	Kr.	664 400	690 300	25 900	4%	↗	
07. Bygningstype Hotell og restaurantbygg BRA < 1000 kvm	Kr.	332 200	345 200	13 000	4%	↗	
08. Bygningstype Hotell og restaurantbygg BRA < 1000 - 5000 kvm	Kr.	498 300	517 700	19 400	4%	↗	
09. Bygningstype Hotell og restaurantbygg BRA > 5000 kvm	Kr.	664 400	690 300	25 900	4%	↗	
10. Bygningstype Kultur og forskningsbygg BRA < 1000 kvm	Kr.	332 200	345 200	13 000	4%	↗	
11. Bygningstype Kultur og forskningsbygg BRA < 1000 - 5000 kvm	Kr.	498 300	517 700	19 400	4%	↗	
12. Bygningstype Kultur og forskningsbygg BRA > 5000 kvm	Kr.	664 400	690 300	25 900	4%	↗	
13. Bygningstype Helsebygning BRA < 1000 kvm	Kr.	332 200	345 200	13 000	4%	↗	
14. Bygningstype Helsebygning BRA < 1000 - 5000 kvm	Kr.	498 300	517 700	19 400	4%	↗	
15. Bygningstype Helsebygning BRA > 5000 kvm	Kr.	664 400	690 300	25 900	4%	↗	
16. Bygningstype Øvrige bygningstyper BRA < 1000 kvm	Kr.	132 900	138 100	5 200	4%	↗	

24. Tilleggsgebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
01. Hvis søker ikke har greid å komplettere søknaden på tross av mangelbrev fra Bygningsmyndigheten hvor manglene er angitt, slik at mangelbrev nr. 2 må skrives tillegges et gebyr.	Kr.	4 000	4 000	0	0%	↘	
02. For søknad eller arbeid etter kap. 2 som ikke dekkes av de vedtatte satser (jfr. gebyrforskriftens § 1-7 er timesatsen per time)	Kr.	1 350	1 350	0	0%	↘	

Byggesaksbehandling

06. Andre gebyrsatser

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Frikjøp oppstillingsplass for bil	per oppstillings- plass	450 000	512 000	62 000	14%		Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
Frikjøp oppstillingsplass for sykkel	per oppstillings- plass	40 000	45 500	5 500	14%		Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

Frikjøp oppstillingsplass for bil

Utbyggere kan gis dispensasjon fra krav om etablering av oppstillingsplasser for bil og sykkel. Omhandlet i kommunedelplanens bestemmelser § 1-12.8 Frikjøp av oppstillingsplasser for bil og sykkel. Beløpet kan prisjusteres årlig som del av budsjettbehandlingen.

Frikjøp oppstillingsplass for sykkel

Utbyggere kan gis dispensasjon fra krav om etablering av oppstillingsplasser for bil og sykkel. Omhandlet i kommunedelplanens bestemmelser § 1-12.8 Frikjøp av oppstillingsplasser for bil og sykkel. Beløpet kan prisjusteres årlig som del av budsjettbehandlingen.

Justeringsavtaler

Justeringsavtaler

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Justeringspliktavtale	Kr.	50 000	50 000	0	0%		
Justeringsrettavtale - engangsgebyr	Kr.	50 000	50 000	0	0%		Årlig gebyr 5 000 kr
Justeringsrettavtale - årlig gebyr	Kr.	5 000	5 000	0	0%		Kommer i tillegg til engangsgebyret

Eiendomsmåling

Ved oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning kreves hele gebyret betalt inn på forhånd. Matrikulering av eksisterende matrikulert grunn får samme gebyr for oppretting av matrikkelenhet med oppmålingsforretning.

01. Oppretting av matrikkelenhet med oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Eiendom med areal/volum fra 0 til 2000m ² /m ³	Kr	29 895	32 500	2 605	9%		Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
02. Tillegg for areal/volum mellom 2 001 og 20 000m ² /m ³	Kr	2 214	2 300	86	4%		Pris per hele 1 000 m ² /m ³
03. Tillegg for areal/volum over 20 000 m ² /m ³	Kr	221	230	9	4%		Pris per hele 1 000 m ² /m ³
04. Rabatt fra og med femte matrikkelenhet (per matrikkelenhet)		30%	30%				Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

01. Eiendom med areal/volum fra 0 til 2000m²/m³

Oppretting av grunneiendom, anleggseiendom og festegrund. Prises iht. reelle kostnader

03. Tillegg for areal/volum over 20 000 m²/m³

04. Rabatt fra og med femte matrikkelenhet (per matrikkelenhet)

Ved oppretting av flere enn fire matrikkelenheter for samme område og fra samme rekvirent, gis følgende reduksjon i gebyret. Ved oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning kreves hele gebyret betalt inn på forhånd. Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn faktureres etter anvendt tid.

02. Oppmåling av uteareal på eierseksjonen

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Gebyr for oppmåling av uteareal (pr seksjon)	Kr.	16 608	20 000	3 392	20%		Gebyr pr eier seksjonering - Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"
02. Rabatt fra og med femte uteareal (per uteareal)		30%	30%				Reduksjon i gebyret

01. Gebyr for oppmåling av uteareal (pr seksjon)

Prises iht. reelle kostnader

02. Rabatt fra og med femte uteareal (per uteareal)

Ved rekvirering av flere enn fire eierseksjoneringer for samme område og fra samme rekvirent gis følgende reduksjon i gebyret.

03. Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Gebyr pr matrikkelenhet	Kr.	4 650	9 500	4 850	104%		Pr matrikkelenhet

01. Gebyr pr matrikkelenhet

Tillegg for oppretting av en matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning. Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

04. Grensejustering grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Grensejustering	Kr.	10 911	18 900	7 989	73%		Fast pris uavhengig størrelse på arealet

01. Grensejustering

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

05. Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Arealoverføring på inntil 1 000 m ²	Kr.	14 394	20 000	5 606	39%		Inntil 1000m ²

01. Arealoverføring på inntil 1 000 m²

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

06. Klarlegging av tidligere koordinatbestemt grense

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Måling og merking av inntil to grensepunkter	Kr.	8 300	10 000	1 700	20%		Anslått til i snitt å være fem timer. Følger ikke en generell økning på 4 %.
02. Tillegg for hvert målt og nymerkede grensepunkt	Kr.	1 162	1 160	-2	0%		Tillegg pr punkt

01. Måling og merking av inntil to grensepunkter

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

07. Klarlegging av ikke tidligere koordinatbestemt grense

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Måling og merking inntil 2 grensepunkt	Kr	13 280	17 900	4 620	35%		Inntil 2 grensepunkt
02. Tillegg for hvert målte og merket grensepunkt	Kr	2 325	1 160	-1 165	-50%		Pr. stk

01. Måling og merking inntil 2 grensepunkt

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

02. Tillegg for hvert målte og merket grensepunkt

Endringene innebærer en oppdatert gebyrstruktur med mer realistiske satser. Se detaljer under "Endringer i brukerbetalinger og gebyrer"

08. Utstedelse av matrikkelbrev

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Matrikkelbrev inntil 10 sider	Kr.	175	175	0	0%		Gebyr fastlagt av kartverket
02. Matrikkelbrev over 10 sider	Kr.	350	350	0	0%		Gebyr fastlagt av kartverket

09. Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Oppmålingsforretning som gjennomføres uten oppmøte i marka betales andel av gebyrsats for grunneiendom, uteareal eller anleggseiendom		60%	60%				60% av gebyrsats

01. Oppmålingsforretning som gjennomføres uten oppmøte i marka betales andel av gebyrsats for grunneiendom, uteareal eller anleggseiendom

Gjelder ikke matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Tiltak etter forurensningsloven

01. Gebyr for tiltaksplaner

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser (jfr. gebyrforskriftens § 1-7 er timesatsen per time)	Kr.	1 750	1 750	0	0%		

02. Terrenginngrep ved forurenset grunn

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
01. Terrenginngrep ved forurenset grunn i tilstandsklasse 1-2	Kr.	8 240	8 500	260	3%		
02. Terrenginngrep ved forurenset grunn i tilstandsklasse 3-4	Kr.	25 750	26 750	1 000	4%		
03. Terrenginngrep ved forurenset grunn i tilstandsklasse 5 og farlig avfall	Kr.	46 350	48 000	1 650	4%		

Uteservering

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Leie av areal til uteservering - Sommersesong	Kr. per m2	808	830	22	3%		
Leie av arealer til uteservering - vintersesong	kr pr m2	200	208	8	4%		Nytt gebyr fra 2023

Fyrverkeri

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2024	2025	i kr	i %		
Behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri	Kr. ekskl. mva	2 094	2 177	83	4%		
Gebyr for endringssøknad	Kr. ekskl. mva	800	832	32	4%		
Gjennomføring av tilsyn/kontroll	kr. ekskl. mva	1 007	1 047	40	4%		

Gravkapell, kremasjon og feste av grav

Gravkapell, kremasjon og feste av grav for innbyggere i Lillestrøm kommune

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Engangsavgift for nytt urnegravsted	Kr.	0	0	0	0%		For opprettelse av gravsted
Engangsavgift navnet minnelund	Kr.	15 000	15 450	450	3%		Anonym 0,-
Festeavgift - Dobbel grav	Årlig	820	850	30	4%		
Festeavgift - Enkelt grav	Årlig	410	425	15	4%		
Festeavgift grav	20 år	8 200	8 500	300	4%		
Festeavgift grav	5 år	2 050	2 125	75	4%		
Kremasjonsavgift	Kr.	0	0	0	0%		
Leie lille kapell Stalsberghagen	Kr.	1 250	1 290	40	3%		50 sitteplasser
Leie store kapell Stalsberghagen	Kr.	1 990	2 050	60	3%		200 sitteplasser

Gravkapell, kremasjon og feste av grav for innbyggere fra andre kommuner

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Engangsavgift anonym minnelund	Kr.	7 900	8 140	240	3%		
Engangsavgift for nytt urnegravsted	Kr.	11 600	11 950	350	3%		
Engangsavgift navnet minnelund	Kr.	15 000	15 450	450	3%		
Festeavgift - Dobbel grav	Årlig	820	850	30	4%		
Festeavgift - Enkelt grav	Årlig	410	425	15	4%		
Festeavgift grav	20 år	8 200	8 500	300	4%		
Festeavgift grav	5 år	2 050	2 125	75	4%		
Kremasjonsavgift	Kr.	6 300	6 490	190	3%		
Kremasjonsavgift samarbeidskommuner	Kr.	6 300	6 490	190	3%		Gjelder Lørenskog og Rælingen kommuner
Leie lille kapell Stalsberghagen	Kr.	1 800	1 860	60	3%		50 sitteplasser

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie store kapell Stalsberghagen	Kr.	2 800	2 890	90	3%		200 sitteplasser

Vigselsgebyr lørdag

Vigselsgebyr lørdag

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vigselsgebyr lørdag		2 059	2 120	61	3%		Vielser utenom ordinær arbeidstid.

Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm, hverdag

Gebyr	Enhet	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm (fredag)		1 081	1 120	39	4%		Vigselsgebyr for par bosatt utenfor Lillestrøm, hverdager

Vedlegg

Ønskede tiltak fra tjenesteområdene

I budsjettet får hvert kommunalområde mulighet til å presentere noen ønskede tiltak, som kommunedirektøren ikke har funnet rom for i årets budsjett. Under følger en samleoversikt over alle ønskede tiltak fra kommunalområdene:

Ønskede tiltak fra tjenesteområdene (i 1.000 kr)

Beløp i 1000 kr

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
1 - ORGANISASJON OG NYSKAPING	IT	Visma Pluss - Smart kontering	95	77	77	77
Sum 1 - ORGANISASJON OG NYSKAPING			95	77	77	77
2 - OPPVEKST	Administrasjon og ledelse Oppvekst	Tidlig innsats for barn i risiko - TIBIR	2 000	2 000	2 000	2 000
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	Barnekoordinator - hjelp til familier med barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne	890	890	890	890
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	FACT Ung-team - Hjelpetilbud til ungdom med alvorlig psykisk helse og rusvansker	1 112	2 050	2 050	2 050
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	Helsesykepleier til nye Kjellervolla skole	480	960	960	960
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	HKH - Helsesykepleiere til helsestasjons- og skolehelsetjenesten	960	1 920	1 920	1 920
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	HKH - Styrke Brobyggerne/ skolefraværsteamet med to stillinger	1 120	2 050	2 050	2 050
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	Jordmor til svangerskapsomsorgen	977	977	977	977
2 - OPPVEKST	Skoler	Etablering av oppdragsavtale med Våtmark Nordre Øyeren og Fetsund Lenser for skolebesøk	480	480	480	480
Sum 2 - OPPVEKST			8 019	11 327	11 327	11 327
3 - HELSE OG MESTRING	Administrasjon og ledelse Helse og mestring	Styrke miljørettet helsevernarbeid	677	1 015	1 015	1 015
3 - HELSE OG MESTRING	Administrasjon og ledelse Helse og mestring	Styrking av pårørendearbeidet	960	960	960	960
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	En felles legevaktsbase i kommunen	-2 828	-2 828	-2 828	-2 828
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Innkjøp av veganske produkter i Rådhuskantinen - Klimatiltak	75	75	75	75

Økonomiplan for 2025-2028

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Innkjøp av økologiske og bærekraftige produkter, kortreist mat - Klimatiltak	300	300	300	300
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Klinisk ernæringsfysiolog for hjemmeboende	800	800	800	800
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Reparasjon og vedlikehold utstyr hovedkjøkken	250	250	0	0
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utskifting av dekontaminatorer	2 000	2 000	0	0
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utskifting av IKT-utstyr	1 885	900	900	900
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utskifting av møbler på institusjonene	1 200	1 200	600	600
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utskifting av senger	450	450	200	200
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utvidet bruk av vektertjeneste på legevakt	2 520	2 520	2 520	2 520
3 - HELSE OG MESTRING	Helsetjenester til voksne	Styrking med 0,5 årsverk for utkjøring av hjelpemidler	375	500	500	500
3 - HELSE OG MESTRING	Helsetjenester til voksne	Utskifting av inventar og møbler i omsorgsboliger og aktivitetssentre	700	0	0	0
3 - HELSE OG MESTRING	NAV	Justere satsene for økonomisk sosialhjelp til nasjonale veiledende satser	8 500	8 500	8 500	8 500
3 - HELSE OG MESTRING	Tjenestetorg for helse og mestring	Styrke bemanning med to årsverk	900	1 500	1 500	1 500
Sum 3 - HELSE OG MESTRING			18 764	18 142	15 042	15 042
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Eiendom	Drift og vedlikehold av gamle skole til Aktiv Fritid	80	80	80	80
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Eiendom	Nebbursvollen friluftsbad - nødvendig vedlikehold på teknisk anlegg	10 000	1 700	0	0
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Eiendom	Utskifting av branntekniske anlegg på flere formålsbygg	0	6 000	0	0
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% diakonstilling Fet og Dalen	990	990	990	990
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% gravplassmedarbeider	780	780	780	780
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% krematør	820	820	820	820
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 100% prosjektkoordinator kirke	1 200	1 200	1 200	1 200
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - 50% økonomistilling	590	590	590	590

Økonomiplan for 2025-2028

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - rehabiliteringsmidler kirke	1 000	1 000	1 000	1 000
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler kirke	800	800	800	800
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Klima og infrastruktur	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - LKF - økning faste driftsmidler krematoriedrift	600	600	600	600
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Drift og vedlikehold veier, samferdsel	3 300	3 300	3 300	3 300
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Forurensning	1 300	1 300	1 300	1 300
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Oppfølging av behov temaplan vei vedtatt i k- styret.	20 000	20 000	20 000	20 000
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Selvkost - Finansiering Garasje-plasser vann og avløp	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Selvkost - Garasjeplasser vann og avløp	1 400	1 400	1 400	1 400
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Miljøteknikk	Uteområder - underfinansiering av dagens driftsnivå	2 000	2 000	2 000	2 000
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Samordning og klima-tilpasning	Overvannskoordinator	1 100	1 100	1 100	1 100
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Samordning og klima-tilpasning	Trainee overvann 2025-2027	354	850	567	0
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Servicetjenester	Drift og vedlikehold av Åkrene gamle skole til Aktiv Fritid	25	25	25	25
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Servicetjenester	Ikke varme opp kunstgressbaner på vinteren	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Servicetjenester	Oppvarming ny kunstgressbane Fedrelandet	700	700	700	700
4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR	Servicetjenester	Oppvarming ny kunstgressbane Lillestrøm idrettspark	700	700	700	700
Sum 4 - KLIMA OG INFRASTRUKTUR			42 839	41 035	33 052	32 485
5 - SAMFUNN OG KULTUR	By- og stedsplanlegging	Områderegulering - Fetsund	1 250	3 000	500	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	By- og stedsplanlegging	Områderegulering - ny stilling (ikke selvkost)	800	1 200	1 200	1 200
5 - SAMFUNN OG KULTUR	By- og stedsplanlegging	Områderegulering - Skedsmo-korset	3 000	2 000	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	By- og stedsplanlegging	Områderegulering - Sørumsand	750	3 000	500	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Byggesak	Byggesak og oppmåling: Behov for subsidiering av selvkostområde	4 000	0	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Byggesak	Byggesak: Forbedre og utvikle styringsinformasjon	600	300	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Drift skøytebaner - vannforbruk	500	500	500	500

Økonomiplan for 2025-2028

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Driftsstøtte Fet Arena AS og Frogner IL	7 100	7 100	7 100	7 100
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Lillestrømbibliotekene, økte drifts-kostnader	1 000	2 000	2 000	2 000
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Omdisponering fra investerings-budsjett: Investeringsprosjekter iht. temaplan for Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som utbetales til idrettslag som driftstilskudd	11 000	0	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Stilling musikk- og kulturråd	500	1 000	1 000	1 000
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Styrking av Aktivitetskort/Tiltak mot fattigdom	2 000	2 000	2 000	2 000
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Støtte Byfesten (*økt ramme)	300	300	300	300
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Unge Viken teater, driftsstøtte, økt ramme	0	0	1 500	1 500
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Unge Viken teater, engangstiltak nye lokaler.	5 500	7 000	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Økning av lønnsramme etter organisasjonsendring	1 000	1 000	1 000	1 000
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Kultur og inkludering	Åkrene gamle skole	500	300	300	300
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Samfunnsutvikling	Temaplan for naturmangfold - oppfølging, involvere barn og unge	400	0	0	0
5 - SAMFUNN OG KULTUR	Samfunnsutvikling	Temaplan naturmangfold og tema-plan landbruk - oppfølging, kompetanseheving	100	0	0	0
Sum 5 - SAMFUNN OG KULTUR			40 300	30 700	17 900	16 900
Totalsum			110 017	101 281	77 398	75 831

Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune

Vedlegg til økonomiplan 2025 2028

Kontrollutvalget

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 23/00253-1 Saksbehandler Øystein Hagen

Budsjett 2025 for kontrollarbeidet i Lillestrøm kommune

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune	04.09.2024	40/24

Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune har behandlet saken i møte 04.09.2024 sak 40/24

Møtebehandling

Kontrollutvalget gjennomgikk budsjett for kontrollarbeidet 2025.

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 6 292 830 bevilges som budsjettramme 2025 for kontrollarbeidet.

	Budsjett 2025
Kontrollutvalget	343 830
Sekretariatet	582 000
Revisjonen	5 367 000
Sum for kontrollarbeidet	6 292 830

Økonomiplan for 2025-2028

1. Kontrollutvalget oversender saken til kommunedirektøren. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapetets innstilling til kommunestyret.

BUDSJETT 2025 FOR KONTROLLARBEIDET I LILLESTRØM KOMMUNE

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 6 292 830 bevilges som budsjetttramme 2025 for kontrollarbeidet.

	Budsjett 2025
Kontrollutvalget	343 830
Sekretariatet	582 000
Revisjonen	5 367 000
Sum for kontrollarbeidet	6 292 830

1. Kontrollutvalget oversender saken til kommunedirektøren. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Vedlegg:

1. Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 for Romerike Revisjon IKS
2. Styrets forslag til budsjett 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS
3. [Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder](#)

Saksframstilling:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Forslaget til budsjetttramme for kontrollarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Budsjettforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretariatsfunksjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Disse postene består av kontrollutvalgets godtgjørelser, andre møteutgifter og abonnementer. Det er også budsjettet for kurs/ opplæring og uforutsette oppgaver. Utgiftene til kontrollutvalget avhenger av antall møter og deltakelse på kurs/opplæring. For 2025 legges det til grunn 9 møter, like mange møter som tidligere.

Økonomiplan for 2025-2028

I henhold til forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder skal leder for kontrollutvalget motta en godtgjørelse som tilsvarer 8% av ordførerens godtgjørelse. Nestleder av kontrollutvalget skal motta 12,5% av leders godtgjørelse. Leder, nestleder, medlemmer og varamedlemmer skal motta kr 1100 per møte.

Ordførers godtgjørelse er satt til 80% av statsråds lønn. Regjeringsmedlemmenes godtgjørelse er kr 1 671 256. Ordførers godtgjøring i 2025 vil være kr 1 337 005.

Kontrollutvalgets leder skal ha en fast godtgjørelse på kr 106 960 per år. Nestleder skal ha en fast godtgjørelse på kr 13 370 per år. Leder, nestleder og medlemmer i kontrollutvalget skal ha en godtgjørelse på kr 1100 per møte.

Møtegodtgjørelse for kontrollutvalgets medlemmer for 2025 vil etter dette utgjøre:

Funksjon	Pr. møte	Årlig	Sum
Utvalgets leder	1 100	106 960	116 860
Nestleder	1 100	13 370	23 270
Utvalgets medlemmer	1 100		29 700
Tilsammen			169 830

Kurs og opplæring omfatter den årlige kontrollutvalgskonferansen (ca. kr 10 000 per person), med planlegging for at alle medlemmene skal kunne delta. I tillegg er annen opplæring inkludert, som for eksempel en dagsamling (ca. kr 2 000 per person).

Totalt beløper dette seg til 60 000 kroner.

Videre er det avsatt kr 75 000 til uforutsette oppgaver. Det er viktig for kontrollutvalget at budsjettet tar høyde for muligheten for uforutsette situasjoner, som henvendelser fra innbyggere, mediasaker og mistanke om misligheter, som må følges opp.

Sekretariatsfunksjonen

Representantskapet i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (Vikus) skal vedta en ramme for virksomheten, som etter planen skal behandles i representantskapet 26.09.2025. Foreløpig foreligger kun innstillingen fra styret, jf. vedlegg 2. I forslaget er Vikus' totale budsjettamme kr 11 452 000. Kommunenes samlede betaling for tjenesten utgjør kr 10 872 000. For Lillestrøm kommune utgjør dette kr 582 000.

Dersom det skjer endringer i budsjettforslaget i forbindelse med representantskapsbehandlingen, vil sekretariatet informere om dette.

Revisjonen

Representantskapet i Romerike Revisjon IKS (RRI) skal vedta en ramme for virksomheten. Foreløpig foreligger kun innstillingen fra styret, jf. vedlegg 1. I forslaget er RRI sin totale budsjettamme kr

Økonomiplan for 2025-2028

31 221 000. Kommunenes samlede betaling for tjenesten utgjør kr 24 500 000. For Lillestrøm kommune utgjør dette kr 5 367 000.

Dersom det skjer noen endringer i budsjettforslaget i forbindelse med representantskapsbehandlingen, vil sekretariatet informere om dette.

Totalt

Det samlede forslaget er som følger:

	Poster	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kontrollutvalget	Godtgjørelser kontrollutvalget	163 274	169 830
	Arbeidsgiveravgift (14,1 %)	23 500	24 000
	Møteutgifter (lokaler, servering ...)	15 000	15 000
	Kurs og opplæring	50 000	60 000
	Uforutsette oppgaver – disponibelt for kontrollutvalget	75 000	75 000
	Sum	326 774	343 830
Sekretariatet		553 000	582 000*)
Revisjonen		5 155 000	5 367 000*)
		6 034 774	6 292 830

*) Ikke behandlet i representantskapet

RETT UTSKRIFT

DATO 6.september.2024

Innspill fra Hjelpende Hender Lillestrøm

Vedlegg til årsbudsjett og økonomiplan 2025 - 2028

Innspill fra Hjelpende Hender Lillestrøm

Hjelpende hender

Søknad om støtte til Hjelpende Hender 2024

Til budsjettet for 2024 tillater vi oss å søke om midler til en videreføring og også utvidet drift av vår hjelpeordning ovenfor vanskeligstilte innbyggere i Lillestrøm kommune.

Det siste året har Hjelpende Hender hatt en markant økning av mennesker som har store økonomiske utfordringer i kommunen. Vi hjelper i overkant av 1000 personer fordelt på 400 husstander i kommunen med mat/klær/inventar o.l. Vi teller husstander der vi har bistått 4 eller flere ganger i løpet av 2024. Vi ser at behovet er særlig stort for hjelp til barnefamilier. Vi hjelper nå alt fra helt vanlige familier til enkeltmennesker med rusproblemer. Dette er mennesker i en stor nød. Det er snakk om helt basis hjelp for å leve. Slik velferdssystemet i Norge nå fungerer ser vi at det er et økende behov for frivillige organisasjoner som kan være til uvurderlig hjelp for at mennesker skal kunne leve uten å være sultne eller fryse. Vi ser behovet for å hjelpe barnefamilier med mat og klær i tillegg til det vil alle trenger for å leve et normalt liv i Lillestrøm kommune.

Vi serverer middag i Lillestrøm kirke hver fredag. Det varme måltidet er svært populært og tilbudet har økt i omfang. Maten som serveres er sammensatt slik at det er næringsrik og velsmakende. For mange er denne matserveringen ukens høydepunkt. Prisene på gode varer har økt betraktelig. Dette merkes både på daglig hjemkjøring av måltider/ hjelp til å kjøpe og lage gode mat samt ukens middag i Lillestrøm kirke.

Hjelpende Hender er svært takknemlige for alle tidligere bidrag vi har fått fra kommunen og håper på fortsatt samarbeid. Det har muliggjort å kunne gi innbyggere og medmennesker hjelp i håpløse og vonde perioder. Som en frivillig organisasjon merker vi godt de økte utgiftene. Kjøene for å få mat og hygieniske artikler har økt betraktelig. Vi ser også at de som trenger hjelp har forandret seg fra bare å være de aller

Økonomiplan for 2025-2028

fattigste til å være både enslige og familier som før har klart seg økonomisk uten hjelp fra Nav eller Hjelpende Hender. Måltidene vi lager og kjører hjem til de som har behov for det øker også. Dette gjelder mange mennesker som av en eller annen grunn (fysisk eller psykisk) ikke klarer å lage seg næringsrik og god mat selv.

Vårt ønske er at alle som kommer til Hjelpende Hender med et langvarig eller akutt behov for nødhjelp skal bli møtt med hjelp på en verdig og fordomsfri måte. Hos oss er alle mennesker like mye verd og ingen er verd å måtte gå tomhendt hjem fra en matkø. Derfor har vi økt søknadsbeløpet fra Lillestrøm kommune noe til kr 700 000, dette er grunnet økte priser og flere henvendelser. Vi håper politikken i kommunen vil se positivt og med forståelse på vår søknad.

Vi ber dere lese vedleggene, årsregnskap og budsjett. I tillegg ligger det informasjon om vår organisasjon på vår nettsiden www.hjelpendehender.no. Vi stiller gjerne opp på møter med partier/grupper med mer informasjon hvis dere har behov for dette. Daglig leder Ellen Bakke treffes på e-post ellen@hjelpendehender.no eller telefon 40875029, eventuelt tommy@hjelpendehender.no

Med vennlig hilsen

Hjelpende Hender

v/ Ellen Bakke

Innspill fra Lillestrøm kirkelige fellestråd

Vedlegg til årsbudsjett og økonomiplan 2025 - 2028

Kirkelig Fellestråd Lillestrøm

DEN NORSKE KIRKE

Lillestrøm kirkelige fellestråd

Sak LKF 12/24

Lillestrøm, 21. juni 2024

Innspill til Lillestrøm kommunes budsjett 2025 og handlingsplan 2025 - 2028.

Lillestrøm kommune hadde ifølge SSB (innrapportert av kommunen) brutto driftsutgifter til Den norske kirke, gravplasser og krematorier på 405,- kroner pr. innbygger i 2023. I sammenliknbare kommuner (kostra/størrelse) som Asker, Drammen, Fredrikstad og Sandnes hadde de henholdsvis 578,- 575,- 596,- og 748,- kroner i utgifter pr. innbygger. Med Lillestrøm kommunes 94 585 innbyggere (SSB, 1. kvartal 2024) innebærer det årlig mellom 16 og 32 millioner kroner mindre i inntekter for fellestrådet. (Se tabell til slutt i dette dokumentet.)

- Disse mindreinntektene gir særlig utslag innen følgende områder:
- Det mangler administrative ressurser på kirkevergens kontor innen budsjett- og økonomistyring og prosjektkoordinering.
- Det mangler diakoner og andre stillinger i våre menighetsstaber.
- Det finnes lite eller ingen driftsmidler for åpne møtesteder.
- Et opparbeidet vedlikeholdsetterslep på 100 millioner kroner preger fellestrådets bygningsmasse.
- Ressursanalysen på gravplassen viser at det mangler 2,63 gravplassmedarbeiderstillinger.
- Det mangler en full krematørstilling for å dekke opp for dagens og fremtidig behov på krematoriet.

Med de store behovene som ble meldt inn til budsjett og handlingsplaner siden 2020, men kun delvis ble tatt hensyn til, mener fellestrådet det er viktig å komme opp på et sammenliknbart nivå med Asker, Drammen, Fredrikstad og Sandnes raskest mulig.

Lillestrøm kirkelige fellestråd har ansvar for 3 tjenesteområder som ikke skal konkurrere innbyrdes om tildeling av midler. Innspill til budsjett og handlingsplan leveres derfor 3-delt.

- Trossamfunnet Den norske kirke
- Gravplassforvaltning og gravplassmyndighet
- Krematoriedrift

Alle tall er NOK nettobeløp. Det er prioritert rekkefølge innenfor hvert område. Innspillene er tillegg til eksisterende ramme og tidligere vedtak for kommunens budsjett og handlingsplaner. Vi lister derfor ikke opp innspill som allerede er hensyntatt i kommunestyrets tidligere budsjettbehandlinger.

Trossamfunnet Den norske kirke

Kirken har en svært omfattende virksomhet innenfor alle livets faser og gir tilbud til alle kommunens innbyggere med tiltak som babysang i alle tettsteder, småbarnssang, babymassasje, et utstrakt korarbeid for både barn og voksne, flerkulturelle aktivitetstilbud for barn, unge og voksne, ungdomsklubber, møtesteder og oppsøkende virksomhet rettet spesielt mot ungdom, midttimetilbud for videregående elever, middagstilbud for familier, ettermiddagstilbud for eldre barn, leksehjelp, speidergrupper, samtaletilbud, sorggrupper, ukentlige besøk på kommunens institusjoner, omfattende konsertprogram, kulturarrangementer, sommerorgelskole og undervisning gjennom året, helgetilbud for unge voksne, sommeraktiviteter for skoleelever, den kulturelle skolesekken, gudstjenester, dåp, konfirmasjon, vielse, gravferd og dødsbud, for å nevne noe.

Det er viktig for trossamfunnet å få en vesentlig opptrapping av lønnsmidler både til administrasjon og fagstillinger for å ivareta og videreutvikle arbeidet for befolkningen generelt og medlemmene.

Den norske kirke lokalt i Lillestrøm består av 8 sokn med 9 kirker og 5 kapell. Bygningene er alle av høy kulturhistorisk verdi og krever vedlikehold som beregnes til 6 ganger kostnaden av øvrige offentlige bygg. Vedlikeholdsetterslepet på bygg og anlegg er beregnet til 100 millioner kroner og det er behov for både investeringer og store vedlikeholdsoppgaver i nærmeste fremtid.

Økning i generelle rehabiliteringsmidler er viktig for å kunne utføre for eksempel innvendig kalking av kirkene når det er behov uten å måtte søke om egne prosjektmidler hver gang slike behov oppstår.

Budsjett 2025drift	Budsjett 2025investering
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ny 100% diakonstilling (Fet og Dalen) 990 000,- 2. Ny 50% økonomistilling for å bedre økonomistyring i fellesrådet 590 000,- (anbefalt av revisor). 3. Nye faste driftsmidler til etablering av møtesteder 800 000,- 4. Øke årlige generelle rehabiliteringsmidler med 1 mill. 5. Ny 100% prosjektkoordinator (bygg og anlegg) 1,2 mill. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Innvendig istandsetting Lillestrøm kirke i anledning 90-årsjubileum INV 4,5 mill. eks. mva. 2. Tilknytning offentlig avløp Sørums kirke INV 1 mill. eks. mva. 3. Øke årlige generelle investeringsmidler INV med 500 000,- eks. mva.
Handlingsplan drift	Handlingsplan investering

	<u>2026</u> Innvendig istandsetting Lillestrøm kirke INV 3,3 mill. eks. mva.
	<u>2026</u> Slukkeanlegg Sørumsdal middelalderkirke INV 9 mill. eks. mva.
	<u>2027</u> Innvendig istandsetting Lillestrøm kirke INV 3,3 mill. eks. mva.
	<u>2028</u> Innvendig istandsetting Lillestrøm kirke INV 3,3 mill. eks. mva.

Budsjett 2025 drift

Til pkt. 1

Det er store sosiale utfordringer i kommunen. Kirkens diakoniarbeid er en viktig aktør i arbeidet for å løse disse. Vi ser gode resultater av det arbeidet som allerede utføres. En ny stilling vil øke kirkens innsats og bidrag også i Fet og Dalen, som med sine i overkant av 13 200 innbyggere i dag er uten diakon.

Til pkt. 2

Revisor har tidligere påpekt at administrasjonens innspill og behov for økt kapasitet på økonomistyring er berettiget. Det er viktig å levere grundige beslutningsunderlag for det folkevalgte organet og ledelsen.

Til pkt. 3

Etablering av lokale, rusfrie møtesteder er viktig for barn, ungdom og andre som trenger et trygt sted å møtes. Vi skaper arenaer for diakonalt og frivillig arbeid i lokalsamfunnene, der det arbeides aktivt med inkludering. Møtesteder er viktige i kampen mot ensomhet, utenforskap og ungdomskriminalitet, men også for lokale kulturaktiviteter.

Til pkt. 4

For å imøtegå det stadig økende vedlikeholdsetterslepet og potensiell eskalering, trengs en økning i generelle rehabiliteringsmidler.

Til pkt. 5

Fellesrådet har løpende et stort antall krevende vedlikeholds- og byggeprosjekter som belaster en underbemannet administrasjon. Det er ikke lenger mulig å få utført alle oppgaver med tilstrekkelig kvalitet og sikkerhet uten en ny ressurs.

Budsjett 2025 investering

Til pkt. 1

Gjennomgående høy aktivitet over flere tiår sliter sterkt på Lillestrøm kirke. Derfor er det behov for et grunnleggende og omfattende innvendig rehabiliteringsløft.

Prosjektet inkluderer kirkerom, kor, prestesakristi, gang til sakristi/menighetssal, våpenhus, wc i våpenhus og galleri. Se vedlagt skisseprosjekt med kalkyler fra ekstern konsulent.

Til pkt. 2

23.11.2023 (ref. YIDJ2230) mottok fellesrådet et varsel og pålegg fra Lillestrøm kommune om tilknytning til offentlig avløpsledning.

Til pkt. 3

En økning i generelle investeringsmidler er nødvendig for å videreutvikle bygg og eiendom som relevante møteplasser og kulturarenaer.

Handlingsplan investering

For 2026

Det må istandsettes 43 blyglassvinduer i Lillestrøm kirke. Det trengs nytt brannalarmanlegg og innbruddsalarm. Det trengs oppgradering av belysning og lydanlegg, samt nye tepper i kirken. Disse prosjektene er tenkt gjennomført over tre år, i perioden 2026 – 2028. Se vedlagte beskrivelser og tilstandsanalyse fra eksterne konsulenter.

For 2027

Sørum middelalderkirke trenger slukkeanlegg. Forprosjekt og detaljprosjektering er (på lik linje med Frogner gamle kirke og Skedsmo kirke) ferdigstilt.

Slukkevannsledninger mellom kirken og kapellet ble etablert i 2023/2024.

Det må istandsettes 43 blyglassvinduer i Lillestrøm kirke. Det trengs nytt brannalarmanlegg og innbruddsalarm. Det trengs oppgradering av belysning og lydanlegg, samt nye tepper i kirken. Disse prosjektene er tenkt gjennomført over tre år, i perioden 2026 – 2028.

For 2028

Det må istandsettes 43 blyglassvinduer i Lillestrøm kirke. Det trengs nytt brannalarmanlegg og innbruddsalarm. Det trengs oppgradering av belysning og lydanlegg, samt nye tepper i kirken. Disse prosjektene er tenkt gjennomført over tre år, i perioden 2026 - 2028.

Kommunens klimafond søkes om å dekke merkostnader til omlegging til mer miljøvennlig drift.

Gravplassforvaltning og gravplassmyndighet

Lillestrøm kirkelige fellesråd forvalter i dag 273,2 daa gravplassareal, fordelt på 7 gravplasser med 9 driftsbygg. Det finnes totalt 30 000 opparbeidede graver.

Gravplassmeldingen er behandlet i kommunestyret (sak 30/22). Den legger grunnlaget for fremtidig planlegging innenfor gravplassforvaltningen. Fellesrådet har også utarbeidet en ressursbehovsanalyse for gravplasser og krematorie som et viktig dokument. Gravplassmeldingen viser tydelige behov for investeringer og vedlikehold i de kommende år, både strakstiltak og større vedlikeholdsoppgaver.

Budsjett 2025drift	Budsjett 2025investering
1. Ny 100% stilling gravplassmedarbeider, 780 000,-	1. Kalkingav graver INV 1 mill.eks.mva.
Handlingsplan drift	Handlingsplan investering
<u>2026</u> : Økning av faste driftsmidler 1,5 mill. for vedlikehold	<u>2026</u> : Overvannshåndtering på Stalsberghagen INV 6 mill. eks. mva.
	<u>2026</u> : Kalking av graver INV 1 mill. eks. mva.
	<u>2027</u> : Navnet minnelund på Strømmen INV 4 mill. eks. mva.

Budsjett 2025 drift

Til Pkt. 1

Behovsanalyse fra 2022 som ble utarbeidet i forbindelse med Gravplassmeldingen i 2021 viser at det er 266% stillingsmangel på kommunens 7 gravplasser. Behovet er særlig stort på Skedsmo kirkegård og Stalsberghagen gravlund, hvor det i lengre tid ikke har vært mulig å dekke gravplassenes behov.

Budsjett 2025 investering

Til pkt. 1

På grunn av dårlig jordsmonn skjer det på enkelte felt ingen nedbryting. Med kalking av gravene endres dette. Prosjektet startes i 2024 og går over tre år.

Handlingsplan drift

For 2026

Med stadig økende antall graver og større areal som tas i bruk, trengs samtidig en økning i driftsmidler for å vedlikeholde gravplassene.

Handlingsplan investering

For 2026

Gravplassmeldingen beskriver utfordringer med overvann på hele den gamle gravlunden på Stalsberghagen. Vildere og våtere vær øker utfordringene. Klimafondet har for 2024 gitt fellesrådet kr 250 000,- til en overvanns tilstandsvurdering. Tiltak må iverksettes med drenering av overvann.

På grunn av dårlig jordsmonn på Skedsmo kirkegård, er det på enkelte felt ingen nedbryting. Med kalking av gravene endres dette. Prosjektet startes i 2024 og går over tre år.

For 2027

Stalsberghagen gravlund mangler navnet minnelund, men behovet er stort. Ved gravlunden eksisterer det ingen utvidelsesmuligheter. Derfor ser vi på muligheten for å etablere en navnet minnelund ved Strømmen kirke. Kommunen bør være prosjektleder, dvs. at budsjettet vil ligge hos kommunen. Viser til eget notat.

Prosjekter som dekkes i kommunens eget budsjett Utvidelse av Blaker kirkegård

Ny driftsbygning Blaker kirkegård Rehabilitering Blaker kapell Utvidelse av Skedsmo kirkegård Utvidelse av Frogner kirkegård Utvidelse av Sørumsund kirkegård

Gravplassforvaltningen og -myndigheten vil også nyte godt av tildeling til trossamfunnet til økonomistilling.

Fellesrådet har et tett og god samarbeide med kommunes avdeling for strategi og analyse og fellesrådet er representert i kommunens arbeidsgruppe Klimanøytral drift. Med dagens tempo vil gravplassforvaltning fase ut alle fossile maskiner med stillegående elektriske maskiner innen et par år.

Krematoriedriften

Krematoriet eies i dag av kommunen, men driftes av fellesrådet. I forbindelse med kommunens behandling av eierskap, oversendte fellesrådet et dokument

«Eiendomsoverdragelse av krematorie» 26. januar 2023.

Krematoriets beregnede årlige overskudd på 1,3 mill. (beregning utført av kommunen i 2019) trekkes fra den generelle driftsrammen til fellesrådet, noe som ikke er lovlig. Et eventuelt overskudd på driften bør

Økonomiplan for 2025-2028

Øremerkes vedlikehold og investeringer på krematoriet. I tillegg krever kommunen at fellesrådet setter av 250 000,- fra den generelle rammen hvert år til vedlikehold. Fellesrådet mottar ingen faste overføringer til vedlikehold og investeringer for bygget eller ovnen. Bygget er fra 50-tallet og ovnen med sin tekniske infrastruktur er fra 2006.

Kommunens rammeoverføring øker kun med en årlig deflator, men har ingen økning i forhold til økningen av kremeringer. Antall kremeringer for egen kommune økte fra 2018 til 2023 med 25 stk., som gir kr. 157 500,- (kostpris) i manglende rammeoverføringer.

Kremasjonsandelen i kommunen øker år for år og har passert 60%. Vi står foran viktige investeringer og vedlikehold for å sikre en forsvarlig drift, både med tanke på bygningsmasse, ovn og miljøet. Krematoriet har i dag én ovn og en analyse viser at vi kan klare oss med denne ene ovnen også med en betydelig økning av kremasjonsandelen. Dette oppnår vi ved å utvide ovnens driftstid. Med dette tiltaket reduserer vi behovet for store investeringer til en ovn nummer to, men det krever flere krematører på jobb for å dekke opp skiftene.

Budsjett 2025 drift	Budsjett 2025 investering	
1. Ny 100% stilling krematør 820 000,- 2. Økning av faste driftsmidler 600 000,-	1. Generell økning investeringsmidler INV 2 mill. eks. mva.	
Handlingsplan drift	Handlingsplan investering	

Budsjett 2025 drift

Til Pkt. 1

Kommunens krematorium har kun to krematører. Krematoriet leverer tjenester til ca. 40 omliggende kommuner. Det er til enhver tid lovpålagt med en tilstedeværelse av to krematører. Med den jevne økningen av kremeringer, utvidet arbeidstid og ved ferieavvikling, er det ikke praktisk mulig å drifte vårt krematorium innenfor reglene.

Til pkt. 2

Det må dekkes opp kostnader for økt antall kremeringer for egen kommune og høyst nødvendig vedlikehold for å opprettholde forsvarlig drift.

Budsjett 2025 investering

Til pkt. 1

Økonomiplan for 2025-2028

En rekke prosjekter står i kø for å sikre krematoriet fremover. Noen av de viktigste er: Oppgradering av avtrekk kremulator, nytt aggregat for kjølerom (dagens er blitt ulovlig) og bytte av ventilasjon i lille kapell.

Kommunens klimafond søkes om å dekke merkostnader til omlegging til mer miljøvennlig drift.

Krematoriedriften vil også nyte godt av tildeling til trossamfunnet til økonomistilling.

SSB - Tabell 12273: Utgifter til kirkerelaterte funksjoner:

Str.	Kommune	2020	2021	2022	2023
5	3024 Bærum	765	780	836	890
6	4204 Kristiansand	658	621	839	770
4	1103 Stavanger	739	754	818	766
14	3804 Sandefjord	629	798	744	763
11	1108 Sandnes	581	607	638	748
13	1507 Ålesund	705	701	674	740
19	1804 Bodø	670	671	652	693
2	4601 Bergen	579	595	641	656
17	3803 Tønsberg	597	593	600	643
3	5001 Trondheim	576	572	577	606
10	3004 Fredrikstad	560	578	577	596
8	3025 Asker	533	535	549	578
7	3005 Drammen	502	525	538	575
18	3807 Skien	529	548	542	573
16	3003 Sarpsborg	503	511	517	560
1	0301 Oslo	453	466	529	498
12	5401 Tromsø	461	449	481	496
15	3020 Nordre Follo	449	429	437	458
9	3030 Lillestrøm	418	438	404	405

Knut Arild Nupen

Leder

p **Str** **umann**

Peter B. Straumann

Kirkeverge

Innspill fra Fet Arena AS og Frogner IL - bærekraftig drift

Vedlegg til økonomiplan 2025-2028

Innspill til videre drift av Fet Arena

Innspill til videre drift av Fet Arena

Som avtalt på møte den 8. oktober 2024, finner dere under en kort og forenklet versjon av, hvordan vi ser for oss økonomien for Fet Arena AS i 2025. Det er viktig for oss å understreke at dette er en prognose laget etter beste evne.

Med utgangspunkt i regnskapet for 2023 og halvårsresultatet for første halvår av 2024 i Fet Arena AS, vil resultat for 2024 estimert ende med et underskudd på kr 3.400.000,- men det er selvfølgelig en vis usikkerhet rundt dette tallet begge veier.

Vi ser ikke for oss noen store driftsmessige endringer for 2025, så vi forventer samme resultat som i 2024 men regulert for konsumprisindeks vil det være et forventet underskudd på kr. 3.600.000, hvilket er beløpet som må gis i tilskudd for at driftsresultatet skal være tilfredsstillende.

Som klart kommunisert på møtet er det avgjørende for oss at det blir laget en forutsigbar og langsiktig løsning og ikke bare en løsning for 2025. Dette har utgangspunkt i at med nåværende resultat har vi likvide midler til å drifte ut 2025 og så vil kontantbeholdningen i selskapet være borte.

Allerede nå er selskapets økonomiske situasjon svært utsatt med en negativ egenkapital ved inngangen av 2024 på kr - 5.290.000,- og estimert egenkapital basert på årets resultater så langt vil ved utgangen av 2024 være negativ på kr - 8.700.000,-.

Med henvisning til aksjelovens paragraf 3-5 har styret ansvar for å iverksette tiltak for å bedre en negativ egenkapital som betyr, at en avtale mellom Fet Arena AS og Lillestrøm Kommune også må omfatte midler til å få egenkapitalen positiv.

En langvarig avtale kan ta utgangspunkt i foreslåtte modell for 2025 med årlig regulering i forhold til resultat året før men det må være en forpliktelse fra Lillestrøm Kommune til å sikre positiv egenkapital for Fet Arena på sikt. Det trenger ikke skje i 2025 men må skje i de nærmeste årene.

Økonomiplan for 2025-2028

Til slutt vil vi rette oppmerksomheten på at mandatet vi har fått fra styret i Fet Arena AS, generalforsamlingen i Fet Arena AS samt årsmøtet i Fet IL, er å utarbeide en bærekraftig, forutsigbar og langsiktig avtale med Lillestrøm kommune. Blir ikke en slik avtale inngått er det vår jobb å ta denne informasjon tilbake til de ulike instanser for vurdering og med et sannsynlig utfall at en kontrollert avvikling av Fet Arena AS må gjennomføres.

Med sportslig hilsen for Fet Arena AS

Atle Søgård *j*

Daglig leder

FROGNERIL

Frogner Idrettspark G Trondheimsvegen 350

2016 Frogner G Tlf. 63 82 26 20 G Org.nr. 882 183 092

Lillestrøm kommune

14/10-2024

Postboks 141

2001 LILLESTRØM

Att: Håvard Ellingsen, avdelingsleder fritid og idrett

Notat vedr. Frogner idrettspark.

Innspill til sak om bærekraftig og langsiktig drift for Frogner idrettslag.

Økonomiplan for 2025-2028

Kommunestyret i Lillestrøm kommune og Statsforvalteren i Viken har, slik vi oppfatter det, pålagt administrasjonen i Lillestrøm kommune v/Kommunedirektøren å utarbeide en bærekraftig driftsmodell sammen med Frogner idrettslag for Frogner idrettspark.

Saken har vært oppe i kommunestyret i to omganger og er nå sendt tilbake til administrasjonen for videre arbeid. Frogner idrettslag erfarer at et enstemmig kommunestyre ønsker en god og langsiktig løsning, og at saken nå skal videre behandles i forbindelse med budsjettarbeidet for 2025

Frogner idrettslag har i flere brev av 7/7-23 og 10/5-24 beskrevet situasjonen.

Vi følger nå opp med et notat i sakens anledning, som er ønsket av administrasjonen, relatert til dialogen som pågår for videre arbeid.

Frogner idrettslag har siden prosessen med planleggingen av nye Frogner idrettspark, 2013 - 2015, og bygging, 2015 - 2017, forhold seg til de rammebetingelser som lå til grunn fra Sørums kommunen for investering og drift.

Signeringen av leieavtale med Sørums kommunen ble gjort først i november 2017, tre måneder etter skolestart. Ved innspurten av forhandlingene endret Sørums kommunen forutsetningene som hele tiden lå til grunn for prosjektet. Dette er bakgrunnen for Frogner idrettslags utfordrende økonomiske utfordringer.

Frogner idrettslag la under hele prosessen til grunn for leieavtalen den prisfastsettelse som var besluttet av Sørums kommunen i samråd med Sørums Idrettsråd. Denne modellen ble brukt av alle idrettslagene i Sørums kommunen frem til leieavtale ble signert. Vi føler at vi til tross for etablerte retningslinjer ble prisgitt det vi mener var tilfeldigheter rundt prisfastsettelse av leieavtalen.

Fra Frogner idrettslags side var modellen som ble brukt i forbindelse med bygging av nye Frogner idrettspark, en modell som også var med i alle vedtak Sørums kommunen gjorde i forbindelse med prosjektet.

Dette har vi spilt inn til Lillestrøm kommune i mange forskjellige fora, senest i brev form av 7/7-23, med svar fra kommunens administrasjon den 5/9-23 og notat fra Frogner idrettslag 10/5-24. Disse brevene ligger som vedlegg i saken som er fremmet overfor kommunestyret.

Vi ønsker også å kommunisere at uten kuttet som ble gjort ved kontraktsinngåelse i 2017 hadde avtalen vært et tilfredsstillende grunnlag for langsiktig og bærekraftig drift.

Til orientering vil våre oppsparte midler være slutt i løpet av 2025, og vår negativ egenkapital vil øke til 6,0 mill. pr 31/12-24.

Dette betyr:

Skal Frogner idrettslag få til en bærekraftig drift fra 2025 må Frogner idrettslag ha et kontantbidrag som dekker den negative egenkapitalen pr 31/12-24 -

kr. 6,0 millioner

i tillegg en fast årlig driftsstøtte fra 2025 på -

kr. 3.5 millioner

Driftsstøtten må være permanent i garantiperioden og må justeres årlig med KPI.

Ved å gjøre dette vil Frogner idrettslag på et minimum for å kunne få til en bærekraftig drift av Frogner idrettspark.

Vi regner med underskudd i 2024 på ca. kr. 3,0 millioner uten et vedtak fra kommunen om bærekraftig løsning dette året, noe som vil svekke vår egenkapital ytterligere. Bakgrunnen for at vi kan drive videre er vår kontantbeholdning og verdien på anlegget. Årets underskudd er lagt inn i summen for kontantbidrag.

Kontanttilskuddet vil være med på å få tilbake de oppsparte midlene vi har brukt i de siste tre årene samtidig som vi kommer opp i 0 når det gjelder egenkapitalen. Det vil ikke dekke inn det Frogner idrettslag skulle hatt i forbindelse med den opprinnelige søknadsprosessen. Dette gjelder for nye Frogner idrettspark fra 2017, både når det gjelder sparing for fremtiden og ekstra kapital ved uventede hendelser.

Uforutsette hendelser har det dessverre vært mange av i perioden siden Frogner idrettspark sto ferdig i 2017. Vi tillater oss å nevne pandemi, krig i Europa, kraftig økning av priser, og ikke minst rentehevingen fra kr. 1,2 mill. til kr.5,6 mill. Vi vil likevel fremheve at driften av Frogner idrettspark har hatt et forsiktig økende positivt driftsresultat de siste årene.

Avdragene på vårt lån med kommunal garanti vil starte i 2029 og vil utgjøre kr. 2,8 mill. pr år

Tiltakene Frogner IL har gjort er:

1. **Økning av medlemsavgifter etter KPI årlig**
2. **Økning av alle treningsavgifter i gruppene**
3. **Økning av egenandelene våre gruppers bruk av anleggsmassen etter KPI**
4. **Hodestøtten fra kommunen går inn i egenandelen for bruken av anlegget**
5. **Skiftet bank fra Kommunalbanken til Romerike Sparebank, dette har gitt oss en rentebesparelse på 0,9 0/o**
6. **Søkt om og fått avdragsfrihet på vårt lån.**
7. **Nedbemanning på 2,5 årsverk.**

8. Sterkt fokus på kostnader, et punkt vi mener at vi har presset ned til et minimum de siste årene.

Konsekvensen av dette er blant annet at Frogner idrettslag i meget stor grad belaster medlemmene og gruppenes aktivitet økonomisk for å dekke opp våre økonomiske utfordringer. Dette føler vi er urimelig med tanke på den jobben Frogner idrettslag har gjort i forhold til Sørums- nå Lillestrøm kommunes tilgang til fantastiske kroppsøvningsfasiliteter og godt utemiljø i forbindelse med både kroppsøving og uteareal for Frogner skoles elever. Vi minner igjen om at Sørums kommunen var prisgitt avtalen med Frogner idrettslag for å få nok uteareal til elevenes kroppsøvingstimer og friminutter.

Elevmassen ved Frogner skole har økt betraktelig i årene etter at Frogner skole sto ferdig, både i antall elever og når det gjelder bruken av hall og uteanlegg. Dette har skapt store ekstra kostnader for oss i form av økt slitasje og idrettsvedlikehold.

Frogner idrettslag har stort fokus på å forvalte og drive både anlegg og aktivitet til det beste for våre medlemmer og elevene ved Frogner skole.

Vi har stort fokus på rasjonell drift, bærekraft og økonomistyring, og er genuint opptatt av å tilrettelegge et idrettsanlegg av best mulig kvalitet innenfor de rammene vi har til rådighet.

Dersom Frogner idrettslag og Lillestrøm kommune tidlig i 2025 ikke klarer å etablere forutsigbarhet i vår drift for årene fremover, vil Frogner idrettslag være nødt til å starte prosessen med å revurdere idrettslagets driftsstruktur slik den fremstår i dag.

Med hilsen Frogner idrettslag

Kjell Hulby

Daglig leder

Tore Espe

Styrets leder

Eiendommer med fritak for eiendomsskatt iht. §7 A og B

Oversikt over fritak fra eiendomsskatt iht. eiendomsskatteloven - årsbudsjett 2025

Fritak etter § 7 a: Eiendom til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten

For å kunne fritta eiendommer for eiendomsskatt må vilkårene i § 7 a være oppfylt. Eiendommen må være en stiftelse eller institusjon. Privatpersoner kan dermed ikke fritas på dette grunnlaget og en disposisjonsrett er ikke tilstrekkelig. Det andre vilkåret er at eieren, det vil si stiftelsen eller institusjonen, skal ha til formål å opptre til fordel for det offentlige. Finansdepartementet har i brev av 12.6.2003 uttalt at det må foretas en konkret helhetsvurdering for å forstå dette vilkåret, og man må blant annet vurdere følgende:

- om stiftelsen/institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige
- om stiftelsen/institusjonen har til formål å gå med overskudd
- om stiftelsen/institusjonen deler ut utbytte til sine medlemmer
- finansiering av stiftelsen/institusjonen.

Private barnehager kan kun gis fritak i tilfeller der virksomhetene ikke har som formål å gå med overskudd. Det vises i den forbindelse til brev fra Finansdepartementet datert 12.06.2003 til Bergen kommune hvor departementet behandlet spørsmålet.

Følgende eiendommer fritas etter §7 a kriterier:

Gnr/Bnr/Fnr/Snr	Eier
418/2/0/0	Fet Røde Kors
441/6/0/0	Allstad As
459/19/0/0	Dalen Idrettslag
479/37/0/0	Enebakkesets Ungdomslag
435/76/0/0	Velforeningen Ramstadskogen
440/76/0/0	Velforeningen Løkenåsen 2 - Nedre Del
435/129/0/0	Velforeningen Ramstadskogen
435/135/0/0	Velforeningen Ramstadskogen
435/139/0/0	Velforeningen Ramstadskogen
249/17/0/0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
268/6/0/0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
321/149/0/0	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
324/228/0/0	Blaker Vannverk Sa
17/10/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
81/556/0/0	logt Concordia

Økonomiplan for 2025-2028

214/199/0/0	Sørum Idrettslag
232/51/0/0	Allstad As
232/62/0/0	Opplysningsvesenets Fond
241/553/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/554/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/555/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/556/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/557/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/558/0/0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241/582/0/0	Stiftelsen Valstad Café
246/285/0/0	Sørumstrand Idrettsforening
246/332/0/0	Sørumstrand Idrettsforening
276/5/0/0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
425/14/0/0	Frelsesarmeens Eiendommer As
273/153/0/0	Frogner Misjonslag
81/2226/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
241/71/0/0	Sørumstrand Frie Misjonsforening
232/26/0/0	Sørum Idrettslag
311/33/0/0	Blaker Idrettslag
311/20/0/0	Blaker Idrettslag
413/216/0/0	Fet Utleiestiftelse
413/217/0/0	Fet Utleiestiftelse
413/218/0/0	Fet Utleiestiftelse
433/1/2/0	Fet Skytterlag
327/11/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
274/36/0/0	Brusletta Barnehage Sa
12/40/0/0	Romerike Avfallsforedling
12/40/0/0	Romerike Avfallsforedling
274/33/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
302/57/0/0	Blaker Jeger Og Fiskerforening
302/57/0/0	Blaker Jeger Og Fiskerforening
459/20/0/0	Dalen Samfunnshus AS
273/158/0/0	Stiftelsen Lhl Aktivitetssenter Frogner
209/11/0/0	Vølneberg Vel
209/27/0/0	Blaker Og Sørum Historielag
411/40/0/0	Stiftelsen Norsk Teknisk Museum
421/34/0/0	Fetsund Normisjon
421/64/0/0	Fetsund Barnehage Sa
418/17/0/0	Fet Røde Kors
418/25/0/0	Fet Røde Kors
425/2/0/0	Frelsesarmeens Eiendommer As
425/2/0/0	Frelsesarmeens Eiendommer As

Økonomiplan for 2025-2028

465/10/0/0	Oslo Zion Chin Church
479/21/0/0	Enebakknesets Ungdomslag
6/1/1/0	Leirsund Idrettslag
5/1/1/0	Lillestrøm Pistolklubb
324/217/0/0	Romerike Avfallsforedling
273/7/0/0	Frogner Misjonslag
325/225/0/0	Skogkanten Barnehage Sa
432/10/2/0	Roven Velforening
77/961/0/0	As Naturbetong
77/63/0/0	Strømmen Sokn
77/89/0/0	Stiftelsen Romerike Sincer
77/1306/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
37/161/0/0	Allstad As
248/9/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
439/22/0/0	Fetsund Kfuk-Kfum
214/50/0/0	Sørum Idrettslag
232/1/0/0	Allstad As
214/48/0/0	Sørum Idrettslag
248/8/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
418/384/0/0	Fet Boligstiftelse/Rbbi
418/138/0/0	Fet Utleiestiftelse
418/127/0/0	Fet Utleiestiftelse
436/1/2/0	Fet Skiklubb
459/5/1/0	Norges Automobil Forbund
474/15/0/0	Dalen Vannverk Sa
418/339/0/0	Sommerly Barnehage SA
438/43/1/0	Fet Arena As
442/4/0/0	Fet Sokn
37/519/0/0	Romerike Krisesenter Iks
37/519/0/0	Romerike Krisesenter Iks
439/8/0/0	Fetsund Kfuk-Kfum
10/5/2/0	Leirsund Skytterlag
21/133/0/0	Skedsmo Barnehager Sa
269/47/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
242/99/0/0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
242/99/0/0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
214/205/0/0	Sørum Idrettslag
214/47/0/0	Sørum Idrettslag
214/19/0/0	Sørum Idrettslag
321/19/0/1	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
321/19/0/4	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
321/19/0/6	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv

Økonomiplan for 2025-2028

304/4/0/0	Mork og Kveli Vel
246/101/0/0	Sørumsand Idrettsforening
81/148/0/0	Stiftelsen Kirkens Bymisjon
81/69/0/0	Stiftelsen Kirkens Bymisjon
245/33/0/0	Glomma Fellesfløtn Fore
413/357/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
246/100/0/0	Sørumsand Idrettsforening
441/1/0/0	Allstad As
36/11/0/0	Holthagen Barnehage A/L
415/9/1/0	Nerdrumshagen Barnehage As
428/28/0/0	Nordre Roven Velforening
77/1415/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
77/1415/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
77/1699/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
233/6/0/0	Sørum Og Sørumsand Normisjon
81/374/0/0	Lillestrøm KFUK-KFUM
81/524/0/0	logt Concordia
81/1164/0/0	Skedsmo Røde Kors
77/193/0/3	Konten Borettslag 457 c/o BORI BBL
77/908/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
323/49/0/0	Stiftelsen Urskog-Hølandsbanen
295/11/0/0	Frogner Idrettslag
243/8/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
318/150/0/0	Stiftelsen Kanvas
271/37/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
273/2/0/0	Frogner Idrettslag
273/2/0/0	Frogner Idrettslag
273/37/0/0	Frogner Idrettslag
273/37/0/0	Frogner Idrettslag
295/23/0/0	Frogner Idrettslag
271/32/0/0	Nedre Romerike Vann- Og Avløpsselskap Iks
246/58/0/0	Sørumsand Festivitetslokale Sa
21/225/0/0	Allstad As
247/1/0/0	Glomma Fellesfløtn Fore
490/8/0/0	Dalen Sokn
415/4/2/0	Grunneier Ukjent
29/1128/0/2	Måsasvingen Borettslag
282/323/0/0	Sorknes Barnehage Sa

Fritak etter § 7b for bygninger med historisk verdi

Eiendomsskattelovens § 7 åpner for å innvilge fritak for bygninger som har historisk verdi. Etter kommunedirektørens vurdering bør forutsetning for å få fritak være at bygningen har en særlig historisk verdi samtidig som at bygningen har en verdi for allmenheten. Det må også være dokumentert begrensninger i bruk eller det må ha vært fattet vedtak om fredning.

Gnr/bnr	Eiendom
246/7/1	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
246/282	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
329/11	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
246/7	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
324/181	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
323/140	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
321/121	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
321/124	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
264/1	På Vilberg øvre er den gamle hovedbygningen fra 1771, fredet etter kulturminneloven §15
461/1	Gan
458/1	Søndre by, våningshus
451/4	Høgås batteri
421/42	Fetsund stasjon. Stasjonsbygning, godsbygning og "Sparebua"
421/132	Stasjonsstranda
414/2	Fetsund lenser
414/70	Fetsund lenser
415/4	Fetsund lenser
416/8	Fetsund lenser
416/115	Fetsund lenser
416/124	Fetsund lenser
416/139	Fetsund lenser
416/140	Fetsund lenser
420/104	Fetsund batteri. Ammunisjonslager med to lagerbygg og et gammelt tilflyttet telthus.

Økonomiplan for 2025-2028

420/82	Fetsund batteri. Kanonstillinger knyttet til forsvarslinje langs Glomma.
21/33	Skedsmovollen Prestegård – hovedbygning, sidebygning, stabbur
21/1/0/0	Skedsmovollen Prestegård – hovedbygning, sidebygning, stabbur
62/21	Lahaugmoen ekserserplass – telthus, offiseretsmesse, vaktbygning, administrasjonsbygning
62/22	Lahaugmoen ekserserplass – telthus, offiseretsmesse, vaktbygning, administrasjonsbygning
321/89	Blaker kapell er bygget i 1928. Høy kulturhistorisk, arkitektonisk og kunstnerisk verdi.
318/3	Blaker Skanse, festningsanlegg 1683 -1894. Regulert til bevaring.
318/1,3,13, 128	Øvre Fredrikshaldske hovedveg (nåv. Svarstadvegen), del av den Fredrikshaldske kongeveg.
314/92	Slora Mølle med møllebygning fra 1908 med delvis intakt maskineri.
235/2	Sørum kirkegård med romansk middelalderkirke i stein fra siste halvdel av 1100 - fredet
	Bingen lenser – ca 50 lensekar i stein og tømmer i Glomma
264/1	På Vilberg øvre - gammel hovedbygningen fra 1771 fredet etter kulturminneloven §15 F
421/42	Jernbanebrua Fetsund
82/233	Brogata 2
81/59	Kirkegata 2, stall
81/59	Kirkegata 2, bolig
81/59	Kirkegata 4, tidl. Skole
81/93	Kirkegata 8, bolighus, stabbur, uthus, kontor
82/233	Kirkegata 11, Lillestrøm kultursenter
82/55	Kirkegata 12
81/1564	Romeriksgata 1, St. Magnus kirke
81/55	Storgata 4, tidl. Lærerbolig og politistasjon
36/1	Lenmann Haaversens vei 211. Vestre Holt, Våningshus
77/1	Gamle Strømsvei 116, Nordre Stalsberg, gårdstun
77/621	Skolegata 1, Skolebygning. Strømmen trevarefabrikks messe
78/229	Strømmen stasjon
75/365 m. flere	Johan Svendsens vei, Richard Nordraaks vei, Kiellands vei
75/5,75/470	Skjettenveien 64 (tidl. 68) og 70a. Grinda/ Fridheim, Villa, hage, stabbur. peisestue, bolig
246/58	Festiviteten, Sørumsands første forsamlingshus, bygget i 1935. Regulert til bevaring.
246/317	Kuskerudvillaen – villa bygget av skipsreder Jentoft. Er regulert til bevaring.
246/26	Sørumsand videregående skole. Den gamle skolen og Skoealleen er regulert til bevaring.
246/12	Lund (Også kalt "Villa Fridheim"). Er regulert til bevaring.
241/18	Ing. Bøhns veg 2 - Bakke. Bygget rundt 1910 i sveitserstil. Regulert til bevaring.

Økonomiplan for 2025-2028

241/21	Ing. Bøhns veg 3 - Valstad. Bevart kafeinteriør fra 1950-tallet. Bygget i sveitserstil.
241/9	Ing. Bøhns veg 4 - Haug. Bygget 1904 i sveitserstil og er et av de eldste husene på Sørumsand.
241/10	Ing. Bøhns veg 5 - Stubberud.
241/8	Ing. Bøhns veg 6 - Sletten. Bygget i 1904 i sveitserstil. Regulert til bevaring.
241/10	Sørumsand verksted med verkstedhall fra 1903. De gamle hallene er regulert til bevaring.
246/19	Sorenskrivergården fra 1920-årene. Er regulert til bevaring.
241/40	Våningshus og veslebygning på Sennerud Nordre. Er regulert til bevaring.
318/3	Blaker Skanse. Skansen er regulert til bevaring.
312/5	Tømmerstua ved Fjuk skole. Regulert til bevaring.
264/1	Vilberg øvre, grisekjøp i mur ca 1770, Vilberg øvre, stabbur ca 1770.
214/3	Sørum meieri fra 1882. Regulert til bevaring.
232/15	Sørum skole
273/3	Frogner skole
83/233	Brogata 2 b, Forsamlingshus 1881. Stabbur. Arbeidersamfunn, tidl Voldgata 4
81/105	Brandvoldgata 3, bolighus
81/33	Brandvoldgata 5A, bolighus
81/32	Brandvoldgata 7, bolighus
81/341	Eidsvoldsgata 18, bolig og uthus i sveitserstil
81/237	Jernbanegata 8, bolighus i mur
81/59	Kirkegata 2, Sveitserstilshus og stall (Doktorgården)
81/59	Kirkegata 4, Kirkegaten skole
81/93	Kirkegata 8, Sveitserstilshus med stabbur, uthus og kontorbygning
81/44	Kirkegata 10B, Sveitserstilshus
82/55	Kirkegata 12, Murvilla
81/68	Nesgata 8, bolighus i mur
81/69	Nesgata 10, bolighus i mur
81/235	Nesgata 12, bolighus i mur, Blinderngården
77/468	Frydenlundsgt 6, bolighus
77/1416	Søndre Stalsberg, hovedbygning og stabbur
77/509	Strømsveien 77, forretningsgård i tre
77/1685	Strømsveien 77, forretningsgård i tre
77/1527	Strømsveien 79, forretningsgård i tre
77/351	Strømsveien 81, forretningsgård i mur
77/588	Strømsveien 83, forretningsgård i mur
77/348	Strømsveien 85, forretningsgård i mur
77/249	Strømsveien 84, Høibroakken
78/229	Strømmen stasjon, stasjonsbygning med privet
78/27	Bråtebrua 1, Sagdalsveien 8, Strømmen bygningsnekkeri
14/15	Sundstuveien 2, tidligere landhandleri

Økonomiplan for 2025-2028

16041	Sundstuveien 4, tidligere Leirsund stasjon
45065	Rishagen, husmannsplass
37/50	Skedsmotun pleiehjem
37/18	Tærud skole
22/10	Gjoleidveien 10, Skedsmo kommunelokale, Skedsmovollen
21/1	Skedsmo prestegård, Skedsmovollen, gårdstun
21/33	Skedsmo prestegård, Skedsmovollen, gårdstun
31/318	Gladbakkveien 19, tidligere direktørbolig m/uthus Kjeller flyplass
31/319	Gladbakkveien 7, tidligere befalsmesse Kjeller flyplass
73/5	Tidligere Stav distriktsfengsel
62/21	Lahaugmoen ekserserplass med bygninger
62/22	Lahaugmoen ekserserplass med bygninger

Selvkostkalkyle 2025

Budsjett 2025	Private planer	Byggesak	Oppmåling	Eierseksjonering
Gebyrinntekter	12 474 844	34 141 667	5 711 733	1 049 078
Øvrige driftsinntekter	182 925	200 000	42 000	56 000
Driftsinntekter	12 657 769	34 341 667	5 753 733	1 105 078
Sum direkte driftsutgifter	11 488 353	37 371 000	5 133 000	1 060 000
Sum kapitalkostnader (renter og avskrivninger)	106 639	207 696	136 185	
Indirekte kostnader	1 062 777	2 119 260	484 548	45 078
Driftskostnader	12 657 769	39 697 957	5 753 733	1 105 078
Kalkulert selvkostfond 01.01	0	8 155 285	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	-5 356 289	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	0	210 322	0	0
Kalkulert selvkostfond 31.12	0	3 009 318	0	0

Økonomiplan for 2025-2028

Budsjett 2025	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiing	Septik	Tilsyn spredt avløp
Gebyrinntekter	277 167 134	343 935 120	142 752 644	13 368 004	4 034 909	1 338 056
Øvrige driftsinntekter	5 301 658	5 205 000				
Driftsinntekter	282 468 792	349 140 120	142 752 644	13 368 004	4 034 909	1338 056
Egne lønns- og driftskostnader	67 579 249	71 688 077	6 159 193	88 728	5 519 164	1 077 265
Tjenestekjøp (Interkommunale selskap)	152 900 000	196 987 000	143 400 000	14 129 000	1 414 603	
Sum direkte driftsutgifter	220 479 249	268 675 077	149 559 193	14 217 728	6 933 767	1 077 265
Sum kapitalkostnader (renter og avskrivninger)	55 581 234	72 778 159	2 566 740			
Indirekte kostnader	3 244 192	3 131 527	190 583	1 191	140 187	136 007
Driftskostnader	279 304 675	344 584 762	152 316 516	14 218 919	7 077 308	1 213 272
Kalkulert selvkostfond 01.01	-19 196 240	-26 438 744	21 817 210	939 426	4 795 996	-496 400
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	3 164 116	4 555 358	-9 563 872	-850 915	-3 042 399	124 784
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-676 385	-927 785	654 154	19 736	125 752	-16 666
Kalkulert selvkostfond 31.12	-16 708 509	-22 811 172	12 907 492	108 247	1 879 349	-388 282

